

รายงาน
การประชุมเชิงนโยบายเพื่อระดมความคิด

เรื่อง

การพัฒนาการศึกษาทั้งระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพเด็ก
และเยาวชนไทย ครั้งที่ 1

วันศุกร์ที่ 11 – วันเสาร์ที่ 12 กันยายน 2552
ณ โรงแรมดุสิตธานี หัวหิน

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	1
สรุปประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อ	21
รายงานการประชุมฯ	24
ประเด็นที่ 1: การจัดการเรียนการสอนทุกระดับ/ประเภท	27
ประเด็นที่ 2: ระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ	61
ประเด็นที่ 3 : คุณภาพของผลผลิตจากระบบการศึกษา	78
สรุปการอภิปราย โดย	109
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)	
ภาคผนวก	115
โครงการประชุมเชิงนโยบายเพื่อระดมความคิดฯ	116
กำหนดการประชุมเชิงนโยบายเพื่อระดมความคิดฯ	118
รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม	121
คณะผู้จัดทำ	

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ	เลขาธิการสภาการศึกษา
นายเทพพร สุวรรณรุจิ	รองเลขาธิการสภาการศึกษา (ถึง 30 กันยายน 2552)
นางสาวสุทธาสินี วัชรบูล	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
นางสุทธศรี วงษ์สมาน	รองเลขาธิการสภาการศึกษา (ปัจจุบัน) ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา (ในช่วงเวลาที่จัดสัมมนา)
นางสาวจิพรรณ ปุณเกษม	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายด้านการศึกษามหภาค

ผู้บันทึกการประชุม

ประเด็นที่ 1	นางรัชณี พึ่งพาณิชย์กุล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
	นางพรพิมล เมธีรานันท์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
	นางสาวดารณี อรุณวรารักษ์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
ประเด็นที่ 2	นางรัชณี ศิลปบรรเลง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
	นางสาวรุ่งนภา จิตรโรจน์รักษ์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
	นางสาวสมถวิล กาญจนางศ์กุล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
ประเด็นที่ 3	นางสาวสุภาพร โกเฮงกุล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
	นายชาญ ตันติธรรมถาวร	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
	นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

ผู้สรุปและเรียบเรียง

นางสาวสุภาพร โกเฮงกุล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นางรัชณี พึ่งพาณิชย์กุล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นางรัชณี ศิลปบรรเลง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

บทสรุปผู้บริหาร

การประชุมเชิงนโยบายเพื่อระดมความคิด เรื่อง การพัฒนาการศึกษาทั้งระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนไทย จัดขึ้นระหว่างวันศุกร์ที่ 11-วันเสาร์ที่ 12 กันยายน 2552 ณ โรงแรมดุสิตธานี หัวหิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดเห็นและหาแนวทางพัฒนาระบบการศึกษาทั้งระบบ ทั้งด้านการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ และการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของภาคเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาประเทศ การประชุมครั้งนี้ เน้นให้ผู้เข้าร่วมประชุมระดมความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง จึงได้แบ่งประเด็นการอภิปรายเป็น 3 ประเด็นหลัก ในแต่ละประเด็นหลักจะเป็นการนำเสนอ ข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประมาณหนึ่งในสามของช่วงเวลา จากนั้นจึงเป็นการ ร่วมระดมการอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยประเด็นหลักที่หนึ่งคือ การจัดการเรียนการสอนทุกระดับ /ประเภท ประเด็นที่สองคือ ระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อทุกระดับ/ประเภท และประเด็นที่สามคือ คุณภาพของผลผลิตจากระบบการศึกษา ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญของการนำเสนอข้อมูลและการอภิปรายแสดงความคิดเห็น ในแต่ละประเด็น โดยสังเขปได้ ดังนี้

ประเด็นหลักที่ 1 การจัดการเรียนการสอนทุกระดับ /ประเภท มีนายอมเรศ ศิลาอ่อน เป็นประธานร่วม มีผู้นำเสนอมือ 5 ท่าน ประกอบด้วย นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ (ที่ปรึกษาด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สพฐ.) นายสุรัตน์ จันแยม (ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา) นายชัยยศ อิ่มสุวรรณ (ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การพัฒนาหลักสูตร สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย) นายพิชัย แก้วสุวรรณ (ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชน สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน) และศาสตราจารย์อุทุมพร จามรมาน ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) สรุปสภาพการจัดการศึกษาแต่ละระดับได้ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2551 ที่ประกาศใช้ แล้วนั้นยังคงหลักการเดิมของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2544 คือ เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน ที่ใช้มาตรฐานเป็นเป้าหมายของการพัฒนา เนื้อหาที่เพิ่มขึ้นคือ การปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะ ที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น มีการเพิ่มสมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียนนอกเหนือจากการมีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานที่กำหนดไว้แล้ว รวมทั้งเพิ่มบทบาทของเขตพื้นที่การศึกษาในการกำกับดูแลพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในส่วนของหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น และการติดตามประเมินผลด้วย

2. มีการกำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนไว้ 5 ด้าน อย่างชัดเจน คือ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี พร้อมทั้งกำหนด คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ

3. ในปี 2552 มีการนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2551 ไปใช้ในโรงเรียนนาร่อง ประมาณ 2,000 กว่าโรงเรียน โดยใช้ในชั้นประถม 1-6, ม.1 และ ม.4 และใช้ต่อเนื่องไปในปี 2553 และ 2554 ส่วนโรงเรียนที่เหลือทั้งประเทศจะเริ่มใช้ในปี 2553 ซึ่งจะครอบคลุมทุกชั้นทั่วประเทศ ในปี 2555

4. ในการนำหลักสูตร แกนกลางสู่การปฏิบัติ โรงเรียนต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ที่ประกอบด้วยหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดจากส่วนกลาง ตามมาตรฐาน และตัวชี้วัด รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ หลักสูตรที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นตามความถนัด ความพร้อมของโรงเรียนและชุมชน และความต้องการของ นักเรียน ซึ่งท้องถิ่นโดยเฉพาะเขตพื้นที่การศึกษา สามารถเข้ามาร่วมวางแผนกับโรงเรียนได้

5. การจัดการเรียนการสอน นั้เรียนประถมศึกษา เรียนประมาณ 1,000 ชั่วโมง แบ่งเป็นวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระ จำนวน 840 ชั่วโมง วิชาเลือกตามความถนัด/ความสนใจ ประมาณ 40 ชั่วโมง และวิชา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 กิจกรรม จำนวน 120 ชั่วโมง ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายเรียนเท่ากันคือประมาณ 1,200 ชั่วโมง แบ่งเป็นวิชาพื้นฐาน/วิชาบังคับ 880 ชั่วโมง วิชาเลือกตามความถนัด/ความสนใจ 200 ชั่วโมง และวิชาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อีก 120 ชั่วโมง ซึ่งในส่วนนี้ผู้เรียนจะได้รับ การแนะแนว แนะนำให้รู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง ได้ปฏิบัติกิจกรรมนักเรียน เช่น ลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ รด . และกิจกรรมบริการสังคม

6. การวัดและประเมินผล หลักสูตร ปี 2551 กำหนดให้ ครูผู้สอน ทำการ วัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน เพื่อตรวจสอบพัฒนาการ ของผู้เรียน แล้ว ซ่อม เสริม เติม ตรงส่วนที่บกพร่อง ส่วนการวัดระดับห้องเรียน จะเป็นการวัดเพื่อตัดสินผลการเรียนว่า หลังจากพัฒนาไปแล้วคุณภาพของเด็กอยู่ในระดับใด ผลที่ออกมาคือ GPA และถ้าคิดภาพรวมเรียกว่า GPAX ส่วนสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) จะทำการประเมินรายช่วงชั้น ได้แก่ ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6 ด้วยข้อสอบ O-NET เพื่อตรวจสอบคุณภาพ วิชาทั่วไป A-NET เพื่อตรวจสอบคุณภาพวิชาเฉพาะ และ GAT/PAT เพื่อตรวจสอบถนัดทางวิชาชีพที่กำลังจะเริ่มใช้ครั้งแรกในปีการศึกษา 2553 นี้ ซึ่งโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และ สพฐ. จะนำผลการประเมินคุณภาพ นั้นไปใช้ประกอบการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

7. ประเด็นปัญหาของการศึกษาขั้นพื้นฐานคือ ระบบ การคัดเลือกเข้าเรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษาที่ประกอบด้วยผลการสอบ O-NET A-NET GAT/PAT ซึ่งวัดความรู้ความสามารถ เป็นประเด็นหลัก แต่ขาด สิ่งสำคัญคือ ความเป็นคนดี ความเป็นคนไทย และคนมีความสุข ทำให้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เราอยากเห็นแปรเปลี่ยนไป นอกจากนี้ ยังนำไปสู่การกวดวิชา และ ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของครูในห้องเรียนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

8. ปรัชญาและจุดมุ่งหมายของการจัด การศึกษาอาชีวศึกษา คือ มุ่งผลิตและพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานของสังคม ประเทศ และภูมิภาคอาเซียน โดยส่งเสริมการจัดอาชีวศึกษาและจัดฝึกอาชีพให้มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งการ

ขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพอย่างทั่วถึง และเสมอภาค มีก ารวิจัยสร้างนวัตกรรมพัฒนาองค์ความรู้เพื่อประกอบอาชีพ ซึ่งเด็กที่เรียนจบอาชีวศึกษาแล้วจะไปทำงานอยู่ในสถานประกอบการ หรือเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระ

9. พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา ปี 2551 มาตรา 8 ระบุว่า การจัดอาชีวศึกษาจัดได้ 3 รูปแบบคือ ในระบบ นอกกระบบ และทวิภาคี โดยที่ **การศึกษาในระบบ** คือ การจัดการศึกษาที่จัดอยู่ในสถานศึกษา และเมื่อเรียนปีที่ 3 ของ ปวช. หรือปีที่ 2 ของปวส. เด็กจะต้องออกไปฝึกงานในสถานประกอบการอย่างน้อยหนึ่งภาคเรียน **การศึกษานอกกระบบ** มีความยืดหยุ่นในการจัดการศึกษา สามารถเรียนต่อในระหว่างทำงาน โดยนำประสบการณ์ในวิชาชีพนั้นมาเทียบโอนได้และลงทะเบียนเรียนเพิ่มเติมเฉพาะวิชาที่ยังขาดอยู่ ทั้งนี้ ผู้เรียนจะต้องเรียนอย่างน้อย 2 ใน 3 ของหลักสูตรถึงจะจบในแต่ละระดับ สำหรับระบบทวิภาคี สถานศึกษาจะต้องทำความตกลงกับสถานประกอบการว่า จะจัดการศึกษาร่วมกันอย่างไร บางครั้ง จะให้นักเรียน ปวช. ปีที่ 1 เรียนวิชาพื้นฐานทั้งหมดในสถานศึกษา ก่อน จากนั้น ปีที่ 2 และปีที่ 3 จะออกไปฝึกงานอยู่ในสถานประกอบการเป็นส่วนใหญ่ เป็นต้น

10. ประเภทวิชาที่อาชีวศึกษาเปิดสอน ทั้งในระดับ ปวช. ปวส. มีทั้งหมด 9 ประเภทวิชา คือ ช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและบริ หารธุรกิจ ศิลปกรรม คหกรรม เกษตรกรรม ประมง อุตสาหกรรมท่องเที่ยว อุตสาหกรรมสิ่งทอ เทคโนโลยีและสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งในแต่ละประเภทแบ่งออกเป็นสาขาวิชา เช่น ช่างอุตสาหกรรม แบ่งออกเป็น ช่างยนต์ ช่างกล ช่างเชื่อม ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ รวมทั้งหมด 36 สาขาวิชา และในแต่ละสาขาวิชา ยังแบ่งออกเป็นสาขางาน

11. นักศึกษาระดับ ปวช. จะต้องเรียนประมาณ 100-110 หน่วยกิต แล้วแต่ประเภทวิชา โดยเรียนหมวดวิชาพื้นฐานประยุกต์ ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เรียนหมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 64 หน่วยกิต ประกอบด้วย วิชาชีพร่างงาน การฝึกงาน และโครงการ และที่เหลือเป็นหมวดวิชาเลือกเสรี เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม ส่วนระดับ ปวส. จะต้องเรียน 80 หน่วยกิต โดยเรียนหมวดวิชาพื้นฐานประยุกต์ ไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต หมวดวิชาชีพไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต

12. การเข้าเรียนอาชีวศึกษา ทำได้ 2 ทาง ทางแรก คือ จบ ม.3 แล้วมาเรียน ปวช./ปวส. และทางที่สอง จบ ม.6 มาเรียน ปวส. และต่อไปจะสามารถเรียนต่อถึงระดับปริญญาตรีสายปฏิบัติการได้ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา 2551 นอกจากนี้ ยังมี หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น สำหรับผู้ที่เรียนไม่จบ ม.3 กล่าวได้ว่า กระบวนการเรียนการสอนอาชีวศึกษาในขณะนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากสถานประกอบการเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะความร่วมมือในการฝึกงาน ณ สถานประกอบการเพื่อให้นักเรียน นักศึกษามีประสบการณ์จากการปฏิบัติการจริง

13. การวัดและประเมินผลของอาชีวศึกษา ดำเนินการอยู่ 2 แบบ คือ ภาคทฤษฎีวัดโดยสถานศึกษา ส่วนภาคปฏิบัติระหว่างฝึกงานได้รับความอนุเคราะห์จากสถานประกอบการ

14. ประเด็นปัญหาของอาชีวศึกษาคือ ความต้องการได้รับการสนับสนุนในเรื่องการฝึกงาน และครูฝึก

15. สถานศึกษาประเภทสามัญและอาชีวศึกษา ในสังกัด สช. รวมทั้งจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษด้วยมีจำนวน 147 โรง สำหรับประเภทอาชีวศึกษามีทั้งสิ้น 422 โรง จัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 401 โรง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 375 โรง และมีโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตรเป็นภาษาอังกฤษ 6 โรง

16. การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชน ถ้าเป็นประเภทสามัญศึกษา ก่อนประถมศึกษาจะใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 ถ้าเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย จะใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ประเภทอาชีวศึกษา ปวช. จะใช้หลักสูตรที่พัฒนาโดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และถ้าเป็นหลักสูตร ปวส. จะใช้หลักสูตรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

17. การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชน สช. มีปัญหาที่สำคัญอยู่ 2 ประการ คือ 1) ด้านครู มีครูที่จัดกิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่มากนัก ควรจะเพิ่มให้มากขึ้น และสนับสนุนให้มีการใช้เทคนิคการสอนที่ทันสมัย ใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอนด้วย เพราะโรงเรียนเอกชนจะใช้สื่อการสอนน้อยไป และครูควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะว่าครูของโรงเรียนเอกชนจะมีการไหลเวียนอยู่เสมอ มีเข้ามื่อออกอยู่บ่อยๆ ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 2) ด้านนักเรียน นักเรียนยังไม่ค่อยมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบ ความมีวินัยและการช่วยตนเอง รวมทั้งการพัฒนาทักษะทางการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ จะต้องพัฒนาทักษะในการแสวงหาความรู้ใหม่ หรือว่าการใฝ่เรียน ใฝ่รู้ การรักการอ่าน เป็นต้น และเรื่องที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือ การพัฒนาสมรรถภาพทางกาย คือ นักเรียนยังไม่รู้จักรับประทานอาหารที่มีประโยชน์เท่าที่ควร ซึ่ง สช. ได้ตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้

18. กศน. มีกิจกรรมการเรียนการสอน 3 กลุ่ม คือ 1) ส่งเสริมการรู้หนังสือ และการแก้ปัญหาการไม่รู้หนังสือให้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใหญ่และกลุ่มชาติพันธุ์ 2) จัดการศึกษาเพื่อชดเชยโอกาสและยกระดับคุณภาพการศึกษาของประชากรวัยแรงงาน และ 3) การตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

19. หลักสูตรของ กศน. มีทั้งที่เป็นหลักสูตรและไม่เป็นหลักสูตร ที่เป็นหลักสูตรมี 5 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรส่งเสริมการรู้หนังสือ หลักสูตรพื้นฐาน หลักสูตรเกี่ยวกับ อาชีพ หลักสูตรปวช. และหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องหรือหลักสูตรระยะสั้น ส่วนกิจกรรมที่ไม่มีหลักสูตรตายตัว การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ส่วนการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการจัดสภาพแวดล้อม จัดสถานการณ์ และจัดเงื่อนไขให้คนได้เรียนรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

20. ปัญหาที่ กศน. ต้องการพัฒนาอย่างเร่งด่วน มีหลายเรื่อง ได้แก่ 1) การพัฒนาครูทั้งหมด ทั้งที่ข้าราชการและไม่ใช่ว่าราชการ เพื่อสร้างความมั่นใจในความมั่นคงทางอาชีพ 2) การ

ปฏิรูปการเรียนการสอน โดยการสนับสนุนให้มีการพัฒนาสื่อที่ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองได้มากขึ้น และ 3) การระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการศึกษาของ กศน. ให้มากกว่านี้

21. การวัดผลการเรียนรู้มีหลายเทคนิค ข้อสอบเป็นเทคนิคเดียวที่มีข้อจำกัดมาก คือวัดได้เฉพาะเรื่องของความรู้ความคิดเท่านั้น เรื่องอื่นวัดไม่ได้ เพราะฉะนั้น O-NET จึงวัดได้เพียงความรู้

22. สทศ. ออกข้อสอบ O-NET ตามหลักสูตร ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งหมด 76 มาตรฐาน 8 กลุ่มสาระ ในแต่ละกลุ่มสาระจะมีสาระย่อย เวลา ออกจะนำแบบเรียนมาดูเพื่อไม่ให้ ออกเกินแบบเรียนด้วย เพราะฉะนั้น O-NET ไม่ได้ออกเกินหลักสูตร คนออกข้อสอบ ถ้า ป.6 กับ ม.3 จะเป็นครูโรงเรียนสาธิต ถ้าเป็น ม.6 จะเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย

23. คะแนน O-NET ต่ำ เพราะนักเรียนไม่ตั้งใจสอบ ถ้าต้องการให้นักเรียนตั้งใจสอบ ต้องมีการกำหนดนโยบายให้โรงเรียนนำคะแนน O-NET ไปใช้อย่างจริงจัง โดยใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจบ โดยเฉพาะของ ม.3 หรือใช้เป็นส่วนหนึ่งของการตัดเกรด หรือใช้ประกอบการพิจารณาเลื่อนชั้น

24. สทศ. ได้จัดสอบ I-NET คือ วิชาอิสลามศึกษา ตามความต้องการของ สำนักบริหาร ยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 12 จังหวัดยะลา ทั้งระดับต้น กลาง และปลาย ระดับละ 8 วิชา พบว่า คะแนนที่สอบค่อนข้างต่ำ ดังนั้น ทางโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามได้ขอความร่วมมือให้ สทศ. จัดอบรมครูเกี่ยวกับวิธีการ ออกข้อสอบ เพื่อจะได้วัดผลได้ดีขึ้น และขอให้จัดสอบทุกปีด้วย

สำหรับการอภิปราย แบ่งเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) การเรียนการสอนในปัจจุบัน สอนให้เด็กคิดวิเคราะห์หรือไม่ 2) การออกข้อสอบในปัจจุบัน O-NET GAT PAT สอดคล้องกับการเรียนการสอนหรือไม่ และ 3) เด็กเรียนในห้ ้องเรียนมากไปหรือไม่ และการเรียนรู้นอกห้องเรียน ควรทำอย่างไร ได้ผลสรุปประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การเรียนการสอนในปัจจุบัน สอนให้เด็กคิดวิเคราะห์หรือไม่

1. การเรียนการสอนที่ประเทศอังกฤษ เน้นให้นักเรียนได้อภิปราย แสดงความคิดเห็นในห้องเรียน

2. ควรมีการเปลี่ยนแปลงครูให้เป็นครูยุคใหม่ โดยเปลี่ยนวัฒนธรรมการสอน ที่เน้นการสอนแบบบูรณาการเชื่อมโยง สอนวิเคราะห์แบบสร้างสรรค์ มีความร่วมมือและทำงานเป็นทีม ทั้งนี้ควรมีการอบรมครูอย่างน้อย 3 ปี และต้องทำอย่างต่อเนื่อง วิธีการที่จะทำให้เกิดความต่อเนื่อง คือ

1) ต้องหาคู่มือให้กับครู เพื่อทำแผนการสอน ทำสื่อ และสื่อที่รัฐบาลกำลังทำและเป็นเรื่องสำคัญมากๆ มี 4 เรื่อง คือ (1) แจกหนังสือและอุปกรณ์ฟรี (2) ให้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เด็กก็จะเลิกเรียนจากในหนังสือ เข้าสู่ระบบการเรียนรู้แบบใหม่ เป็นการศึกษาตามอัธยาศัยหรือนอกระบบ (3) ETV และ (4) แหล่งเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน พิพิธภัณฑ์ สิ่งเหล่านี้คือวงจรที่จะทำให้ระบบการเรียนรู้ในโรงเรียนซึ่งอยู่แต่ในห้องเรียนตลอดเปลี่ยน

2) มหาวิทยาลัยต้องมาช่วยในด้านวิชาการ (HUB)

3) สทศ.เป็นเจ้าภาพในการอบรม

- 4) มีการนิเทศภายในโดยโรงเรียน
 - 5) มี Best practices ให้เขาทำ โดยเชิญผู้ชำนาญการ ภูมิปัญญาชาวบ้านเข้าไปช่วยสอนในโรงเรียน
3. ควรมีการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้มากขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพโรงเรียน
 4. ควรส่งเสริมให้ครูมีจิตวิญญาณความเป็นครู ให้ความสำคัญกับครูมากขึ้น
 5. ให้ความสำคัญกับโรงเรียนในการช่วยผลักดันการปฏิรูปการศึกษา ให้โรงเรียนเปลี่ยนการสอน เป็นการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ไม่ควรเป็นการสอนแบบท่องจำ
 6. ควรให้การสนับสนุนนโยบายรัฐบาลที่สำคัญ เช่น นโยบายเรียนฟรี 15 ปี กองทุนกู้ยืม (กยศ.) ธนาคารประชาชน ชุมชนพอเพียง ไทยเข้มแข็ง คนพิการเรียนฟรีอุดมศึกษา ฯลฯ เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป เพราะเป็นนโยบายที่ดีสามารถช่วยเด็กไม่ให้ออกกลางคัน
 7. กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายการเยี่ยมบ้านซึ่งเป็นเรื่องที่ดี เพื่อนำข้อมูลที่ได้ รับมาดำเนินการกับเด็กด้อยโอกาส ซึ่งเป็นการช่วยเรื่องการออกกลางคันของเด็กได้
 8. การที่จะสอนให้ เด็กคิดวิเคราะห์ ต้องปรับหลักสูตรให้มีแก่นสาระ และใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย
 9. ต้องพัฒนาครู โดยต้องดูแลครูให้ดี และในการสร้างแรงจูงใจและสร้างคุณภาพของครูให้วัดจากคุณภาพของเด็ก และต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาครูด้วย
 10. เปลี่ยนวิธีการเรียนการสอน โดยให้เด็กได้เรียน รู้จากสถานการณ์ปัญหา เน้นกระบวนการแก้ปัญหา ซึ่งจะ让孩子เกิดระบบคิด หลังจากนั้นให้ประเมินการเรียนรู้ได้จากการประเมินห้องเรียนและประเมินกระบวนการเรียนรู้ ที่ไม่ใช่เป็นเพียงการทำข้อสอบเท่านั้น
 11. ควรใช้ Learning how to Learn เป็นตัวนำ เพื่อให้เด็กคิดวิเคราะห์เป็น
 12. หลักสูตรในปัจจุบันเน้นการคิดวิเคราะห์ที่อยู่แล้ว แต่วิธีการเรียนการสอนยังไม่สอนให้คิดวิเคราะห์ ดังนั้นการแก้ปัญหาต้องเริ่มจากผู้บริหารก่อน
 13. การเรียนการสอนและวิธีวัดผลไม่สอดคล้องกัน คือ ข้อสอบเป็นแบบคิดวิเคราะห์ แต่การเรียนการสอนเน้นท่องจำ
 14. ควรมีการจัดกลุ่มนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาและจัดลำดับความสำคัญว่าเรื่องใดควรมาก่อน-หลัง
 15. ปัญหาการศึกษาของประเทศไทยอยู่ที่คุณภาพ ดังนั้นต้องสร้างคนให้มีคุณภาพ ให้สามารถคิดวิเคราะห์เป็น โดยจัดทำหลักสูตรให้มีความเหมาะสม การเรียนภาษาของเด็กต้องสามารถอ่านและจับใจความได้ ต่ำ ย่อความเป็น การสอบต้องวัดและประเมินผลให้สิ่งที่ต้องการเห็นในตัวเด็ก เช่น การให้เด็กคิดวิเคราะห์ต้องให้เด็กย่อความ วิเคราะห์ได้

16. ควรให้ความสำคัญกับครู หน้าที่ของครูคือ “สอนอย่างไรให้เด็กฉลาด” ให้คิดวิเคราะห์ เป็น คิดอย่างเป็นระบบ ครูไม่ใช่แค่ทำวิจัยเพื่อ ประเมินวิทยฐานะ การเป็นครูต้องเป็นโดยจิต วิญญาณ ไม่ใช่แค่เป็นวิชาชีพเท่านั้น

17. ควรดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

18. ควรมีการจัดกระบวนการเรียนการสอน ปรับสมดุลการเรียนรู้มากกว่าการทำข้อสอบ หนังสือเรียนของประเทศไทยเป็นเพียงแบบฝึกหัด มีคำตอบที่ถูกต้อง เพียงคำตอบเดียว แต่ใน ประเทศญี่ปุ่นแบบเรียนส่วนใหญ่เป็นคำถามปลายเปิด ให้ความสำคัญกับสถานการณ์และการ แก้ปัญหา มีการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ มีครูเข้าไปสังเกต เพื่อเห็นกระบวนการคิดของเด็ก

19. การฝึกให้เด็กรู้จักคิดวิเคราะห์เป็นต้องแก้ปัญหาที่โครงสร้าง เปลี่ยนแป ลงระบบจาก Top down เป็น Bottom up ให้คนในระดับปฏิบัติมีโอกาสได้คิด

20. ปัญหาการจัดการศึกษาอยู่ที่ Process หรือ Content ที่ไม่มีการกำหนด Output Design และ Outcome Design ที่ชัดเจน การวัดประเมินผลอาจทำเป็นรายวัน รายเดือน หรือรายสัปดาห์

21. ควรมีการปรับกระบวนการสอนของครู ให้มีการเปลี่ยนกระบวนการสอน การที่เด็กคิด วิเคราะห์ไม่เป็น ต้องย้อนกลับไปดูว่าครูคิดวิเคราะห์เป็นหรือไม่ ครูยังมีการยึดติดกับวัฒนธรรม แบบเดิมๆ

22. ควรมีการทำรายการเพื่อพ่อแม่ผู้ปกครอง เช่น ออกทาง ETV เพื่อให้พ่อแม่ผู้ปกครองมี ส่วนร่วมในการปลูกฝังเด็ก

23. จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมีจำนวนมากเกินไป ควรพิจารณาว่าที่เหมาะสมควรเป็น อย่งไร

24. ผู้เรียนจะมีคุณภาพได้ มีปัจจัยสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) พื้นฐานผู้เรียน (ความ พร้อมของครอบครัว) 2) ครู 3) การวัดผล และ 4) การกระจายอำนาจการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น

25. ควรกระตุ้นให้เด็กเห็นความสำคัญของการศึกษาระดับอาชีวศึกษาด้วย

26. การสอนให้เด็กคิดเป็น คือ ต้องปฏิรูปการประเมินผลแต่ละระดับการศึกษา และสอน น้อยๆ ให้เวลาเด็กได้คิด วิเคราะห์ จัดกิจกรรมอื่นๆ ให้มาก

27. การนำหลักสูตรไปใช้ควรใช้ในรูปแบบที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ไม่ควรใช้เหมือนกัน ทั้งหมด เพราะสภาพบริบทแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน นอกจากนี้หลักสูตรที่นำมาใช้ยังมีสาระที่ แน่นเกินไป

28. ค่านิยมของสังคมคือต้องการให้บุตรหลานได้เข้าสู่มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง แต่ไม่ได้ ต้องการเห็นเด็กคิดเป็น วิเคราะห์เป็น ดังนั้นอาจต้องมีการพิจารณาทบทวนกา รศึกษาตั้งแต่ระดับ นโยบายลงไป และควรให้ “การศึกษาเป็นวาระแห่งชาติ”

29. การเรียนการสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์มีหลายระดับ แต่ปัจจัยที่นำมาช่วยให้เด็กคิด เช่น ครู สื่อที่นำมาใช้ ยังไม่มีความสมบูรณ์

ประเด็นที่ 2: การออกข้อสอบในปัจจุบัน O-NET GAT PAT สอดคล้องกับการเรียนการสอนหรือไม่

1. เครื่องมือที่ใช้วัดความรู้และความคิด วัดเพียง 1 ใน 4 เท่านั้น ส่วน 3 ใน 4 เป็นงานที่ สทศ. จะต้องนำไปวัดต่อไป เช่น การวัดคุณธรรม จริยธรรม โดยต้องคำนึงถึงข้อจำกัดเรื่องคน เวลา และเครื่องมือ
2. การวัดผลต้องเป็นการวัดในสิ่งที่ต้องการให้เด็กเป็น เช่น ต้องการเด็กรู้จักคิดวิเคราะห์ ก็ ต้องออกข้อสอบให้เด็กได้คิดวิเคราะห์
3. ปัญหาที่พบจากการสอบ O-NET จะพบว่าเด็กไม่ตั้งใจสอบ และข้อสอบยืดตำราและ หนังสือทั้งหมด ควรมีการเปลี่ยนแนวข้อสอบให้เด็กคิดวิเคราะห์ให้มากขึ้น
4. การออกข้อสอบ GAT , PAT เหมาะสมกับการให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นข้อมูลในการ พัฒนาเท่านั้น แต่ไม่ควรนำมาตัดสินการให้เด็กเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย
5. กระบวนการเลือกเด็กเข้าเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัยเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อดูว่าเด็กคิด วิเคราะห์เป็นหรือไม่ ดังนั้นต้องให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา วิชาตอนปลายที่ เตรียมเด็กเข้าสู่มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยจะออกข้อสอบหรือคัดเลือกเด็กอย่างไร ต้องมีการ พิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ

ประเด็นที่ 3: เด็กเรียนในห้องเรียนมากไปหรือไม่ และการเรียนรู้นอกห้องเรียนควรทำอย่างไร

1. มีโรงเรียนไม่กี่แห่งที่สอนให้เด็กเรียนในห้องเรียนมากเกินไป
2. เวลาเรียนในระดับประถมศึกษาใช้เวลา 1,000 ชั่วโมง/ปี ระดับมัธยมศึกษา 1,200 ชั่วโมง/ปี แต่เมื่อเรียนจบแล้วไปทำงานจะใช้เวลาทำงาน 2,000 ชั่วโมง/ปี ดังนั้นยังมีเวลาอีก ประมาณ 800 ชั่วโมง/ปี ที่สามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เด็กได้เรียนรู้ได้
3. ถ้าครูเป็นวิชาชีพที่แท้จริง ครูจะทราบว่ามันมากเกินไปหรือไม่ ไม่ต้องไปกำหนด
4. ตอนนี้สภาพการเรียนการสอน ครูสอนตามแบบเรียน และมุ่งสอนให้จบ เพราะฉะนั้นก็ อยู่ในสภาวะที่เรียกว่าสอนกันมาก
5. เด็กเรียนมากไป เพราะต้องกวดวิชา เพื่อให้เข้ามหาวิทยาลัยให้ได้ ชีวิตจึงไม่มีคุณภาพ

หลังจากนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้สรุปผลการประชุมของประเด็นหลักที่ 1 เรื่องการจัดการเรียนการสอนทุกระดับประเภท ซึ่งมี 5 เรื่อง ดังนี้

1. ครู

1. การจัดการเรียนการสอนควรสอนทั้งการท่องจำและการคิดวิเคราะห์โดยเพิ่มน้ำหนักการคิดวิเคราะห์ให้มากขึ้น

2. มีการอบรมพัฒนาครู ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนให้สามารถสอนเด็กคิดวิเคราะห์มากขึ้น เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาและเกิดสมรรถนะ 5 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) มีความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

3. ในการอบรมพัฒนาครู ต้องเน้นเทคนิค กรรมวิธีในการที่จะไปสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์เป็น รวมทั้งเนื้อหาสาระและเทคนิคในการทำสื่อการเรียนการสอน และขณะเดียวกันจะต้องมีการวัดผลประเมินผล โดยอาจจะประเมินเป็นรายบุคคล ตั้งแต่ก่อนเข้าการอบรม เมื่อ อบรมเสร็จแล้ว และติดตามผลว่านำไปใช้ได้ผลจริงหรือไม่

2. หลักสูตร

1. แม้ว่าหลักใหญ่ๆ จะมีความชัดเจนแล้ว คือ มุ่งเน้นผลผลิตที่จะให้เด็กออกมามีสมรรถนะ 5 ด้าน แต่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งมี 8 ข้อ เมื่อนำมาเทียบกับ 3D ก็คือ Decency คือ คุณธรรม จริยธรรม และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย แต่ยังขาดเรื่องประชาธิปไตย และยาเสพติด เพราะฉะนั้นควรยึด 3D จะทำให้ครอบคลุมกว้างขวางยิ่งขึ้น

2. ส่วนเนื้อหาแต่ละวิชา ควรไปดูว่าสาระอะไรที่เกินความจำเป็น จะได้ไม่ต้องเรียน จะได้มีเวลาไปเรียนคิดวิเคราะห์มากขึ้น

3. ตารางสอน

ควรจะปรับ ตารางสอน ให้เด็กได้เรียนนอกห้องเรียนบ้าง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และสั่งสมประสบการณ์ที่สัมผัสกับโลกความเป็นจริงมากขึ้น ขอให้ไปช่วยพิจารณาว่าจะต้องปรับตารางสอนอย่างไรหรือไม่ สัดส่วนควรจะเป็นอย่างไร แล้วการที่จะให้เรียนนอกห้องมากขึ้น รูปแบบจะเป็นอย่างไร ขอฝากให้ผู้ที่มีหน้าที่ไปคิดให้คิดเป็นรูปธรรมชัดเจน ปฏิบัติได้

4. กระบวนการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยและความเห็นของที่ประชุม เช่น เรื่องการวิเคราะห์ห้องเรียน การมีแม่ข่ายมหาวิทยาลัยอยากให้เป็นนโยบายที่เป็นรูปธรรมว่าต้องทำอะไร แล้วช่วยกันผลักดันให้เกิดผล โดยมีแม่ข่ายมหาวิทยาลัยหรือโรงเรียนแม่ข่ายเข้ามาช่วย

5. ข้อสอบ ต้องพิจารณาในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- 1) **สัดส่วน** ควรมีสัดส่วนระหว่างการท่องจำ การวิเคราะห์และอื่นๆ ก็เปอร์เซ็นต์ ต้องมีสูตรสำเร็จหรือไม่ จำนวนเท่าไร
- 2) **ผู้ออกข้อสอบ** ต้องพิจารณาว่าที่ผ่านมาเหมาะสมได้มาตรฐานหรือไม่ เหมาะสมหรือไม่ และต้องมีกระบวนการคัดเลือกผู้ออกข้อสอบให้เหมาะสมและหลากหลายหรือไม่ เพื่อให้สามารถวัดได้อย่างแม่นยำ เทียงตรง หรือหากมีอยู่แล้วต้องปรับหรือไม่
- 3) **ลักษณะข้อสอบ** ข้อสอบอัตนัย กับข้อสอบปรนัย มีทั้ง ข้อดีข้อเสีย ความพอดี ต้องมีสัดส่วนเป็นอย่างไร และข้อสอบที่จะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์จริง เทียงตรงแม่นยำจะต้องเป็นอย่างไร
- 4) **มาตรฐานของข้อสอบ** เช่น สารที่นำมาออกข้อสอบ ออกสาระสำคัญของสิ่งที่ ควรจะวัดหรือไม่
- 5) **ความถี่ของการสอบ** จำเป็นหรือไม่ต้องสอบ 3 ครั้ง หรือ 4 ครั้ง จริงแล้ว ควรเป็นอย่างไร

สำหรับประเด็นหลักที่ 2 ระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ มีผู้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับระบบ การคัดเลือกเข้าศึกษาต่อจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดย ศาสตราจารย์นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล ดร. สุเมธ แยม์นุ่น ศาสตราจารย์ ดร . อุทุมพร จามรมาน นายเฉลียว อยู่สีมารักษ์ และ ดร . บุญชู ชลัษเฐียร สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อมีการพัฒนาตั้งแต่ปี 2504 ถึง ปี 2548 จากระบบ entrance ใช้ข้อสอบกลาง เน้นการสอบเนื้อหา สอบปีละ 1 ครั้ง นักเรียนสามารถเลือกได้ 6 อันดับ และเลือกอันดับลดลงเป็น 5 อันดับ และ 4 อันดับ เป็นการสอบ entrance แบบใหม่ ใช้ GPA และ PR มีคะแนนในการสอบวัดความรู้ร้อยละ 90 สอบปีละ 2 ครั้ง จนถึงปี 2549-2552 ใช้ระบบการ คัดเลือกกลาง Center University Admission Systems : CUAS โดยยึดหลักของการนำผลการ เรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย GPAX ร้อยละ 10 GPA ร้อยละ 20 จาก 8 กลุ่มสาระ O-NET ร้อยละ 35-70 และ A-NET ร้อยละ 0-35 โดยเลือกได้ 4 อันดับ

ส่วนระบบการคัดเลือกที่จะเริ่มใช้ในปี 2553 มีปรัชญาที่จะเน้นการวัดความถนัดในการเข้า ศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมากกว่าความสามารถในการสอบเฉพาะรายวิชาหรือไม่เน้นการสอบเนื้อหา ประกอบด้วย GPAX ร้อยละ 20 O-NET ร้อยละ 30 จาก 8 กลุ่มสาระ โดย 5 กลุ่มสาระแรกให้น้ำหนัก ร้อยละ 25 3 กลุ่มสาระหลังให้น้ำหนัก ร้อยละ 5 GAT ร้อยละ 10-50 และ PAT ร้อยละ 0-40

GAT เป็นการวัดความถนัดทั่วไป และวัดศักยภาพการเริ่มในมหาวิทยาลัย แยกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ร้อยละ 50 เป็นความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา ส่วนที่ 2 ร้อยละ 50 เป็นการวัดความสามารถในการสื่อสาร และภาษาอังกฤษ โดยมีคะแนนเต็ม 300 คะแนน สอบ 3 ชั่วโมง และให้สอบทุกสาขาวิชา

PAT เป็นการวัดความถนัดทางวิชาชีพและวิชาการ PATแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 วัดความรู้พื้นฐานในการเรียนต่อวิชาชีพนั้น ตอนที่ 2 วัดความถนัด และศักยภาพในการเรียนวิชาชีพ มี 7 PAT PAT1 คณิตศาสตร์ PAT 2 วิทยาศาสตร์ PAT 3 วิศวกรรม PAT 4 สถาปัตยกรรม PAT 5 ครุ PAT 6 ศิลปะ และ PAT 7 ภาษาต่างประเทศ คะแนนเต็ม 300 คะแนน สอบ 3 ชั่วโมง

การสอบตั้งแต่ปี 2554 เป็นต้นไปนั้น ไม่เปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญ คือ 1) องค์ประกอบ 4 ประการ คือ GPAX, O-NET, GAT และ PAT 2) สอบ GAT, PAT ปีละ 3 ครั้ง คือ มีนาคม กรกฎาคม และตุลาคม 3) ให้ใช้คะแนนที่ดีที่สุดของวิชาที่สอบ 4) ให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นไปสมัครได้ทุกครั้ง 5) คะแนนสอบเก็บได้ 2 ปี แล้วการเปลี่ยนแปลงในหลักการสำคัญนั้นต้องบอกล่วงหน้า 3 ปี แต่อาจมีการปรับเปลี่ยนสัดส่วนขององค์ประกอบ

2. ข้อเสนอจากการประชุมคณะกรรมการดำเนินการคัดเลือกเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2552 มีดังนี้

2.1) องค์ประกอบในการสอบคัดเลือกระบบ admission กลาง ตั้งแต่ปี 2554 นั้นให้ยึดตามองค์ประกอบเดิม คือ GPAX, O-NET, GAT, และ PAT

2.2) ให้มีการปรับค่าน้ำหนักในแต่ละกลุ่มสาขาดังต่อไปนี้ GPAX ร้อยละ 10-20 O-NET ร้อยละ 10-40 ต้องมีองค์ประกอบของ GAT PAT อย่างน้อยร้อยละ 10 ขึ้นไป และการสอบ PAT ไม่ควรเกิน 3 วิชา

2.3) ให้สอบ GAT และ PAT เหลือปีละ 2 ครั้ง คือในเดือนตุลาคม และ มีนาคม

2.4) คะแนนเก็บไว้ใช้ได้ 2 ปี

2.5) นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่านั้นที่มีสิทธิ์สอบ

2.6) เวลาในการสอบ GAT 3 ชั่วโมงเหมือนเดิม แต่ PAT เหลือ 2 ชั่วโมง

2.7) เพิ่ม PAT2 เป็น PAT 2.1 ความถนัดทางเคมี 2.2 ความถนัดทางชีววิทยา 2.3 ความถนัดทางฟิสิกส์

2.8) การคิดคะแนน GAT และ PAT นั้น ให้ใช้คะแนนมาตรฐานซึ่งน่าจะมีผลดีกว่าการใช้คะแนนดิบ

3. ระบบ admission ดึงเด็กเข้าในระบบอุดมศึกษาได้ประมาณร้อยละ 10 เท่านั้น ส่วนอีกร้อยละ 90 เข้าโดยวิธีอื่น ในปี 2515 การเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษานั้นมี 3 วิธี คือ 1) รับตรงโดยมหาวิทยาลัยที่ตั้งใหม่ในส่วนภูมิภาคจัดโควตาให้กับคนในภูมิภาคได้เข้าเรียนประมาณร้อยละ 50 2) โควตาพิเศษเฉพาะด้าน มหาวิทยาลัยกำหนดเด็กที่เก่งทางศิลปะ ดนตรี กีฬา และ 3) การสอบ entrance รวม มหาวิทยาลัยภูมิภาครับตรง ประมาณร้อยละ 50 ส่วนอีกร้อยละ 50 ให้คนทั้งประเทศได้มาแข่งกัน

4. ปัญหาความไม่รู้ของเด็กจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นปัจจัยสำคัญของการปรับเปลี่ยนโครงสร้างในการจัดคนให้เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา นโยบายที่น่าชื่นชมของ สพฐ. คือการให้คะแนนคุณธรรมประกอบกับคะแนนปกติ โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน เป็นผู้ริเริ่มใช้

เกณฑ์นี้ (Nahornprathom Model) ที่ประชุม ทปอ.มีมติให้ใช้คะแนนความดีเป็นส่วนหนึ่งของการคัดคนเข้าเรียนในระบบรับตรง ซึ่งขณะนี้มีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และมหาวิทยาลัยนเรศวร ใช้คะแนนความดีบวกกับ GPA เข้าเรียนในอุดมศึกษา เพราะฉะนั้นการรับตรงเข้าไปในมหาวิทยาลัยมีรูปแบบและวิธีการซึ่งน่าจะได้รับการส่งเสริม

6. concept ของ admission กับ entrance ไม่เหมือนกัน ในกรณี entrance เด็กเลือกคณะก่อนแล้วจึงสอบ เด็กไม่รู้จักความสามารถของตนเองมีความสามารถตรงไหน สำหรับ admission เด็กรู้จักความสามารถของตนจากคะแนนที่สอบก่อน รู้ตัวว่าตัวเองเป็นอย่างไร จะเข้าคณะไหนได้บ้าง

7. การใช้ O-NET เป็นข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ สอบหลังเรียนนั้น ใช้เพื่อถ่วง เป็นการถ่วงด้วยเปอร์เซ็นต์ไม่ใช่ข้อสอบคัดเลือกเข้า เหตุผลที่เอา O-NET มาใช้นั้น เพราะ GPAX ที่แต่ละโรงเรียนให้เป็นคนละมาตรฐาน เมื่อไรที่โรงเรียนสามารถให้เกรดที่เชื่อถือได้ และได้มาตรฐานก็เลิกใช้ O-NET

8. ปัจจุบันสอบความถนัด มากกว่าเนื้อหา ประกอบด้วย ความถนัดทั่วไปกับความถนัดเฉพาะวิชาชีพ ความถนัดทั่วไปหรือ GAT เป็นการวัดความสามารถของคนที่จะเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยว่าต้องมีความสามารถอะไรบ้าง เช่น 1.อ่านเป็น 2.เขียนเป็น 3.คิดเป็น 4.แก้ปัญหาเป็น และ 5.สื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ ซึ่งสอบในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หากสอบ GAT ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะดีมาก จะได้ว่านักเรียนคิดวิเคราะห์เป็นหรือไม่ ซึ่งจะพัฒนาตอนมัธยมศึกษาปีที่ 4-5-6 เพื่อรองรับการเข้ามหาวิทยาลัยต่อไป

9. การสอบ GAT เป็นการวัดความคิดวิเคราะห์ ใช้ content ฟรี ออกข้อสอบโดยให้คนอ่านบทความที่คัดมาจากหนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่เรียน แล้วจึงก็ถามในเรื่องที่ให้อ่าน เป็นการ Integrate ทั้งเรื่องการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา ใช้ข้อสอบอัตโนมัติตรวจด้วยเครื่อง OMR คือตอบได้หลากหลายคำตอบ ข้อสอบลักษณะนี้ การกวดวิชาจะไม่มีผล แม้จะใช้ tutor channel ก็ตาม แต่การสอบ PAT กวดวิชาอาจมีส่วนเกี่ยวข้องได้

10. เหตุผลที่คะแนน GAT / PAT ต่ำ เพราะมีนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 มาสอบจำนวนมาก ควรให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่านั้นที่มีสิทธิ์สอบ และควรให้ครูสอบ GAT ด้วย

11. การเข้าเรียนอาชีวศึกษาส่วนใหญ่เป็นตัวเลือกสุดท้าย ดังนั้น การแข่งขันจึงมีไม่มากนัก ยกเว้น สาขาปิโตรเคมี เติมนเรือทะเล อุตสาหกรรมแม่พิมพ์ เหล็กกล้าที่มีผู้แข่งขันสูง นักศึกษาที่เข้าศึกษาปีหนึ่ง ปวช. และ ปวส. ต้องสอบวัดแวววิชาชีพ ปัญหาปัจจุบัน คือขาดครูแนะแนวอาชีพ (มีแต่ครูแนะแนวการศึกษาต่อ) ส่งผลให้มีการออกกลางคันสูง หากวิทยาลัยมีความกระตือรือร้นในการเข้าไปให้ความรู้วิชาชีพกับนักเรียนมัธยม เด็กจะสนใจเข้าเรียนอาชีวศึกษามากขึ้น และจากสถิติคาดไว้ในอีก 4 ปี สัดส่วนสายอาชีพต่อสายสามัญ น่าจะใกล้เคียง 50:50 ตามนโยบายรัฐมนตรี

12. ปัญหาที่เกิดขึ้นในแง่ของการบริหารจัดการสอบ สำหรับโลกยุคใหม่ที่เน้นการใช้ ICT คือความไม่ทัดเทียมกันระหว่างเด็กที่ขาดโอกาสหรือด้อยโอกาสดูกับเด็กที่มีความพร้อมหรือเด็กที่อยู่ในเมือง ทำให้เสียโอกาส

13. สาเหตุที่นักเรียนได้คะแนนต่ำอาจเป็นเพราะข้อสอบยากจริงหรือเป็นเพราะว่าคำชี้แจงของข้อสอบยากต่อการทำความเข้าใจเด็กอ่านแล้วไม่เข้าใจคำถาม

14. แนวทางการพัฒนาคุณภาพแบบทดสอบของ สทศ . ในแง่ของ Content Validity ได้มีการดูแลอย่างเรียบร้อย สิ่งที่จะต้องศึกษาต่อไป คือ Predictive Validity รวมทั้งเรื่อง Concurrence Validity วัดจริงตามสภาพที่เป็นอยู่หรือไม่ เครื่องมือนี้สามารถที่จะวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ได้หรือไม่ ข้อสอบ GAT วัด ability ในแง่ของเหตุผลได้จริงหรือไม่

ที่ประชุมได้อภิปรายประเด็นย่อย 4 ประเด็น ต่อไปนี้ 1) ระบบปรับตรงควรเป็นอย่างไร 2) การให้นักเรียนสอบ GAT ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มากไปหรือเหมาะสม 3) คะแนน GPAX ที่ลดลงจากร้อยละ 20 เป็นร้อยละ 10 เหมาะสมหรือไม่ และจะมีผลต่อการเรียนในชั้นเรียนหรือไม่ และ 4) ผลสอบ GAT/PAT ที่ต่ำลงเพราะเหตุใด เป็นเพราะข้อสอบไม่เที่ยงตรง แม่นยำ หรือกระบวนการเรียนการสอนไม่ตอบสนองต่อการสอนแบบคิดวิเคราะห์ ได้ข้อคิดเห็นโดยสรุปดังนี้

1. ระบบปรับตรงควรเป็นอย่างไร

1.1 ระบบการสอบคัดเลือกควรเสนอเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม

1.2 เห็นด้วยกับระบบปรับตรง เนื่องจากโอกาสคนไม่เท่ากัน การปรับตรงจะสนองเรื่องท้องถิ่น เรื่องการพัฒนา และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เนื่องจากมาตรฐานโรงเรียนไม่เท่ากัน จึงต้องมี O-NET และมีเครื่องมือกลางสำหรับโรงเรียนที่จะนำไปพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

1.3 ระบบรับเข้ามหาวิทยาลัยเดิม ใช้ entrance ต่อมาเป็น admissions มี admissions ตรงกับ admissions กลาง admissions ตรง ให้แต่ละมหาวิทยาลัยรับเองโดยตรง ซึ่งในอดีตก็มีทั้ง โควตา นักกีฬา ช่างฝีมือ โควตาพื้นที่ มีการจัดสอบเช่นกัน ขณะนี้ทุกมหาวิทยาลัยรับตรงสามารถสอบแข่งขันได้ ยกเว้นโควตาปรับตรงบางแห่ง กรณี 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้รับเฉพาะเด็ก 3 จังหวัดชายแดนเท่านั้น

1.4 เดิมรัฐจัดการสอบโดยรวม และเพื่อลดความเครียด จึงให้มีการสอบเก็บคะแนนไว้ แทนระบบการสอบครั้งเดียว มหาวิทยาลัยของรัฐที่เปิดก่อนมีการรับตรงโดยที่เปิดโอกาสให้ทุกคนจากทุกพื้นที่ ตอนแรกอาจจะรับตรงในลักษณะที่เปิดเฉพาะพื้นที่ หรือเฉพาะคุณสมบัติพิเศษ จากนั้นเปิดโอกาสให้มีการรับตรงจากทั่วไป จากที่ตั้งใจให้ลดความเครียดของเด็ก กลายเป็นเด็กต้องวิ่งไปสอบและส่งผลกระทบต่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

1.5 การรับตรงเด็กในภูมิภาค หากเป็นไปได้รับด้วยเป ออร์เซ็นต์ที่เหมาะสม จะทำให้เด็กในภูมิภาคมีโอกาสและอยู่พัฒนาท้องถิ่น แต่หากเปิดทั่วไปทุกพื้นที่เด็กจะวิ่งสอบทั้งกลางและพื้นที่แล้วเลือกสิ่งที่ดีที่สุด

1.6 ประเด็นการรับเข้ามหาวิทยาลัย ต้องการให้การศึกษามัธยมศึกษา กับเด็กทุกคนหรือไม่ และจุดมุ่งหมายของมหาวิทยาลัยคืออะไร มหาวิทยาลัยเป็นที่สอนให้คิด สร้างปัญญา ไม่ใช่ฝึกฝนวิชาชีพ การสอนแบบคิด วิเคราะห์ ขนาดนักเรียนต้องไม่มาก ครูต้องมีคุณภาพ เป็นระบบ tutor

1.7 ควรมีมาตรการให้สอบได้กี่แห่ง และควรมีระบบสารสนเทศเพื่อตรวจสอบด้วยว่ามีใครสอบซ้ำ

1.8 ปัญหาเรื่องรับตรงแทนที่จะเป็นการประหยัดหรือลดความเครียด กลับกลายเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่าย

1.9 การรับเข้ามหาวิทยาลัย เป็นการรับด้านเดียวโดยมหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนด สพฐ. ควร มีสิทธิ์ที่จะบอกมหาวิทยาลัยให้รับเด็กของตนด้วย มิฉะนั้นปฏิรูปการศึกษาจะไม่มีทางสำเร็จหากคอขวดตรงนี้ไม่มีการแก้ไข

1.10 ประเด็นการสอบเข้ามหาวิทยาลัยเป็นนโยบายสำคัญของชาติ เป็นวาระแห่งชาติ ควรมี คณะกรรมการจากทุกฝ่ายเพื่อดูแลเรื่องนี้

1.11 เรื่องระบบรับตรง ขณะนี้ไม่มีใครจัดระเบียบ ไม่มีใครเป็นเจ้าของภาพโดยตรง ควรมีการ จัดระเบียบเรื่องสัดส่วนกลุ่มต่างๆ ให้เหมาะสม เช่น นครปฐมโมเดล มหาวิทยาลัยต่างๆ ควรศึกษา และดำเนินการด้วย

1.12 การรับตรงขอให้ใช้โควตาตำบลไม่ใช่โควตาจังหวัด โดยดูจากจำนวนประชาชนในพื้นที่เป็นหลัก จะลงถึงรากเหง้า ไม่จำเป็นต้องเอาคนเก่งที่สุดของประเทศมาเข้ามหาวิทยาลัย ควรมี แด้มต่อสำหรับเด็กกลุ่มต่างๆ โควตาตำบลอา จมี 2 อย่าง คือ 1) ใช้เงินกองกลางจะผันเงินอย่างไร 2) ทน อดบ. แล้วกลับไปรับไปทำงานที่ท้องถิ่น

1.13 ก่อนกำหนดการคัดเลือก ต้องมองจาก end point แล้วจึงกำหนดว่าแต่ละสาขาต้องการ ลักษณะที่พึงประสงค์ของคนที่ส่งมาอย่างไร เช่น มีสมุดประจำตัวดู improvement ทั้งนี้ต้องสร้าง ตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 มีการวัดตนเองตลอดเวลา

1.14 ควรรวมศูนย์ในการสอบให้เหลือน้อยที่สุด และรวมการสอบเป็น 1 – 2 ครั้ง

1.15 ระบบรับตรง GAT ม.3 รวมทั้ง GPAX ไม่ใช่ปัญหาที่แท้จริง เรื่องที่เป็นปัญหาจริงๆ เป็นเรื่องคนอายุ 15 ปี (มัธยมศึกษาตอนต้น) ซึ่งทั่วโลก concern เรื่องนี้ ต้องเคลียร์การศึกษา คนอายุ 15 ปีนี้ให้ฐานใหญ่ ไม่ว่าจะไปทางอาชีวศึกษาคือใช้มือกับใช้หัว ซึ่งเป็นคนเก่ง ใช้มือและ ใช้หัวประดิษฐ์ได้ ถ้าเกลี่ยคนตั้งแต่อายุ 15 เรียบร้อยแล้ว เหลือคนส่วนหนึ่งมาทางอุดมศึกษาจะคัด ด้วยวิธีอะไรก็ได้

1.16 เรื่องรับตรงต้องคิดหลายอย่าง 1) การเรียนในมหาวิทยาลัยไม่ใช่สิทธิพื้นฐานของคน ทุกคน มหาวิทยาลัยไม่ใช่โรงเรียนสอนอาชีพ สมเด็จพระบรมราชชนกบอกว่า มหาวิทยาลัยคือ สมองต้นความคิดของชาติ มหาวิทยาลัยมีหน้าที่ต้องสร้างคนกลุ่มหนึ่ง 2) การที่มีโควตาลงพื้นที่ ต้องคิดด้วยว่าเขาจะสามารถอยู่ในสังคมของมหาวิทยาลัยได้หรือไม่

1.17 กระบวนการรับตรงเกิดขึ้นมาด้วยเหตุผล 2 ประการ 1) มองว่า admission กลางไม่ได้ เด็กที่มีคุณสมบัติตรงที่จะมาเรียน จึงต้องมีกระบวนการรับตรงเพื่อดูคุณสมบัติเฉพาะ แต่พวกนี้ก็ต้องผ่านกระบวนการสอบมาแข่งกัน อยู่ดี 2) มหาวิทยาลัยก็เริ่มจะคิดว่าความสามารถในการที่จะ ไปเอาเด็กดีมาเรียนของตัวเองผู้อื่นไม่ได้ เป็นกระบวนการแย่งเด็ก ดึงเด็กดีเข้ามาเรียน

1.18 การรับตรงเพื่อให้ได้เด็กที่มีคุณสมบัติตรงกับสาขาวิชาที่เรียนเป็นเรื่องดี แต่ต้องมี ความยุติธรรมและต้องทำให้ดี มหาวิทยาลัยต้องรับผิดชอบชีวิตข้างหน้าของเด็กด้วย

1.19 ระบบการคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยต้องมองให้เชื่อมโยงทั้งระบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานกับการอุดมศึกษาพร้อมๆ กัน

1.20 ระบบรับตรงทั้งสอบและโควตา ควรเป็นอย่างไร จำกัดเฉพาะเด็กในภูมิภาคหรือไม่ ควรสอบ 2 หรือ 3 ครั้งในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เหมือนเดิม เวลาสอบควรเป็นเวลาเดียวกันหรือเหลื่อมกันอย่างไรที่เป็นอยู่ และจำเป็นหรือไม่ที่ต้องสอบภาษาอังกฤษร้อยละ 50

1.21 ถ้าโรงเรียนเห็นคุณค่าระบบรับตรง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาต้องร่วมมือกัน ต้องเริ่มตั้งแต่เวลาเด็กเรียนไม่ใช่ตอนรับตรง ถ้ามหาวิทยาลัยจะให้โควตาพิเศษ ต้องจับมือกับโรงเรียนพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพ เพื่อเตรียมคนให้มีความชำนาญเฉพาะ สร้างความเข้มแข็ง โดยเริ่มตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนต้นหรือมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.22 ที่ประชุม ทปอ. มีมติให้ใช้คะแนนความดีเป็นส่วนหนึ่งของการคัดคนเข้าเรียนในระบบรับตรง

2. การให้เด็กเรียนสอบ GAT ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มากไปหรือเหมาะสม

2.1 การสอบ GAT ตอนมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายความว่าไม่ได้ดูตั้งแต่การศึกษาภาคบังคับ หากมีความมั่นใจระบบการศึกษาภาคบังคับเฉพาะส่วนบังคับ 9 ปี ก็ไม่ต้องสนใจเรื่องการวัด GAT

2.2 การสอบ GAT มัธยมศึกษาปีที่ 3 หากตั้งโจทย์ว่าการจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นการจบการศึกษาภาคบังคับเช่นเดียวกับการจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นการจบประโยคที่สำคัญ การให้โรงเรียนระบุว่าจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ มัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับควรตั้งข้อสังเกตว่าอาจจะไม่สมบูรณ์และโรงเรียนมีคุณภาพที่แตกต่างกัน ถ้าเราจะเติมเต็มตรงนี้ เรื่องของ O-NET และ GAT จะเข้ามามีส่วนช่วยในการวัดการจบโดยเฉพาะ มัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งถือว่าเป็นการศึกษาภาคบังคับ อาจจะไม่ได้เรียนต่อแต่อาจจะไปทำงาน หรืออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ประเด็นนี้ควรต้องคิดเรื่องการวัดรวบยอดไม่ใช่การวัดปกติ เพราะถือว่าเป็นการจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ต้องประกันว่าคนจบการศึกษาภาคบังคับมีคุณสมบัติที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างดี

2.3 เห็นด้วยกับการสอบ GAT มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยต้องพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและสะท้อนกลับไปที่การพัฒนาครู

2.4 เรื่อง GAT ถ้ามีการสอบที่ช่วยทำให้เด็กมองตัวเองว่าคิดวิเคราะห์เป็นหรือไม่ ด้วยข้อสอบที่คาดว่าจะมีความเที่ยง ถ้าส่วนที่ 1 ของ GAT ที่บอกว่าวัดความสามารถในการอ่านเขียน คิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาได้ จะเป็นตัวอย่างหนึ่งที่จะมาตรวจสอบว่าที่สอนให้เด็กคิดเป็น เป็นไปตามนั้นหรือไม่

2.5 การสอบ GAT/PAT มัธยมศึกษาปีที่ 3 ต้องดูว่า สอบเพื่อไปสู่มัธยมศึกษาตอนปลายหรือสายอาชีวศึกษา

2.6 เห็นด้วยกับเรื่อง GAT/PAT ดูว่าทำเพื่ออะไร ถ้าเพื่อพัฒนาคุณภาพก็เป็นประโยชน์ ควรปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน ในขณะเดียวกันต้องจับมือกันให้ครูเข้าใจข้อสอบลักษณะนี้ ควรให้นำไปสู่กระบวนการที่พัฒนาครูให้ครูสามารถประเมินและช่วยเด็กในเรื่องนี้ได้ตลอดแนว

3. คะแนน GPAX ที่ลดลงจากร้อยละ 20 เป็นร้อยละ 10-20 เหมาะสมหรือไม่ และจะมีผลต่อการเรียนในชั้นเรียนหรือไม่

3.1 ปี 2554 การลดคะแนน GPAX ลงร้อยละ 10-20 จะส่งผลกระทบต่อความตั้งใจเรียน ของนักเรียนในระดับพื้นฐาน

3.2 เรื่อง GPAX ลดลงจาก 20 มาเป็น 10-20 เกิดขึ้นเพราะบางมหาวิทยาลัยมองว่าระบบการรับที่เกิดขึ้นมาในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาทำให้ได้เด็กที่คุณภาพด้อยลงกว่าเดิม และ GPAX ทำให้ได้เด็กกลุ่มหนึ่งซึ่งอาจจะไม่ได้คุณภาพเข้ามาทำให้คุณภาพการศึกษาลดลง

3.3 เรื่องการลด GPAX ลงนั้นด้วยเหตุผลที่ว่า มาตรฐานโรงเรียนไม่เท่ากัน พบว่ามีโรงเรียนกลุ่มหนึ่งซึ่งไม่มากนักที่ให้เกรดเพื่อ แต่โรงเรียนกลุ่มนี้ไม่เคยส่งเด็กเข้าระบบ admissions โรงเรียนที่เข้าสู่ระบบ admissions ส่วนใหญ่ จะเป็นโรงเรียนที่เกรดเกรด ดังนั้นจึงควรกำหนดไม่ให้โรงเรียนที่ให้เกรดเพื่อเข้าระบบ admissions

4. ผลสอบ GAT/PAT ที่ต่ำลงเพราะเหตุใด เป็นเพราะข้อสอบไม่เที่ยงตรง แม่นยำ หรือกระบวนการเรียนการสอนไม่ตอบสนองต่อการสอนแบบคิดวิเคราะห์

4.1 เหตุที่ผลสอบ GAT/ PAT ต่ำ เพราะกระบวนการเรียนการสอนที่ไม่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์

4.2 เปรียบเทียบคะแนนสอบ GAT ระหว่างมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ระดับประเทศ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้คะแนนต่ำกว่าประมาณครึ่งหนึ่ง ซึ่งโดยพื้นฐานทั่วไปของการสอบ GAT ที่ไม่ได้สอบเนื้อหาวิชา คะแนนไม่ควรแตกต่างกัน

4.3 การสอบ GAT/ PAT ดึงเรื่องภาษา อายาลิมภาษาไทย โดยน้ำหนักต้องไม่ต่ำกว่าภาษาอังกฤษ ข้อสอบวัดได้จริงหรือไม่

4.4 การสอบ GAT ส่วนที่ 2 ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษอาจไม่เป็นธรรมกับนักเรียนที่ไม่ได้เรียนภาษาอังกฤษ เพราะมีนักเรียนจำนวนหนึ่งเลือกเป็นวิชาเลือกเฉพาะซึ่งได้เปรียบ เพราะฉะนั้น ควรให้เป็นวิชาเลือกสอบสำหรับนักเรียนเฉพาะกลุ่ม

4.5 ผลการสอบเฉลี่ย GAT /PAT ที่ต่ำ เพราะการศึกษาภาคบังคับถูกเปลี่ยน agenda ไปแล้ว ครูยุคเก่าก่อนปี 2544 ถูกผลิตมาเพื่อถ่ายทอดความรู้ แต่ในปี 2544 agenda ใหม่คือปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ไม่ได้เรียนมา ต้องรู้ระบบการฝึกหัดครู 5 ปีทั้งหมด คือ 4+1 4+2 ก็ยังไม่สามารถตอบโจทย์ได้ เพราะคนพวกนั้นไม่มีจิตวิญญาณ เรียนหนังสืออย่างเดียว และบริโภคนิยม ต้องฝึกตั้งแต่ปี 1 2 3 4 งานครูเป็นงาน craft และต้องแยกสอบต่างหาก ให้มี dignity ตั้งแต่ต้น

4.6 GAT/ PAT ที่ต่ำลง เป็นเพียง sample size 1 ปีเท่านั้น PAT ของครูที่จะทำให้คนที่เป็นครูได้รับการดูแลพิเศษในแง่ของศักดิ์ศรี ถ้ามีการคัดเลือกคนที่ต้องการเป็นครูจริงๆ มีอะไรที่วัดโดยแยกต่างหาก และไปเรียนจริงๆ เนื้อหาให้แน่นและมีความเป็นครูอย่างแท้จริง จะเป็นแก้ปัญหามาของประเทศชาติได้ในอนาคต จะทำได้อย่างไร

5. ข้อเสนออื่น ๆ

1. การวัด O-NET จะต้องวัดให้ครอบคลุมคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา พื้นฐานคือ 8 ประการ ประเด็นนี้ควรสนับสนุนให้ สทศ. วัดให้รอบด้าน ไม่ใช่วัดเรื่องเก่งอย่างเดียว เรื่องดี คิดวิเคราะห์ มีอยู่ในมาตรฐานพวกนั้นครบถ้วนแล้ว
2. ควรส่งเสริมให้สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติทำหน้าที่นี้ได้อย่างครบถ้วน และรวดเร็ว ให้ได้มาตรฐานและเจตนาธรรมในก ารตั้งสถาบันฯ อุดมศึกษาควรทำอย่างไรให้มีการวัด TQF ของคนที่จบหลักสูตรว่ามีความรู้ความสามารถตามหลักสูตรหรือไม่ มิเช่นนั้นจะเกิดปัญหาว่ามี แต่แผน แต่วัดไม่ได้ ถ้าช่วยให้ สทศ. วัดและพัฒนาการวัด ความคิดสร้างสรรค์ ไม่ใช่อยู่เฉยๆ ประหยัด และไม่ใช่วัดเรื่องเก่งอย่างเดียว ความดี สุขภาพกาย สุขภาพจิตให้สมบูรณ์ ตรงนี้อาจจะเป็น methodology ที่สำคัญ เป็นก้าวสำคัญของประเทศไทยในการที่จะสร้าง methodology ในการวัด
3. ข้อสอบ PAT ครู ควรพิจารณาอุดมการณ์ความเป็นครูและคุณลักษณะนิสัย
4. การสอบ GAT/ PAT ครูคงไม่เกิดประโยชน์ หากไม่สร้างจิตวิญญาณของความเป็นครูให้ เป็นครูมืออาชีพอย่างแท้จริง
5. ปัญหาโรงเรียนกวดวิชาอยู่ที่คนกวดวิชา ประเทศญี่ปุ่น คนกวดวิชาอยู่กระทรวงพาณิชย์ และคนกวดต้องไม่ใช่ครู แต่ที่เมืองไทยมีปัญหาเรื่องจริยธรรม อาจารย์มหาวิทยาลัยและครูผู้สอน จะไม่สอนมากในห้องเรียน

ส่วนประเด็นหลักที่ 3 คุณภาพของผลผลิตจากระบบการศึกษา มีผู้นำเสนอดังนี้ นายสมมาต ชุนเศรษฐ นายอรรถการ ตฤษรังสี ศาสตราจารย์สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ นาง ศิริพรรณ ชุมชุม นายพิชัย แก้วสุวรรณ นายปาน กิมปี สรุปลสาระโดยสังเขปดังนี้

1. คุณภาพบัณฑิตที่เป็น ที่ต้องการของภาคเอกชน คือ เป็นคนที่มี ทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ด้านภาษา การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี มีทักษะด้านอาชีพ มีความรู้ในทักษะวิชาชีพ ทำงานได้ ประกอบอาชีพได้ ต้องการกำลังคนที่เป็นคนดี คนเก่งที่เป็นคนดีในคนเดียวกัน และเป็นคนดีนำหน้า คนเก่งด้วย มีปัญญา มีความสุข มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษา มีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่ จะต้องทำ เป็นคนที่มีเรื่องการเงิน การปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต ไม่ซื่อ ลีทธิชายเสียง “เงินไม่มา กาไม่เป็น” เป็นต้น

2. คุณภาพบัณฑิต/ผู้สำเร็จแต่ละระดับจากการประเมินของผู้จัดการศึกษาสรุปได้ดังนี้

- 2.1 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียนเป็นคนดี ไม่ค่อยเก่ง มีปัญหา เรื่องการคิด วิเคราะห์ เห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้น ป .3 ป.6 ป.3 และ ม.6 ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ ระหว่าง 30-50 ทุกวิชา นักเรียนหญิงเรียนรู้ได้ดีกว่านักเรียนชาย ย โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ พิเศษมีคุณภาพดีกว่าโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่ ผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้น ป . 6 และ ม.3 โรงเรียนเอกชนสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ สำหรับชั้น ม.6 มีบางวิชาสูงกว่า บางวิชาต่ำกว่า ในขณะที่นักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่ วิชาสามัญในภาคใต้มีคะแนนสอบ

O-NET ต่ำกว่านักเรียนทั่วประเทศ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาพฤติกรรมค่อนข้างมาก โดยเฉพาะเรื่อง ความรุนแรง เพศ ยาเสพติด ดิจิทัลเกมส์ ฯลฯ ดังนั้น ในการเตรียมนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ควร ต้องทบทวน ว่าประเทศเราพร้อมหรือยังทั้งในเรื่องหลักสูตร การเรียนการสอน และผู้เรียน

2.2 ระดับอาชีวศึกษา นักเรียน ปวช . ร้อยละ 53 และนักศึกษา ปวส . ร้อยละ 71 เรียนจบในเวลาที่กำหนด และร้อยละ 60 เรียนต่อปริญญา มีเพียงร้อยละ 40 เข้าสู่ตลาดแรงงาน ทำให้ขาดกำลังคนสายช่าง ทั้ง ๆ ที่ตลาดแรงงาน มีอัตราว่างสำหรับแรงงานระดับนี้ จำนวนมาก งาน อาชีวศึกษา ขณะนี้ มีการประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการ จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิ ภาครี ทำให้ให้นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกงานในสถานการณจริง มีการเชื่อมโยงกับโลกของงาน มีการ แลกเปลี่ยนบุคลากร ใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ (competency based) มีการวิเคราะห์งาน วิเคราะห์ สมรรถนะ และพัฒนาเป็นมาตรฐานการเรียนรู้หรือมาตรฐานอาชีวศึกษา มาตรฐานเครื่องมือ และ มาตรฐานครูบาอาจารย์แล้ว นอกจากนี้ มีการประสานงาน กับกลุ่มอุตสาหกรรมหลัก 13 กลุ่ม เพื่อ พัฒนามาตรฐานสมรรถนะ หรือ VQ หรือ TVQ ได้ 57 กลุ่มอาชีพแล้วโดยคาดหวังว่าจะนำไปสู่ ระบบคุณวุฒิวิชาชีพในอนาคต

2.3 การศึกษานอกระบบ ผลการสอบ O-NET ของนักเรียน กศน. ทุกวิชามีค่าเฉลี่ย ไม่ห่างจากค่าเฉลี่ยระดับประเทศมากนัก การจัดการสอบต่อไปควรปรับให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ของหลักสูตร และการพัฒนาคุณลักษณะของคนไทยที่ กศน . กำหนด และหากเป็นไปได้ควรพัฒนา O-NET ให้เป็น N-NET

2.4 ระดับอุดมศึกษา การผลิตกำลังคนในระดับอุดมศึกษาไม่ได้ดูจาก demand ของประเทศ คือไม่ใช่หลัก plan approach แต่จะใช้ market approach และทุกมหาวิทยาลัยมีอิสระ ในการเปิดหรือปิดหลักสูตร ซึ่ง สกอ.ไม่สามารถใช้กลไกงบประมาณไปกำกับดูแลการ เพิ่มหรือลด ปริมาณการผลิตในแต่ละสาขาวิชาได้ทั้งๆ ที่มีมติคณะรัฐมนตรีกำกับว่าให้ยุติการเปิดมหาวิทยาลัย ใหม่ อย่างไรก็ตาม สกอ. ได้จัดทำ TQF รายสาขาวิชา แล้ว แต่ยังไม่เห็นหน่วยงานกลางที่จะประเมิน คุณภาพของบัณฑิต ในอดีตที่ทำมาคือให้หน่วยงานผู้ใช้บัณฑิตเป็นผู้ประเมินแทน

3. หลักสูตร ควรสร้างระบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการให้ ชัดเจนในการฝึกทวิภาคีและสหกิจศึกษา โดยสหกิจศึกษาควรใช้เวลาฝึกงานมากกว่า 4 เดือน พร้อมกับให้อาจารย์เข้าไปเรียนรู้ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีร่วมกับนักเรียนด้วย

4. การเรียนการสอน ควรสอน 4 อย่าง คือด้านจิตใจ วินัย การสร้างความเข้มแข็งของ ทีมงาน ความมุ่งมั่น และความอดทน และควรเรียนเฉพาะสาระที่จำเป็นต่อการทำงานเท่านั้น ต้อง สอนให้ตั้งคำถาม แล้วให้ครูตอบ

5. ระบบข้อมูล ควรมีการจัดทำระบบข้อมูลความต้องการจำเป็นที่เป็นปัจจุบัน ทันเวลา ให้ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ข้อมูล

6. การวิจัย สนับสนุนให้ใช้การวิจัยในกระบวนการเรียนการสอน ให้การสอนกับการวิจัย เป็นเรื่องเดียวกัน ใช้การวิจัยเป็นการพัฒนาคนทำวิจัยด้วย พร้อมทั้งสนับสนุนมหาวิทยาลัยวิจัย แห่งชาติหรือการวิจัยของมหาวิทยาลัยอื่น

7. อุดมศึกษาเชิงพาณิชย์ ต้องทำเป็นมาตรฐานสากล ต้องมีการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ พัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างชื่อเสียง ไม่ใช่การเปิดภาคค่ำ ไม่ใช่ทำอะไรเลื่อนลอย สกอ. ต้องผลักดันเรื่องมาตรฐาน 7 มาตรฐาน ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

8. การวัดและประเมิน ควรยึดหลักการวัดและประเมินเพื่อการเรียนรู้ (assessment for learning) เพื่อการพัฒนา โดยจะต้องประเมินระหว่างการเรียนรู้ การสอน บูรณาการเรื่องการประเมินเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอนและใช้ทันทีเพื่อปรับปรุงทั้งการเรียนการสอน ส่วนเรื่องการเรียนรู้ต้องโยงกับเรื่องมาตรฐาน เช่น อุดมศึกษาที่มี TQF แล้วนั้น การเรียนการสอน การประเมิน ต้องอิง TQF เสมอ

9. การประกันคุณภาพภายในองค์กร ต้องทำตั้งแต่ระดับหลักสูตร และระดับการเรียนการสอน ให้เป็นวิถีชีวิตการทำงานปกติของครู คือต้องประกันคุณภาพตั้งแต่ระดับล่างขึ้นสู่บน

10. ผลการประเมินคุณภาพภายนอก ของระดับอุดมศึกษา อาชีวศึกษา และการศึกษาระดับพื้นฐานเชื่อถือได้ แต่การประเมินตนเองยังเชื่อถือไม่ค่อยได้ ไม่ได้มาตรฐาน ไม่ใช่วิจัยในการประเมินตนเอง

11. การประกันคุณภาพภายใน ต้องรอกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งมีสาระสำคัญที่แก้จุดอ่อนเรื่องการประกันคุณภาพที่ระบุไว้ใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ว่า “การประกันคุณภาพเป็นการตรวจติดตาม ” ทำให้ภารกิจของ สมศ. ในสองรอบแรก จึงเป็นการตรวจติดตามเท่านั้น ไม่เน้นการพัฒนา แต่ในกฎกระทรวงฯ จะระบุว่า “ตรวจติดตามและต้องเอามาปรับปรุงพัฒนา” เช่น “ข้อ 7 สถานศึกษาต้องนำผลประเมินคุณภาพภายในภายนอก ไปประกอบการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพด้วย” นั่นคือ จะต้องมีการพัฒนา วางแผน PDCA ปรับปรุง และนำไปใช้

สำหรับการอภิปราย มี 2 ประเด็น คือสถาบันอุดมศึกษาสามารถผลิตผู้เรียน ผู้จบการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของประเทศหรือยัง และระบบการประเมินผล เหมาะสมหรือยัง สรุปข้อคิดเห็นได้ดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพการอาชีวศึกษา ควรดำเนินการในเรื่อง การประสานความร่วมมือ ระหว่างสถาบันอาชีวศึกษาและสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ผู้เรียนค้นพบตัวเองก่อนว่ามีความถนัดด้านใด ก่อนการตัดสินใจเลือกเรียนสายสามัญหรืออาชีวศึกษา

2. การผลิตกำลังคนของอาชีวะ ควรมีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยผลิตทั้งภาครัฐและเอกชน กับหน่วยผู้ใช้ เพื่อวางแผนกำลังคนล่วงหน้าประมาณ 5 ปีหรือ 10 ปี พร้อมทั้งมีการมอบหมายให้ชัดเจนว่า ใครผลิตสาขาไหน มากน้อยแค่ไหน อย่างไร เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามปริมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้

3. ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาทุกระดับ /ประเภทในจังหวัด สถานศึกษาประเภทการอาชีวศึกษา ทั้งรัฐและเอกชน ควรมีการปรึกษาหารือ และประสานความร่วมมือกันอย่าง

กัลยาณมิตรในการให้บริการการศึกษา ดูแล ประสานและแก้ปัญหาด้วยกันเพื่อพัฒนาคุณ ภาพการ อาชีวศึกษาในจังหวัดนั้นๆ

4. การออกกลางคืน ควรมีการวิจัยสถาบันโดยผู้บริหาร เพื่อหาสาเหตุ วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการ และรายงานผลต่อคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

5. การลดการจ้างครูชั่วคราว ใน สถานศึกษาขนาดเล็ก หรือวิทยาลัยการอาชีพ หรือ วิทยาลัยสารพัดช่างโดยการเพิ่มอัตราข้าราชการครู เพิ่มงบประมาณ ด้านวัสดุฝึก ครุภัณฑ์ เพื่อ ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนอย่างจริงจัง

6. การพัฒนาบุคลากร ไม่ควรทำแบบปุพรม แต่ควรพัฒนาตามความต้องการจำเป็น (need assessment) ของแต่ละคนเพื่อให้เขาสามารถใช้ฐานสมรรถนะในการเรียนการสอน พร้อมทั้ง มีการติดตามผล 2 ส่วน ส่วนแรก เป็นการติดตามการดำเนินงานของครูว่ามีการนำไปใช้จริงหรือไม่ ส่วนที่ 2 เป็นการติดตามผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

7. การวัดผล ระบบการวัดผลยังไม่เป็นระบบ ควรมีการวางระบบการวัดผลใหม่เพื่อให้ ได้ผลการประเมินที่ถูกต้อง ทั้งใน

- มิติของการพัฒนาคน ด้านความเก่ง ความดี ความสุข
- มิติของเวลา วัดก่อน วัดระหว่าง วัดหลัง โดย วัดก่อน เพื่อจัดกลุ่มและจัดเตรียม รูปแบบการดูแลรายบุคคล วัดระหว่างเรียน เพื่อพัฒนา และ วัดหลังเรียน (summative)

8. คุณภาพบัณฑิตระดับอุดมศึกษา ไม่เหมาะกับงาน เพราะขาดกา րประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยควรมีการประชาสัมพันธ์ ทำ road show เพื่อให้ข้อมูล ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเอง และให้ โอกาสผู้เรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองสนใจ มากขึ้น เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพดี เก่งในสิ่งที่ ตนเองถนัดและสนใจจริงๆ (อาชีวศึกษา ก็มี 3 D คือ Dirty Difficult Dangerous เป็นงานที่จะต้อง เอาตัวเข้าไปทำ)

9. การอาชีวศึกษา ต้องสร้างการยอมรับในงานอาชีพ ด้วยการสร้างแรงจูงใจ ผลตอบแทน และมีโอกาสมากกว่าผู้เรียนจบปริญญาตรี มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (career path) ได้รับความรับรองด้วยกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Quality Framework) สร้างการยอมรับในสายอาชีพ เช่น เชิดชูเกียรติ สร้างหลักประกันในการมีงานทำเมื่อจบการศึกษา

10. ควรมีการพัฒนาครูผู้สอน ทั้งที่เป็นครูจริง ให้มีความรู้กว้าง หลากหลาย โดยการให้ ฝึกงานกับนักเรียนในภาคอุตสาหกรรม และครูสมัครเล่น ที่เป็นบุคลากรของสถานประกอบการ เช่น ช่วยพัฒนาหลักสูตรที่นครศรีธรรมราช

11. คุณภาพของบัณฑิตที่ต้องการ ได้แก่

11.1 ต้องการคนดี มีประชาธิปไตย ต้องเริ่มจากการปฏิบัติโดยผู้บริหาร ปฏิบัติให้เห็น จรรยาบรรณเริ่มจากผู้บริหาร ไม่ใช่เริ่มจากนักเรียน พุดกับปฏิบัติไม่ไปด้วยกัน

11.2 ต้องการคุณภาพ ต้องมีธรรมเนียมปฏิบัติ

12. ควรมีการทำแผนปฏิบัติการที่เป็นรูปธรรม โดยการตั้งคณะทำงานเฉพาะประเด็น เพื่อให้เกิด action plan อย่างจริงจัง

13. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรจัดทำข้อมูล กำลังคนรายสาขาตามความต้องการของตลาดแรงงานและความต้องการของประเทศ เพื่อเป็น เป้าหมายการผลิตของสถาบันการศึกษา

14. ภาคอุตสาหกรรมขาดกำลังคนด้าน R&D ขาดผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาทักษะ ขาด หลักสูตรการพัฒนาคนให้สร้างทักษะและรักษาทักษะไว้ในองค์กร เทคโนโลยีซื้อได้เรียนได้ แต่การ สร้างทักษะต้องใช้เวลา การรักษาทักษะไว้ในองค์กรต้อง สร้างจากจิตสำนึก ต้องมี personnel management ดี ๆ

15. ภาคอุตสาหกรรมขาดคนที่มีความรู้เรื่อง Risk Management ต้องการคนจัดซื้อที่มีความรู้ ซื่ออย่างไรให้ถูก มีคุณภาพ ลดต้นทุน

16. ภาคอุตสาหกรรมขาดนักวิจัยที่ดี ที่ไม่ได้เก่งจากการจบปริญญาอย่างเดียว แต่ต้องมี พื้นฐานที่ดี เป็นคนช่างถาม ช่างสังเกต ช่างวิเคราะห์ สังเคราะห์ตั้งแต่เด็ก ๆ

17. ควรมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนค่านิยมมาเรียนอาชีวศึกษามากขึ้น

18. ภาคเอกชนยินดีให้ความร่วมมือ โดยให้ผู้เรียนเข้าไปฝึกทักษะ สร้างประสบการณ์และ สร้างการเรียนรู้ในสถานประกอบการได้

19. บัณฑิตเฉพาะคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ยังไม่มีคุณภาพ มีวิธีการตรวจสอบง่าย ๆ คือสมัยก่อนครูมีหน้าที่เคลื่อนย้าย ถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้แก่ผู้เรียน ดังนั้นหลักสูตรการเรียนการสอนครูสมัยก่อนจึงต้องมีตัวเนื้อหา สื่อ เครื่องมือ และวิธีสอน แต่ปัจจุบันที่เน้นให้จัดการ เรียนการสอนแบบปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ หรือ product และ process oriented society นั้น หลักสูตรครุ ศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ทั้งประเทศยังไม่มีสอน ยกเว้นมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่จะสอนเรื่องกระบวนการ เรียนรู้ก่อน โดยเริ่มจาก problem solving และการแก้ปัญหาแบบ non-routine ซึ่งจะทำให้เห็นถึง กระบวนการ เห็นถึงความเสี่ยง และเกิดการเรียนรู้ว่าจะแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างไร จะยอมรับหรือ ทักท้วงความคิดเห็นที่แตกต่างได้อย่างไร ซึ่งจะนำไปสู่จิตวิญญาณประชาธิปไตยในห้องเรียนได้โดย อัตโนมัติ นั่นคือ การจะเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ต้องเปลี่ยนครูก่อน และครูต้องมีความรู้ด้านกระบวนการเรียนรู้ ไม่ใช่เนื้อหาและวิธีสอนเท่านั้น

20. ถ้าประเทศไทยต้องการจะผลิตเยาวชนเด็กให้ขึ้นไปสู่เวทีโลก เราอาจจะต้องเจาะลึกใน 3 ส่วน ต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ต้องไม่มองแค่ความต้องการภายในประเทศ แต่ต้องมองถึงความต้องการระดับประเทศด้วยว่า Global citizen ที่จะสามารถแข่งขันในเวทีโลกได้ ควรเป็นอย่างไร

ประเด็นที่ 2 การรับครู นอกจากดูเรื่องมาตรฐานครูแล้ว ควรทำ competency based standard เหมือนของ UNESCO โดยเฉพาะวิชาชีพหลัก ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ ,

คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ , IT ฯลฯ ซึ่งจะเป็นการเจาะลึกกว่า ครูที่จะสอนวิชาหลักเหล่านี้ ต้องมีสมรรถนะอย่างไรบ้าง บางวิชาไม่ได้สอนเฉพาะทักษะ แต่ต้องสอนกระบวนการด้วย เป็นต้น

ประเด็นที่ 3 การพัฒนาวิชาชีพกับสถาบันอุดมศึกษา หลังจากการผลิตบัณฑิตคุณภาพออกไปแล้ว สถาบัน อุดมศึกษาควรส่งเสริมและมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยทำในลักษณะของ life long learning

21. คุณภาพของบัณฑิต มีปัญหาเรื่องคนดีมากกว่าคนเก่ง **คนเก่ง** ตัดสินได้จากคะแนนสอบ คนเก่งคือคนที่ทำได้ 100 คะแนนเต็ม แต่ **คนดี** พบว่า เป็น soft skill ที่ยากแก่การตัดสินแต่เป็นสิ่งที่ภาคเอกชน หรือ กลุ่มผู้ใช้บัณฑิตเริ่มให้ความสำคัญ soft skill ดังกล่าวหมายถึงรวมถึง ความมุ่งมั่น จริงจัง พลังของ teamwork ความคิดเชิงวิเคราะห์ การสื่อสาร การตั้งคำถาม การที่จะนำปัญหามามาก แทนที่จะนำคำตอบมาบอก เป็นต้น

22. โลก 3 ไบระหว่าง รัฐ องค์กรผู้ใ ช้บัณฑิต และสถานศึกษา จะต้องเชื่อม ร่วมมือกันแบบเชิงลึกอย่างจริงจัง ร่วมกันเป็นเจ้าของและรับผิดชอบ

23. ภาคเอกชนวิเคราะห์ว่า กระทรวงศึกษาธิการ ของไทยผลิตบัณฑิตออกมาเพื่อให้เป็นมนุษย์เงินเดือน ในขณะที่สถาบันการศึกษาเกือบทุกแห่งมุ่งผลิต entrepreneur หรือ Merchandiser

24. ภาคอุตสาหกรรมต้องการคนทำงานแบบ blue collar แต่ผู้เรียนอาชีวศึกษาส่วนมากนิยมเรียนต่อยอดถึงระดับปริญญาเพราะต้องการทำงานในห้างแอร์ เป็น white collar ทำให้บัณฑิตที่จบออกมาจำนวนมากตกงาน ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรมที่มีความต้องการแรงงานระดับอาชีวศึกษามีที่ว่างจำ นวนมาก แต่ไม่มีคนไปสมัครเข้าทำงาน ดังนั้น ถึงเวลาต้องตั้งคำถามให้ถูก (you must ask the write question) เพื่อจะแก้ปัญหาได้ถูกจุด

25. การพัฒนาครู ควรต้องเปลี่ยนวิธีการ จากการอบรมเป็นการสร้างครูที่เป็นแรงบันดาลใจให้เด็กรักและทำให้เด็กอยากมาเป็นครู

26. สถาบันอุดมศึกษา ยังผลิตบัณฑิตไม่ได้คุณภาพเท่าที่ควร เพราะนักศึกษาเข้ามาเรียน โดยไม่รู้ว่าเรียนไปทำไม ชี้ให้เห็นว่ายังไม่ตอบโจทย์ของการศึกษา มีคนบอกว่า การศึกษา มีไว้เพื่อพิจารณาตนเอง ซึ่งการสอบ GAT/PAT ทำให้รู้ว่า เรานัดอะไร จะได้มุ่งพัฒนาได้ถูกทาง

สรุปประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อจากการประชุมเชิงนโยบายเพื่อระดมความคิด
เรื่อง การพัฒนาการศึกษาทั้งระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนไทย
วันศุกร์ที่ 11 - วันเสาร์ที่ 12 กันยายน 2552
ณ โรงแรมดุสิตธานี หัวหิน

หน่วยงาน ที่รับผิดชอบหลัก	ประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อ
สพฐ.	<p>1. ครู</p> <p>1.1 การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์มากขึ้นได้อย่างไร</p> <p>1.2 การอบรมและพัฒนาครู</p> <p>1.3 การประเมินและติดตามครูรายคนทั้งก่อนและหลังอบรม</p> <p>2. หลักสูตร</p> <p>2.1 หลักสูตร 2551 มุ่งเน้นสมรรถนะ 5 ด้าน ครบถ้วนพอควร ส่วน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ยังขาดเรื่องความเป็นประชาธิปไตย (Democracy) และภัยจากยาเสพติด (Drug)</p> <p>2.2 เนื้อหาสาระหลักสูตรมากไปหรือไม่ มีอะไรเกินความจำเป็น หรือไม่</p> <p>3. การปรับตารางสอนให้เด็กเรียนรู้นอกห้องเรียนมากขึ้น ได้มี ประสบการณ์และสัมผัสชีวิตนอกห้องเรียน รู้จักคิด วิเคราะห์จะอย่างไร</p> <p>4. กระบวนการเรียนการสอน ควรเป็นอย่างไร มีผลการวิจัยหรือ ตัวอย่างที่ดีที่เป็นรูปธรรมหรือไม่</p> <p>5. ระบบแนะแนวควรเป็นอย่างไร ให้คิดทั้งระบบ รวมถึงครูแนะแนวและ ควรเริ่มตั้งแต่ชั้นใด อย่างไร</p>
สกอ.	<p>1. ระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัย</p> <p>1.1 สัดส่วน GPAX เดิมกำหนดร้อยละ 20 จะเปลี่ยนเป็นร้อยละ 10- 20 เหมาะสมหรือไม่ และจะมีปัญหาให้เด็กสนใจเรียนในห้องน้อยลง หรือไม่</p> <p>1.2 ควรใช้เรื่องความดีเป็นปัจจัยหนึ่งในการคัดเลือกเด็กเข้าเรียนใน มหาวิทยาลัยหรือไม่ หากมีควรทำอย่างไร</p> <p>1.3 ระบบรับตรงทั้งแบบสอบและแบบโควตา ควรเป็นอย่างไรโควตา ควรจำกัดเฉพาะเด็กในภูมิภาคที่มหาวิทยาลัยรับผิดชอบหรือไม่ เงื่อนไข เวลาการสอบควรเหมือนกันหรือตรงกัน ควรมีโควตาความดี โควตา อำเภอ ตำบลหรือไม่</p>

หน่วยงาน ที่รับผิดชอบหลัก	ประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อ
สกอ.(ต่อ)	<p>2. ระบบการคัดเลือกและผลิตครู</p> <p>2.1 ทำอย่างไรให้ได้คนเก่ง คนดี มาเป็นครูมากขึ้น</p> <p>2.2 PAT ครู จะ screen เด็กเก่งและดีมาเป็นครูได้อย่างไร ควรมีการแยกสอบเพื่อวัดและคัดเลือกได้ตรงตามต้องการหรือไม่</p> <p>2.3 การผลิตครูที่จะไปสอนทักษะเฉพาะวิชาชีพแต่ละสาขาต้องทำอย่างไร ผลิตอย่างไร มีกระบวนการอย่างไร</p> <p>3. การผลิตกำลังคน/บัณฑิต ทั้งในเชิงคุณภาพ ปริมาณ และสมรรถนะ</p> <p>3.1 เร่งจัดทำกรอบมาตรฐานเฉพาะสาขาวิชา เพื่อควบคุมคุณภาพและมาตรฐานผลผลิตให้เป็นคนดี เก่ง มีทักษะ</p> <p>3.2 การประเมิน TQF จากผู้ใช้กำลังคน/บัณฑิตจะต้องทำอย่างไร</p> <p>3.3 การจัดการเรียนการสอนนอกสถานที่ (แบบทำไร่เลื่อนลอย)</p> <p>3.4 ระบบประกันคุณภาพอุดมศึกษา</p> <p>3.5 การเรียนการสอนระบบสหกิจศึกษา ควรเพิ่มมากกว่าร้อยละ 10 หรือไม่ และควรออกมาเป็นอย่างไร ต้องมีกฎเกณฑ์ ระเบียบหรือไม่</p>
สอศ.	<p>1. V-NET ควรมีเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเช่นเดียวกับ O-NET หรือไม่ จำเป็นหรือไม่ หากจำเป็นจะเป็นอย่างไร</p> <p>2. การผลิตกำลังคน/บัณฑิต ทั้งในเชิงคุณภาพ ปริมาณ และสมรรถนะ</p> <p>2.1 เร่งจัดทำกรอบมาตรฐานเฉพาะสาขาวิชา เพื่อควบคุมคุณภาพและมาตรฐานผลผลิต</p> <p>2.2 TVQ ที่อาชีวศึกษา สภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า และสภาการท่องเที่ยว ฯลฯ ร่วมดำเนินการกับอยู่นั้น ขอให้เร่งดำเนินการ</p> <p>2.3 การประเมิน TQF จากผู้ใช้จะต้องทำอย่างไร</p> <p>2.4 สัดส่วนการเรียนการสอนทวิภาคีควรเพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร ต้องมีกฎเกณฑ์ ระเบียบหรือไม่</p> <p>2.5 สัดส่วนผู้เรียนสายสามัญและสายอาชีพที่ตั้งเป้าหมายไว้ ร้อยละ 50:50 จะเร่งดำเนินการอย่างไร</p>
สป.ศธ.	สถาบันการศึกษาเอกชนกับรัฐ (ทั้งระดับขั้นพื้นฐาน และอาชีวศึกษา) ควร มีหน่วยงานเดียวดูแลหรือไม่ และควรต้องดำเนินการอย่างไร
สกศ.	กรอ.ศธ. สรุปความต้องการของประเทศเชิงปริมาณเป็นอย่างไร สาขาใด ปริมาณเท่าใด จะได้ทราบว่าผลิตตรงหรือไม่ หากไม่ตรงจะขยับอย่างไร และขอให้ส่งตัวเลขให้ สกอ. ไปดำเนินการ

หน่วยงาน ที่รับผิดชอบหลัก	ประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อ
สทศ.	<p>1. ข้อสอบ</p> <p>1.1 ลักษณะของข้อสอบ สัดส่วนระหว่างข้อสอบเน้นความจำและคิดวิเคราะห์ควรเป็นเท่าไร และสัดส่วนอัตนัยและปรนัยควรเป็นอย่างไร</p> <p>1.2 ผู้ออกข้อสอบเหมาะสม ได้มาตรฐานหรือยัง และต้องมีกระบวนการคัดเลือกผู้ออกข้อสอบให้เหมาะสมหรือไม่ ควรมีความหลากหลายอย่างไร เพื่อให้สามารถวัดได้อย่างแม่นยำเที่ยงตรง</p> <p>1.3 มาตรฐานข้อสอบ สาระนั้นนำมาออกข้อสอบ เป็นสาระสำคัญที่ต้องวัดเด็กหรือไม่</p> <p>1.4 ความถี่ของการสอบ ควรเป็นกี่ครั้ง</p> <p>2. GAT/PAT</p> <p>2.1 ควรมี GAT ชั้น ม.3 หรือไม่ เพื่อประกันคุณภาพผู้จบการศึกษา ภาคบังคับให้เป็นมาตรฐาน หากมีเป็นภาระหรือไม่ และคุ้มหรือไม่ และควรใช้วัดความถนัด/ความพร้อมของเด็กในการเรียนต่อสายสามัญหรือสายอาชีพด้วยหรือไม่ อย่างไร</p> <p>2.2 จำเป็นหรือไม่ที่ต้องสอบภาษาอังกฤษ ร้อยละ 50</p> <p>2.3 ควรสอบปีละ 2 ครั้งในช่วง ม.6 หรือไม่ หรือควรเป็น 3 ครั้ง เช่นเดิม</p> <p>2.4 ข้อสอบ GAT/PAT ที่คะแนนต่ำเพราะอะไร ข้อสอบเที่ยงตรงแม่นยำหรือไม่</p>
สมศ.	<p>1. การประเมินคุณภาพภายนอก</p> <p>1.1 การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตควรมีมาตรฐานร่วมกันอย่างไร</p> <p>1.2 การประเมินภายนอก เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบควรมีการพัฒนาอย่างไร</p>

การประชุมเชิงนโยบายเพื่อระดมความคิด
เรื่อง การพัฒนาการศึกษาทั้งระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนไทย
วันศุกร์ที่ 11 - วันเสาร์ที่ 12 กันยายน 2552
ณ ห้องนภลัย บอลรูม โรงแรมดุสิตธานี หัวหิน

รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ

เลขาธิการสภาการศึกษา

กราบเรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จาก การที่ มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดประชุมเชิงนโยบาย เพื่อระดมความคิดเรื่อง “การพัฒนาการศึกษาทั้งระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชนไทย” โดยมีโจทย์หรือมีปัญหาคำถามที่สังคมต้องการคำตอบหลายเรื่องเช่น เราหวังให้ลูกหลานเรียนอะไร เด็กของเราจะเป็นอย่างไรจากการศึกษาในระบบ นอกเหนือจากระบบหรือตามอัธยาศัย การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับสิ่งที่คาดหวังจากระบบการศึกษาหรือไม่ เพียงใด การจัดระบบการคัดเลือกคนเข้าศึกษาต่อทั้งในระดับอาชีวศึกษาหรืออุดมศึกษาสอดคล้องกับการวัดผล และการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ และสถานศึกษาทั้งระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาสามารถผลิตแรงงานสอดคล้องตรงกับความต้องการของประเทศ ผู้ใช้แรงงาน นายจ้าง และสังคมไทยโดยภาพรวมอย่างไร นี่เป็นโจทย์ที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รับ จึงได้จัดการประชุมขึ้นในวันที่ 11-12 กันยายน 2552 ณ โรงแรมดุสิตธานี หัวหิน โดยการประชุมจะแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ประเด็น แต่ละประเด็นจะเป็นการนำเสนอของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการอภิปรายแสดงความคิดเห็น

เพื่อให้การประชุมดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ นอกจากมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานแล้ว จะมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานร่วม ทำหน้าที่ดำเนินรายการ และกำกับการอภิปราย เพื่อให้ท่านรัฐมนตรีฯ ได้มีเวลาและโอกาสที่จะดูแลในส่วนเนื้อหาของเนื้อหา หรือตอบประเด็น คำถามต่างๆ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 : การจัดการเรียนการสอนทุกระดับ /ประเภท ประธานร่วมคือ
นายอมเรศ ศีลาอ่อน จะอภิปรายในช่วงเวลา 10.00-15.00 น. ของวันศุกร์ที่ 11 กันยายน 2552

ประเด็นที่ 2 : ระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อทุกระดับ /ประเภท ประธานร่วมคือ
นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์ จะอภิปรายในช่วงเวลา 5.00 -21.00 น. วันศุกร์ที่ 11 กันยายน 2552 และ

ประเด็นที่ 3 : คุณภาพของผลผลิตจากระบบการศึกษา ประธานร่วมคือ
ศาสตราจารย์ ภิษานคุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์ จะอภิปรายในช่วงเวลา 08.30 -12.00 น. ของวันเสาร์ที่ 12 กันยายน 2552

การประชุมครั้งนี้ได้รับความกรุณาจากผู้บริหารการศึกษา ผู้แทนภาคส่วนต่างๆ ในสังคมประมาณ 150 ท่าน ที่ได้กรุณามาช่วยกันระดมความคิดในเชิงนโยบาย ซึ่งจะเป็นการระดมสมองครั้งสำคัญในแวดวงการศึกษาของเมืองไทย คาดว่า จะมีการอภิปรายและตอบโจทย์คำถาม ข้างต้นได้

โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงเวลานี้เป็นช่วงเริ่มต้นของยุคการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป เพราะคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองแล้ว เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2552 ที่ผ่านมา ขอรบกวนเรียนเชิญท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเปิดการประชุม และเชิญท่านประธานร่วม ร่วมดำเนินการประชุมในครั้งนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ตามที่ได้เรียนเชิญทุกท่านมาวันนี้ ด้วยเหตุว่าถึงเวลาที่เหมาะสมแล้ว ที่จะมีการระดมความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่เป็นผู้ปฏิบัติจริง เพื่อมาพบปะพูดคุยกันสักครั้ง เพราะปีนี้เป็นปีเริ่มต้นการปฏิรูปการศึกษาใน ทศวรรษที่สอง ฉะนั้นควรจะร่วมกันคิดเพื่อจะได้ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน จะได้เป็นการประหยัดเวลา เพื่อจะเดินหน้าไปสู่ความสำเร็จได้เร็วขึ้น

การมาพบกันในวันนี้ ในรูปแบบนี้ เพราะอยากให้ในรูปแบบของการระดมความคิดเห็นจริงๆ โดยเอาสาระมาคุยกันในกลุ่มคนที่อยู่ในแวดวง เดียวกันและมีประสบการณ์ตรงจริง และต้องการได้รับฟังความคิดเห็นของผู้ที่มีข้อมูลที่ทันสมัยจริงๆ ไม่ใช่ข้อมูลเมื่อ 5 หรือ 10 ปีที่แล้ว เพื่อจะได้กำหนดทิศทางว่าเราจะเดินหน้าไปอย่างไร ในปีแรกของการเริ่มต้นการปฏิรูปการศึกษาใน ทศวรรษที่สอง ที่สำคัญคือขอให้ทุกท่านนำเสนอประเด็นและความเห็นที่กระชับ ตรงประเด็นจริงๆ อะไรที่ไม่จำเป็นอาจตัดออกเพราะระยะเวลาค่อนข้างจำกัด และมีหลายหัวข้อ

ในฐานะผู้รับผิดชอบกระทรวงศึกษาธิการ ในด้านนโยบายอยากได้คำตอบจากท่านในหลายๆ คำถามที่ทำทนายอยู่ในใจ เพื่อจะได้นำไปประกอบการกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองต่อไป โดยมีโจทย์อยู่ 6 ข้อ ที่อยากได้คำตอบที่มีความชัดเจนว่า จะต้องเป็นอย่างไร

ข้อ 1 การเรียนการสอนในปัจจุบัน สอนให้เด็กคิดวิเคราะห์หรือไม่ มีข้อวิพากษ์วิจารณ์ และมีคำถามว่า ทุกวันนี้เราสอนให้เด็ก ท่องจำ หรือคิดวิเคราะห์ ซึ่งคำตอบก็มีความหลากหลาย ส่วนหนึ่งบอกว่าสอนให้เด็กท่องจำเป็นหลัก ส่วนหนึ่งก็บอกว่าพัฒนาถึงขั้นสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์เป็นหลัก อีกส่วนหนึ่ง บอกว่าทำทั้งสองอย่าง ฉะนั้นควรจะมาพูดคุยกันว่าสถานการณ์ปัจจุบันเป็นอย่างไร และทิศทางไหนคือทิศทางที่ถูกต้อง และควรจะเป็น หนอย่างไร ถ้าคิดว่าจะสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์มากขึ้น การท่องจำก็เป็นส่วนหนึ่ง ซึ่งต้องมาดูว่าหลักสูตรสอดคล้องหรือไม่ กระบวนการเรียนการสอนสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดหรือไม่ โดยเฉพาะหลักสูตรก็มีความสำคัญ เพราะกำลังจะเริ่มหลักสูตรใหม่ ในปีการศึกษา 2553 นี้ เรียกว่าหลักสูตรปี 2551 ซึ่งมีความสับสนพอสมควร เพราะคิดมาตั้งแต่ปี 2551 เพื่อมาใช้ ซึ่งก็ถูกแล้วที่คิดล่วงหน้า แต่พอฟังตัวเลขแล้วอาจจะทำให้คนที่ไม่อยู่ในวงการศึกษาสับสน

ข้อ 2 การออกข้อสอบในปัจจุบัน O-NET GAT PAT สอดคล้องกับการเรียนการสอนหรือไม่ ถ้าสอนอย่างหนึ่ง แต่ออกข้อสอบอีกอย่างหนึ่ง เด็กทำข้อสอบไม่ได้ ก็ต้องไปเรียนโรงเรียนกวดวิชา เพราะเรียนกวดวิชาแล้วทำข้อสอบได้ ในที่สุดก็แก้ปัญหาโรงเรียนกวดวิชาไม่ได้ โรงเรียน

กวดวิชาที่เฟื่องฟู ถ้าเรียนในโรงเรียนแล้วสามารถทำข้อสอบได้คงไม่มีใครอยากเสียเงินกวดวิชาโดยไม่จำเป็น เพราะต้องเสียเงินแพงมาก

ข้อ 3 เด็กเรียนในห้องเรียนมากไปหรือไม่ และการเรียนนอกรห้องเรียนควรทำอย่างไร ทุกคนต้องช่วยกันหาคำตอบว่าทุกวันนี้การเรียนในห้องเรียนเหมาะสมหรือไม่ หรือมากเกินไป ซึ่งมีคนคิดว่าควรเรียนในห้องเรียนน้อยลง เพื่อให้เวลาเรียนนอกรห้องเรียนเพิ่มขึ้น หรือให้เวลากับการเล่นและทำกิจกรรมมากขึ้น แต่เล่นแบบสร้างสรรค์ เล่นแบบเรียนรู้ แต่เป็นการเรียนรู้แบบเรียนนอกรห้องเรียน เรียนในอีกมิติหนึ่งที่ได้ความรู้เหมือนกัน

ข้อ 4 ระบบการคัดเลือกเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาเหมาะสมหรือไม่ สอดคล้องกับสิ่งที่จะเป็นหรือไม่ ได้นักศึกษาเข้าเรียนตรงตามที่ตั้งบ้านต้องการหรือไม่ รวมทั้งลดการออกกลางคันหรือไม่ เพราะว่าถ้าไม่สอดคล้องกันไปเรียนแล้วก็เรียนไม่ได้ ต้องเปลี่ยนคณะ/วิชา

ข้อ 5 สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตมีคุณภาพตามความต้องการของประเทศหรือไม่ ซึ่งก็ต้องร่วมกันคิดและให้ความเห็น เพื่อกำหนดทิศทางต่อไปว่าต้องทำอะไร

ข้อ 6 ระบบการวัดผล ประเมินผลในทุกมิติเป็นระบบหรือกระบวนการที่เที่ยงตรงแม่นยำ เหมาะสมหรือไม่

หวังว่าการประชุมใน 2 วันนี้ จะสามารถตอบ โจทย์ทั้ง 6 ข้อนี้ได้อย่างชัดเจน ถ้าพวกเขาได้วิเคราะห์และให้ คำตอบอย่างตรงประเด็น อันจะ นำไปสู่การปรับกระบวนการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองได้อย่างเป็นรูปธรรมขึ้น หวังว่าการระดมความคิดจากทุกท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่มีประสบการณ์ทั้งในทางวิชาการและ การปฏิบัติในครั้งนี้ จะช่วยให้ได้คำตอบที่มีความชัดเจน เป็นประโยชน์ และขอขอบคุณทุกท่านที่สละเวลามาร่วมในครั้งนี้ และได้เวลาอันสมควรแล้ว ขอเปิดการประชุม

รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ

เลขาธิการสภาการศึกษา

ขอกราบเรียนเชิญท่านประธานร่วมในช่วงเช้า ท่านอมเรศ ศีลาอ่อน ได้กรุณาปฏิบัติหน้าที่ประธานร่วมกับ ท่าน รัฐมนตรีย ในช่วงนี้ และการดำเนินรายการจะเริ่มต้นด้วยการนำเสนอของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการนำเสนอขอความกรุณา เสนอด้วยความ กระชับ เพื่อจะได้มีเวลาอภิปราย โอกาสนี้ขออนุญาตให้ท่านประธานร่วม ท่านอมเรศ ศีลาอ่อน เป็นผู้ดำเนินการประชุมในช่วงแรก

ประเด็นหลักที่ 1 : การจัดการเรียนการสอนทุกระดับ/ประเภท

นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ ประธาน

นายอมเรศ ศิลาอ่อน ประธานร่วม

นายอมเรศ ศิลาอ่อน

ประธานร่วม

การประชุมระดมความคิดประเด็นหลักที่ 1 เรื่องการจัดการเรียนการสอนทุกระดับ/ประเภท ช่วงแรกจะเป็นการนำเสนอจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีผู้นำเสนอ 5 ท่าน ได้แก่

- นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ ที่ปรึกษาด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สพฐ.
- นายสุรัตน์ จันแยม ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือ สอศ.
- นายชัยยศ อิ่มสุวรรณ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาหลักสูตร กศน.
- นายพิชัย แก้วสุวรรณ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชน สช.
- ศาสตราจารย์อุทุมพร จามรมาน ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ต่อจากนั้น จะเป็นการอภิปราย โดยขอให้อภิปรายใน 3 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่ 1 การเรียนการสอนในปัจจุบัน สอนให้เด็กคิดวิเคราะห์หรือไม่

ประเด็นที่ 2 การออกข้อสอบในปัจจุบัน O-NET GAT PAT สอดคล้องกับการเรียนการสอนหรือไม่

ประเด็นที่ 3 เด็กเรียนในห้องเรียนมากไปหรือไม่ และการเรียนรู้นอกห้องเรียน ควรทำอย่างไร

เนื่องจากมีเวลาจำกัด ขอให้ทุกท่านนำ เสนอเฉพาะ ประเด็นที่สำคัญว่า มีปัญหาอะไรบ้างที่อยากจะทำให้ที่ประชุมนี้พิจารณาและอภิปรายกัน ส่วนรายละเอียดสามารถไปศึกษาจากเอกสารได้

การนำเสนอ

นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ

ที่ปรึกษาด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สพฐ.

ขอนำเรียนในส่วนที่เป็นเรื่องการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นว่า ณ ขณะนี้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอะไร และเป็นอย่างไร เพื่ อจะนำไปสู่การอภิปรายตอบโจทย ที่ท่านรัฐมนตรีฯ ได้พูดถึงในตอนต้นทั้ง 6 ข้อ

เรื่องแรกเป็นเรื่องของหลักสูตร ในขณะที่การศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนถ่ายระหว่างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2544 และ ปี 2551 โดยที่หลักสูตร ปี 2551 พัฒนามาจากหลักสูตร ปี 2544 บนพื้นฐานหลักการเดียวกัน หลักสูตรทั้งสองฉบับเป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมายของการพัฒนา และมีการปรับให้สอดคล้องตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในเรื่องการกระจายอำนาจ คุณภาพ และการมีส่วนร่วม

เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน เจื่อนไขในการใช้หลักสูตร ปี 2551 คือ ปี 2551 ที่ประกาศใช้หลักสูตร เราก็ยังคงใช้หลักสูตร ปี 2544 อยู่ พอถึงปี 2552 เราใช้หลักสูตรปี 2551 ในโรงเรียนนาร่องประมาณ 2,000 กว่าโรงเรียน โดยประถมศึกษาใช้ทั้งหมด 6 ชั้น ม.1 และ ม.4 ส่วนโรงเรียนทั่วไปยังคงใช้หลักสูตร ปี 2544 อยู่ พอถึงปี 2553 โรงเรียนนาร่องก็ยังไม่ใช้หลักสูตรนาร่องไป โรงเรียนทั้งหมดทั่วประเทศจะเริ่มใช้หลักสูตร 2551 และในปี 2554 ก็จะขยับกันไปเป็นลำดับจนกระทั่งถึงปี 2555 เป็นปีที่เราใช้หลักสูตร 2551 ทั้งหมดทั่วประเทศ นี่คือการกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร

ในหลักสูตรมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เพื่อให้สถานศึกษานำไปพัฒนาในการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรสถานศึกษา

หลังจากประกาศใช้ หลักสูตรปี 2544 ได้มีการติดตาม พบว่า หลายประเด็นมีปัญหา จึงนำมาสู่การปรับปรุงมาเป็นหลักสูตร 2551 สิ่งที่มีการปรับปรุงคือ มีการเพิ่มวิสัยทัศน์ **หลักการ จุดหมายยังคงเป็นของหลักสูตร 2544 ทุกประการ แต่เพิ่มในส่วนที่เป็นจุดหมายของหลักสูตร** คือ การให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกเป็นรูปธรรมชัดเจนมากขึ้น โดยมีการเพิ่ม สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยหวังว่าเมื่อผู้เรียน เรียนจบหลักสูตรแล้ว นอกจาก มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้แล้ว เด็กจะมีสมรรถนะที่สำคัญ รวมทั้งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่กำหนดเพิ่มเติมเข้ามา และเพื่อเป็นการแก้ปัญหา มาตรฐานต่างๆ เหล่านี้ ได้มีการปรับปรุงและมีการจัดทำตัวชี้วัดชั้นปี และในหลักสูตร 2551 ได้เพิ่มบทบาทของเขตพื้นที่การศึกษา ที่จะต้องเข้ามาช่วยกันกำกับดูแลพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการจัดทำกรอบสาระของท้องถิ่น คือ ร่วมกำหนดเป้าหมายคุณภาพการศึกษา ร่วมกันจัดทำรายละเอียดของเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นที่เด็กจะต้องเรียนต้องรู้ในฐานะเป็นสมาชิกชุมชนในท้องถิ่น รวมทั้งติดตามประเมินคุณภาพของเขตพื้นที่ด้วย

จากนั้นจึงนำไปสู่ระดับสถานศึกษา โรงเรียนก็ยังคงทำหลักสูตรของตนเอง ซึ่งหลักสูตรของโรงเรียนมีองค์ประกอบหลักๆ คือ ส่วนที่เป็นแกนที่ เป็นแกนกลางที่กำหนดมาจากส่วนกลาง และส่วนที่ท้องถิ่นหรือเขตพื้นที่พัฒนาขึ้น เด็กจะต้องเรียนรู้อะไร กับส่วนที่เป็นความต้องการของโรงเรียนเอง บนความพร้อมของโรงเรียน รวมทั้งจัดระเบียบการวัดและประเมินผล ซึ่งตรงนี้จะป็นรายละเอียดที่มีการเพิ่มเติมเข้ามา

สมรรถนะสำคัญที่มุ่งให้เด็กมี หลังจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว มี 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ความสามารถในการสื่อสาร
- 2) ความสามารถในการคิด
- 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา
- 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ
- 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

นอกจากความรู้ความสามารถในสิ่งต่างๆ และสมรรถนะที่สำคัญแล้ว ในส่วนของมิติของความเป็นคนดี เพื่อให้เด็ก

สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ 8 ข้อ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ

สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ จากการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระต่างๆ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ซึ่งจะพัฒนาทั้งวิชาการ วิชางาน และวิชาชีวิตให้กับผู้เรียนในลักษณะต่างๆ กัน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งเราคาดหวังว่าจะเป็นสิ่งที่เสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีบุคลิกและสมดุลงาน เริ่มตั้งแต่กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคม เรียกกางๆ ว่า ในหลักสูตรนี้อยากให้เด็กได้นำตัวเองไปปฏิบัติกิจกรรมเพื่อบริการสังคม ไปเรียนรู้สังคมให้มากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่ความคาดหวังสูงสุดคือจิตสาธารณะที่อยากให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก

ในส่วนของโครงสร้างเวลาเรียนจาก 8 กลุ่มสาระและกิจกรรมทั้งหมด พบว่า ถ้าเป็นระดับประถมศึกษา กำหนดเวลาเรียนใน 1 ปี ประมาณ 1,000 ชั่วโมง ใน 1,000 ชั่วโมง จะเป็นการเรียนรู้กลุ่มสาระที่เป็นพื้นฐาน 840 ชั่วโมง เป็นเวลาที่เด็กจะต้องไปปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 กิจกรรม 120 ชั่วโมง และเป็นเวลาที่โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้ตามความถนัดตามความสนใจอีกประมาณ 40 ชั่วโมง

ถ้าเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายก็เช่นเดียวกัน ม.ต้น เวลาเรียนทั้งสิ้นประมาณ 1,200 ชั่วโมงต่อปี หรือ 3,600 ชั่วโมงต่อ 3 ปี มัธยมปลายก็เรียน 3,600 ชั่วโมง ไม่น้อยกว่า 3 ปี เช่นเดียวกัน ในระดับ ม.ต้น เป็นเวลาเรียนสำหรับการเรียนรู้ในระดับพื้นฐาน /วิชาบังคับ 880 ชั่วโมง เป็นเวลาสำหรับวิชาเลือกเพื่อที่เด็กจะได้เลือกตามความถนัด /ความสนใจ 200 ชั่วโมง เป็นเวลาที่เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อีก 120 ชั่วโมง

ในส่วนของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 120 ชั่วโมง ถ้าเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะเป็นเวลาที่ให้เด็กได้รับการแนะแนว แนะนำ เพื่อให้รู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมนักเรียน ซึ่งอาจจะเป็นลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรม รด . และกิจกรรมตามความถนัด ความสนใจ จะมีเวลาอีกส่วนหนึ่งให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมบริการสังคม ซึ่งในแต่ละช่วงชั้นจะมีเวลาที่แตกต่างกันไป เช่น มัธยม ศึกษาศอนต้นจะให้เวลา 3 ปี 45 ชั่วโมงให้เด็กได้ไปสัมผัสชุมชนไปบริการสังคม ถ้าเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งถือว่าเด็กมีวุฒิภาวะเพิ่มขึ้นเวลาที่ปฏิบัติกิจกรรมบริการสังคมจะเพิ่มขึ้นจาก 45 เป็น 60 ชั่วโมงต่อปี อันนี้คือสิ่งที่เราคาดหวังว่า ถ้าหากว่าเด็กได้เรียนรู้ในสิ่งต่างๆ เหล่านี้อย่างครบถ้วนแล้ว คาด ว่าเด็กของเราจะเป็นเด็กที่มีความรู้ความสามารถ รวมทั้งมีจิตอาสาอย่างที่คุณคาดหวังของหลักสูตรต้องการ

ในส่วนของการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรฉบับนี้ยึดปรัชญาการสร้างองค์ความรู้ โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ใน 2 ส่วน ส่วนแรก เป็นการเรียนรู้โดยผ่านการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระของหลักสูตร ส่วนที่สอง เป็นการเรียนรู้โดยผ่านการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งการเรียนรู้ทั้งสองส่วนนี้จะต้องคู่ขนานหรือบูรณาการไปด้วยกัน ซึ่งการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ ของหลักสูตรจะทำให้เด็กได้ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ตามที่ตัวชีวิตหรือมาตรฐานกำหนด ส่วนการปฏิบัติกิจกรรม เด็กจะเกิดความรู้

ความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น ยอมรับผู้อื่น ยอมรับตนเองและสังคม ปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง รวมทั้งปฏิบัติกิจกรรมเพื่อทำตัวให้เป็นประโยชน์กับสังคม

ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ได้จัดเป็นวิชาบังคับและวิชาเพิ่มเติม วิชา บังคับคือวิชาพื้นฐานที่เด็กทุกคนต้องมีฟังเป็น อันจะประกอบด้วยส่วนที่เป็นวิชาการ วิชางาน และวิชาชีวิต ส่วนวิชาเพิ่มเติมนั้น เปิดสอนตามความต้องการของนักเรียน ความพร้อมของสถานศึกษาหรือความต้องการของท้องถิ่น ส่วนการปฏิบัติกิจกรรมนั้น เป็นการปฏิบัติ ผ่านกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมบริการสังคม สิ่งที่สำคัญที่สุดที่ต้องการคือ อยากรู้ให้มีการเรียนรู้ในลักษณะของการบูรณาการ เพื่อให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงและไม่จำกัดว่าจะต้องเรียนรู้เฉพาะภายในห้องเรียนเท่านั้น เด็กสามารถจะเรียนรู้โดยการ ออกไปทำโครงการและกิจกรรมต่างๆ ซึ่ง ถ้าหากว่าจัดการเรียนการสอนอย่างนี้ คาดหวังว่า ผู้เรียนจะมีคุณภาพที่ได้มาตรฐาน มีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ มีความเป็นคนดีทั้ง 8 ประการติดตัวไป

ในการนำหลักสูตรแกนกลางไปสู่การปฏิบัติ โรงเรียนจะต้องไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบ 2 ส่วน ส่วนแรก คือ แกนกลางที่กำหนดไปจากส่วนกลาง ตามมาตรฐาน และตัวชี้วัด รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และส่วนที่สอง เป็นส่วนที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นมาเอง เรียกว่าเพิ่มเติมตามความถนัด ความต้องการของนักเรียน เช่น นักเรียนถนัดหรือเก่งทางด้านดนตรี กีฬา โรงเรียนก็สามารถจะออกแบบหลักสูตร ท้องถิ่นเพื่อพัฒนาความสามารถของเด็กแต่ละคน โรงเรียนมีความพร้อมในเรื่องใด จะสนับสนุนใคร อย่างไร เป็นความต้องการของโรงเรียน รวมทั้งชุมชน ท้องถิ่นอยากให้เด็กเรียนรู้อะไร ส่วนนี้ก็จะเป็นส่วนที่ท้องถิ่นสามารถเข้ามาช่วยได้ โดยเฉพาะเขตพื้นที่การศึกษาที่จะเข้ามาร่วมกันวางแผนในการที่จะพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

การวัดและประเมินผล เมื่อมีการจัดการเรียนการสอนก็ต้องมีการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องตรวจสอบดูว่า เด็กมีพัฒนาการอย่างไรที่ต้องการหรือไม่ ถ้าพบว่า ยังมีตรงไหนบกพร่อง ต้องซ่อม ต้องเสริม ต้องเติม ก็เป็นหน้าที่ของครู อีกส่วนหนึ่งคือการวัดในระดับห้องเรียน จะเป็นการวัดเพื่อตัดสินผลการเรียนว่า หลังจากพัฒนาไปแล้ว คุณภาพของเด็กอยู่ในระดับใด ผลที่ออกมาตรงนี้เราเรียกว่า GPA และถ้าคิดภาพรวมเราเรียกว่า GPAX

นอกจากนี้ ยังมีสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) มาช่วยประเมินในแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6 ที่เรียกว่าข้อสอบ O-NET เพื่อตรวจสอบคุณภาพ วิชาทั่วไป A-NET เพื่อตรวจสอบในส่วนของวิชาเฉพาะ และ GAT PAT เพื่อตรวจสอบถนัดทางวิชาชีพที่กำลังจะเริ่มใช้ครั้งแรกในปีการศึกษานี้ จะเห็นว่า ในระบบการจัดการศึกษาที่ผ่านมาเน้นดำเนินการไปอย่างไร มีคุณภาพเป็นอย่างไร นอกจาก สพฐ. จะดำเนินการเองโดยสถานศึกษาแล้ว ยังมีหน่วยงานอื่นมาช่วยประเมินคุณภาพ ซึ่งโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และ สพฐ. จะนำผลการประเมินคุณภาพนั้นไปใช้ประกอบการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

จากการวัดผลสัมฤทธิ์ ของการสอบ O-NET นอกจากค่าเฉลี่ยแล้ว คิดว่าเด็กของเรามีศักยภาพ ถ้าหากว่าได้รับการพัฒนา เราสามารถจะพัฒนาเด็กได้ เช่น ชั้น ป.6 มีเด็กได้คะแนนเต็ม

คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หลายคนและหลายโรง เรียน ในชั้น ม.3 และม.6 ก็เช่นเดียวกัน ถ้ามองภาพรวมดูเหมือนว่าค่าเฉลี่ยยังไม่ถึงครึ่งแต่ลึกลงไปในรายละเอียดโดยศักยภาพเด็กของเราพัฒนาได้

สิ่งที่ประเด็นที่ควรจะนำมาพูดคุยกัน คือ ขณะนี้ สภาพการจัดการศึกษาเป็นอย่างไร ถ้าหากจะพูดถึงคุณภาพการศึกษาไทย คงต้องไปดูที่ตัวเด็กคือ เมื่อ เด็กผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้แล้วจะเป็นคนที่มีคุณภาพ แต่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้นั้น ยังมีปัจจัยต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องอยู่หลายมิติ ทั้ง นโยบาย การบริหารจัดการ งบประมาณ ค่านิยม การมีส่วนร่วม หลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ซึ่งถือว่าเป็นตัวจักรสำคัญ ที่จะขับเคลื่อนสิ่งเหล่านี้ไปสู่คุณภาพการศึกษา ผู้ปกครอง สภาพแวดล้อม สื่อต่างๆ ถ้าหากว่าสิ่งเหล่านี้ไปในทิศทางเดียวกัน ก็คาดหวังว่า ผู้เรียนจะเป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพ นั่นคือ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย แต่สิ่งหนึ่งที่พบอยู่ ณ ขณะนี้ คือ ระบบกระบวนการคัดเลือกเข้าเรียนต่อในสถาบันนอกระดับมัธยมศึกษา แม้ว่า กกอ. จะไม่มีการตรวจสอบ แต่มีการกำหนดองค์ประกอบว่าคนที่ จะเข้าเรียนนั้นต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้าง เช่น ต้องมีผลการสอบ O-NET A-NET GAT PAT ซึ่งข้อสอบเหล่านี้จะเน้นในเรื่องวัดความรู้ความสามารถเป็นประเด็นหลัก ก แต่สิ่งที่ขาดหายไปคือ ความเป็นคนดี ความเป็นคนไทย มีความสุข สิ่งเหล่านี้ยังไม่ได้วัดกันอย่างเต็มที่และจริงจัง ทำให้คุณ ลักษณะที่พึงประสงค์ที่เราอยากเห็นแปรเปลี่ยนไปพอสมควร และสิ่งที่สำคัญที่สุดนำไปสู่การกวาดวิชา และสิ่งเหล่านี้กลับมามีผลต่อการจัดการเรียนการสอนของครูในห้องเรียนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

นายสุรพันธ์ จันแย้ม

ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือ สอศ.

ปรัชญาและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา คือ มุ่งที่จะผลิตและพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานของสังคม ประเทศ และภูมิภาคอาเซียน โดยจะส่งเสริมการจัดอาชีวศึกษาและจัดฝึกอาชีพให้มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้ง การขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพอย่างทั่วถึง และเสมอภาค มีการวิจัยสร้างนวัตกรรมพัฒนา องค์ความรู้เพื่อประกอบอาชีพ ซึ่งเด็กที่เรียนจบอาชีวศึกษาแล้วจะไปทำงานอยู่ในสถานประกอบการ หรือเป็นผู้ประกอบการอิสระ

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา ปี 2551 มาตรา 8 ระบุว่า การจัดอาชีวศึกษาจัดได้ 3 รูปแบบ คือ ในระบบ นอกกระบบ และทวิภาคี โดยที่

การศึกษาในระบบ คือ การจัดการศึกษาที่จัดอยู่ในสถานศึกษา และเมื่อเรียนปีที่ 3 ของ ปวช. หรือปีที่ 2 ของปวส. เด็กจะต้องออกไปฝึกงานในสถานประกอบการอย่างน้อยหนึ่งภาคเรียน

การศึกษานอกกระบบ จะมีความยืดหยุ่นในการจัดการศึกษา เช่น ถ้า พนักงานในสถานประกอบการที่จบการศึกษา ชั้น ม.3 หรือ ม.6 และยังไม่วุฒិวิชาชีพ ประสงค์ที่จะมีวุฒิความรู้เพิ่มเติม ก็จะ สามารถมาเรียนต่อได้ โดยเทียบโอน ประสบการณ์ที่ทำงานในวิชาชีพ นั้น และ ลงทะเบียนเรียนเพิ่มเติมเฉพาะวิชาที่ยังขาดอยู่ ซึ่งการศึกษานอกกระบบนี้ ผู้เรียนจะต้องเรียนอย่างน้อย 2 ใน 3 ของหลักสูตรถึงจะจบในแต่ละระดับ

ระบบทวิภาคี เป็นการศึกษาคล้ายๆ ของประเทศเยอรมัน ประเทศไทยนำมาใช้ประมาณ 10 กว่าปีแล้ว หลักเกณฑ์ทั่วๆ ไปในการจัดการศึกษาทวิภาคี คือ สถานศึกษาจะต้องทำความตกลงกับสถานประกอบการว่า จะจัดการศึกษาร่วมกันอย่างไร โดยหลักการ ถ้าเป็น ปวช. ปีที่ 1 อาจจะมีเรียนวิชาพื้นฐานทั้งหมดในสถานศึกษา ปีที่ 2 และปีที่ 3 จะออกไปฝึกงานอยู่ในสถานประกอบการ เป็นส่วนใหญ่ เช่น ถ้าสถานประกอบการทำงาน 6 วัน นักเรียนจะเรียนอยู่ในสถานศึกษา 2 วัน หรือ 1 วัน เวลาที่เหลือก็ไปอยู่ในสถานประกอบการ ทั้งนี้เป็นการเรียนอยู่ในสถานศึกษาอาทิตย์ละ 2-3 วัน หรือจะเป็นการฝึกงานทั้งหมดก็ขึ้นอยู่กับสถานศึกษาทำความตกลงกับสถานประกอบการ เพราะสถานประกอบการบางแห่งไม่ต้องการที่จะให้นักเรียนมาทำงานเฉพาะวันพุธ พฤหัสบดี ศุกร์ เสาร์ แล้วกลับไปเรียน เพราะ จะเป็นการทำงานที่ไม่ต่อเนื่องกัน ยกตัวอย่างบริษัท เบนซ์ จะขอให้นักเรียนไป เรียนวิชาทฤษฎีในช่วงปิดภาคฤดูร้อนและ ไปฝึกงานตลอดภาคเรียนโดย ให้ครูฝึกเป็นผู้ประเมินผล หรือบริษัทเซเว่นอีเลฟเว่น ก็ขอให้นักเรียน ปวช. 2 และ 3 ไปเรียนที่สถานศึกษาในวันจันทร์ อังคาร และเวลาที่เหลือ ไปฝึกงานที่สถานประกอบการ การศึกษาระบบทวิภาคี นี้ นักเรียน นักศึกษาจะได้เบียดเบียนเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางฝึกงาน ซึ่งสถานประกอบการส่วนใหญ่จะสนับสนุนส่วนนี้ให้

สำหรับประเภทวิชาที่อาชีวศึกษาเปิดสอน ทั้งในระดับ ปวช. ปวส. มีทั้งหมด 9 ประเภทวิชา คือ ช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและบริหารธุรกิจ ศิลปกรรม คหกรรม เกษตรกรรม ประมง อุตสาหกรรมท่องเที่ยว อุตสาหกรรมสิ่งทอ เทคโนโลยีและสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งในแต่ละประเภทแบ่งออกเป็นสาขาวิชา เช่น ช่างอุตสาหกรรม แบ่งออกเป็น ช่างยนต์ ช่างกล ช่างเชื่อม ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ รวมทั้งหมด 36 สาขาวิชา และในแต่ละสาขาวิชา ยังแบ่งออกเป็นสาขางาน

นักศึกษาระดับ ปวช. จะต้องเรียนประมาณ 100-110 หน่วยกิต แล้วแต่ประเภทวิชา โดยเรียนหมวดวิชาพื้นฐานประยุกต์ ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เรียนหมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 64 หน่วยกิต ประกอบด้วย วิชาชีพสาขางาน การฝึกงาน และโครงการ และ ที่เหลือเป็นหมวดวิชาเลือกเสรี เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม

สำหรับระดับ ปวส. จะต้องเรียน 80 หน่วยกิต โดยเรียนหมวดวิชาพื้นฐานประยุกต์ ไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต หมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต

การเข้าเรียนอาชีวศึกษา ทำได้ 2 ทาง ทางแรก คือ จบ ม.3 แล้วมาเรียน ปวช./ปวส. และทางที่สอง จบ ม.6 มาเรียน ปวส. และต่อไปจะสามารถเรียนต่อถึงระดับปริญญาตรีสายปฏิบัติการได้ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา 2551 นอกจากนี้ ยังมีหลักสูตร วิชาชีพระยะสั้นสำหรับผู้ที่ยังไม่จบ ม.3 กล่าวได้ว่า กระบวนการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ในขณะนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากสถานประกอบการเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะ ความร่วมมือในการฝึกงาน ณ สถานประกอบการ เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษามีประสบการณ์จากการปฏิบัติการจริง

ส่วนการวัดและประเมินผล ดำเนินการอยู่ 2 แบบ คือ ภาคทฤษฎีวัดโดยสถานศึกษา ส่วนภาคปฏิบัติระหว่างฝึกงานได้รับความอนุเคราะห์จากสถานประกอบการ

เรื่องที่เป็นความต้องการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาคือ ต้องการ ได้รับการสนับสนุนในเรื่องการฝึกงาน และครูฝึก

นายพิชัย แก้วสุวรรณ

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชน สช.

ปัจจุบันสถานศึกษาประเภทสามัญ และอาชีวศึกษา ในสังกัด สช. รวมทั้งจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษด้วยมีจำนวน 147 โรง สำหรับประเภทอาชีวศึกษามีทั้งสิ้น 422 โรง จัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 401 โรง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 375 โรง และมีโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตรเป็นภาษาอังกฤษ 6 โรง

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชน ถ้าเป็นประเภทสามัญศึกษา ก่อนประถมศึกษา จะใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 ถ้าเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย จะใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ประเภทอาชีวศึกษา ปวช. จะใช้หลักสูตรที่พัฒนาโดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และถ้าเป็นหลักสูตร ปวส. จะใช้หลักสูตรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

สำหรับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชน สช. ได้ทำการวิเคราะห์จากรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนเอกชน มีปัญหาที่สำคัญอยู่ 2 ประการ คือ

1. **ด้านครู** ปัญหาที่โรงเรียนและครู เห็นตรงกันว่า ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนคือ การจัดกิจกรรมของครูที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญยังมีจำนวนไม่มากนัก ควรจะเพิ่มให้มากขึ้น และใช้เทคนิคการสอนที่ทันสมัย ใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอนด้วย เพราะโรงเรียนเอกชนจะใช้สื่อการสอนน้อยไป และครูควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะว่าครูของโรงเรียนเอกชนจะมีการไหลเวียนอยู่เสมอ มีเข้ามามีออกอยู่บ่อยๆ ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. **ด้านนักเรียน** สิ่งที่โรงเรียนต้องการจะพัฒนานักเรียนคือ เรื่องจิตสำนึกในความรับผิดชอบ ความมีวินัยและการช่วยตนเอง รวมทั้งการพัฒนาทักษะทางการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ จะต้องพัฒนาทักษะในการแสวงหาความรู้ใหม่ หรือว่าการใฝ่เรียน ใฝ่รู้ การรักการอ่าน เป็นต้น และเรื่องที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือ การพัฒนาสมรรถภาพทางกาย คือนักเรียนยังไม่รู้จักรับประทานอาหารที่มีประโยชน์เท่าที่ควร ซึ่ง สช. ได้ตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้

นายชัยยศ อิ่มสุวรรณ

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาหลักสูตร กศน.

ในส่วนของ กศน. รับผิดชอบจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ปรัชญาการทำงานคือ ต้องการที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้และส่งเสริมให้ประชาชนได้รับโอกาสทางการ

เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีกิจกรรมหลักๆ ที่จะต้องทำอยู่ประมาณ 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ

- 1) ส่งเสริมการรู้หนังสือ และการแก้ปัญหาการไม่รู้หนังสือให้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใหญ่ และกลุ่มชาติพันธุ์
- 2) จัดการศึกษาเพื่อชดเชยโอกาส และยกระดับคุณภาพการศึกษาของประชากรวัยแรงงาน และ
- 3) การตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

หลักสูตรของ กศน. มีทั้งที่เป็นหลักสูตรและไม่เป็นหลักสูตร ที่เป็นหลักสูตรมี 5 หลักสูตร คือ

1. หลักสูตรส่งเสริมการรู้หนังสือ ขณะนี้มีการพัฒนาหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้คำหลัก 1,165 คำ ซึ่งจะถือว่ามีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้เทียบเท่าชั้น ป.3

2. หลักสูตรพื้นฐาน หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันสอดคล้องกับทิศทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 โครงสร้างหลักสูตรก็เหมือนกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มวิชาพื้นฐาน และกลุ่มหมวดประสบการณ์ ส่วนนี้ กศน. พยายามปรับให้มีคุณภาพมากขึ้น โดยปรับวิธีการวัดผลประเมินผลให้มีการใช้ระบบข้อสอบ กลาง เนื่องจากเป็นการเรียนด้วยตนเอง เรียนจากสื่อ และขณะนี้ได้เริ่มดำเนินการทดลองไปแล้ว

3. หลักสูตรเกี่ยวกับอาชีพ การพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตและพัฒนาสังคม

4. หลักสูตรปวช. ใช้หลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และปรับวิธีเรียนให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นประชากรที่อยู่นอกระบบโรงเรียนและทำงานอยู่ในสถานประกอบการเพื่อยกระดับความรู้ โดยให้เรียนด้วยตัวเอง และใช้ประสบการณ์การทำงานในสถานประกอบการเป็นส่วนหนึ่งของเรียนโดยการเทียบองค์ความรู้ ก่อนจบจะได้รับการทดสอบมาตรฐานอาชีพของอาชีวศึกษาเช่นเดียวกัน

5. หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องหรือหลักสูตรระยะสั้น มีตั้งแต่ 1 ชั่วโมง 30 ชั่วโมง จนถึง 100-300 ชั่วโมง โครงสร้างหลักสูตร แบ่งเป็นภาคทฤษฎีประมาณร้อยละ 20 ภาคปฏิบัติร้อยละ 80 เนื้อหาจะเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ดังนั้น สถานศึกษาต้องพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและปรับเนื้อหาให้ทันกับเหตุการณ์ด้วย

ปัญหาของหลักสูตรระยะสั้นคือ ต้องพัฒนาครูและสถานศึกษาให้สามารถพัฒนาหลักสูตรได้สอดคล้อง ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมการศึกษาอีก รูปแบบหนึ่ง ซึ่งไม่มีหลักสูตร ตามตัว เรียกว่า การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ครู กศน. จะเข้าไปในชุมชน เพื่อทำความคุ้นเคยกับชุมชน ไปตั้งประเด็นให้ช่วยกันคิด ช่วยกันวิเคราะห์ ช่วยกันสร้างบทเรียน สร้างเนื้อหาขึ้นมาเป็นกระบวนการ เป็นความพยายามที่จะใช้การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาชุมชน จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูให้สามารถทำงาน ร่วมกับชุมชนได้มากขึ้น เพื่อให้ชาวบ้านตระหนักว่าการศึกษาคือหน้าที่ เป็นภาระของเขา ชุมชนจะตระหนักขึ้นมาได้อย่างไร ความพยายาม ที่จะทำตอนนี้คือ พยายามที่จะสร้าง กศน. ตำบล ขึ้น โดยพัฒนาจาก ศูนย์การเรียน ชุมชนที่มีอยู่แล้วในชุมชนนั้น ๆ และใช้กลไกให้ชุมชนเข้ามาร่วมดูแล เพื่อพัฒนาการศึกษาของคนในตำบลของเขา ตาม

มติคณะรัฐมนตรี ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ที่ว่า จะมีศูนย์การศึกษาชุมชนขึ้น ในทุกบ้านของภูมิภาคท้องถิ่น เพื่อให้ชาวบ้านได้จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน

สำหรับ เรื่องการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการ จัดสภาพแวดล้อม จัดสถานการณ์ และจัดเงื่อนไขให้คนได้เรียนรู้ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย จะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ ก็ได้ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และเพื่อสร้างบรรยากาศให้ คนได้เรียนรู้มากขึ้น ดังนั้น กิจกรรมที่ส่วนใหญ่ จะอยู่ในรูปของ เวที เสวนา ค่ายการเรียนรู้ ทัศนศึกษา พิพิธภัณฑน์ ห้องสมุด รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ หรือ ETV ตามนโยบายของรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น จะเห็นได้ว่า การจัดศึกษาตาม อัธยาศัยจำเป็นต้องลงทุนพอสมควร

แนวทางที่ กศน. ต้องการพัฒนาอย่างเร่งด่วน มีดังนี้

1. การพัฒนาครูทั้งหมด กศน. เป็นหน่วยงานที่มีครูทั้งที่เป็นข้าราชการและไม่ใช่ข้าราชการ คือ มีครูที่เป็นพนักงานราชการ 2,000 กว่าคน อีก 7,000 กว่าคน เป็นครูลูกจ้างรายปี ซึ่งไม่มีความ มั่นใจในความ มั่นคง ทางอาชีพ ในขณะที่ พวกเขาทำงานเกินตัว ทำงานเกินวุฒิปริญญาตรี เช่น ทำงานบนดอย ทำงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือชายขอบ ต่างๆ ฉะนั้น ถ้าภาครัฐ สามารถให้ความมั่นคงทางอาชีพกับเขา และเน้นเรื่องคุณภาพการเรียนการสอน คะแนน O-NET ก็ อาจจะดีขึ้น

2. การปฏิรูปการเรียนการสอน การเรียนของ กศน. คือ เรียนด้วยตัวเอง ทำอย่างไรจะมีการ สนับสนุนให้มีการพัฒนาสื่อให้คนได้เรียนรู้ด้วยตัวเองมากขึ้น

3. การระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการศึกษา กศน. ทำเองคงไม่ได้ หน่วยงาน ต่างๆ ทั้ง ในกระทรวงศึกษาธิการและ กระทรวงอื่น ควรเข้ามาช่วยจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษาตลอดชีวิต

ศาสตราจารย์ อุทุมพร จามรมาน

ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ตอบโจทย์ข้อ 2 เรื่อง ข้อสอบสอดคล้องกับที่สอนหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อสอบ O-NET สอดคล้องหรือไม่ การวัดผลการเรียนรู้มีหลายเทคนิค ข้อสอบเป็นเทคนิคเดียวที่มีข้อจำกัด มาก คือวัดได้เฉพาะเรื่องของความรู้ความคิดเท่านั้น เรื่องอื่นวัดไม่ได้ เพราะฉะนั้น O-NET สามารถ วัดได้เพียงสองเรื่องเท่านั้น และเนื่องจากสอบเด็ก จำนวนมาก จึงมีข้อจำกัดว่าต้องตรวจด้วยเครื่อง ซึ่งช่วงหลังได้พัฒนาข้อสอบเป็นอัตโนมัติตรวจด้วยเครื่อง ซึ่งสามารถวัดได้มากขึ้น แล้วหลักของ O-NET คือ สอบเพื่อจะเอาคะแนนกลับไปโรงเรียน คุณครูจะได้เห็นตัวเอง จะได้ปรับปรุงการเรียน การสอนสำหรับนักเรียนรุ่นต่อไป ดังนั้น ที่ผ่านมาก็ให้ข้อมูลทั้งหมดที่โรงเรียนควรจะรู้ เพื่อจะได้ นำไปปรับปรุงการเรียนการสอน

สทศ. ออกข้อสอบตรงกับที่โรงเรียนสอนหรือไม่ ความจริงข้อสอบออกตามหลักสูตร ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งหมด 76 มาตรฐาน 8 กลุ่มสาระ ในแต่ละกลุ่มสาระจะมีสาระย่อย เวลา ออกจะนำแบบเรียนมาดูเพื่อไม่ให้ออกเกินแบบเรียนด้วย เพราะฉะนั้น O-NET ไม่ได้ออกเกิน

หลักสูตร คนออกข้อสอบ ถ้า ป.6 กับ ม.3 จะเป็นครูโรงเรียนสาธิต ถ้าเป็น ม.6 จะเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย

นักเรียนที่เข้าสอบ ชั้น ป.6 มีจำนวนประมาณล้านคน ม.3 แปดแสนคน และ ม.6 สามแสนหกหมื่นคน เพราะฉะนั้นการจับสอบจะต้องจับสอบให้ทั่วประเทศ นักเรียนที่เข้าสอบ จะสอบฟรี สำหรับ O-NET ไม่เสียเงิน

ผลการวิเคราะห์ผลการสอบ ป.6 สอบมาแล้ว 2 ครั้ง ได้คะแนนโดยเฉลี่ยประมาณ 30-40 เปอร์เซนต์ จากคะแนนเต็ม 100 ทั้ง 2 ปี ไม่ได้ดีขึ้นเท่าไร ส่วนของ ม.3 สอบมาแล้ว 5 กลุ่มสาระ มีคะแนนเฉลี่ยตามแท่งประมาณไม่ถึง 60 ซึ่งจริงๆ แล้วข้อสอบ O-NET 60 เปอร์เซนต์ของข้อสอบยากปานกลาง อีก 30 เปอร์เซนต์คือง่าย และ 10 เปอร์เซนต์คือยาก คาดหวังว่าคะแนนเฉลี่ยน่าจะประมาณ 60 เป็นอย่างน้อย หรือไม่ก็ 70 จากคะแนนเต็ม 100 แต่เท่าที่ทำมาก็ไม่ได้ตามนั้น

ส่วน ม.6 สอบมาแล้ว 4 ครั้ง หวังว่าจะเห็นพัฒนาการ คาดหวังว่ากราฟน่าจะขึ้นแต่กลับไม่ขึ้น จากผลการสอบ นักเรียนเก่งสามารถทำคะแนนได้เต็ม แต่ส่วนใหญ่ คะแนนจะอยู่ประมาณ 30 - 60 เป็นส่วนใหญ่ แต่ก็มีนักเรียนที่ได้คะแนนน้อยก็มี แต่ถ้าดูตามสังกัด เกือบทุกวิชานักเรียนสังกัด สกอ. หรือนักเรียนโรงเรียนสาธิตจะได้คะแนนที่สูงกว่าสังกัดอื่น

เมื่อนำผลการสอบ O-NET รวม 3 วิชาที่สอบคือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนทั้งหลายมาจัดเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มสีเขียว คือ กลุ่มเก่ง ได้คะแนนเฉลี่ยของจังหวัดสูงอยู่ใน 15 อันดับแรก สีเหลือง คือ กลุ่มปานกลาง ได้คะแนนเฉลี่ยของจังหวัดปานกลางอยู่ในอันดับที่ 16-61 และสีแดง คือ กลุ่มต่ำ ได้คะแนนเฉลี่ยของจังหวัดต่ำ อยู่ใน 15 อันดับท้าย ปรากฏว่า

ชั้น ป.6 ส่วนใหญ่สีแดงจะอยู่แถวภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ภาคเหนือด้านซ้าย (แม่ฮ่องสอน และตาก) และ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ถ้าเป็น ม.3 สีเหลืองจะอยู่แถบภาคกลาง สีแดงจะอยู่แถวๆ ภาคเหนือตอนบน และภาคอีสานตอนบนและตอนล่าง และ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่น่าสังเกตคือ ภูเก็ตจะเป็นสีเขียวทุกวิชาทุกชั้น

ส่วน ม.6 สีแดงจะอยู่แถบอีสานตอนบน และ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนกรุงเทพฯ และภาคกลางจะเป็นสีเขียว

ถ้าดูรายวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ชั้น ป.6 อีสานตอนล่าง ภาคเหนือด้านซ้าย (แม่ฮ่องสอน และตาก) และ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะเป็นสีแดง

ชั้น ม.3 วิชาสังคมศึกษา ส่วนใหญ่จะเป็นสีเหลือง ทั้ง ๆ ที่วิชานี้ วัดความรู้ไม่ได้วัดภาคปฏิบัติ แสดงว่า ยังมีเด็กส่วนหนึ่งได้คะแนน ต่ำ ส่วนภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ภาคอีสานตอนล่างจะเป็นสีแดงค่อนข้างมาก

ชั้น ม.6 วิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ และการงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาคอีสานจะเป็นสีแดง

คำถามที่ว่า ทำไมคะแนน O-NET ต่ำ เพราะนักเรียนไม่ตั้งใจสอบ จะทำอย่างไรให้นักเรียนตั้งใจสอบ คิดว่าต้องมีนโยบาย ให้โรงเรียนนำคะแนน O-NET ไปใช้อย่างจริงจัง โดยใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจบได้หรือไม่ โดยเฉพาะของ ม.3 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ หรือใช้เป็นส่วนหนึ่งของการตัดเกรด หรือใช้ประกอบการพิจารณาเลื่อนชั้น เช่น ป.6 ไป ม.1 หรือ ม.3 ไป ม.4 ได้หรือไม่ ถ้ามีนโยบายชัดเจน คิดว่านักเรียนจะตั้งใจสอบมากขึ้น

สทศ. ได้สอบ I-NET คือ วิชาอิสลามศึกษา ซึ่งสำนัก บริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษา ที่ 12 จังหวัดยะลา ขอให้จัดสอบให้กับโรงเรียนที่สอนอิสลามศึกษา เป็นหลักสูตรมี 3 ระดับ คือ ต้น กลาง และปลาย ระดับละ 8 วิชา ซึ่งได้จัดสอบไปแล้วเมื่อเดือนมิถุนายน สอบไป แล้ว 2 ระดับ พบว่า คะแนนที่สอบค่อนข้างต่ำ แต่ก็เป็นการสอบครั้งแรก ดังนั้น ทางโรงเรียนจึงคิดว่าควรดำเนินการใน 2 เรื่อง คือ

1. ขอให้ สทศ. อบรมครูเกี่ยวกับวิธีการออกข้อสอบ เพื่อจะได้วัดผลได้ดีขึ้น
2. ขอให้สอบต่อ และสอบทุกปี ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ หลัง O-NET ก็จะมีการสอบทุกปี และเป็นการสอบให้ฟรี

การอภิปราย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

เมื่อดูเอกสารและผลการนำเสนอของ สพฐ. แล้ว ในเรื่องหลักสูตรใหม่ ซึ่งต้องการเน้นการผลิตเด็กให้มีสมรรถนะ 5 ประการ ทำให้เกิดความรู้สึกว่าการตั้งโจทย์ เรื่องสอนให้ เด็กคิดวิเคราะห์หรือไม่ ตั้งโจทย์ได้ถูกต้องแล้ว เพราะว่าสมรรถนะ 5 ประการ ของหลักสูตรต้องการสร้างเด็กให้มีคุณลักษณะดังนี้ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งความสามารถในการ คิดนี้ จะสอนให้เด็กสามารถคิดวิเคราะห์และคิดสังเคราะห์เป็น คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดอย่างเป็นระบบ เพราะฉะนั้นถ้าเด็กไม่สามารถทำ เรื่องคิดวิเคราะห์ได้ สมรรถนะอีก 4 ข้อก็ทำได้ยาก เพราะถ้าเด็กคิดวิเคราะห์ไม่เป็น คิดไม่เป็นระบบจะ ไม่มีความสามารถในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องครบถ้วน เพราะไม่สามารถแยกแยะได้ว่าอะไรควร สื่อสาร อะไรไม่ควร รวมทั้งความสามารถในการแก้ปัญหา อุปสรรคต่างๆ ก็เหมือนกัน ถ้า เขาไม่มี ความสามารถในการเรื่องการคิดวิเคราะห์ คิดเป็นระบบแล้ว ก็คงยากที่จะแก้ปัญหาอย่างถูกต้องทิศทาง รวมทั้งความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต การอยู่ร่วมกับคนอื่น การที่จะแยกได้ว่าคนนี้ดี คนนี้ไม่ดี ถ้าคิดวิเคราะห์ไม่เป็น คิดไม่เป็นระบบ คิดไม่มีวิจารณญาณ จะ ล้มเหลวหมด เพราะฉะนั้นการตั้ง โจทย์เรื่อง ต้องสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์เป็นจึงถูก ต้องแล้ว ดังนั้นถ้าจะต้องสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์ เป็นจะต้องทำอย่างไร ต้องปรับอะไรบ้าง และข้อสอบที่ออกของ สทศ. O-NET A-NET GAT PAT สอดคล้องกันหรือไม่ และเป็นข้อสอบที่ทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์หรือไม่ แม่นยำ เทียบตรงหรือไม่

นายฮาราลด์ ลิงค์

ประธานกลุ่มบริษัท บี.กริม. แอนโก

การสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์ ที่ประเทศอังกฤษจะสอนโดยการอภิปราย การถกเถียงกัน การที่ต้องอธิบายสิ่งที่ตัวเองอาจจะไม่เห็นด้วยให้เป็นสิ่งที่ดี และก็ต้องถกเถียงกับเพื่อน จะสร้างความรู้ในการคิดวิเคราะห์ และสร้างความรู้ในการยอมรับ ถึงแม้มีความเห็นไม่ตรงกัน แต่ยังเป็นเพื่อนกันได้ ซึ่งคิดว่าจะช่วยได้มากในการดำเนินชีวิต นอกจากการอภิปรายแล้ว ยังมีประโยชน์ต่อการเจรจา จะทำให้รู้วิธีการเจรจา โดยเฉพาะเมื่อต้องเจรจากับพื้นฐานของผลประโยชน์ หนึ่ง อย่างไม่ก็ตาม มีบ่อยเหมือนกันที่คนมีความเห็นต่างจะคบกันได้ไม่ได้

รองศาสตราจารย์สมพงษ์ จิตระดับ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอร่วมอภิปราย 5 ประเด็น ดังนี้

1. หลักสูตรกำหนดเป้าหมายผู้เรียนไว้ 2 ด้าน คือ 1) ด้านสมรรถนะ 2) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แต่เครื่องมือที่ใช้วัดจะวัดเฉพาะความรู้และความคิด ซึ่งเป็นเพียง 1 ใน 4 เท่านั้น ส่วน 3 ใน 4 เป็นงานที่ สทศ. จะต้องนำไปวัดต่อไป เช่น การวัดคุณธรรม จริยธรรม โดยต้องคำนึงถึงข้อจำกัดเรื่องคน เวลา และเครื่องมือ ดังนั้นถ้าจะพัฒนาคนให้ไปสู่เป้าหมายให้ได้ทั้งสมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เครื่องมือต้องมีครบทั้ง 4 ด้าน

2. ควรมีการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้มากขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพโรงเรียน ซึ่งขณะนี้ทำสำเร็จแล้ว 2 เรื่อง คือ เรื่องเอกภาพ กับมาตรฐาน ดังนั้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาจะบรรลุตามเป้าหมายได้ กระทรวงศึกษาธิการจะต้องมอบอำนาจจากส่วนกลาง และให้ความสำคัญกับครูอย่างเต็มที่ รวมทั้งส่งเสริมให้ครูมีจิตวิญญาณความเป็นครู

3. การออกกลางคัน มีเด็กออกกลางคัน มากกว่า ร้อยละ 40 แม้ว่ารัฐบาลจะมี นโยบายส่งเสริม สนับสนุนที่ดี เช่น นโยบายเรียนฟรี 15 ปี กองทุนกู้ยืม กยศ. ธนาคารประชาชน ชุมชนพอเพียง ไทยเข้มแข็ง คนพิการเรียนฟรีอุดมศึกษา ฯลฯ ก็ตาม กระทรวงศึกษาธิการควรเพิ่มโอกาสให้กับเด็กกลุ่มเสี่ยง คือ เด็ก ป.6 ที่จะขึ้น ม.1 โดยหาทุนการศึกษาให้ เพราะการเปลี่ยนจาก ป.6 ขึ้น ม.1 จะต้องใช้เงินเพิ่มขึ้นเกือบหนึ่งหมื่น บาท ทำให้ มีเด็ก ออกกลางคัน จำนวนมาก เพราะฉะนั้นทุนการศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญ

นอกจากนี้ นโยบายเรื่องหนึ่งที่ดีมากๆ คือ การไปเยี่ยมบ้านเด็ก เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาดำเนินการกับเด็กต่อโอกาส ซึ่งเป็นการช่วยเรื่องการออกกลางคันของเด็กได้

4. ควรมีการเปลี่ยนแปลงครูให้เป็นครูยุคใหม่ โดยเปลี่ยนวัฒนธรรมการสอน ที่เน้นการสอนแบบบูรณาการเชื่อมโยง สอนแบบวิเคราะห์สร้างสรรค์ สอน แบบร่วมมือทำงานกลุ่ม สอนแบบอัตโนมัติและความเรียง สอนกิจกรรม โครง งาน และ IT ทั้งนี้ ควรมีการอบรมครูอย่างน้อย 3 ปี และต้องทำ อย่าง ต่อเนื่อง วิธีการ ที่จะทำให้เกิด ความ ต่อเนื่องก็คือ 1) ต้องหาคู่มือให้กับครู เพื่อทำแผนการสอน ทำสื่อ และสื่อที่รัฐบาลกำลังทำและเป็นเรื่องสำคัญมากๆ มี 4 เรื่อง คือ (1) แจก

หนังสือและอุปกรณ์ฟรี (2) ให้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เด็กก็จะเลิกเรียนจากในหนังสือ เข้าสู่ระบบการเรียนรู้แบบใหม่ เป็นการศึกษาด้านอรรถศาสตร์หรือนอกระบบ (3) ETV และ (4) แหล่งเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน พิพิธภัณฑ์ สิ่งเหล่านี้คือวงจรที่จะทำให้ระบบการเรียนรู้ในโรงเรียนซึ่งอยู่แต่ในห้องเรียนตลอดเปลี่ยน ไป 2) เขตพื้นที่การศึกษาต้องเป็นเจ้าภาพในการอบรม 3) คณะครู ศึกษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยต้องมาช่วยในด้านวิชาการ (HUB) 4) มีการนิเทศภายในโดยโรงเรียน และ 5) มี Best practices ให้ดูเป็นตัวอย่าง โดยเชิญผู้อำนวยการ ภูมิปัญญาชาวบ้านเข้าไปช่วยสอนในโรงเรียน ช่วงปิดเทอมก็มีการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างสื่อ สร้างแผนการสอน สร้างตารางการสอน และมีการนิเทศติดตามตลอด 3 ปี ซึ่งจะทำให้วัฒนธรรมการสอนของครูเปลี่ยนจากการสอนบรรยายมาเป็นการสอนแบบวิเคราะห์

5. อยากให้จัดกลุ่มนโยบายและ จัดลำดับ ความสำคัญ กระทรวงศึกษาธิการปีนี้เป็นต้นมาที่รัฐบาลนำไปเป็นผลงานรัฐบาล นโยบายที่สำคัญ ได้แก่ 1) การเรียนฟรี 15 ปี 2) Tutor Channel 3) มหาวิทยาลัยวิจัย

ศาสตราจารย์ภิธาน คุณหญิงสุชาติา กิระนันท์

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิ่งที่เราต้องการให้เกิดขึ้นในประเทศไทยคือ คนที่คิดวิเคราะห์เป็น และต้องเป็นคนที่มีคุณภาพของสังคมด้วยและองค์ประกอบในการสร้างคนให้เป็นคนที่มีคุณภาพและคิดวิเคราะห์เป็นคือ

1. หลักสูตร หลักสูตรต้องมีความเหมาะสม ต้อง พิจารณาว่าควรใส่อะไรที่เป็นแก่นของชีวิตของคนลงไป ไม่ใช่มีแต่ความรู้อย่างเดียว เช่น คิดเป็น มีวินัย มีความรับผิดชอบ เป็นต้น เพราะฉะนั้นความรู้ที่เป็นพื้นฐานกับแก่นสาร ะที่จำเป็นจะต้องปรากฏอยู่ในตัวหลักสูตรให้ได้อย่างเหมาะสม สมดุลในสัดส่วนที่ดี

สำหรับวิธีการเรียนการสอน จะต้องใช้วิธีที่หลากหลาย เราไม่สามารถจะ ใช้วิธีการเรียนการสอนอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะเหมาะกับทุก วิชาได้ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ จะใช้วิธีการสอนให้เด็กสืบเสาะค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง การทดลอง การเรียนรู้จากสิ่งรอบตัว วิชาสังคมศึกษา ใช้การอภิปราย ถกปัญหา ส่วนคณิตศาสตร์ต้องมี เรื่องของความจำด้วย และเป็นวิชาที่สอนให้คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา ส่วนภาษา เป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะ การสื่อสารต้องอาศัยภาษาอย่างมาก ถ้าไม่รู้ภาษาไทยก็พูดกันไม่รู้เรื่อง ไม่รู้ภาษาอังกฤษก็ไม่สามารถจะไปอยู่ในโลกของความเป็นจริงได้ เพราะว่าเป็นภาษาสากลไปแล้ว แต่ขณะนี้ปัญหามาก ค่ะเน้นทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษต่ำ ทั้งสองวิชา เพราะฉะนั้นจะอย่างไรเพื่อ จะให้เรียนภาษาได้และนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ สิ่งหนึ่งที่เห็นชัดๆ คือ การใช้ข้อสอบปรนัยมากเกินไป ทำให้เขียนไม่เป็น ดังนั้นการเรียนภาษาจะต้องอ่านจับใจความให้ได้ ซึ่งต้องย่อความเป็น เพราะถ้าย่อความได้ถูกแปลว่าสรุปเนื้อหาได้ นอกจากนี้เรื่องความ ก็มีความสำคัญ เพราะว่าจะเรียงความได้ต้องคิดอย่างเป็นระบบ ต้องมีพื้นความรู้ ต้องเรียบเรียงว่าจะเอาอะไรขึ้นก่อน-หลัง เพื่อให้สื่อสารได้

2. การสอบ จะต้องวัดในสิ่งที่ต้องการให้เห็นในตัวเด็ก เช่น ต้องการให้เด็กคิดวิเคราะห์เป็น ก็ให้ทำข้อสอบย่อความ เรียงความย่อๆ ออกข้อสอบให้เด็กคิดหาข้อสรุป

3. ครู ประเทศไทยมีครูจำนวนมาก การสร้างแรงจูงใจให้ครูตรง จุดหรือไม่ การดูแลครูให้ทำให้จำนวนครูลดลงและมีคุณภาพขึ้น รวมทั้งคุณภาพการเรียนการสอนก็ดีขึ้นด้วย แต่บ้านเราเวลาทำอะไรชอบทำซ้ำๆ เดิมๆ เช่น บอกว่าครูต้องมีเงินเดือนสูงขึ้น มีสวัสดิการดีขึ้น แต่ไม่เคยมาดูว่าภาระงานของครูเป็นอย่างไร คุณภาพของการสอนเป็นอย่างไร

การส่งเสริมครูให้ทำผลงานเพื่อขอเลื่อนตำแหน่ง ครูใช้เวลา ในการทำ มาก ซึ่งไม่ได้ส่งผลไปที่ตัวเด็กเลย เราไม่ต้องการให้ครูระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา มานั่งทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ หน้าที่หลักของเขา คือสอนให้เด็กฉลาด คิดวิเคราะห์เป็น คิดอย่างเป็นระบบ มีเหตุมีผล เพราะฉะนั้นในการสร้างแรงจูงใจ ที่ถูกต้อง การ วัดคุณภาพของครู ควรวัดจากคุณภาพของเด็ก นอกจากนี้ ชุมชน ต้องเข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนาครู ทำอย่างไร ให้ครูมีความสุขและพัฒนา ลูกหลานของเราให้ดีขึ้น และทุกๆ ส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งหน่วยงานในจังหวัดต่างๆ ต้องร่วมมือกันและให้ความสำคัญเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาเป็นอันดับหนึ่ง

ดร.ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยคณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตอบโจทย์ข้อ 1 การสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์ ควรจะเริ่มต้น โดยให้เด็กได้เรียนรู้จาก สถานการณ์ปัญหา เน้นกระบวนการแก้ปัญหา ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดระบบคิด และ เมื่อมาเชื่อมโยงกับ ข้อสอบ ถ้าสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบนี้ ประเด็นจึงไม่ใช่เรื่องการออกข้อสอบ เพราะ แคบเกินไป ควรจะเป็น การประเมินห้องเรียนหรือประเมินกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งไม่ใช่ นำมาพัฒนาข้อสอบเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการพัฒนามุมมองของครูที่จะเห็นวิธีการคิดของเด็ก

นายอมเรศ ศิลาลอ่อน

ประธานร่วม

ถ้าจะทำให้เด็กคิดเป็น แล้วครูคิดไม่เป็นจะทำอย่างไร

นายอาทร จันทรวิมล

ประธานที่ปรึกษาอนุกรรมการพัฒนาสังคมของวุฒิสภา

ขอตอบคำถาม ดังนี้

1. หลักสูตรการเรียนการสอนเป็นไปตามคนที่กำหนดหลักสูตร คือ กระทรวงศึกษาธิการ แต่ไม่รู้ว่าดีหรือไม่ ดังนั้นควรมีการวิเคราะห์หลักสูตร เรื่องที่ไม่จำเป็นควรตัดทิ้ง และเรื่องที่เป็นที่ใส่เพิ่มเข้ามา เช่น หลักสูตรอาชีวศึกษา มีผู้เชี่ยวชาญจากเยอรมันมาช่วยวิเคราะห์ ต้องตัดทิ้งประมาณ 40 เปอร์เซ็นต์

2. ข้อสอบ GAT PAT ดีสำหรับนำไปพัฒนาโรงเรียน เหมาะสมสำหรับให้กระทรวงศึกษาธิการใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ไม่ใช่เอามาคัดเลือกเด็กเข้ามหาวิทยาลัย

3. ควรมีการ ประเมิน ความต้องการ กำลังคนของประเทศไทย ว่า ต้องการคนประเภทใด จำนวนเท่าไร ปัจจุบันมีคนจบปริญญาตรีและว่างงานจำนวนมาก ในขณะที่ตลาดแรงงานขาดแคลนคนงานระดับ ป.6 ม.3 และ ม.6 จำนวนมาก จนต้องจ้างคนต่างชาติมาทำงานแทน เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการต้องหากำลังแรงงานที่จบ ป.6 ม.3 และ ม.6 ป้อนสู่ตลาดแรงงาน

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเด็นที่จะตอบโจทย์ข้อ 1 มี 3 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านครู และด้านรัฐที่จะประสานกันอย่างไร

1. ด้านนักเรียน ต้องยอมรับว่าคะแนนที่ต่ำ ส่วนใหญ่ มาจากนักเรียนต่างจังหวัดหรือในชนบท เพราะนักเรียนที่อยู่ในชนบทเหล่านี้ เป็นกลุ่มคนที่อ่านหนังสือน้อยที่สุด ไม่ใช่ว่าเขาไม่อยากจะอ่าน แต่ไม่มีหนังสือจะให้อ่าน และในการเรียนหนังสือก็เรียนด้วยการฟัง คือฟังสิ่งที่ครูพูด ซึ่งทำให้โอกาสที่เด็กจะได้ความรู้หรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ น้อย เพราะฉะนั้นจะอย่างไรจึงจะส่งเสริมให้หนังสือกระจาย ลงไปในชนบทให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เพราะปัจจุบันหนังสือราคาค่อนข้างแพง เด็กในชนบทไม่สามารถซื้อได้ ซึ่งรัฐบาลควรพิจารณาจุดนี้ด้วย

ส่วนการเรียนการสอนของเรา เรียนแบบห้องเรียนจริงๆ คือ มีกระดานดำอยู่ข้างหน้า มีโต๊ะนักเรียนเรียงเป็นแถว แต่การเรียนในต่างประเทศ ระดับประถมศึกษาจะไม่เป็นระบบเลย ยังชื่นชมการเรียนของต่างประเทศในเรื่องที่ทุกเช้าประมาณครึ่งชั่วโมง จะเป็นการจัดให้เด็กแลกเปลี่ยนความรู้กัน โดยให้นำเรื่องมาเล่าให้เพื่อนฟัง และมีการอภิปรายซักถาม ซึ่งเป็นเรื่องที่ดี ทำให้เกิดการพูดคุยกัน และทำให้รู้จักคิดวิเคราะห์

2. ด้านครู ปัญหาหลักของครูคือ มุ่งเน้นในเรื่องของผลตอบแทนหรือค่าตอบแทนของตัวเองด้วยการทำวิจัย และผลที่ได้ครูเป็นผู้ได้รับไม่ใช่เด็ก ถ้าบอกว่าคะแนน O-NET เป็นคะแนนมาตรฐานที่ใช้วัดทุกระดับชั้นได้ เป็นไปได้หรือไม่ ถ้าจะเอาคะแนน O-NET ของเด็กมาเป็นตัวกำกับในการให้ค่าตอบแทนพิเศษให้กับตัวครูทุกระดับ หมายความว่า ถ้าต้องการคะแนน O-NET อยู่ที่ 50 เปอร์เซนต์ โรงเรียนใดคะแนน O-NET ของทั้งกลุ่มเพิ่ม ก็ให้ค่าตอบแทนเพิ่ม เช่น กลุ่ม ป.1-3 เดิมคะแนน O-NET อยู่ที่ 20 เปอร์เซนต์ เมื่อมีกลไกการให้ค่าตอบแทน หรือให้แรงจูงใจกับครูทุกระดับ ครูร่วมมือกัน เด็ก ป.3 สามารถขยับคะแนน O-NET จาก 20 เปอร์เซนต์เป็น 25 เปอร์เซนต์ ครูจะได้ค่าตอบแทนเพิ่มเป็นรายเดือน ซึ่งการทำในลักษณะนี้ผลที่ได้คือนักเรียน และสุดท้ายก็คือประเทศชาตินั่นเอง

3. ด้านรัฐ ควรมีการสนับสนุนและร่วมมือกันอย่างจริงจัง ไม่ใช่เฉพาะกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้องร่วมมือกัน

นายปรีชา ช่างขวัญยืน

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การแก้ปัญหาเรื่องการศึกษาเป็นการพายเรือในอ่าง คือ พุดวนไปมา วนมาหลายรอบแล้ว เรื่องที่พุดวนกันอยู่ คือ

1. concept concept สำคัญๆ ทางการศึกษา เช่น การจำกัดกับการคิด เราารู้สึกว่าเป็นปัญหา มาก ถ้าใครไปจำกัดๆ แต่สมองคนเรา เขาสร้างมาให้จำกัด ดังนั้นควรพิจารณาว่า เรื่องใดควรจำกัด เรื่องใดควรคิด แล้วคิดอย่างไร ซึ่งควรมีการทำวิจัย

นอกจากนี้ ยังมีตัวอย่างนี้ในหลายๆ concept เช่น เรื่อง child center พุดกันประมาณ 30-40 ปี ก็ไม่เกิดอะไรดีขึ้น เวลาประเมินคุณภาพการศึกษาก็ยังแยเหมือนเดิม ตอนนี้นำปฏิรูปการศึกษาใหม่เปลี่ยนเป็น student center และคงทำอย่างนี้ไปอีก 30 ปี

2. ระบบ ระบบการคิด ดูเหมือนกับว่าเราพุดของใหม่ แต่จริงๆ แล้วเรา กำลังพุดในระบบที่ใช้กันมา 30-40 ปี พุด concept เดิม ด้วยความคิดเดิม เหมือนกับว่าเป็นสิ่งที่ยังดีอยู่ เพราะฉะนั้นเราจะไม่มีวันหลุดไปจากกรอบนี้เลย เช่น เราบอกว่าเรื่อง child center เป็นเรื่องที่ดี แล้ว teacher center ไม่ดี แต่ไม่เคยศึกษาว่า teacher center คืออย่างไร แล้ว child center ไม่ดีอย่างไร เราไม่เคยศึกษากลับกัน เหมือนอย่างครั้งหนึ่งเราบอกว่าข้อสอบอัตนัยไม่ดี เพราะฉะนั้นต้องเปลี่ยนเป็นข้อสอบปรนัย ดังนั้นควรคิดว่า จะหลุดจากระบบนี้ได้อย่างไร

3. ปัญหาบางอย่างที่เป็นปัญหาเหมือนๆ กันหมดในประเทศ และคิดวนกันอยู่แบบนี้ เช่น ปัญหาครูไม่พอ เราก็ผลิตครู ตั้งวิทยาลัยครู ไม่กี่ปีครูเกิน ก็เปลี่ยนสถานะของการผลิตใหม่ เป็นผลิตอย่างอื่นด้วย พอผลิตอย่างอื่นด้วยคนเก่งๆ ก็ไปเรียนอย่างอื่นหมด คนไม่เก่งก็มาเรียนครู แล้วครูที่ไม่เก่งก็มาสอนลูกหลานเรา ลูกหลานเราก็ไม่เก่ง การศึกษาโดยส่วนรวมก็ไม่มีคุณภาพ

เวลาพุดเรื่องปฏิรูปการศึกษาเราวนอยู่ในประเทศ แต่เวลาถูกประเมินเราถูกประเมินระดับโลก ซึ่งคิดว่าเราควรเทียบในระดับโลกด้วยว่าเราดีหรือไม่ดีอย่างไร

รองศาสตราจารย์สุรพล ศรีบุญพงศ์

เลขาธิการ ปอมท.

1. เรื่องให้เด็กฝึกคิดวิเคราะห์เป็นประเด็นที่แก้ยาก เพราะว่าเป็นวัฒนธรรมของไทย คือ ขี้เกียจคิด ชอบลอกการบ้านเพื่อน ถ้าเป็นไปได้ขอให้ผู้นำดีๆ จะเชื่อผู้นำ ทำตามอย่างเดียวไม่ต้องคิดมาก การแก้ปัญหาต้องแก้ที่โครงสร้าง คือ หยุดสั่งการจากระดับ Top down ลงมา ให้ฝ่ายปฏิบัติคิดเอง นอกจากนี้ ต้องสร้างวัฒนธรรมของการฟัง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนต้องฟังให้มาก

2. ส่งเสริมให้ครูเกิดความรู้สึกรู้สึกว่าความเป็นครูเป็นจิตวิญญาณ ไม่ใช่เป็นเพียงวิชาชีพ

ศาสตราจารย์สมหวัง พิธิยานุวัฒน์

ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

เราต้องการเด็กที่เป็นเด็กดี เด็กเก่ง รักชาติบ้านเมือง และมีมาตรฐานคุณลักษณะของเด็ก อยู่ 8 ประการที่ชัดเจนในมาตรฐานของการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายความว่า หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การประเมิน ของ สทศ. จะต้องประเมินคุณภาพของผู้เรียน 8 ประการ ซึ่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานก็ต้องโยงกับ 8 ประการที่เป็นคุณลักษณะของเด็กไทยที่พึงประสงค์ที่เห็นชอบร่วมกัน และรัฐมนตรีลงนามแล้ว

ในการประเมินหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 พบข้อค้นพบที่น่าสนใจว่า หลักสูตรนี้ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และทุกช่วงชั้น เป็นหลักสูตรที่ดี เพราะฉะนั้นเป็นประเด็นที่สำคัญมาก ถ้าไปเปลี่ยนหลักสูตรอีก ปัญหาจะเกิดขึ้นว่า คุณภาพการศึกษาจะตกลง เพราะว่าครูและผู้บริหารก็ไปรอหลักสูตรใหม่ แต่จริงๆ หลักสูตรนี้ เป็นหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น และสามารถจะปรับอะไรได้

เรื่องการสอนให้คิด ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การสอนให้คิดและพัฒนากรอบด้าน คือการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตรงนี้เป็นประเด็นที่พบปัญหา คือ ความเข้าใจยังไม่ค่อยตรงกัน เพราะฉะนั้นต้องแก้ให้ตรงจุด สมศ. เห็นว่าควรจะนิยามศัพท์คำว่า “การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” ให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาให้รอบด้าน เน้นเรื่องการคิด จะเห็นว่าที่เราไปประเมินการจัดการเรียนการสอน วิธีการจัดการเรียนการสอน สรุปได้ชัดเจนว่ามีปัญหา มีปัญหาทุกระดับคือ เรื่องครูไม่ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เช่น ระดับปฐมวัยพบว่า มีครูที่ขาด 5,972 โรง หรือร้อยละ 46 มีครูเกิน ร้อยละ 29 และมีครูที่พอดีร้อยละ 25 ถ้ามองในแง่ของภาระการสอน ก็ชัดเจนว่าเมื่อครูขาด โรงเรียน ร้อยละ 46 ครูสอนเกินภาระงาน ดังนั้น จะไปเอาคุณภาพจากไหน เพราะเขาทำงานหนัก เพราะฉะนั้นนัยสำคัญเรื่องนี่คือ ต้องรีบแก้ไขปัญหา ซึ่งคิดว่าท่านรัฐมนตรีมีหมัดเด็ดอยู่แล้ว คือ เรื่อง 1 โรงเรียน 1 ตำบล เพราะท่านมีเงินพร้อม และ ควรเอาโรงเรียนเล็กๆ เหล่านี้ที่มีปัญหาหามา รวมกัน ก็จะเป็นโรงเรียนใหญ่ขึ้น และคิดว่าน่าจะรีบแก้ปัญหาระเบิดครู โดยต้องแก้กฎหมาย คือ ขณะนี้ปัญหาเรื่องการเกลี้ยครูทำไม่ได้ เพราะเป็นกฎหมายบอกว่าจะย้ายครูไปที่ไหนต้องให้ครู เห็นชอบ ไปขออัตรา คปร. เขาไม่ให้เพราะมีครูเกินอยู่และข้อมูลของ สมศ. ก็ชัดเจนว่ามีครูเกิน แต่ ถ้าโรงเรียนขาดจริงต้องให้ เพราะฉะนั้นการบริหารเรื่องครูต้องบริหารเหมือนเป็นบริษัทย่อย เป็น รายโรงให้ได้

เรื่องคุณภาพการเรียนการสอนพบว่า มีปัญหาเรื่องการประเมินและไม่เอาผลไปใช้ปรับปรุง พัฒนา และการประเมินเองก็ไม่เป็นไปตามมาตรา 26 คือไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่ได้ประเมินรอบด้าน และไม่นำมาคิดเกรด แต่จะดูเฉพาะ เรื่องความรู้ความสามารถ เพราะถ้าเรา ต้องการคนดีแล้วเรื่องของการประเมินคนดีต้อง นำไปคิดเกรดด้วย ก็มีโรงเรียนอย่างน้อย 1 โรง คือ โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย เป็นโรงเรียนเดียวเท่าที่รู้ ที่นำไปใช้ในการตัดเกรดเหมือนกันหมดไม่ใช้ เฉพาะความรู้ความสามารถ นั่นก็เป็นประเด็นที่อาจจะต้องไปดูกติกาเรื่องวัดผลที่ก ะทรวงออกว่า เปิดโอกาสให้ทำแบบนี้ได้หรือไม่

เรื่องการประเมินพื้นฐาน 6 กลุ่มสาระ มีปัญหาเรื่องการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ เรื่อง Student Center หรือสอนให้คิด สอนให้พัฒนากรอบด้าน เริ่มตั้งแต่กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ สังคม

ศิลปะ การงานอาชีพ และภาษาต่างประเทศ เพราะฉะนั้น จะแก้ปัญหาได้ ต้องส่งเสริมพัฒนาครู ให้ครูมีจิตวิญญาณ มีความตั้งใจ และมีความสุข

เรื่องของอาชีวศึกษา ก็มีปัญหาเรื่องจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายยังไม่ค่อยดี อยู่ในระดับ พอใช้ การขาดอัตรากำลังครูสายวิชาชีพ โดยมีสัดส่วนครูต่อนักเรียนเท่ากับ 1:34 งบประมาณจัดซื้อวัสดุไม่เพียงพอ มีเพียงร้อยละ 7.58 นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเรื่อง คุณภาพของศูนย์วิทยบริการ และการประกันคุณภาพด้วย

เรื่องอุดมศึกษา ถ้ามองในเชิงคุณภาพการเรียนการสอน ความพึงพอใจของนักศึกษา อยู่ระดับดี แต่ถ้ามองในฐานะที่ปรึกษา กพร. คุณภาพการเรียนการสอนระดับอุดม ศึกษาอยู่ระดับพอใช้ ถ้าอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตและการเรียนการสอนอยู่ระดับพอใช้ จะสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพได้อย่างไร และถ้าถามว่าทำไมอยู่ระดับพอใช้ ปรากฏว่าอาจารย์มีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน เพราะฉะนั้น การพัฒนาครูจึงเป็น เรื่องใหญ่มาก ต้องพัฒนา ทั้งครูใหม่ อาจารย์ใหม่ การพัฒนาทั้งพื้นฐาน อาชีวศึกษา อุดมศึกษา เป็นเรื่องสำคัญที่สุดที่จะต้องทำ และคิดว่ามหาวิทยาลัยแห่งชาติ จะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับอาจารย์ ถ้าอาจารย์มีคุณภาพ มีฝีมือ ทั้งเรื่องวิจัยและการสอน ดังนั้นในการพัฒนา อาจารย์เรื่องการเรียนการสอน ควรพัฒนาเรื่องการใช้เทคโนโลยี และให้ลดการบรรยายลง เพราะเมื่อลดการบรรยายก็จะทำให้อ่านเอกสารมากขึ้น ใช้เวลาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันมากขึ้น

นางศิริวรรณ อาจศรี

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

1. ปัจจุบันเพื่อนครูของเราพยายามที่จะสอนเด็ก ๆ ให้รู้จักคิดวิเคราะห์ แต่ในอดีต วัตถุประสงค์เป็นผู้อายุทอดความรู้มานาน การที่จะปรับตัวมาสอนแบบคิดวิเคราะห์ ควรจะให้เวลากับครู ในการที่จะปรับตัว

2. เมื่อเช้า ดร.ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ พูดถึงเรื่องของการวิเคราะห์ห้องเรียน ถึงเวลาแล้วหรือยัง ที่จะไปเปิดห้องเรียนเพื่อให้เห็นภาพที่แท้จริงว่า เป็นอย่างไร เห็นด้วยกับการที่จะหาวิธีการมา ประเมินกระบวนการสอนหรือกระบวนการของห้องเรียน หาวิธีศึกษาห้องเรียนให้เห็นภาพที่แท้จริง ถ้าโรงเรียนใดคุณภาพไม่ดี เช่น ภาคอีสาน งบประมาณคงจะต้องทุ่มลงไปตรงนั้นว่าห้องเรียนของ อีสานเป็นอย่างไร ทำไม่ถึงต่างจากภาคอื่นๆ มากมาย จะทำอย่างไรให้ห้องเรียนเหล่านั้นเหมือนกับ ภาคอื่นๆ ข้อขัดข้องที่แท้จริงติดอยู่ตรงไหน อาจจะไม่ใช้หลักสูตร อาจจะเป็นกระบวนการ ถ้ามองไปที่ตัวข้อสอบสอดคล้องหรือไม่ ไม่มีใคร ทราบคำตอบที่แท้จริง ข้อสอบที่วัดและประเมิน ผลมีใครเคย ระบุว่าภาพจริง ๆ เป็นอย่างไร เราระเบิดข้อมูลบางส่วนที่ไม่ครบส่วนหรือไม่ ข้อสอบที่วัดออกมา เราอยากได้เด็กครบส่วน แต่เวลาวัดออกมาแล้วครบส่วนจริงหรือไม่ ดังนั้นควรมีการกำหนดสัดส่วนที่ชัดเจนให้มากยิ่งขึ้นระหว่างการวัดการประเมิน และการประเมินการเรียนการสอน

3. ที่บอกว่าเด็กไทยเรียนในห้องเรียนมาก เกินไปหรือไม่ ที่มากเกินไปก็มีโรงเรียน บางโรงเรียน ในห้องเรียนนั้นน้อยเหมือนกัน แต่กระบวนการเรียนการสอนของคุณครูไม่ว่าเด็กมาก เด็กเกิน หรือเด็กไม่ถึงจำนวนก็ตาม ความสำคัญของการศึกษาห้องเรียน นโยบายของชาติบ้านเมืองเราคง

ต้องลงไปให้เข้มข้น ถ้าหากจะระเบิดห้องเรียน จริงๆ คงทำลำพังไม่ได้ ฐานโรงเรียน ควรจะมีนโยบายให้มี Hub มาช่วย เช่น มหาวิทยาลัยในพื้นที่ เพื่อมาช่วยวิเคราะห์กระบวนการของครู และกระบวนการของโรงเรียนในพื้นที่และยกระดับคุณภาพขึ้นมา

4. สุดท้ายอยากจะให้นโยบายของรัฐบาลชุดนี้ ถึงเวลาที่จะ เปิดห้องเรียน ถึงเวลาที่จะวิเคราะห์ หรือระเบิดห้องเรียนที่แท้จริง เพื่อให้คุณครูมีโอกาสที่จะสอนการคิดวิเคราะห์ ให้คุณครูมีโอกาสที่จะไต่ถาม เพื่อให้เด็กต่อยอดคำถามและเป็นนักคิดวิเคราะห์ในอนาคต เมื่อนั้นชาติบ้านเมืองก็จะพบกับความเป็นประชาธิปไตยที่มีการคิดวิเคราะห์อย่างสมบูรณ์แบบ

นายสัมพันธ์ ศิลปนาฏ

บริษัท Western Digital Thailand (ประเทศไทย) จำกัด

1. ปัญหาของเราไม่ได้อยู่ที่วิสัยทัศน์ ไม่ได้อยู่ที่หลักการหรือจุดมุ่งหมาย เพราะวางไว้ได้ดีแล้ว แต่ปัญหาทั้งหลายอยู่ที่การ ปฏิบัติ คือ Process หรือ Content ซึ่งเราไม่เคยกำหนดว่า Output หรือ Outcome เป็นอย่างไร ทั้งในระดับขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา หรืออุดมศึกษา

2. การวัดผลและประเมินผลเป็นการวัดเรื่องราวที่เกิดขึ้นแล้ว ขณะนี้จะเน้นการวัดที่ Process มากขึ้น และอาจทำการวัดผลและประเมินผลเป็นรายวัน รายเดือน หรือรายสัปดาห์

3. ยอมรับว่าเด็กเรียนอยู่ในห้องเรียนมากไป แต่จุด ๆ หนึ่งที่น่าสนใจ คือ เวลาเรียนในระดับประถมศึกษาใช้เวลา 1,000 ชั่วโมง/ปี ระดับมัธยมศึกษา 1,200 ชั่วโมง/ปี แต่เมื่อเรียนจบแล้วไปทำงานจะใช้เวลาทำงาน 2,000 ชั่วโมง/ปี ดังนั้นยังมีเวลาอีกประมาณ 800 ชั่วโมง/ปี ที่สามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เด็กได้เรียนรู้ได้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ประเด็นที่อยากได้คำตอบวันนี้ คิดว่าอยากได้คำตอบที่เป็นรูปธรรมจากโจทย์ 3 ข้อนี้ ซึ่งเข้าใจว่าต้องมีข้อมูลพอสมควรถึงจะให้คำตอบได้ เพราะที่ประชุมนี้ น่าจะเป็นที่ประชุมสำหรับผู้ที่มีข้อมูลที่ชัดเจนหมดแล้ว ก็มาให้ความเห็น ให้ข้อเสนอแนะที่ปฏิบัติได้จริง เพราะว่าสภาพปัญหาการศึกษาพวกเราก็พอทราบกันหมดแล้ว เช่น

ข้อ 1 การเรียนการสอนในปัจจุบันสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์หรือไม่ ต้องตอบว่า สอนแล้วไม่ต้องปรับปรุงแล้ว หรือไม่ใช่ สอนให้เด็กท่องจำอย่างเดียว เพราะฉะนั้น การสอนให้เด็กวิเคราะห์ต้องทำแบบนี้ 1-2-3-4

ข้อ 2 การออกข้อสอบปัจจุบันสอดคล้องกับการเรียนการสอนหรือไม่ สอดคล้องแล้ว ถูกต้องก็จบ แต่ถ้าไม่ถูกต้อง O-NET มีจุดอ่อนอะไร GAT/PAT ไม่ได้เป็นข้อสอบที่นำไปสู่การวัดผลการวิเคราะห์ หรือว่าถูกต้องแล้ว หรือว่าทั้งการสอนและการออกข้อสอบต้องปรับ เพราะการออกข้อสอบ

วัดผลการวิเคราะห์เพียงร้อยละ 40 อย่างนี้ต้องแก้อีก ร้อยละ 60 แล้วการเรียนการสอนก็สอนให้เด็กท่องจำร้อยละ 80 สอนวิเคราะห์เพียงร้อยละ 20 เพราะฉะนั้นต้องเพิ่มเป็น 50:50 โดยวิธี 1-2-3-4

ข้อ 3 ปัจจุบันเด็กเรียนในห้องเรียนมากไปหรือไม่ สมมติถ้าคิดว่ามากไป เพราะ 1 วัน สมมติสอน 6 ชั่วโมง จนเด็กไม่มีเวลาเหลือไว้ทำอย่างอื่น เพราะฉะนั้นต้องตัดลงมาให้เหลือแค่ ร้อยละ 80 อีกร้อยละ 20 ไปออกแบบเป็นกิจกรรมนอกห้องเรียน โดยเสนอว่า 1-2-3-4 เป็นกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ให้เด็กได้เรียนเหมือนกัน

รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ

เลขาธิการสภาการศึกษา

ขอเรียนเสริมจากท่านรัฐมนตรีว่า ในเวลาที่มีจำกัด ขอความกรุณาช่วยตอบคำถามตามโจทย์ของที่ประชุม ถ้าท่านนำเสนอตามประเด็นที่เตรียมมา ต้องใช้เวลามาก และฝ่ายเลขานุการฯ จะไม่สามารถสรุปการประชุมได้

นายสุรพงษ์ งามสง่า

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุนทรภู่วิทยา

ปัญหาปัจจุบันนี้เป็นเรื่องของการปฏิบัติ ซึ่งในโรงเรียนไม่ได้ดำเนินการอย่างแท้จริง ครูยังไม่ได้นั้นเรื่องผู้เรียนเป็นสำคัญจริงๆ แต่ ที่สำคัญที่สุดก็คือผู้บริหาร ไม่ได้เป็น ผู้นำให้กับคุณครู เพราะฉะนั้นเมื่อผู้บริหารไม่ได้เข้าใจกระบวนการ ก็ไม่สามารถถ่ายทอดประสบการณ์เหล่านี้ให้เด็ก เพราะฉะนั้นสิ่งที่เราทำอยู่คือ

1. เด็กยังวิเคราะห์ไม่เป็น ถ้าเด็กวิเคราะห์เป็นต้องทำข้อสอบได้ ประมาณร้อยละ 50 เพราะฉะนั้นต้องแก้ยุทธศาสตร์การสอนให้ เด็กคิดวิเคราะห์ โดยปรับกระบวนการเรียนการสอนของครู ซึ่งปัจจุบันนี้เราทำไม่จริง เราต้องเปลี่ยนแปลงตัวครู เช่น ที่โรงเรียนสุนทรภู่วิทยา สอน 2 ภาษาแบบพอเพียง โดยเปลี่ยนครูคณิตศาสตร์ ครูภาษาอังกฤษ ครูคอมพิวเตอร์ สอนเป็นภาษาอังกฤษ เราเปลี่ยนแปลงครู โดยใช้ภาษาอังกฤษมาเป็นกลยุทธ์ ทำให้ครูเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอน เพราะฉะนั้นที่สำคัญที่สุดคือ ผู้บริหารโรงเรียน

2. ส่วนกลาง Support สิ่งเหล่านี้หรือไม่ ถ้า Support ได้ ก็ต้องตอบโจทย์ข้อ 2 ได้ การออกข้อสอบปัจจุบันนี้ใช้ได้ แต่ไม่อยากให้มีมากเกินไปเช่น GAT/PAT แล้วไปให้ความสนใจมากเกินไป ซึ่งเรื่องเหล่านี้ไม่ได้ส่งผลถึงการพัฒนาระบบการเรียนในโรงเรียนและไม่สะท้อนข้อเท็จจริง

3. ถ้าโรงเรียนสร้างเครือข่ายที่ดีกับชุมชนได้ คิดว่าจะสามารถจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนได้ แต่ที่ยังทำไม่ได้ เป็นเพราะยังเปลี่ยนทัศนคติของครูไม่ได้ เพราะครูทุกวันนี้เอาเรื่อง 20 ปีที่แล้วที่ได้รับการถ่ายทอดจากมหาวิทยาลัยมาสอน เพราะฉะนั้นเด็กก็ต้องเป็นแบบนี้ ดังนั้นต้องพัฒนาทั้งระบบตั้งแต่มหาวิทยาลัยว่าจะเปลี่ยนตัวครูอย่างไร เพราะครูบางคนยังย่อความไม่เป็น แล้วจะหวังอะไรกับเด็ก เพราะฉะนั้นต้องมาดูกระบวนการทั้งระบบว่า Implement จริงหรือไม่ ระบบปัจจุบันนี้

ทำเป็นแบบปกติหมด สัมคนที่มีความสามารถพิเศษ ดังนั้นควรสร้างเครือข่ายที่เป็น Best Practice นำคนเหล่านี้มาสร้างจิตวิญญาณ แล้วจะได้โรงเรียนทั่วประเทศลักษณะเช่นนี้

นายวีรวัฒน์ วรรณศิริ

นายกสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

1. ในการปฏิรูปการศึกษาต้องปรับวิธีคิด ปรับกระบวนทัศน์ก่อนเพื่อยกระดับความคิด จาก การวิเคราะห์ สถานการณ์ปัจจุบัน พบว่า คนที่จบการศึกษาสมัยก่อนกับ สมัยปัจจุบัน มีสมรรถนะ แตกต่างกันมาก สำหรับคำถาม ข้อที่ 1 คือ การเรียนการสอนในปัจจุบันสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์ หรือไม่ ตอบได้ว่า “ไม่” แต่ “มีบ้าง” ถ้านับจากระยะเวลาที่ทำการศึกษาปฏิรูปในทศวรรษแรกถึงปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปบ้าง เพราะครูเปลี่ยนไม่ทัน ครูยังยึดวัฒนธรรมเดิม ไม่สามารถจะเปลี่ยนใน ระยะเวลานั้นๆ ได้

สำหรับเรื่องการท่องจำ ไม่อยาก สรุปว่า ท่องจำไม่ดี เพราะ ะครั้งหนึ่งคำว่า “นกแก้ว นกขุนทอง” ที่ใช้ในการปฏิรูปสอบแรก มีคนพูดถึงเรื่องนี้มาก แต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ท่าน ออกมาเตือนว่าความจริงการท่องจำก็สำคัญ อย่างเช่นการเรียนภาษา เป็นต้น เราไม่สามารถ ปรับเปลี่ยนให้เด็กขาดอย่างหนึ่งอย่างใด แต่อย่างไรก็ตาม การคิดเป็น น่าจะเป็นตัวหนึ่งที่จะทำให้ ไปสู่ความเจริญอย่างรวดเร็วตามที่เรต้องการได้ แต่จะทิ้งการท่องจำก็ทิ้งไม่ได้เหมือนกัน ดังนั้น ต้องเปลี่ยนแปลงที่ครูอย่างเดียว ไม่ต้องไปแก้ส่วนอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับเปลี่ยนกระบวน ทัศน์เกี่ยวกับเรื่องการเรียนการสอนในระบบที่เรียกว่าผู้เรียนเป็นสำคัญ

พ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กก็มีส่วน ในการปลูกฝังให้เด็กคิดวิเคราะห์ แต่คุณพ่อคุณแม่ของเด็กยังไม่เข้าใจในเรื่องนี้ เพราะฉะนั้น ETV ควรทำรายการเพื่อพ่อแม่ของเด็กบ้าง เช่น การตั้ง คำถามเพื่อให้เด็กรู้จักคิดวิเคราะห์

2. ทำไมการออกข้อสอบ O-NET ป.6 และ ม.3 ต้องให้อาจารย์โรงเรียนสาธิต เป็นผู้ออก และ ม.6 ต้องเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยออก มีเหตุผลอะไร ส่วนที่ว่าออกข้อสอบครอบคลุมหรือไม่ คิดว่าการวัดโดยการใช้ข้อสอบมีข้อจำกัด คือ วัดได้เพียง 1 ใน 4 เท่านั้น อีก 3 ใน 4 ที่จะวัดความ เป็นคนจริงๆ ยังไม่แน่ใจว่าจะหารูปแบบใดมาวัดได้ แต่เชื่อว่าครูที่สอนเด็กจะวัดได้ และประเมิน ภาพรวม เช่น ครูในประเทศญี่ปุ่นดูเหมือนว่าจะทำหน้าที่คล้ายๆ กับหมอมที่มีประวัติของคนไข้นอก และเขียนไว้ตลอดเวลา และประเมินความก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่เด็กตัวเล็กๆ

3. นักเรียนเรียนในห้องเรียนมาก เกินไปหรือไม่ ถ้าครูเป็นวิชาชีพที่แท้จริง ครูจะทราบ ว่า มากเกินไปหรือไม่ ไม่ต้องไปกำหนด

4. สำหรับอาชีวศึกษา อยากให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาก เพราะแรงงานด้าน อาชีวศึกษาที่เรียน ปวช. ปวส. ต้องสามารถรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีได้ ถ้าผลิตแรงงานด้าน อาชีวศึกษาออกมาแล้วไม่สามารถรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีได้ก็เปล่าประโยชน์ เราก็จะกลายเป็น คนขายแรงงานต่ำๆ ดังนั้นหลักสูตร ครูผู้สอน วิชาที่เรียน ควรจะเป็นอย่างไร

5. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ จำนวนนักเรียนต่อห้องและจำนวนนักเรียนในโรงเรียน ว่าควรมีจำนวนเท่าใดที่จะทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ

ศาสตราจารย์อุทุมพร จามรมาน

ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ทำไมต้องให้อาจารย์ในโรงเรียนสาธิตมาออกข้อสอบ ป.6 กับ ม.3 เดิมเราขอคุณครูที่สอนมาออกข้อสอบ สิ่งที่พบคือ คุณครูไปลอกข้อสอบจากหนังสือมา และในการออกข้อสอบ มีกรรม การกลั่นกรองข้อสอบ เราก็พบว่า ข้อสอบเนื้อหาไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ สทศ. ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ออกข้อสอบไว้ด้วยว่า ต้องเป็นผู้ที่ 1) มีความรู้ดี 2) ออกข้อสอบเป็น 3) เก็บความลับได้ 4) มีเวลามาออกข้อสอบ

ส่วน ม.6 ที่จำเป็นต้องใช้อาจารย์มหาวิทยาลัย เพราะว่าต้องการความถูกต้องในเนื้อหา ซึ่งก็มีหลายท่านเตือนเหมือนกันว่าเขาไม่ได้สอน ม.6 จะรู้ได้อย่างไรว่า ม.6 เรียนไปถึงไหน ตรงนี้เราก็ระวังอยู่เหมือนกัน

ใน 3 ประเด็นที่ท่านรัฐมนตรีอยากได้ คิดว่า

1. ประเด็นที่ 1 คงไม่มีคำตอบ เพราะเราไม่มีข้อมูล แต่สิ่งที่ สทศ. อาจจะช่วยได้คือ จะไปดูว่าคนที่สอบ GAT 1 มาจากโรงเรียนไหนบ้าง เพราะ GAT 1 คือการสอบคิดวิเคราะห์

2. ข้อสอบ O-NET สอดคล้องกับการเรียนการสอนหรือไม่ ไม่ทราบ แต่สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานแน่นอน เป็นไปได้หรือไม่ว่า โรงเรียนไม่ได้สอนตามหลักสูตร แต่ สทศ. ออกตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่อยู่ในหลักสูตร ส่วนโรงเรียนจะสอนตามหลักสูตรหรือไม่ ไม่ทราบ

3. เรียนมากไปหรือไม่ ตอนนี้สภาพการเรียนการสอน ครูสอนตามแบบเรียน และมุ่งสอนให้จบ เพราะฉะนั้นก็อยู่ในสภาวะที่เรียกว่าสอนกันมาก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ข้อสอบออกตามหลักสูตร สพฐ. สอนตามหลักสูตร หรือไม่ อย่างไร

คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยส่วนตัวมีความเห็นหลายข้อ ดังนี้

หลักสูตรไม่ได้ขวางกั้นการคิดวิเคราะห์ ตรงกันข้ามเราเน้นเรื่องการคิดวิเคราะห์ แต่คงรับประกันไม่ได้ว่าทุกโรงเรียนสอนคิดวิเคราะห์ ด้วยสาเหตุหลายประการ คือ

1. ความพร้อมของครอบครัว เพราะพ่อแม่บางกลุ่มก็สอนคิดวิเคราะห์ให้เด็ก เด็กที่ได้ที่ 1 เขาพูดเลยว่าพ่อแม่เขาสอนคิดวิเคราะห์ เพราะฉะนั้นความแตกต่างของครอบครัวก็เป็นสาเหตุสำคัญ

2. ความพร้อมของโรงเรียนที่จะสอนคิดวิเคราะห์แตกต่างกัน บางโรงเรียนทำได้ดี บางโรงเรียนทำไม่ได้ดี ถ้าจะทำเรื่องนี้ก็ต้อง เริ่มตั้งแต่ผู้บริหาร ผู้บริหารจำนวนมากไม่ได้ให้ครูคิดวิเคราะห์ ส่งการอย่างเดียว ครูก็คิดวิเคราะห์ไม่ได้ ต้องแก้ที่ตัวผู้บริหาร แต่หลักสูตรไม่ได้เป็นอุปสรรค อุปสรรคคือความพร้อมของโรงเรียน พื้นฐานของโรงเรียน เช่น มีโรงเรียนสาธิตที่มีชื่อเสียงมากมาย สพฐ. บอกว่าอยากเปลี่ยนหลักสูตร โดยนำหลักสูตรอินเตอร์มาผสมกับหลักสูตร สพฐ. และมีข้อเสนอดีมาก ซึ่งเขาก็มีความพร้อมที่จะทำ แต่ถามว่า เรื่อง O-NET จะทำอย่างไร ซึ่งเขาบอกว่าถ้าเป็นหลักสูตรอินเตอร์ เนื้อหาไม่ได้มาก ถ้ามาสอนตามหลักสูตรเราและให้สอบโอเน็ตได้ก็ต้องมีการตีเพิ่มเติม ถามเขาต่อไปว่าแล้วจะเข้ามหาวิทยาลัยได้ไหม เขาบอกเขาไม่ห่วงเพราะเขาจะเน้นเรื่องการรับตรง ซึ่งเรื่องนี้ก็เป็นคำตอบว่าตัวหลักสูตรไม่ได้เป็นอุปสรรค การจะแก้เรื่องคิดวิเคราะห์ได้ต้องแก้ที่พื้นฐานครอบครัว ผู้บริหาร นักเรียน เรื่องของหลักสูตร ข้อสอบโอเน็ต อาจารย์อุทุมพรก็พยายามทำตามหลักสูตร แต่เนื่องจากเราไปใช้หนังสือเรียนเป็นหลัก และหนังสือเรียนจะลงรายละเอียดลึกมาก มากกว่าตัวหลักสูตร ดังนั้นเด็กจึงใช้วิธีติวจนได้เนื้อหาที่ครบถ้วน

3. เรื่องการเข้ามหาวิทยาลัย โรงเรียนบางโรงเรียน ผู้ปกครองจะเป็นกังวลมาก รวมทั้งการพาออกไปนอกห้องเรียน เช่น เด็กโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ถ้าพาไปทัศนศึกษาเขาจะตั้งโจทย์ถามอาจารย์ว่าพาไปแล้วจะทำให้เขาเสียโอกาสที่จะเรียนหรือไม่ ถ้าจะให้เรียนอะไรบอกมาตรงๆ ดีกว่าไม่ต้องพาไปทัศนศึกษาแล้วหาข้อสรุป

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

คิดว่าต้องพูดกันในหลายประเด็นว่าที่พูดแล้วการเรียนการสอนของ สพฐ. ต่อไปนี้ต้องปรับหรือไม่ ถ้าต้องปรับต้องปรับอะไร เพราะทั้งห้องจำและคิดวิเคราะห์จะเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ เพราะว่าบางวิชาต้องใช้ความจำ บางส่วนต้องคิดวิเคราะห์ แต่ที่เป็นปัญหาอาจ เป็นเพราะ การสอนคิดวิเคราะห์ยังอยู่ในระดับร้อยละที่ต่ำ เพราะฉะนั้นต้องเพิ่มการสอนแบบคิดวิเคราะห์ แต่ไม่ใช่ไปตัดห้องจำทิ้ง แต่จะสอนคิดวิเคราะห์อย่างไร กระทรวงศึกษาธิการ ทั้ง สพฐ. อาชีวศึกษา และ อุดมศึกษาต้องปรับอะไร

ข้อสอบที่ สทศ. ออก ถ้าสมมติมีข้อจำกัดเรื่องการบริหารจัดการ เช่น ครู สพฐ. มาออกข้อสอบไม่ได้ ก็ต้องไปปรับระบบบริหารจัดการ แต่ไม่ใช่เมื่อไม่ได้ก็เอาครูโรงเรียนสาธิตออก ซึ่งก็ไม่ผิด ครูที่ไหนก็ได้ถ้าข้อสอบเที่ยงตรงมาตรฐาน แต่ถ้าสมมติว่าครูสาธิตออกเขาก็จะต้องออกตาม ที่ตนเองสอน ซึ่ง สพฐ. กับโรงเรียนสาธิตสอนแตกต่างกัน เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งละเอียดอ่อน จึงได้เชิญทุกท่านมาช่วยกันให้ความเห็น เพื่อจะได้เอาข้อมูลทั้งหมดไปประกอบการตัดสินใจในเชิงนโยบายได้

นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา

ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โลกยุคโลกาภิวัตน์เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง และกว้างขวาง เพราะฉะนั้นองค์กรที่จะอยู่ได้ในโลกยุคนี้ต้องเป็นองค์กรที่สามารถเรียนรู้ ได้เร็วกว่าและเก่งกว่าคู่แข่งชั้น นั้นคือเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้ที่อยู่ในองค์กรนั้นจะต้องมีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และเรียนรู้เป็นกลุ่มหรือเป็นทีมอย่างเป็นกัลยาณมิตรได้ จนติดเป็นนิสัยใฝ่เรียนรู้ไปตลอดชีวิต ซึ่งอันนี้ตรงกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กระทรวงศึกษาในประเทศไทยต่าง ๆ มักจะนำสิ่งที่รู้แล้วในอดีต มาวางแผนไปข้างหน้า เช่น กำหนดเป็นหลักสสูตรแล้วมาสอนเด็กให้เรียนรู้ ทำไม่ไม่เอาวิธีการเรียนรู้มาใช้เป็นตัวนำ (Learning How to Learn) เพื่อเด็ก Thinking About Thinking ให้เด็กได้คิดเป็น ทำเป็น แล้วเรียนเฉพาะพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ถ้า Learning How to Learn เป็นตัวนำแล้ว จะไปเรียนอะไรเองก็ได้ ถ้าฝึกเด็กตั้งแต่อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา จนถึงมหาวิทยาลัย จะแก้ปัญหาทั้งหมดได้

นายสมเกียรติ ขอบผล

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จริงๆ ตั้งใจที่จะฟัง แต่ก็มีประเด็นที่คิดว่าจำเป็นจะต้องพูด เพื่อให้เป็นประเด็นที่ชัดเจน สำหรับการทำงานต่อไป

ประเด็นแรก การเรียนการสอนให้เด็กคิดปัจจุบันมีอยู่ แต่ที่ไม่มีพลังที่เข้มข้น ไม่ได้เกิดอย่างทั่วไป อาจจะมีอยู่ประปรายไม่เห็นภาพชัดเจนของการเปลี่ยนแปลง เพราะไม่มีการวัดเรื่องนี้ อย่างจริงจัง เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ต้องมีการผลักดันต่อไป แต่ว่าถามว่าต้นแบบ รูปแบบของการทำมีอยู่หรือไม่ คำตอบ คือ มี

ประเด็นที่ 2 เรื่องข้อสอบในปัจจุบัน มีการสอบวัดอยู่ 2 ลักษณะ คือ 1) Assessment of Learning และ 2) Assessment for Learning ที่ทำกันอยู่ปัจจุบันเป็น Assessment of Learning ซึ่งไม่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน ต้องมีความสมดุลระหว่าง Assessment for Learning คือการวัดห้องเรียน วัดพฤติกรรมของผู้เรียน ศักยภาพของผู้เรียนที่มี ซึ่งอันนี้เป็นประเด็นหลักที่สำคัญ ซึ่งไม่มี

สำหรับเรื่องการสอบ O-NET เมื่อวิเคราะห์ข้อสอบแล้ว พบว่า มีข้อจำกัดอยู่หลายเรื่อง เช่น ความบกพร่องของข้อสอบ ซึ่งไม่ใช่ประเด็นสำคัญ แต่ประเด็นสำคัญคือคุณภาพของข้อสอบ เช่น ข้อสอบชั้น ป.6 วิชาวิทยาศาสตร์ มีข้อสอบวัดความจำประมาณ 22% คณิตศาสตร์ 12% ภาษาไทย ม.3 มีการวัดความจำมากที่สุด 28% วิทยาศาสตร์และสังคม 20% ซึ่งตรงนี้คือประเด็นว่าในการวัด จะให้ความสำคัญกับน้ำหนักในเรื่องความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ เป็นสัดส่วนที่สอดคล้องกับหลักสูตรอย่างไร

ในเรื่องคุณภาพของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการคิดวิเคราะห์ มี ปัจจัยที่สำคัญอยู่ 4 เรื่อง คือ 1) พื้นฐานผู้เรียน เช่น มาจากครอบครัวที่มีความพร้อม มีงานวิจัยพบว่า เด็กก่อนเข้า ป .1 ผ่านอะไรบ้าง เช่น การได้ยินคำศัพท์ เด็กในครอบครัวยากจนได้ยินคำศัพท์ประมาณ 13 ล้านคำ

ครอบครัวปานกลางได้ยื่นคำศัพท์ประมาณ 26 ล้านคำ ครอบครัวที่เศรษฐกิจดีประมาณ 40 ล้านคำ นี่คือความแตกต่างของผู้เรียน 2) ครู 3) การวัดผล การวัดผลยังไม่สัมพันธ์กัน สพฐ. พยายามทำในชั้น ป.3 ที่วัด Assessment for Learning โดยดูการอ่าน การเขียน การวิเคราะห์ และ 4) การกระจายอำนาจการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น

นายเสน่ห์ ชาวโต

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การที่เด็กจะคิดวิเคราะห์เป็นหรือไม่ การเรียนในห้องเรียนมากเกินไปหรือไม่ สิ่งที่สำคัญในการจัดการศึกษาของ ม.ป.ล. คือ มุ่งเข้ามหาวิทยาลัย แต่กระบวนการคัดเลือกเป็นเรื่องที่สำคัญ ซึ่งจะส่งผลถึงการเรียนการสอนของ สพฐ. ด้วย เพราะครูส่วนใหญ่หรือโรงเรียนส่วนใหญ่ก็สร้างเป้าหมายคือเข้ามหาวิทยาลัย เพราะฉะนั้นการเรียนการสอนที่สอบ GAT ถือว่าดี เพราะเป็นเรื่องของการคิดวิเคราะห์ ถ้าหากว่ามีการสอบไปเรื่อยๆ หลายๆ ครั้ง ครูก็จะหันมาให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องคิดวิเคราะห์ หาเหตุ หาผล ตรงนี้จะเป็นตัวที่ช่วยให้ครูสามารถที่จะจัดการเรียนการสอนเพื่อจะไปสู่เป้าหมาย

แต่ปัญหาคือสอบมากเกินไปหรือไม่ ถ้ามากเกินไปจะส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนของนักเรียนหรือฐานะของนักเรียน เพราะในการสอบ GAT จะต้องเสียค่าใช้จ่ายวิชาละ 200 บาท สำหรับเด็กที่อยู่ห่างไกล อยู่ชนบท พ่อแม่ผู้ปกครองที่ยากจน ถือว่า 200 บาท เขาเดือดร้อนมาก ถ้าสอบโดยที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายจะได้หรือไม่

การสอบเข้ามหาวิทยาลัยโดยใช้วิธีอื่น นอกจาก GAT แล้ว หากว่ามีการตั้งเป้าหมายที่ชัด ครูก็สามารถปรับการเรียนการสอนเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ เพราะฉะนั้นการที่จะมีตัวชี้วัดการออกข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัย ถ้าสามารถสร้างหลักเกณฑ์ที่ดีก็จะเป็นการสร้างระบบต่างๆ ได้ครบทั้งหมด และประเด็นที่ สทศ. บอกว่าครูของเราไม่สามารถออกข้อสอบได้ ตรงนี้ไม่น่าจะใช้ เพราะครูมีเป็นจำนวนมาก ถ้าหากเลือกให้ดี ก็สามารถจะออกข้อสอบให้ สทศ. ได้

นายเจต ประภามนตรีพงศ์

ผู้แทนโรงเรียนเอกชนและกรรมการสภาการศึกษา

ประเด็นคำถามข้อ 1 และ 2 ตอบรวมกันเลย ข้อ 1 ตอบว่า ไม่ ถ้าข้อ 1 ตอบว่าใช่ ข้อ 2 ก็ทำได้ การเรียนการสอนของบ้านเรา ระบบแพ็คตอกมีมานานแล้ว ใครเก่ง พ่อแม่ใครสนับสนุน ใครกวาดวิชา ก็เข้ามหาวิทยาลัยได้ ครูก็เหมือนกันพยายามเร่งสอนเด็ก เพื่อให้เข้าเป้าหมายคือเข้ามหาวิทยาลัยให้ได้มากที่สุด เพราะฉะนั้น ครูจำเป็นต้องสอนอะไรเร็วๆ ให้เด็กได้อะไรหลายๆ เพราะเนื้อหาเยอะ โรงเรียนกวาดวิชาถึงเกิดขึ้นอยู่เรื่อยๆ

รัฐบาลและท่านรัฐมนตรีพยายามสร้าง โครงการรักการอ่านแห่งชาติขึ้นมา เป็นเรื่องที่ดีมาก เพราะเป็นเรื่องหนึ่งที่ทำให้คิดวิเคราะห์ได้ ถ้าเด็กไม่รักการอ่าน ไม่อ่าน ไม่มีความรู้ และถ้าครูไม่ฝึกให้เขาสร้างจิตสำนึก ไม่ให้ชวนชวนไปรู้ไปเรียนในการอ่าน เขาจะไม่มีข้อมูล และเมื่อไม่มีข้อมูล จะ

ไปคิดวิเคราะห์ได้อย่างไร ถ้าตรงนี้เป็นรูปธรรมขึ้นมาได้ จะทำให้เด็กสามารถวิเคราะห์ได้ คือ ถ้าเขามีข้อมูล เขามั่นใจ เขาชัดเจน กล้าที่จะถกเถียงกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ ถ้าไม่อ่านไม่รู้ข้อมูล จะไม่กล้าถกเถียง ไม่กล้าอภิปรายกับใคร

สำหรับเรื่องสภาพของครูโรงเรียนเอกชน ที่ ผ่านมา สช. เคยดูแลอยู่ มีศึกษานิเทศก์ พอหลังจากเปลี่ยนโครงสร้างเหมือนกับถูกทอดทิ้ง เนื่องจากว่าไปอยู่ภายใต้เขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งก็มี ภาระโรงเรียนรัฐบาลมากมาย แต่เขตพื้นที่การศึกษาก็ช่วยเหลือครูเอกชน โดยการอบรม ฝึกความรู้ ต่างๆ เพราะว่าถ้าครูหรือผู้บริหารไม่มีความรู้หรือไม่มีจิตสำนึกที่จะพัฒนา เด็กก็ไปไม่รอด

นายนคร ตั้งคะพิภพ

ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การวัดผลประเมินผล การเข้ามหาวิทยาลัยเป็นเรื่องที่ผู้ปกครองและนักเรียนทุกคนคาดหวังว่าจะเข้าได้ เพราะฉะนั้นถ้าวัดอย่างไรครูก็จะสอนอย่างไร นั่น ซึ่งเป็นเรื่องปกติ ดังนั้นมหาวิทยาลัยจะออกข้อสอบอย่างไร จะคัดเลือกเด็กอย่างไร จะต้องมีความที่ให้ออกอย่างละเอียด และถ้ามีลูกหลานเรียนในยุคนี้อันแล้วมีการคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยโดยที่ไม่ต้องสอบ และไม่ต้องไปกวดวิชา จะเป็นการดีสำหรับครอบครัว นั้นแปลว่า การศึกษาของมหาวิทยาลัยนั้นจะได้เด็กตรงกับศักยภาพจริงๆ แต่ควรกระตุ้นให้เด็กเห็นว่าอาชีพศึกษาก็สำคัญ แต่ผู้ปกครองคงไม่อยากให้ไปเรียน เนื่องจากอาจจะเกรง ซึ่งเป็นการคิดที่ผิด เพราะว่าเด็กที่ดีก็มีอยู่เป็นจำนวนมาก

สำหรับโจทย์ข้อ 1 ที่ถามว่าสอนอย่างไรให้เด็กไทยคิด บัง เอ็มโซคติได้ฟังนักเรียนทุนคิงส์ และนักเรียนทุนโอลิมปิก 6-7 คน มาพูดว่าที่เมืองนอกมีการสอนอย่างไร เพื่อให้เด็กคิด คือ มีการปฏิรูปการประเมินผล โดย จะประเมินผลเด็กในแต่ละระดับแตกต่างกัน คือ เด็กอนุบาลประเมินผลแบบหนึ่ง มัธยมศึกษาแบบหนึ่ง มหาวิทยาลัยแบบหนึ่งและสอนให้น้อยเพื่อจัดกิจกรรมอื่นให้มากขึ้น

หลักสูตรของ สพฐ. ดี ยืดหยุ่น แต่โรงเรียนนำไปใช้ แบบเดียวกันหมดทั่วประเทศ เช่น ชั้น ม.ปลาย สายวิทย์-คณิต นำแบบของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาไปใช้ที่โรงเรียนที่ชัยภูมิ ทั้งที่ชัยภูมิ ครูวิทยาศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ไม่มี ใช้ครู อื่นสอน แบบนี้จะเกิดคุณภาพได้อย่างไร เพราะฉะนั้นควรส่งเสริมให้ เห็นความสำคัญของการใช้หลักสูตรที่หลากหลาย ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการคิด คือถ้าเรียนวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ หรือเรียนทางด้านช่าง ก็คิดแบบช่าง ถ้าเรียนวิทยาศาสตร์ ก็คิดแบบวิทยาศาสตร์

ศาสตราจารย์กิตติคุณ คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอตอบคำถาม ข้อ 1 กับ ข้อ 3

1. หลักสูตรปัจจุบันถ้าพิจารณาหลักการ จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ใช้ได้ และเขียนได้ดี แต่สาระแน่นเกินไป ทำให้ไม่สามารถ นำกระบวนการเรียนรู้ เข้าไปได้ เพราะต้องรีบสอน และที่ถามว่า มีการเรียนการสอนที่ทำให้เด็กวิเคราะห์ได้หรือไม่ คิดว่ามีหลากหลาย

เพราะโรงเรียนของเราแตกต่างกันมาก มีตั้งแต่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ และโรงเรียนอื่นๆ

2. คำถามที่ว่าเด็กเรียนในห้องมากไปหรือไม่ ตอบว่า มาก เพราะกวดวิชา ชีวิตไม่มีคุณภาพ เคยเห็นเด็กมาเรียนอนุบาล ตั้งแต่ตี 5 กว่า ถามว่าทำไมต้องมาเรียนโรงเรียนนี้ มาเรียนเพราะหวังจะไปเข้าโรงเรียนสาธิตดีๆ และ จุดหมายปลายทาง ก็เพื่อ เข้ามหาวิทยาลัยดีๆ วัตถุประสงค์ของการสร้างคนของเราด้วยองค์ประกอบต่างๆ พวกนี้ ผลักไม่ให้เกิดคนที่เราต้องการในสังคม คือ คิดเป็น วิเคราะห์เป็น เรียนรู้อะไรได้ มีคุณธรรม จริยธรรม ศิลธรรม นี่กลายเป็นว่าเราสร้างคนระดับอนุบาล ประถม มัธยม เพื่อจะส่งไปให้เข้ามหาวิทยาลัยดีๆ นี่คือจุดวิกฤติของการศึกษาของประเทศไทย เมื่อเป็นอย่างนี้ครูก็ต้องอัดสาระ เพราะต้องเอาตัวชีวิตว่า เด็กสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้กี่คน เด็กสอบ GAT/ PAT สูงหรือต่ำประมาณนั้น ทำอย่างไรที่จะพัฒนาตรงนี้ คือ ต้องพัฒนาทั้งระบบ

การที่มหาวิทยาลัยรับเอง ก็พยายามพูดเสมอในมหาวิทยาลัยว่า แทนที่เราจะสอบแบบนี้เราวัด Attitude ของเด็กได้ไหมว่าพร้อมอ ยากจะเรียน มีความคิดที่ถูกต้องที่จะมาเรียนตรงนี้ พื้นฐานเป็นอย่างไร มีทักษะในการเรียนรู้ได้อย่างไร แต่ยากมากๆ พยายามทำอยู่ ถ้าเป็นอย่างนี้อาจจะต้องใช้การวัดแบบข้อสอบเดียว และสกรีนเด็กส่งเข้าเหมือนคัดสินค้ามาตรวจฐานในโรงงานให้เข้ากล่อง ซึ่งไม่มีคุณภาพ ผู้ปกครอง ของเราจะให้เด็กเรียนโรงเรียนที่สามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้จำนวนมาก ทำให้ครู ต้องอัดสาระ เข้าไป เด็กก็เรียนจนหัวฟู และต้องไปเรียน กวดวิชา พอ เข้ามหาวิทยาลัยเด็กเหล่านี้ จะเลิกเรียนเลย ค่านิยมผิดไปหมด จึงทำให้ได้เด็กที่คิดไม่เป็น ทำอะไรไม่เป็น และการที่จะแก้ปัญหาของทุกโรงเรียนในทั้งประเทศ ครูทุกคน เป็นไปไม่ได้ เพราะมีจำนวนมาก เพราะฉะนั้นต้องมีนโยบายที่ชัดเจน

3. กระทรวงศึกษา ธิการเปลี่ยนรัฐมนตรีบ่อยมาก พอเปลี่ยนนโยบายเปลี่ยน ดังนั้น การศึกษาควรจะเป็นวาระแห่งชาติ และทุกคนมาช่วยกัน การเลือกผู้บริหารโรงเรียนสำคัญอย่างยิ่ง เด็กที่ออกมาจะเป็นแบบ ไต ครูจะเป็นอย่างไร ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร คิดว่าควรให้โรงเรียนที่มีความพร้อมที่จะพัฒนามาพัฒนาเพื่อเป็นตัวอย่างและเป็นเครือข่ายที่จะช่วยโรงเรียนอื่นๆ

4. สำหรับ หลักสูตรไม่มีปัญหาอะไร แต่เมื่อนำ ไปเขียนบทเรียนบางที่สาระมัธยมปลาย เท่ากับปี 1 ปี 2 ของอุดมศึกษา ซึ่ง สพฐ. ควรจะไปดูในเรื่องของสาระว่ามากไปหรือไม่

รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ

เลขาธิการสภาการศึกษา

เคยตั้งคำถามว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานเรียนเพื่ออะไร การศึกษาอาชีวศึกษาเรียนเพื่ออะไร และการศึกษามหาวิทยาลัยเรียนเพื่ออะไร ดูเหมือนมีคำตอบคือ การศึกษาพื้นฐานคือการเรียนที่เรียนเพื่อจะต่อยอดเข้ามหาวิทยาลัย เป็นระบบส่งต่อจากอนุบาลเพื่อจะเข้าโรงเรียนดีๆ และสุดท้ายสอบเข้ามหาวิทยาลัยให้ได้ คิดว่าการเรียนการสอน และหลักสูตรใช้ได้ แต่การคิดวิเคราะห์ ทุกคนไม่ให้

ความสำคัญ เพราะไม่จำเป็นสำหรับการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ดังนั้น ระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยก็เป็นสิ่งที่อาจจะต้องเอื้อกับคนอื่น ไม่ใช่อยู่โดยลำพังว่าคนอื่นมีหน้าที่ต้องป้อน

นายอภิสิทธิ์ คลังแสง

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคแห่งความสำเร็จในการปฏิรูปใดๆ รวมทั้งการที่จะ ให้เด็กวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้ จะมองไปที่ว่าหลักสูตรใช้ได้ แต่ผู้บริหาร ครู คือปัจจัยที่สำคัญ การเปลี่ยนแปลงใดๆ ทั้งระบบและกระบวนการ ถ้าคนเปลี่ยนไม่ได้เสียอย่างหนึ่ง นั่นคืออุปสรรค เห็นด้วยในระดับหนึ่ง กับ คำถาม 3 ข้อนี้ ข้อหนึ่งก็คงจะตอบไปแล้วว่า หลักสูตรไม่ได้ เป็นอุปสรรค แต่ว่าผู้ที่จะนำไปใช้เป็น อุปสรรค แต่ก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคทั้งหมด ผู้บริหารที่ทำได้ ครูที่ทำเด่น และผลผลิตที่ออกมาและเด็กที่ วิเคราะห์ก็มีจำนวนมาก

ส่วนเรื่องของ O-NET ก็ตอบใจหายได้บางส่วน แต่ยังไม่ได้ครบ เพราะว่ายังไม่ได้คิดถึง องค์ประกอบแบบองค์รวมของสิ่งที่ฟังจะคาดหมายว่าเด็กที่จะได้จะเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่วนการเรียนในห้องหรือนอกห้อง ก็เป็นไปตาม ลักษณะ คือ สพลฐ. อาจจะมีในห้องมาก อาชีวศึกษาอาจออกนอกห้องมาก และอุดมศึกษาก็แล้วแต่สาขา ควรจะ ทำอย่างไร เพื่อที่จะ ส่งเสริมให้กระบวนการนี้ เกิดการต่อเนื่อง ให้ได้ผล ควรจะมีกระบวนการเสาะหา ผู้บริหารและครู เมื่อพบแล้ว ก็ถอดรหัสออกมา เป็นกระบวนการเพื่อยกย่องเชิดชูเขา สร้างกระแสให้ เห็นว่านี่คือบุคคลที่ควร ยกย่องเชิดชู ผู้บริหารแบบนี้ ประสบผลสำเร็จอย่างนี้ กระบวนการบริหารจัดการแบบนี้ ครูก็เป็นแบบนี้ แล้วเด็กที่เป็นผลผลิตจากกระบวนการเหล่านี้ก็จะได้มาแล้วว่าสิ่งที่เขา เป็นอย่างนี้ เพราะกระบวนการแบบนี้ เมื่อถอดรหัสออกมาแล้ว ควรตั้งเป็นเครือข่าย และ เผยแพร่ เป็นกระบวนการอย่างหลากหลายในรูปแบบต่างๆ

นายอมเรศ ศิลาอ่อน

ประธานร่วม

ขณะนี้ในเมืองไทยมีเด็กที่จะเรียนเพื่อเข้ามหาวิทยาลัยประมาณสองล้านคน มีเด็กที่จะเรียน เพื่อเข้าอาชีวศึกษาประมาณแปดแสนคน อีก 10 ปี จะมีกองทัพที่มีนายร้อยมากกว่านายสิบ จะทำ อยากรู้ว่าจะสร้างคนทางด้านอาชีวศึกษาที่มีฝีมือให้ได้ เพราะถ้าระบบอุตสาหกรรมของเราไม่มีคนมี ฝีมือ เราก็คู้คนอื่นไม่ได้ โจทย์ใหญ่ของอาชีวศึกษาคือ ทำอย่างไรคนที่มีความสามารถทาง ฝีมือให้ เขาฝึกฝีมือขึ้นมา เพื่อจะเป็นกำลังต่อระบบเศรษฐกิจต่อไป

นายมานะ อัครบัณฑิต

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

1. การที่ผู้อภิปรายหลายท่านบอกว่าเด็ก ก็เรียนด้วยความทุกข์ยากลำบาก เรียนอะไร มากมายเสียเหลือเกิน ข้อเท็จจริงไม่ได้เป็นอย่างนั้นเสียทั้งหมด จากการวิเคราะห์คำถามในข้อที่ 1

ถ้าพูดถึงในเรื่องของหลักสูตร หลักสูตร ไม่มาก ซึ่งก็ได้วิเคราะห์กันมาอย่างดี แต่ถ้าครูไปเลือกหนังสือ ซึ่งหนังสือค่อนข้างจะมีหลากหลาย และถ้าสอนตามหนังสือก็อาจจะ มากได้ เพราะว่าเกินที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพราะฉะนั้นในเรื่องของการคิดวิเคราะห์ ซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างชัดเจน แล้วนโยบายที่ผ่านมา ทางผู้ปฏิบัติก็ทราบว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ แต่ในทางปฏิบัตินั้นก็ยังไม่ถึงกับสำเร็จ เพราะว่ายังมีอยู่หลายส่วนที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างครบถ้วน เพราะครูเราก็มีค่อนข้างจะหลากหลาย แต่หวังเพียงมหาวิทยาลัย อีก 7-8 ปีข้างหน้า ครูจะเกษียณเกือบหมด หวังว่าคนรุ่นใหม่จะพูดง่าย สอนง่าย น่าจะพัฒนาได้ดีขึ้น หวังว่าในระยะเปลี่ยนผ่าน จะช่วยให้ผู้เรียนของเราเป็นคนที่คิดวิเคราะห์ได้อย่างดี

2. ในเรื่องของ O-NET ทราบกันดีอยู่แล้วว่าคุณลักษณะหลายอย่างไม่สามารถที่จะวัดได้ แล้วคุณลักษณะอื่น ๆ นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับชีวิต แต่ว่าก็ไม่ได้วัด เช่น สำนึกความรับผิดชอบ ตัวนี้ตัวเดียวจะช่วยให้ชีวิตของเด็กสงบร่มเย็นได้ เพราะว่าถ้าทุกคนมีสำนึก มีความรับผิดชอบ ก็จะสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ศึกษาหาความรู้ได้ สิ่งเหล่านี้ก็ไม่ได้มีการวัด แต่การวิเคราะห์ในระดับชั้นเรียนนั้น มีการทำอยู่แล้ว

3. ในเรื่องการเรียนการสอนในแต่ละปีซึ่งมีเวลาเรียน 1,000 ชั่วโมง ถึง 1,200 ชั่วโมง เรายังมีเวลาเหลือที่จะทำกิจกรรมได้อีก มาก สำหรับเด็กที่อยู่ในกรุงเทพฯ อาจต้องไปกวดวิชาเพื่อจะสอบเข้ามหาวิทยาลัย แต่ในต่างจังหวัด เด็กยังมีเวลาที่จะเล่นดนตรี เล่นกีฬา หาความสุขกับชีวิตที่จะพัฒนาต่อยอดให้เป็นคนที่สมบูรณ์ต่อไปได้ ก็ไม่ถึงกับเลวร้ายเสียทั้งหมด ก็มีส่วนที่อยู่ ขึ้นอยู่กับว่าเราไปมองจุดไหน แต่ในส่วนที่ได้สัมผัสกับประชาชนจริงๆ ความพึงพอใจของประชาชนต่อ สพฐ. ค่อนข้างดี โดยเฉพาะในนโยบายเรื่องเรียนฟรี 15 ปี เป็นนโยบายที่เขาชื่นชมมาก แต่ในส่วนตัว คิดว่าถ้าลดเงินที่จะให้คนที่ไม่จำเป็นจริงๆ เอาไปให้คนที่จำเป็นจริงๆ จะช่วยได้มากกว่านี้

นางสาวศิริพรรณ ชุ่มนุ้ม

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

คำถามข้อที่ 1 ที่ถามว่าให้เด็กคิดวิเคราะห์หรือไม่ ก็คงจะมีบ้าง ส่วนใหญ่พวกเรามักจะไปทำรายหลักสูตร เวลาเราคิดว่าอะไรไม่ประสบความสำเร็จ ก็จะไปแก้หลักสูตร จริงแล้วสิ่งสำคัญคือผู้บริหาร ครู อาจารย์ มีตัวอย่างดีๆ ของอาชีวศึกษา โครงการที่ท่านพารณ กับทางกลุ่มอุตสาหกรรมปิโตรเคมีไปช่วย เรื่องของการที่จะพยายามปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์ เป็น โดยเปลี่ยนบทบาทของครู ครูต้องไม่ใช่ครูโดยปกติทั่วไป ครูต้องทำหน้าที่เป็น ผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นโครงการที่กำลังใช้เป็นตัวแบบอยู่ และ ที่สำคัญคือเรื่องความเข้าใจของผู้บริหารที่จะต้องผลักดันให้ระบบการเรียนรู้เกิดขึ้น เชื่อว่าทำได้ อาชีวศึกษาบางแห่งพยายามทำอยู่ วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เราบูรณาการเข้าไปในการเรียนการสอน วิชชีพ แทนที่จะเรียนแยกส่วน สมมติวิชาอาหาร เรียนเรื่องของการใช้แป้ง น้ำตาล สัดส่วนเป็นคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ บูรณาการเข้าไปอยู่ในนั้น หลายวิชาที่เราทำ การปรับกระบวนการเรียนการสอนให้มีการคิดวิเคราะห์นั้น เป็นเรื่องที่ต้องใช้ความพยายามในการพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

สำหรับเรื่องที่ท่านประธานเป็นห่วงว่า นายร้อยจะมากกว่านายสิบ ก็เป็นเรื่องที่เราพยายามทำงานอยู่ จุดที่เรามองคือว่า มนุษย์ก็มีความทะเยอทะยาน มีความต้องการ ทุกคนก็อยากเป็นนายร้อย แต่ขีดความสามารถจะเป็นได้สักกี่คน เพราะฉะนั้น มีวิธีการอย่างไรที่จะช่วยนายสิบให้เห็นคุณค่าของความเป็นนายสิบ

รองศาสตราจารย์สมพงษ์ จิตระดับ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ มีลักษณะธรรมชาติ คือ ยืดหยุ่น แต่ลักษณะธรรมชาติของการประเมินของ สมศ. คือ เทียบตรง จึงไม่สอดคล้องกัน การที่ให้อาจารย์โรงเรียนสาธิตออกข้อสอบเรื่องวิเคราะห์ เขาต้องคิดแล้วว่าเด็กวิเคราะห์ได้ เพราะโรงเรียนสาธิตมีการเรียนการสอนให้คิดวิเคราะห์ แต่เด็กต่างจังหวัด สพฐ. มีการสอนให้คิดวิเคราะห์บ้าง แต่ไม่ได้วิเคราะห์ลึก แต่ข้อสอบวิเคราะห์ลึก อีกประเด็นที่ควรนำมาปรึกษาหารือ คือ เด็กไม่ตั้งใจสอบ O-NET

ส่วนเรื่องหนังสือแบบเรียน ในหลักสูตรมีแต่เรื่องมาตรฐาน เนื้อหามี นิดเดียว แต่หนังสือแบบเรียนมีเนื้อหาสาระมาก และข้อสอบ O-NET ก็ออกโดยยึดหนังสือทั้งหมด แต่การเรียนการสอนไม่ได้ใช้ตำราที่ลึกๆ และทุกเล่ม เพราะฉะนั้นการออกข้อสอบ ที่ให้อาจารย์มหาวิทยาลัย ออกแล้วยังใช้หนังสือแบบเรียนที่ลึกๆ เข้าไปอีก สิ่งที่เกิดขึ้นก็จะพบว่าวัดก็ครั้งๆ O-NET ก็ไม่ถึงร้อยละ 50

นางวัฒนาพร ระงับทุกข์

ผู้อำนวยการสถาบันภาษาอังกฤษ สพฐ.

1. ประเด็นแรกที่ถามว่า ปัจจุบันสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์หรือไม่ ในมาตรฐานกา รเรียนรู้มีตัวชี้วัดเรื่องสมรรถนะและทักษะในเชิงคิดวิเคราะห์ครบทุกมาตรฐาน เพราะจะเป็นปลายทางที่จะทำให้เกิดหลังจากตัวชี้วัดในเชิงของความรู้และกระบวนการแล้ว ท้ายสุดเราก็ต้องการให้เด็กเกิดความคิดในเชิงวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ญาณ เพราะฉะนั้นในหลักสูตรมีแน่นอน ทีนี้ถ้าถามในเรื่องของการเรียนการสอนที่จะทำให้เด็กคิดวิเคราะห์ได้ ต้องยอมรับว่ามีหลายระดับ คุณครูหลายคนสามารถจัดได้ดี ผลปรากฏเห็นได้ชัด เวลาแข่งขันนวัตกรรมหรือทักษะกระบวนการที่แสดงออกซึ่งการคิดวิเคราะห์ก็จะเห็นผลงานของนักเรียนที่เป็นรูปธรรมในเรื่องนี้ แต่แน่นอนมี อีกหลายแห่งที่เดียวที่ต้องยอมรับว่าปัจจัยต่างๆ ที่จะส่งผลต่อการสอนคิดที่จะให้บรรลุผลตามที่หลักสูตรกำหนดนั้น ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ เช่น

1) ครู ครูคือปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้เกิดการคิดวิเคราะห์ในห้องเรียน จึงไม่แปลกใจว่าระหว่างการเรียนการสอนของโรงเรียน สาธิตกับโรงเรียนสังกัด สพฐ. ทำไมจึงแตกต่างกัน เพราะคุณครูแตกต่างกัน อาจจะพูดต่อไปได้ด้วยซ้ำว่า จึงไม่แปลกใจว่าทำไมคะแนน O-NET ของนักเรียนสาธิตจึงสูงกว่าสังกัดอื่นๆ เพราะคนที่ออกข้อสอบคือคนที่สอน แต่ครู สพฐ. ซึ่งมีจำนวนมาก หลากกลุ่มที่ต้องให้ การยอมรับ ในเชิง ของความรู้ และทักษะการสอนคิดวิเคราะห์ ซึ่งบางทีก็ยากลำบาก

เพราะครูของ สพฐ. ก็มีหลายระดับ ไม่ใช่จบปริญญาตรีแล้วมีความคิดวิเคราะห์พร้อมที่จะมาสอนเด็กได้ทันที เพราะฉะนั้นเราปรับคนกลุ่มหนึ่งเข้ามาเป็นครู เราก็ต้องพยายามที่จะให้เขาทำให้ได้

2) สื่อ สื่อทุกสื่อไม่ใช่เป็นสื่อที่พร้อมที่จะสอนให้คิดวิเคราะห์ได้ สื่อหลายสื่อเน้นเนื้อหาเน้นความรู้ สื่อ ที่ครูจะนำไปใช้ในเรื่องการสอนคิดวิเคราะห์ได้ ครูจะต้องไปทำต่อ แปลว่าจะต้องไปวางแผนต่อ คิดต่อว่าองค์ความรู้นั้นจะมาสอนในเชิงคิดวิเคราะห์ได้อย่างไร ซึ่งก็น่าสนใจครู โดยเฉพาะ ครูประถมศึกษาศึกษาที่สอนทุกวิชา และมีสื่อ 8 กลุ่มสาระที่ต้องคิดต่อว่าจะสอนคิดวิเคราะห์อย่างไร ซึ่งก็เป็นปัญหามากมาย ดังนั้นก็ต้องคิดต่อว่าจะช่วยคุณครูได้อย่างไร ที่จะสามารถผลิตสื่อที่จะช่วยคุณครูสอนคิดวิเคราะห์ได้

3) วิธีวัดและประเมินผลการคิดวิเคราะห์ คุณครูมักจะถามเสมอว่า จะวัดได้อย่างไร จะหาร่องรอยอย่างไร เราก็ต้องพยายามที่จะอบรม แต่ก็ต้องยอมรับว่า มีคุณครูที่จบปริญญาตรีทั้งด้านการศึกษาและด้านอื่น ซึ่งถ้าถามกันจริงๆ ในเรื่องของความรู้ ทักษะการออกข้อสอบ มีน้อยมาก ทำให้ต้องย้อนกลับไปดูหลักสูตรปริญญาตรีว่า มีการสอนอย่างไร เพราะฉะนั้นเราจะต้อง หาวิธีช่วยคุณครู เช่น ทำคลังข้อสอบเรื่องการคิดวิเคราะห์ ฝึกอบรม เป็นต้น

2. ในเรื่องของการสอบ O-NET

ปรัชญาเรื่องการออกข้อสอบที่พูดกันมานานว่า อยากให้สอนอย่างไร ออกข้อสอบอย่างไรนั้น และข้อสอบ O-NET เป็นอย่างไร ครูก็จะสอนอย่างไร เพราะว่าต้องการให้เด็กเข้ามหาวิทยาลัย เพราะฉะนั้นข้อสอบจะเป็นตัวกำหนดการสอน เป็นเรื่องที่ดีที่มีข้อสอบ GAT/PAT เกิดขึ้น เพราะว่าถ้าข้อสอบเน้นด้านการคิดวิเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร การสอนก็จะเปลี่ยนไปตาม เพียงแต่ต้องใช้เวลา แต่ถ้าข้อสอบเหมือน O-NET ที่ออกรายละเอียดของเนื้อหามากมายในเชิงองค์ความรู้ เด็กก็ต้องเรียนเพื่อที่จะทำข้อสอบให้ได้ กระบวนการตัวก็เกิดขึ้น ดังนั้นถ้าเราเปลี่ยนข้อสอบไปเป็นทักษะการคิดวิเคราะห์มากๆ การติวอาจจะน้อยลง

เรื่องของผู้ออกข้อสอบก็เช่นกัน อยากจะให้มีการออกข้อสอบจากคณะกรรมการที่หลากหลายพอสมควร ถ้าบอกว่า สพฐ. ไม่มีคนที่เก่งพอที่จะออกข้อสอบ แต่ก็ควรเข้าไปเป็นกรรมการ แต่จริงๆ คนเก่งมีเป็นจำนวนมาก ต้องมาถาม สพฐ. ว่าคนที่เก่งทั้งเนื้อหา และเรื่องของการวัดผลมีใครบ้าง ซึ่งก็พอจะเลือกให้ได้ แต่ถ้าไปจับใครคนหนึ่งอาจจะเก่งบางเรื่องมา ครูบางคนต้องยอมรับว่าออกข้อสอบตามหนังสือ ที่นี้หนังสือบางวิชาอย่างเช่นสังคมศึกษา เวลาเปลี่ยน ข้อมูลเปลี่ยน เพราะฉะนั้นเวลาออกข้อสอบ ข้อสอบปีที่แล้วมีข้อสอบผิดก็มี เพราะว่าข้อมูลเปลี่ยน แต่ข้อสอบไม่ได้เปลี่ยน

เรื่องนักเรียนไม่ตั้งใจ สอบ ขอเรียนว่า ข้อสอบออก 8 กลุ่ม สาระ และให้เด็กสอบเหมือนกัน แต่เวลาเด็กเรียน ม.ปลาย จะมีความหลากหลายในเชิงของความสนใจและสาขาที่เรียน เด็กที่เรียนในแผนวิทย์-คณิต จะไม่สนใจสอบบางวิชา เด็กจะมีคำศัพท์ว่า “ทึ่งดิ่ง” แต่ว่าเลือกข้อ ก. ก. หมดเลย เพราะเขารู้ว่าอย่างไรเขาก็ได้คะแนนร้อยละ 25 และเด็กที่เรียนแผนทางด้านอาชีพหรือศิลป์ จะไม่ถนัดวิทย์-คณิต เมื่อให้ไปสอบวิทย์-คณิต เขาก็ทำไม่ได้ เขาก็ไม่สนใจจะเข้าสอบ

นายอมเรศ ศิลอ่อน

ประธานร่วม

ขอเชิญท่านรัฐมนตรี ให้แนวคิดที่เกี่ยวกับเรื่องที่ยกขานกันวันนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

เป็นอีกครั้งหนึ่งที่รู้สึกว่าจะต้องทำข้อสอบที่ยากมาก เพราะว่าจะต้องสรุปบนพื้นฐานที่ว่า อะไรคือข้อสรุป และคำตอบที่ได้วันนี้ จะต้องไปค้นหาคำตอบอีกทอดหนึ่ง ประมวลมาทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบจากความเห็นที่ประชุม สรุปได้ 5 เรื่อง ที่จะต้องทำเพื่อตอบโจทย์ 3 ข้อ คือ

1. ครู คิดว่าเบื้องต้นคงเห็นตรงกันทั้งหมดว่า ต่อไปนี้ต้องทำทั้ง 2 ส่วน คือ สอนให้เด็กท่องจำ ในสาระที่จำเป็นต้องจำ แต่ขณะเดียวกันภารกิจข้างหน้าที่ก็ต้องเพิ่มในเรื่องการสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์มากขึ้น ซึ่งที่ผ่านมาไม่ใช่ไม่สอน ไม่ทำ แต่ว่าต้องเข้มข้น ต้องให้น้ำหนักเพิ่มขึ้น โดยต้องมีการอบรมพัฒนาครู เพื่อให้ครูสามารถสอนเด็กให้คิดวิเคราะห์เป็น คิดวิเคราะห์ได้มากขึ้น ซึ่งขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการกำลังดำเนินการอบรมอยู่ โดยอบรมทั้งผู้บริหารและครู

ในการอบรมพัฒนาครู ต้องเน้นเทคนิค กรรมวิธีในการที่จะไปสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์เป็น รวมทั้งเนื้อหาสาระและเทคนิคในการทำสื่อการเรียนการสอน และขณะเดียวกันจะต้องมีการวัดผล ประเมินผล โดยอาจจะประเมินเป็นรายบุคคล ตั้งแต่ก่อนเข้าการอบรม เมื่ออบรมเสร็จแล้ว และติดตามผลว่านำไปใช้ได้ผลจริงหรือไม่

2. หลักสูตร หลักสูตรแม้ว่าหลักใหญ่ๆ จะมีความชัดเจนแล้ว คือ มุ่งเน้นผลผลิตที่จะให้เด็กออกมามีสมรรถนะ 5 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี แต่ถ้าเด็กคิดไม่ เป็น วิเคราะห์ไม่เป็น ความสามารถเรื่องอื่นก็คงยาก ดังนั้นควรให้ความสำคัญในเรื่องการคิดวิเคราะห์ และจะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างไร

สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มี 8 ข้อ ของเด็กที่เราอยากเห็น ดีหมดแล้ว แต่ว่า เมื่อนำมาเทียบกับ 3D คิดว่าอันนี้คือ Decency ใน 8 ข้อ คือ คุณธรรม จริยธรรม และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย แต่ยังขาดเรื่องประชาธิปไตย และยาเสพติด เพราะฉะนั้น ควรยึด 3D ด้วย จะทำให้ครอบคลุมกว้างขวางยิ่งขึ้น

ส่วนเนื้อหาแต่ละวิชา ควรพิจารณาว่าสาระอะไรที่เกินความจำเป็น จะได้ไม่ต้องเรียน จะได้มีเวลาไปเรียนคิดวิเคราะห์มากขึ้น

3. ตารางสอน ควรจะปรับให้เด็กได้เรียนนอกห้องเรียนบ้าง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และสั่งสมประสบการณ์ที่สัมผัสกับโลกความเป็นจริงมากขึ้น ขอให้ไปช่วยพิจารณาว่าจะต้องปรับตารางสอนอย่างไรหรือไม่ สัดส่วนควรจะเป็นอย่างไร แล้ว การที่จะให้

เรียนนอกห้องมากขึ้น รูปแบบจะ เป็นอย่างไร ขอฝากให้ผู้ที่ทำหน้าที่ไปคิดให้ คิดเป็นรูปธรรมชัดเจน ปฏิบัติได้

4. กระบวนการเรียนการสอน หลายท่านได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เช่น การวิเคราะห์ห้องเรียน การพูดคุยกันทุกเช้า หรือว่าการทำอะไรที่ท่านศึกษามาแล้ว เห็นมาแล้ว จากต่างประเทศ ท่านมีประสบการณ์และทราบว่าดี แต่ยังไม่ได้ทำ หรือว่าทำไปแล้วยังไม่เป็น กระบวน หรือทางฝ่ายนโยบายยังไม่ได้สั่งเป็นเรื่องเป็นราว ช่วยสรุปให้ด้วย ให้เป็นรูปธรรม ว่า ต้อง ทำอย่างไรบ้าง รวมทั้ง เรื่องที่จะต้องมีแม่ข่ายมหาวิทยาลัย ยาลัยหรือโรงเรียนแม่ข่ายเข้ามาช่วยในเรื่อง กระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้เด็กคิดวิเคราะห์

5. ข้อสอบ ต้องพิจารณาในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1) สัดส่วน ไม่ทราบว่าถูกหรือไม่ที่จะมาคิดเรื่องสัดส่วนของข้อสอบว่าจำกั เปอร์เซนต์ วิเคราะห์ก็เปอร์เซนต์ และอื่นๆ เท่าไร แต่ ถ้าใช้ก็ต้องไปคิดว่า สูตรสำเร็จต้องมีหรือไม่ ถ้าไม่มีก็คงไม่มี แต่ถ้ามีต้องเป็นเท่าไร หรือว่าวิชาไหนต้องเท่าไรต่อเท่าไร

2) ผู้ออกข้อสอบ คิดว่าจำเป็นจะต้องไปดูเหมือนกันว่าที่ผ่านมาเหมาะสมหรือไม่ ได้มาตรฐานหรือไม่ ต้องมีกระบวนการคัดเลือกผู้ที่จัดทำข้อสอบให้มีความเหมาะสมด้วยหรือไม่ และ มีความหลากหลายหรือไม่ สมมติถ้า ให้อาจารย์โรงเรียนสาธิตออกข้อสอบ เด็ก โรงเรียนสาธิตก็ต้อง ได้เปรียบ แต่ถ้าอาจารย์สาธิตออกไม่ได้ อาจจะต้องมีกระบวนการในการคัดเลือกผู้ที่ออกข้อสอบที่มีความเหมาะสม หลากหลาย สามารถที่จะวัดได้อย่างแม่นยำ ที่ียงตรง อันนี้คิดว่าก็ต้องมี หรือถ้ามี แล้วต้องปรับอะไร อย่างไร

3) ลักษณะข้อสอบ ข้อสอบอัตนัย กับข้อสอบปรนัย มีทั้งข้อดีข้อเสีย สมัยก่อนจะใช้ข้อสอบ อัตนัยเป็นหลัก แต่ว่ามีจุดอ่อนคือ อัตตะก็รู้อยู่แล้ว ค รูชอบคนไหน อาจจะได้คะแนน มากกว่าคนที่ไม่ชอบ ทั้งๆ ที่บางครั้งตอบมีเหตุผลน้อยกว่าก็เป็นไปได้ ขึ้นอยู่กับอัตตาของคนที่ ตรวจข้อสอบด้วย ดังนั้นข้อสอบปรนัยจึงเข้ามา เพราะตรงไปตรงมา ผิดก็ผิด ถูกก็ถูก เติมนคะแนนให้ กันไม่ได้ ถ้าการตรวจข้อสอบธรรมดาภิบาลจริง แต่ก็มีจุดอ่อน เพราะถ้าข้อสอบไม่แม่นยำเที่ยงตรงจริงก็ ลำบาก แต่ว่าค วามพอดีจะต้องมีอย่างไรหรือไม่ ข้อสอบที่จะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์จริง เที่ยงตรง แม่นยำจะต้องเป็นอย่างไร ต้องเป็นข้อสอบปรนัยทั้งหมดหรือจะต้องเป็นอย่างไร ฝากไปชว้ด้วย

4) มาตรฐานของข้อสอบ เช่น สาระนั้นนำมาออกข้อสอบ ออกสาระสำคัญของสิ่งที่ ควรจะวัดหรือไม่ เช่น หนังสือมี 20 เล่ม ความจริงต้องออกข้อสอบทั้ง 20 เล่ม แต่บางเรื่องอาจจะไม่ จำเป็นไม่ใช่สาระสำคัญที่จะนำมาวัดเด็ก แต่ถ้าท่านนำมาออกข้อสอบแล้วสามารถวัดเด็กได้จริง หรือไม่

5) ความถี่ของการสอบ จำเป็นหรือไม่ต้องสอบ 3 ครั้ง หรือ 4 ครั้ง ทราบว่ากำลัง จะปรับ 3 เหลือ 2 หรือ ม.4 ไม่ควรสอบ ม.5 ม.6 สอบ รวมทั้ง Gat Pat ด้วย ลองพิจารณาว่า ควรเป็นอย่างไร สำหรับมาตรฐานของการเรียนการสอนอิสลามศึกษา เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าควรมี และต้องมีการวัดที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพราะว่าเดี๋ยวนี้นี้ไม่ใช่เฉพาะโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามเท่านั้น โรงเรียนรัฐก็สอนด้วย

ประเด็นที่ 2 ระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ

วันที่ 11 กันยายน 2552 เวลา 15.00 -17.00 น. และ 19.30 -21.00 น.

นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ ประธาน
นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์ ประธานร่วม

นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์

ประธานร่วม

การปฏิรูปการศึกษารอบที่ 1 เน้นเรื่องโครงสร้างและกระบวนการมากเกินไป ไม่ได้ดูเรื่องระบบการเรียนรู้ การเรียนการสอน ในขณะที่ไม่ได้สอนให้เด็กคิดวิเคราะห์ แต่เน้นความรู้มากกว่าที่จะให้ Wisdom คือ คิดเป็น ทำเป็น นอกจากนั้นการออกข้อสอบในปัจจุบันมีความสอดคล้องกับการเรียนการสอนหรือไม่ และการเรียนเพื่อให้ออกเข้ามหาวิทยาลัยได้เท่านั้น สำหรับช่วงต่อไปนี้เป็นกรนำเสนอข้อมูลและอภิปรายเพื่อตอบโจทย์ข้อที่ 4 ระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเหมาะสม และสอดคล้องกับที่ควรจะเป็นหรือไม่

การนำเสนอ

ประเด็นที่ 2 ระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อมีผู้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อจำนวน 5 ท่าน คือศาสตราจารย์นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล ประธานที่ประชุมอธิการบดี ดร. สุเมธ แย้มมนุญ เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา ศาสตราจารย์ ดร. อุทุมพร จามรมาน ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ นายเจลีเยว สิมุ่ยรักษ์ เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และ ดร. บุญชู ชลัษเฐียร ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเครื่องมือวัดผล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล

ประธานที่ประชุมอธิการบดี(ทปอ.) นำเสนอสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

1. ขอดตอบโจทย์ข้อ 4 ที่ว่า ระบบการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษานั้นเหมาะสมหรือไม่ สอดคล้องกับการเรียนการสอนในการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือไม่ โดยครอบคลุมใน 4 เรื่อง คือ 1) การพัฒนาระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา แบ่งเป็น 5 ระยะ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2504-2552 เป็นอย่างไรบ้าง 2) ระบบการสอบคัดเลือกในปี 2553 เป็นอย่างไร มีปัญหาอะไรบ้าง 3) ตั้งแต่ปี 2554 เป็นต้นไปจะเป็นอย่างไร และ 4) บทสรุปปัญหาข้อเสนอแนะและระบบการคัดเลือกที่ควรจะเป็นในอนาคตเป็นอย่างไร

2. พัฒนาการของระบบการคัดเลือกมี 5 ระยะ

ระยะที่ 1 ตั้งแต่ปี 2504-2525 เรียกว่าระบบ entrance จัดสอบโดยทบวงมหาวิทยาลัย เน้นการสอบเนื้อหาเป็นหลัก ใช้ข้อสอบกลาง คัดเลือกคนที่มีคะแนนสูงสุด สอบปีละ 1 ครั้ง แบ่งเป็น 2 สาย คือสายวิทยาศาสตร์ สอบ 5 วิชา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ เคมี ชีววิทยา และ ฟิสิกส์ สาย ศิลปศาสตร์ สอบ 4 วิชา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา และคณิตศาสตร์

ระยะที่ 2 ตั้งแต่ปี 2526-2542 ใช้ระบบ entrance แต่ปรับรายวิชาที่สอบ ยังคงเน้นเนื้อหาเหมือนเดิม เพิ่มรายวิชา สายวิทยาศาสตร์ เรียกว่าวิชาสามัญหนึ่ง โดยสอบภาษาไทย อังกฤษ ก. ข. สังคม คณิตศาสตร์ ก. ข. และวิทยาศาสตร์ทั้ง 3 วิชา คือ เคมี ชีววิทยา และฟิสิกส์ สาย ศิลปศาสตร์ใช้วิชาสามัญสอง และปรับเปลี่ยนจำนวนอันดับที่เลือก โดยในก่อนปี 2533 นั้น นักเรียนสามารถเลือกได้ 6 อันดับ แต่คนที่ ได้อันดับที่ 6 มักจะสละสิทธิ์ ต่อมาจึงให้เลือกได้ 5 อันดับ แต่ปรากฏว่าคนที่ได้อันดับ 5 ก็มักสละสิทธิ์ ดังนั้นตั้งแต่ปี 2537-2541 จึงกำหนดให้เลือกเพียง 4 อันดับ ข้อดีมากที่สุดของระบบ entrance คือความบริสุทธิ์ยุติธรรม และเป็นที่ยอมรับจากนักเรียน และ ผู้ปกครองอย่างกว้างขวางและยาวนานมากที่สุด แต่ข้อเสีย คือ เป็นการตัดสินอนาคตด้วยการสอบ เพียงครั้งเดียว เน้นการวัดเนื้อหามากเกินไป สอบหลายวิชา นักเรียนไม่สนใจการเรียนในห้องเรียน ทั้งบางวิชาที่ไม่ต้องใช้สอบในสาขาที่ต้องการ และมุ่งกวาดวิชา

ระยะที่ 3 ตั้งแต่ปี 2543-2548 เรียกว่าการสอบ entrance แบบใหม่ ใช้ GPA และ PR เพื่อแก้ปัญหาที่เด็กไม่สนใจการเรียนในห้องเรียน แล้วยังมีคะแนนในการสอบวัดความรู้ อีก ร้อยละ 90 สอบปีละ 2 ครั้ง คือในเดือนตุลาคม และมีนาคม เป็นการเพิ่มโอกาส ข้อดีก็คือสามารถสอบแก้ตัว และนำคะแนนที่ดีที่สุดไปใช้ในการสอบคัดเลือก เก็บคะแนนไว้ใช้ได้ 2 ปี ข้อเสีย คือเพิ่มความกดดัน ให้กับนักเรียนและผู้ปกครองที่ต้องการคะแนนดีทั้ง 2 ครั้ง และยังมีมุ่งกวาดวิชา เพื่อให้ได้คะแนน GPA และการวัดความรู้ที่สูง

ระยะที่ 4 ตั้งแต่ ปี 2549- 2552 ใช้ระบบการคัดเลือกกลาง Center University Admission Systems : CUAS โดยยึดหลักของการนำผลการ เรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้ง GPAX และ GPA แล้วเลือกได้ 4 อันดับ องค์ประกอบของ CUAS คือ GPAX ร้อยละ 10 GPA ร้อย ละ 20 จาก 8 กลุ่ม O-NET 3-5 กลุ่ม ร้อยละ 35-70 และ A-NET ร้อยละ 0-35 มีข้อมูลเพิ่มเติมว่าใน ปีระยะเริ่มแรกนั้น สทศ. ได้กำหนดให้ .6 สอบได้ 5 กลุ่มในปี 2550 ให้สอบได้ 8 กลุ่มสาระ ส่วน GPA ของแต่ละกลุ่มสาระมีค่าร้อยละต่างกันตามสาขา เช่นเดียวกับ O-NET และ A-NET ที่มีความ ต่างกันตามสาขาเช่นกัน

ระยะที่ 5 จะเริ่มใช้ในปี 2553 โดยมีปรัชญาสำคัญอยู่ 3-4 ประการ คือเน้นการวัดความ ถนัดในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมากกว่าความสามารถในการสอบเฉพาะรายวิชา หรืออีกนัย หนึ่งไม่เน้นการสอบเนื้อหา เพื่อให้มหาวิทยาลัยได้ผู้เรียนที่มีความสามารถตรงตามคณะและสาขาที่ เรียน องค์ประกอบก็มี GPAX ร้อยละ 20 O-NET ร้อยละ 30 จาก 8 กลุ่มสาระ โดย 5 กลุ่มสาระแรก ให้นำหน้าร้อยละ 25 สามกลุ่มสาระหลังให้นำหน้า ร้อยละ 5 GAT ร้อยละ 10-50 และ PAT ร้อยละ 0-40 สำหรับ GAT เป็นการวัดความถนัดทั่วไป และวัดศักยภาพการเรียนในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ได้

แยกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ร้อยละ 50 เป็นความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา ส่วนที่ 2 ร้อยละ 50 เป็นการวัดความสามารถในการสื่อสาร และภาษาอังกฤษ โดยมีคะแนนเต็ม 300 คะแนน สอบ 3 ชั่วโมง และให้สอบทุกสาขาวิชา สำหรับ PAT เป็นการวัดความถนัดทางวิชาชีพและวิชาการ PAT แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 วัดความรู้พื้นฐานในการเรียนต่อวิชาชีพ หรือ อื่นๆ หนึ่งจะเน้นเนื้อหาเป็นสำคัญ ตอนที่ 2 วัดความถนัด และศักยภาพในการเรียนวิชาชีพนั้น ให้ประสบความสำเร็จ มี 7 PAT PAT 1 คณิตศาสตร์ PAT 2 วิทยาศาสตร์ PAT 3 วิศวกรรม PAT 4 สถาปัตยกรรม PAT 5 ครู PAT 6 ศิลปะ และ PAT 7 ภาษาต่างประเทศ คะแนนเต็ม 300 คะแนน สอบ 3 ชั่วโมง

3. ผลการประชุม ทปอ. ครั้งที่ 2/2552 เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2552 มีข้อสรุปการสอบรับตรง ดังนี้ การสอบรับตรงซึ่งมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ต้องการให้เกิดขึ้น นั้น สามารถทำได้ แต่ให้เน้นการใช้ GAT และ PAT ทั้ง 3 ครั้ง (มีนาคม กรกฎาคม และตุลาคม) สำหรับการสอบระบบกลาง Center Admission นั้น ในการสอบปี 2553 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใน 3 เรื่องคือ 1. องค์ประกอบ 4 ประการ 2. สัดส่วนคะแนน และ 3. PAT 7 ประเภท

4. สำหรับการสอบตั้งแต่ปี 2554 เป็นต้นไปนั้น ไม่เปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญ คือ 1) องค์ประกอบ 4 ประการ คือ GPAX, O-NET, GAT และ PAT 2) การจัดสอบ GAT, PAT ให้จัดสอบปีละ 3 ครั้ง คือ มีนาคม กรกฎาคม และตุลาคม เหมือนเดิม 3) ให้ใช้คะแนนที่ดีที่สุดของวิชาที่สอบ 4) ให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นไป ณ วันสอบสมัครได้ทุกครั้ง 5) คะแนนสอบเก็บได้ 2 ปี หากมีการเปลี่ยนแปลงหลักการสำคัญต้อง บอกล่วงหน้า 3 ปี คือ ในช่วงชั้นที่ 4 สำหรับการสอบในปี 2554 เป็นต้นไปนั้น อาจจะมีการปรับเปลี่ยนรายละเอียดบางประการ เช่น สัดส่วนองค์ประกอบ GPAX, O-NET, GAT, และ PAT ประเภทที่ 2 การเพิ่มประเภทของ PAT เช่น วัดความถนัดทางวิทยาศาสตร์ควรมีการแยกสอบเคมี ชีววิทยา และฟิสิกส์เหมือนกับการสอบ entrance ที่ผ่านมา และควรมีการเพิ่มประเภทของ PAT ความถนัดทางภาษา และพิจารณาทางเลือกอื่น เพื่อให้สามารถชำระปรัชญาของการสอบระบบกลาง คือ ประสิทธิภาพ โปร่งใส ประหยัด และสามารถเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในระดับพื้นฐานให้ได้

5. ข้อเสนอของคณะกรรมการดำเนินการคัดเลือก (10 สิงหาคม 2552) มีดังนี้

1) องค์ประกอบในการสอบคัดเลือกระบบ Admission กลาง ตั้งแต่ปี 2554 นั้นให้ยึดตามองค์ประกอบเดิม คือ GPAX, O-NET, GAT, และ PAT

2) ให้มีการปรับค่าน้ำหนักในแต่ละกลุ่มสาขา ดังต่อไปนี้ GPAX ซึ่งกำหนดตายตัวว่าต้องร้อยละ 20 แต่เนื่องจาก GPAX ขึ้นกับมาตรฐานของโรงเรียน จึงกำหนดให้เป็นช่วงตั้งแต้อ้อยละ 10-20 O-NET เดิมใช้ร้อยละ 30 ให้ปรับเปลี่ยนตั้งแต้อ้อยละ 10-40 ต้องมีองค์ประกอบของ GAT PAT อย่างน้อยร้อยละ 10 ขึ้นไป และการสอบ PAT ไม่ควรจะมีเกิน 3 วิชา

3) ให้สอบ GAT และ PAT เหลือปีละ 2 ครั้ง คือในเดือนตุลาคม และ มีนาคม โดยให้เริ่มตั้งแต่มีนาคมปี 2553 และ มีนาคม ปี 2554 ให้เลิกการสอบในเดือนกรกฎาคม เพราะมีเหตุผลว่าในเดือนกรกฎาคมเพิ่งเปิดเรียนเดือนมิถุนายน เป็นการส่งเสริมผลักดันให้กวดวิชา

- 4) คะแนนเก็บไว้ใช้ได้ 2 ปี
- 5) นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่านั้นที่มีสิทธิ์ สอบ โดยตัดสิทธิ์ไม่ให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพราะยังเรียนไม่ครบสาระ
- 6) เวลาในการสอบ GAT 3 ชั่วโมงเหมือนเดิม แต่ PAT เหลือ 2 ชั่วโมง
- 7) เพิ่ม PAT 2 เป็นการสอบความถนัดทางวิทยาศาสตร์ โดยทั่วไปแต่มีรายย่อย คือ PAT 2.1 ความถนัดทางเคมี 2.2 ความถนัดทางชีววะ 2.3 ความถนัดทางฟิสิกส์
- 8) การคิดคะแนน GAT และ PAT นั้น มีทางเลือกกว่าใช้คะแนนดิบ หรือคะแนนมาตรฐาน แต่เนื่องจากการสอบหลายครั้ง การใช้คะแนนมาตรฐานนั้น น่าจะมีผลดีกว่าการใช้คะแนนดิบ

อย่างไรก็ตามข้อเสนอทั้ง 8 ข้อ อยู่ระหว่างการทำประชาพิจารณ์ผ่านเว็บไซต์ของ ทปอ. และ สทศ. โดยใช้เวลาการทำประชาพิจารณ์ 1 เดือน คือตลอดเดือนกันยายน หลังจากการทำประชาพิจารณ์แล้ว ให้นำผลทั้งหมดที่ส่งเคราะห์แล้วเสนอที่ประชุม ทปอ. และกรรมการอำนวยการคัดเลือก ซึ่งจะประชุมกันในวันเสาร์ที่ 31 ตุลาคม ปี 2552 หลังจากนั้นต้องให้มีการศึกษาวิจัย Predictive Validity โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและค่าน้ำหนัก ตามระบบ Admission กลาง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควบคู่ไปด้วย

6. ในการสอบ Admission แยกเป็น 9 กลุ่มสาขา คือ วิทยาศาสตร์สุขภาพ (46 สาขา) วิทยาศาสตร์กายภาพและวิทยาศาสตร์สุขภาพ (92 สาขา) วิศวกรรม (71 สาขา) สถาปัตยกรรม (20 สาขา) เกษตรกรรม (67 สาขา) บริหาร/พาณิชยกรรม/บัญชี/เศรษฐศาสตร์/จัดการท่องเที่ยว (92 สาขา) ครุศาสตร์ (56 สาขา) ศิลปกรรม (35 สาขา) และมนุษยศาสตร์/สังคมศาสตร์ (112 สาขา) แต่ละกลุ่มสาขานั้นยังมีแยกย่อยอีกมากมาย สิ่งเหล่านี้คือความยากที่สุด ที่จะเกิดเอกภาพในการเลือกองค์ประกอบและสัดส่วนคะแนน จึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบการสอบคัดเลือกต่อไป ซึ่งการพัฒนา ระบบการสอบคัดเลือก ควรต้องพิจารณาอย่างรอบด้านโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ โดยใช้หลัก 4 ป. โปร่งใส ประสิทธิภาพ ประหยัด โดยสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษา โดยเชื่อมโยงกับโครงสร้างกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกฝ่ายต้องมาช่วยกัน โดยใช้ความรักความศรัทธา ความไว้วางใจ และต้องเป็นกำลังใจซึ่งกันและกัน

ดร. สุเมธ แย้มหุ่น

เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา นำเสนอสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

1. จากโจทย์คำถามว่าระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเหมาะสมหรือไม่ ระบบ Admission ดึงเด็กประมาณร้อยละ 10 เท่านั้นเข้าไปในระบบอุดมศึกษา ส่วนอีกร้อยละ 90 เข้าโดยวิธีอื่น

2. ในปี 2515 ที่เริ่มตั้งทบวงมหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัยประกาศเป็นนโยบายว่าการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษานั้นมี 3 วิธี คือ 1) รับตรง โดยโปรโมทให้มหาวิทยาลัยที่ตั้งใหม่ใน ส่วนภูมิภาคจัดโควต้า ให้กับคนในภูมิภาคได้เข้าเรียนประมาณร้อยละ 50 2) โควต้าพิเศษเฉพาะ

ด้าน นั้นคือมหาวิทยาลัยจะไปกำหนดเด็กที่เก่งทางศิลปะ ดนตรี กีฬา หรือเก่งทางวิชาการก็ได้ในพื้นที่ต่าง ๆ นั้น และ 3) การสอบ entrance รวม สำหรับมหาวิทยาลัยภูมิภาคโดยตรงไม่ว่าจะเป็น โควต้าพิเศษ ไม่ว่าจะ เป็นของภาค ประมาณร้อยละ 50 ของยอดรับแต่ละมหาวิทยาลัย ส่วนอีกร้อยละ 50 ให้คนทั้งประเทศได้มาแข่งกัน คนภาคใต้อยากจะไปเรียนเชียงใหม่ก็ใช้ระบบนี้ ไม่ใช่ระบบโควต้า ตรงนี้ทำให้เด็กต่างจังหวัดไม่วิ่งเข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ เพราะกรุงเทพฯ ไม่มีโควต้า ำให้ ก็เป็นมาตรการอันหนึ่งที่ทำให้มหาวิทยาลัยในต่างจังหวัดสามารถคัดคนเก่งจากมัธยมศึกษาตอนปลาย เข้าไปเรียนได้มาก ทั้ง 3 ระบบหากนำกลับมาทบทวนกัน จากตัวเลขง่าย ๆ มหาวิทยาลัยมี 165 แห่ง จะรับนิสิตปริญญาตรีเข้าไปเรียนประมาณ 5 แสนคน 1 แสนที่หนึ่งอยู่ในมหาวิทยาลัยที่ไม่จำกัดรับ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เหลืออีก 4 แสนที่หนึ่ง จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 แต่ละปีก็แสน ตัวเลขประมาณนี้ ลดลงเรื่อย ๆ ตามโครงสร้างของประชากรที่เปลี่ยนแปลง แต่ที่หนึ่งในมหาวิทยาลัยถ้าลดลงแล้วรายได้เข้ามหาวิทยาลัยหายไป สกอ . เคยทำโปรเจกชันพบว่า บางมหาวิทยาลัยอาจจะต้องปิดด้วยซ้ำไป เพราะมีคนเรียนไม่คุ้ม

3. ขณะนี้อุดมศึกษา เพียงมีความรู้ว่าจะต้องไปสอบ GAT PAT ที่ไหนอย่างไร น้ำหนักเป็นเท่าไร จะไปเรียนสาขานั้น สาขานี้ที่ไหนบ้างที่เปิดขึ้นในเมืองไทย เด็กต่างจังหวัดไม่รู้ว่าจะอนาคต จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะไปประกอบอาชีพอะไร การประกอบอาชีพนั้นต้องไปเรียนคณะใด ไม่รู้ว่าถ้าเป็นคนจนเรียนในมหาวิทยาลัยก็อาจจะได้เงินกู้ กยศ . สรุปความไม่รู้ของเด็กจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นปัจจัยสำคัญของการปรับเปลี่ยนโครงสร้างในการจัดคนให้เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา มีกรณีตัวอย่างที่น่าชื่นชม เป็นนโยบายของ สพฐ . ที่มีการให้คะแนนสำหรับนักเรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นนครปฐมโมเดล เด็กกลุ่มแรกที่จังหวัดนครปฐม นอกจากคะแนนมาจากการเรียนการสอนปกติ ยังมีคะแนนความดี และด้วยคะแนนความดีบวกคะแนนจากการเรียน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่วิทยาเขตกำแพงแสนใช้เป็นเกณฑ์ในการรับคนเข้าเรียน ซึ่งตอนนี้จบปี 4 แล้ว ด้วยผลการเรียนก็ดี แต่ที่ดีกว่านั้นคนกลุ่มนี้ไปสร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย คือไปชักชวนให้เพื่อนปี 1 ด้วยกันที่ไม่เคยทำความดีมาทำความดีกัน แล้วก็บันทึกเป็นคะแนนความดี และมีชมรมของผู้ประพฤติดีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จากกรณีของมหาวิท ยาลัยเกษตรศาสตร์ที่กำแพงแสน ที่ประชุมทปอ . มีมติให้ใช้คะแนนความดีเป็นส่วนหนึ่งของการคัดคนเข้าเรียนในระบบรับตรง ขณะนี้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และมหาวิทยาลัยนเรศวร ใช้คะแนนความดีบวกกับ GPA หรือผลการเรียนปกติเข้าเรียนในอุดมศึกษา เพราะฉะนั้น การรับตรงเข้าไปในมหาวิทยาลัยมีรูปแบบและวิธีการซึ่งน่าจะได้รับส่งเสริม อยากจะเอาประเด็นนี้เป็นประเด็นตั้งต้น เพราะร้อยละ 90 ของคนที่เรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาและจะมีที่หนึ่งในอุดมศึกษา ไม่ต้องไปแย่งกันไปสอบ แย่งกันไปกวาดวิชา แต่ต้องให้ความรู้เขาในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ความรู้เขาให้ดี เตรียมความรู้เขาให้พร้อม

ศาสตราจารย์ ดร. อุทุมพร จามรมาน

ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) สทศ. นำเสนอ
สาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

1. GAT/ PAT เข้าสู่การสอบคัดเลือก เป็นการสอบล่วงหน้าสำหรับนำคะแนนไปใช้ในปีหน้า
2. concept ของ admission กับ entrance ไม่เหมือนกัน ในกรณี entrance เด็กเลือกคณะก่อนแล้วจึงสอบ เด็กไม่รู้จักความสามารถของตนว่ามีความสามารถตรงไหน สำหรับ admission เด็กรู้จักความสามารถของตนจากคณะที่สอบก่อน รู้ตัวว่าตัวเองเป็นอย่างไร จะเข้าคณะไหนได้บ้าง
3. เรื่องของการใช้ O-NET เป็นข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ สอบหลังเรียน ใช้เพื่อถ่วง โดยถ่วงด้วยเปอร์เซ็นต์ ไม่ใช่ข้อสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย เหตุผลที่เอา O-NET มาใช้นั้น เพราะ GPAX ที่แต่ละโรงเรียนให้เป็นคนละมาตรฐาน เมื่อไรที่โรงเรียน สามารถให้เกรดที่ เชื่อถือได้ และได้มาตรฐาน การศึกษาก็เลิกใช้ O-NET
4. ปัจจุบันสอบความถนัด มากกว่าเนื้อหา ประกอบด้วย ความถนัดทั่วไปกับความถนัดเฉพาะวิชาชีพ ความถนัดทั่วไป หรือ GAT เป็นการวัดความสามารถ ของคนที่จะเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ว่าต้องมีความสามารถอะไรบ้าง เช่น 1.อ่านเป็น 2.เขียนเป็น 3.คิดเป็น 4.แก้ปัญหาเป็น และ 5.สื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ ซึ่งสอบในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หากสอบ GAT ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะดีมาก จะได้ว่านักเรียนคิดวิเคราะห์เป็นหรือไม่ ซึ่งจะพัฒนาตอนมัธยมศึกษาปีที่ 4-5-6 เพื่อรองรับการเข้ามหาวิทยาลัยต่อไป
5. การสอบ PAT มี 2 ส่วน ส่วนที่ 1 คือ PAT เนื้อหาสาระที่ต้องใช้ในการเรียนต่อในมหาวิทยาลัย ส่วนที่ 2 คือความถนัดเฉพาะ เป็นการวัดความถนัดเฉพาะวิชาชีพมีอยู่ 3 วิชาชีพ คือ วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ และครู
6. การสอบ GAT เป็นการวัดความคิดวิเคราะห์ เป็น content free ออกข้อสอบโดยให้คนอ่านบทความที่คัดมาจากหนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่เรียน แล้วก็ถามในสิ่งที่ให้อ่านนั้น คำถามก็ไม่ได้ถามตรง ถามว่าอะไรคือเหตุ อะไรคือผล ผลกระทบจะมีอะไร อะไรน่าจะเป็นเหตุ อะไรน่าจะเป็นเรื่องอื่น ถามคำถามแบบนั้น เพราะฉะนั้นคนถ้าอ่านหนังสือเป็นก็จะตอบได้ เป็นการ Integrate ทั้งเรื่องการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาไปในตัว ไม่ได้แยกส่วน ไม่ได้เป็น Multiple Choice แต่เป็นข้อสอบอัตโนมัติตรวจด้วยเครื่อง OMR คือตอบได้หลากหลายคำตอบ ข้อสอบลักษณะนี้ การกวดวิชาไม่มีผล แม้จะใช้ tutor channel ก็ตาม ต้องสร้างสมทักษะ แต่การสอบ PAT กวดวิชาอาจมีส่วนเกี่ยวข้องได้ เพราะส่วนหนึ่งเป็นการวัดความรู้ PAT คณิตศาสตร์มีคนได้คะแนนเต็ม แต่ส่วนใหญ่ได้คะแนนกลางๆ และนักเรียนที่สอบ 2 ครั้ง ส่วนใหญ่ได้คะแนนดีขึ้น
5. เหตุผลที่คะแนน GAT / PAT ต่ำ เพราะมีนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 มาสอบจำนวนมาก หาก ทปอ. ตัดสินใจให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่านั้นที่มีสิทธิ์สอบก็จะดี และหากต้องการรู้ว่าเด็กคิด วิเคราะห์เป็นหรือไม่ ควรให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สอบ GAT และหากต้องการทราบว่าครูคิด วิเคราะห์เป็นหรือไม่ ก็ควรทดลองให้ครูสอบ GAT ด้วย

นายเฉลียว อยู่สีมารักษ์

เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นำเสนอสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

1. การเข้าเรียนอาชีวศึกษาส่วนใหญ่เป็นตัวเลือกสุดท้าย เพราะฉะนั้น การแข่งขันไม่มากนัก ยกเว้น สาขาปิโตรเคมี เติมน้ำมัน ทะเล อุตสาหกรรมแม่พิมพ์ เหล็กกล้า ที่มีผู้แข่งขันสูง ปกติจะคัดเลือกเดือนมีนาคม โดยวิทยาลัยแต่ละจังหวัดทั้งรัฐและเอกชนจะดำเนินการพร้อมๆ กัน ซึ่งมีทั้งนักเรียนโควตา การคัดเลือกโดยการสอบ วิชาที่สอบคือคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และพื้นฐานวิชาชีพ

2. ปัญหาปัจจุบันคือขาดครูแนะแนวอาชีพ (มีแต่ครูแนะแนวการศึกษาต่อ) ส่งผลให้มีการออกกลางคันสูง

3. ปีที่แล้ว นักศึกษาที่เข้าศึกษาปีหนึ่ง ปวช. และ ปวส. ต้องสอบวัดแวววิชาชีพ ซึ่งเป็นข้อดีคือทำให้นักเรียนนักศึกษาที่มีความถนัดทางวิชาชีพนั้นอย่างไร และเปลี่ยนแปลงวิชาเอกได้ด้วย

4. หากวิทยาลัยมีความกระตือรือร้นในการเข้าไปให้ความรู้วิชาชีพกับนักเรียนมัธยม เด็กจะสนใจเข้าเรียนอาชีวศึกษามากขึ้น

5. จากสถิติปีที่ผ่านมามีผู้เรียนสายอาชีพต่อสายสามัญสัดส่วน 46 : 54 ปีนี้เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1 คาดว่าในอีก 4 ปี น่าจะใกล้เคียงสัดส่วน 50:50 ตามนโยบายรัฐมนตรี

ดร. บุญชู ชลัษเฐียร

ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเครื่องมือวัดผล สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาขั้นพื้นฐาน นำเสนอสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

1. ความสนใจของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนหนึ่งมุ่งเตรียมตัวสอบและกวดวิชา มากขึ้น และโรงเรียนส่วนใหญ่จะเร่งรัดเวลาสอน เพื่อให้จัดการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้ละเลย การเรียนรู้ในมิติอื่นๆ การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนจึงเน้นเพื่อการสอบ

2. ปัญหาที่เกิดขึ้นในแง่ของการบริหารจัดการสอบ โลกยุคใหม่ ที่เน้นการใช้ ICT เข้าร่วมในการดำเนินการในทุกกิจกรรม เด็กที่มีความพร้อมหรือโอกาสที่จะได้ใช้สื่อเหล่านี้อาจจะน้อย ทำให้เด็กบางกลุ่มเข้าไม่ถึงข้อมูล การรับรู้ข้อมูลอาจจะบกพร่องไป ทำให้เสียโอกาส และเด็กที่อยู่ห่างไกล ก็ไม่สะดวกที่จะเดินทางมาในสนามสอบบางแห่งที่สอบ จะมีกระบวนการหรือวิธีการอย่างไรในการบริหารการสอบ เพื่อให้เด็กที่อาจจะขาดโอกาสหรือด้อยโอกาสอยู่แล้ว ได้มีโอกาสที่จะทัดเทียมกับเด็กที่มีความพร้อมหรือเด็กที่อยู่ในเมือง

3. ประเด็นของความเหมาะสมของข้อสอบ จากข้อมูลที่ นักเรียนสะท้อนผ่านสื่อต่าง ๆ บอกว่าคำชี้แจงยากต่อการทำความเข้าใจ อาจจะส่งผลต่อคะแนนอยู่ในระดับ บต่ำ ดังนั้นจึงต้องค้นหาสาเหตุที่นักเรียนทำไม่ได้ ได้คะแนนต่ำเป็นเพราะข้อสอบยากจริง หรือเป็นเพราะว่าเด็กอ่านแล้วไม่เข้าใจคำถาม

4. แนวการพัฒนาคุณภาพแบบทดสอบของ สทศ. ในแง่ของ Content Validity ได้มีการดูแลอย่างเรียบร้อย สิ่งที่จะต้องศึกษาต่อไป คือ Predictive Validity รวมทั้งเรื่อง Concurrence Validity

วัดจริงตามสภาพที่เป็นอยู่หรือไม่ เครื่องมือตัวนี้สามารถที่จะวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ได้หรือไม่ ข้อสอบ GAT วัด Ability ในแง่ของเหตุผลได้จริงหรือไม่

การอภิปราย

ที่ประชุมได้อภิปรายและมีข้อคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ดังนี้

รองศาสตราจารย์สุรพล ศรีบุญทรง

เลขาธิการที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

ระบบการคัดเลือก ซึ่งก็ไม่ได้เฉพาะเรื่อง Admission อย่างเดียวครอบคลุมทุกอย่าง ควรเสนอเป็นวาระแห่งชาติ และควรให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วม

ดร.สมเกียรติ ชอบผล

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มี 3 ประเด็น

1. เปรียบเทียบคะแนนสอบ GAT ระหว่างมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ระดับประเทศ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้คะแนนต่ำกว่าประมาณครึ่งหนึ่ง ซึ่งโดยพื้นฐานทั่วไปของการสอบ GAT ที่ไม่ได้สอบเนื้อหาวิชา คะแนนไม่ควรแตกต่างกัน ส่วนการสอบ GAT ส่วนที่ 2 ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษไม่ยุติธรรมกับเด็กที่ไม่ได้เรียนภาษาอังกฤษ
2. ข้อสอบ PAT ครู ควรพิจารณาอุดมการณ์ความเป็นครูและคุณลักษณะนิสัย
3. ปี 2554 การลดคะแนน GPAX ลงร้อยละ 10-20 จะส่งผลต่อความตั้งใจเรียนของนักเรียนในระดับพื้นฐานหรือไม่

ดร.ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยคณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. การวัด GAT ตอนมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายความว่าไม่ได้ดู ตั้งแต่การศึกษาภาคบังคับ หากมีความมั่นใจระบบการศึกษาภาคบังคับเฉพาะส่วนบังคับ 9 ปี ก็ไม่ต้องสนใจเรื่องการวัด GAT
2. ปัญหาโรงเรียนกวดวิชาอยู่ที่คนกวดวิชา ประเทศญี่ปุ่น คนกวดวิชาอยู่กระทรวงพาณิชย์ และคนกวดต้องไม่ใช่ครู แต่ที่เมืองไทยมีปัญหาเรื่องจริยธรรม อาจารย์มหาวิทยาลัยและครูผู้สอนจะไม่สอนมากในห้องเรียน

นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์

ประธานร่วม

หากปรับสถานภาพของครูอาจช่วยแก้ปัญหาได้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประเด็นที่ต้องการคำตอบในช่วงคำ มีดังนี้

1. ระบบรับตรงควรเป็นอย่างไร
2. การให้นักเรียนสอบ GAT ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มากไปหรือเหมาะสม
3. คะแนน GPAX ที่ลดลงจากร้อยละ 20 เป็นร้อยละ 10-20 เหมาะสมหรือไม่ และจะมีผลต่อการเรียนในชั้นเรียนหรือไม่
4. ผลสอบ GAT/PAT ที่ต่ำลง เพราะเหตุใด เป็นเพราะ ข้อสอบไม่เที่ยงตรง แม่นยำ หรือกระบวนการเรียนการสอนไม่ตอบสนองต่อการสอนแบบคิดวิเคราะห์

การอภิปรายช่วงที่ 2 (เวลา 19.30 -21.00 น.)

นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์

ประธานร่วม

ขอพูดในนามของผู้ใช้บัณฑิต อย่าลืมวัตถุประสงค์ของการผลิตที่ต้องผลิตบัณฑิตให้ตลาด ถ้าประเทศยังใช้เศรษฐกิจเสรีนิยม การแข่งขันเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ บัณฑิต ที่ผลิตออกมาจะต้องทำงานได้ ภาคเอกชนหลายฝ่ายมีความเห็นว่าบัณฑิตที่ผลิตออกมายังใช้งานไม่ได้ ขอฝากไว้เรื่องสร้างทรัพยากรมนุษย์ต้องคิดถึงระดับมหภาคด้วย และต้องมองเป้าหมายสุดท้าย ไม่ใช่ดูกระบวนการเพียงอย่างเดียว ทางเศรษฐศาสตร์ต้องพิจารณาเรื่องขอ demand pull ไม่ใช่ supply push

ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์

ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

1. จากงานวิจัยในอดีตของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 6 เล่ม เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบเข้า คะแนนจบมัธยมศึกษาปีที่ 8 และการทำนายความสำเร็จ พบว่า คะแนนจบมัธยมศึกษาปีที่ 8 หรือ มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในขณะนี้ สามารถทำนายความสำเร็จของการเรียนมหาวิทยาลัยได้ดี เป็นที่มาที่สำคัญการเลิกสอบ entrance ถามว่าคะแนนจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 คืออะไร คือ O-NET ก็หมายความว่า ควรจะใช้คะแนน O-NET คือ คะแนนจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในส่วนของนัยลักษณะแบบนี้ด้วย การวัด O-NET จะต้องวัดให้ครอบคลุมคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาพื้นฐานคือ 8 ประการ ประเด็นนี้ควรสนับสนุนให้ สทศ . วัดให้รอบด้าน ไม่ใช่วัดเรื่องเก่งอย่างเดียว เรื่องดี คิดวิเคราะห์ มีอยู่ในมาตรฐานพวกนั้นครบถ้วนแล้ว

2. การวัดมัธยมศึกษาปีที่ 3 หากตั้งโจทย์ว่าการจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นการจบการศึกษาภาคบังคับเช่นเดียวกับการจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นการจบประโยคที่สำคัญ การให้โรงเรียนระบุเองว่าจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ มัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับควรตั้งข้อสังเกตว่า อาจจะไม่สมบูรณ์และโรงเรียนมีคุณภาพที่แตกต่างกัน ถ้าเราจะเติมเต็มตรงนี้ เรื่องของ O-NET และ GAT จะเข้ามามีส่วนช่วยในการวัดการจบโดยเฉพาะมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งถือว่าเป็น

การศึกษาภาคบังคับ อาจจะไม่ได้อ่านต่อแต่อาจจะไปทำงาน หรืออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ประเด็นนี้ควรต้องคิดเรื่องการวัดรวบยอดไม่ใช่การวัดปกติ เพราะถือว่าเป็นการจบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ต้องประกันว่าคนจบการศึกษาภาคบังคับมีคุณสมบัติที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างดี

3. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ในฐานะองค์กรที่ดูเรื่องคุณภาพของคนที่ยังทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา และ อุดมศึกษา จึงควรส่งเสริมให้สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติทำหน้าที่นี้ได้อย่างครบถ้วน และรวดเร็ว ให้ได้มาตรฐานและเจตนาารมณ์ในการตั้งสถาบันฯ

4. อุดมศึกษาควรทำอะไรให้มีการวัด TQF ของคนที่จบหลักสูตรว่ามีความรู้ความสามารถตามหลักสูตรหรือไม่ มิเช่นนั้นจะเกิดปัญหาว่ามีแต่แผน แต่วัดไม่ได้ ถ้าช่วยให้ สทศ .วัดและพัฒนากการวัด ความคิดสร้างสรรค์ ไม่ใช่อยู่เฉยๆ ประนัย และไม่ใช่เรื่องเก่งอย่างเดียว ความดี สุขภาพกาย สุขภาพจิตให้สมบูรณ์ ตรงนี้อาจจะเป็น methodology ที่สำคัญ เป็นก้าวสำคัญของประเทศไทยในการที่จะสร้าง methodology ในการวัด

รองศาสตราจารย์ ดร.เนศอาภรณ์สุวรรณ

คณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1. ประเด็นการสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์ คิดว่าคำถามยังไม่กระจ่างว่าการคิด วิเคราะห์ ครอบคลุม ในระดับใด และวิเคราะห์ขนาดไหน ซึ่ง การคิด วิเคราะห์อาจไม่จำเป็นต้องมาจากการศึกษาโดยตรง แหล่งที่มาของการคิด วิเคราะห์มาจากหลากหลาย

2. ประเด็นการรับเข้ามหาวิทยาลัย ต้องก ารให้การศึกษาอุดมศึกษากับเด็กทุก คนหรือไม่ และจุดมุ่งหมายของมหาวิทยาลัยคืออะไร มหาวิทยาลัยเป็นที่สอนให้คิด สร้าง ปัญญา ไม่ใช่ฝึกฝนวิชาชีพ การสอนแบบคิด วิเคราะห์ ขนาดนักเรียนต้องไม่มาก ครูต้องมีคุณภาพ เป็นระบบ tutor

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

การคิดวิเคราะห์ประกอบด้วย 1. ให้คิดวิเคราะห์เป็น 2. ให้คิดสังเคราะห์เป็น 3. ให้คิดอย่างสร้างสรรค์ 4. ให้คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และ 5. ให้คิดอย่างเป็นระบบ

ดร.วีรวัฒน์ วรรณศิริ

นายกสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

1. วิธีการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ ดูว่าประเทศที่เจริญแล้วใช้วิธีการอย่างไร มีความยุ่งยาก เช่นนี้หรือไม่

2. ในฐานะที่เป็นคนกลางที่ไม่ใช่รัฐ ซึ่งการคิดว่าไม่คุ้มทุน เป็นการคิดเชิงเศรษฐศาสตร์ แต่ในฐานะของรัฐคิดการพัฒนา มานุษยในเชิงเศรษฐศาสตร์ไม่ได้ ต้องดูที่คุณภาพการศึกษาเป็นหลัก เช่น ในประเทศเยอรมันฝึกคนแบบให้เป็นมันสมองในสาขานั้นๆ

3. ความแตกต่างระหว่างผู้สำเร็จการศึกษาในอดีตและปัจจุบัน ควรมุ่งไปที่การเรียนในเชิงวิชาการ
4. ประเทศที่เจริญต้องมุ่งไปสู่งานวิจัยที่เป็นเลิศ
5. การสอบ GAT/ PAT ดึงเรื่องภาษา อายาลิมภาษาไทย โดยน้ำหนักต้องไม่ต่ำกว่าภาษาอังกฤษ ข้อสอบวัดได้จริงหรือไม่

นายสุรพงศ์ งามสม

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุนทรภู่พิทยาศาสตร์

1. เห็นด้วยกับ ระบบรับตรง เนื่องจากโอกาสคนไม่เท่ากัน การรับตรงจะ สนองเรื่องท้องถิ่น เรื่องการพัฒนา และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนด้วย เนื่องจาก มาตรฐานโรงเรียนไม่เท่ากัน จึงต้องมี O-NET และมีเครื่องมือกลางสำหรับโรงเรียนที่จะนำไปพัฒนากระบวนการเรียนการสอน
2. เห็นด้วยกับการสอบ GAT มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยต้องพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และสะท้อนกลับไปสู่การพัฒนาครู
3. เหตุที่ผลสอบ GAT/ PAT ต่ำ เพราะกระบวนการเรียนการสอน ที่ไม่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์
4. การสอบ GAT/ PAT ครุคงไม่เกิดประโยชน์ หากไม่สร้างจิตวิญญาณของความเป็นครูให้เป็นครูมืออาชีพอย่างแท้จริง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ระบบรับตรงมี 2 ส่วน คือ 1) ระบบรับตรง แบบสอบเข้า และ 2) ระบบรับตรง โควต้า ที่พูดคือระบบโควต้าที่ให้โอกาสเด็กในพื้นที่ ขอให้แยกความเห็นให้ชัดเจน

ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์

เลขาธิการที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

พูดถึงระบบรับเข้า มหาวิทยาลัยเดิม ใช้ entrance ต่อมาเป็น admissions มี admissions ตรงกับ admissions กลาง admissions ตรง หมายถึง ให้แต่ละมหาวิทยาลัยรับเองโดยตรง ซึ่งในอดีตก็มีทั้งโควต่านักกีฬา ช่างฝีมือ โควต้าพื้นที่ มีการจัดสอบเช่นกัน ขณะนี้ทุกมหาวิทยาลัยรับตรงทุกคนก็สามารถไปสอบแข่งได้ ยกเว้นโควตารับตรงบางแห่ง กรณี 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้รับเฉพาะเด็ก 3 จังหวัดชายแดนเท่านั้น

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เพราะฉะนั้นเด็กต้องไปวิ่งสอบ ไม่ทราบว่าจะสมควรหรือไม่

ดร.มัทนา สานติวัตร

นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

1. เดิมรัฐจัดการสอบโดยรวม และเพื่อลดความเครียด จึงให้มีการสอบเก็บคะแนนไว้แทนระบบการสอบครั้งเดียว
2. มหาวิทยาลัยของรัฐ ที่เปิดก่อนมีการรับตรงโดยที่เปิดโอกาสให้ทุกคนจากทุกพื้นที่ ตอนแรกอาจจะรับตรงในลักษณะที่เปิดเฉพาะพื้นที่ หรือเฉพาะคุณสมบัติพิเศษ จากนั้นเปิดโอกาสให้มีการรับตรงจากทั่วไป จากที่ตั้งใจให้ลดความเครียดของเด็ก กลายเป็นเด็กต้องวิ่งไปสอบและส่งผลกระทบต่ออย่างมากกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
3. หากการรับตรงเด็กในภูมิภาค เป็นไปได้ด้วย เปอร์เซนต์ ที่เหมาะสม จะทำให้เด็กในภูมิภาคมีโอกาสและอยู่พัฒ นาท้องถิ่น แต่หากเปิดทั่วไปทุกพื้นที่ได้ กจะวิ่งสอบทั้งกลางและพื้นที่แล้วเลือกสิ่งที่ดีที่สุด
4. ควรมีมาตรการให้สอบได้ก็ที และมีระบบสารสนเทศเพื่อตรวจสอบด้วยว่าใครสอบซ้ำ
5. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนอ่อนแอกว่ามหาวิทยาลัยของรัฐ แต่ก็มีเด็กที่อยากเข้าเรียนเอกชน แต่ค่าใช้จ่ายสูงและไม่ได้รับการอุดหนุนจากภาครัฐเลย รวมทั้งมีปัญหาเรื่องการที่เด็กสละสิทธิ์ เนื่องจากสอบได้มหาวิทยาลัยของรัฐ
6. ปัญหาเรื่องรับตรงแทนที่จะเป็นการประหยัดหรือ ลดความเครียด กลับกลายเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่าย

รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ สุ้องคะวาทิน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. การรับเข้ามหาวิทยาลัย เป็นการรับด้านเดียวโดยมหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนด สพฐ.ควรมีสิทธิที่จะบอกมหาวิทยาลัยให้รับเด็กของตน ฉะนั้นปฏิรูปการศึกษาไม่มีทางสำเร็จหากขอตรงนี้ไม่แก้ไข ประเด็นการสอบเข้ามหาวิทยาลัยเป็นนโยบายสำคัญของชาติ เป็นวาระแห่งชาติ ควรมีคณะกรรมการจากทุกฝ่ายเพื่อดูแลเรื่องนี้
2. เรื่องระบบรับตรง ขณะนี้ไม่มีใครจัดระเบียบ ไม่มีใครเป็นเจ้าของโดยตรง ควรมีการจัดระเบียบเรื่องสัดส่วนกลุ่มต่างๆ ให้เหมาะสม เช่น นครปฐมโมเดล มหาวิทยาลัยต่างๆ ควรศึกษาและดำเนินการด้วย เช่น ร้อยละ 10 admission ร้อยละ 10-15 เป็นเรื่องกิจกรรม เรื่อง ทำความดี ร้อยละ 30 เป็นเรื่องความต้องการของมหาวิทยาลัย เป็นต้น

นายอาทร จันทวิมล

ที่ปรึกษากรรมการวุฒิสภา

1. การรับตรงขอให้ใช้โควตาตำบล ไม่ใช่โควตาจังหวัด โดยดูจากจำนวนประชาชนในพื้นที่เป็นหลัก จะลงถึงรากหญ้า ไม่จำเป็นต้องเอาคนเก่งที่สุดของประเทศมาเข้ามหาวิทยาลัย ควรมีแต่มี

ต่อสำหรับเด็กกลุ่มต่างๆ โควต้าตำบลอาจมี 2 อย่าง คือ 1) ใช้เงินกองกลางจะผันเงินอย่างไร 2) ทุน อบต. แล้วกลับไปรับไปทำงานที่ท้องถิ่น

2. คำถามคือ เอาคนเก่งที่สุดเข้าเรียนมหาวิทยาลัยถูกต้องหรือไม่

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ไม่มีข้อโต้แย้ง แต่อยากได้ความคิดที่กระจ่างว่า ที่ถูกต้องเป็นอย่างไร หลักการคัดคนเข้ามหาวิทยาลัยต้องคัดคนเก่งหรือคัดอย่างไร

นายสัมพันธ์ ศิลปะนาฏ

ประธานสภาอุตสาหกรรม จ. นครราชสีมา

ต้องมองจาก end point กำหนดว่าแต่ละสาขาต้องการลักษณะ ที่พึงประสงค์ของคนสู่สังคม อย่างไร แล้วจึงค่อยกำหนดการคัดเลือก เช่น มีสมุดประจำตัว improvement ทั้งนี้ต้องสร้างตั้งแต่ ประถมศึกษาปีที่ 1 มีการวัดตนเองตลอดเวลา และควรรวมศูนย์ในการสอบให้ เหลือน้อยที่สุด แต่ ควรรวมการสอบเป็น 1 – 2 ครั้ง

นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ

ที่ปรึกษาด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สพฐ.

1. เห็นด้วยให้สอบ O-NET และ GAT มัธยมศึกษาปีที่ 6 และ 3 แต่ไม่เห็นด้วยกับการนำผลการ สอบ O-NET หรือ GAT มัธยมศึกษาปีที่ 6 และ 3 มาเป็นคำพิพากษาตัดสินการจบหลักสูตรของ นักเรียน เพราะการจบหลักสูตรของนักเรียนนั้นได้อบรมมาเฉพาะมาใช้เวลาตลอดระยะเวลา 3 ปี

2. GAT ภาษาอังกฤษ อาจไม่เป็นธรรมกับนักเรียน เพราะมี นักเรียนจำนวนหนึ่งเลือกเป็นวิชา เลือกเฉพาะซึ่งได้เปรียบ เพราะฉะนั้น ควรให้เป็นวิชาเลือกสอบสำหรับนักเรียนเฉพาะกลุ่ม

ดร. ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยคณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. ระบบรับตรง GAT มัธยมศึกษาปีที่ 3 รวมทั้ง GPAX ไม่ใช่ปัญหาที่แท้จริง เรื่องที่เป็น ปัญหาจริงๆ เป็นเรื่องคนอายุ 15 ปี (มัธยมศึกษาศึกษาตอนต้น) ซึ่งทั่วโลก concern เรื่องนี้ เช่น การ สอบ PISA ของมัธยมศึกษาศึกษาตอนต้น ประเทศเราได้คะแนน 400 ประเทศอื่นๆอยู่ที่ 600 PISA ไม่ได้วัดเฉพาะที่ครอบคลุมหลักสูตร แต่วัดว่าจบแล้วจะเป็นคนในสังคมที่มีคุณภาพอย่างไร PISA วัดทั้ง reading competency รวมทั้งอื่น ๆ และที่สำคัญเพิ่มเข้ามาในปี 2003 คือ problem solving ability สิ่งที่สำคัญที่สุดว่าทำอย่างไรจะสามารถวัดความสามารถพื้นฐานและความถนัดแยกคนให้ออกตรงชั้นมัธยมศึกษาศึกษาตอนต้น ว่าฝ่ายหนึ่งถนัดใช้มือกับใช้หัวเพื่อจะไป invent อะไร คือเอาเข้าไปในการอาชีวศึกษา ไม่ใช่กดดันให้คนที่ไปอาชีวศึกษาเป็นพลเมืองชั้นสอง ต้อง เคสีย์

การศึกษาคนอายุ 15 ปีนี้ให้ฐานใหญ่ ไม่ว่าคนจะไปทางอาชีวศึกษาคือใช้มือกับ ไข่หัว ซึ่งพวกนี้เป็นคนเก่ง ใช้มือและไข่หัวประดิษฐ์อะไรก็ได้ ถ้าผลัดกันคนเข้ามัธยมศึกษาศึกษาตอน ปลาย แล้วมาตั้งข้อสงสัยเรื่องระบบรับตรง นั้นไม่ใช่ประเด็น ถ้าเกลียดคนตั้งแต่อายุ 15 เรียบร้อยแล้ว เหลือคนส่วนหนึ่งมาทางอุดมศึกษาจะคัดด้วยวิธีอะไรก็ได้ ก็เข้ามาเพราะก็มีอยู่แค่ประมาณร้อยละ 20- 30 เท่านั้น กลุ่มคนก็คงเป็นกลุ่มเดิม ไม่ว่าจะสอบด้วยวิธีใด

2. ผลการสอบเฉลี่ย GAT/ PAT ที่ต่ำ เพราะการศึกษาภาคบังคับถูกเปลี่ยน agenda ไปแล้ว ครูยุคเก่าก่อนปี 2544 ถูกผลิตมาเพื่อถ่ายทอดความรู้ แต่ในปี 2544 agenda ใหม่คือปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ที่ไม่ได้เรียนมา ต้องรู้ระบบการฝึกหัดครู 5 ปีทั้งหมด คือ 4+1 4+2 ก็ยังไม่สามารถตอบโจทย์ได้ เพราะคนพวกนั้นไม่มีจิตวิญญาณ เรียนหนังสืออย่างเดียว และบริโภคนิยม ต้องฝึกตั้งแต่ปี 1 2 3 4 งานครูเป็นงาน craft และต้องแยกสอบต่างหาก ให้มี dignity ตั้งแต่ต้น

คุณหญิงสุชาดา กิระหันนท์

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. เรื่องรับตรงต้องคิดหลายอย่าง 1) การเรียนในมหาวิทยาลัยไม่ใช่สิทธิพื้นฐานของคนทุกคน ไม่มีประเทศใดในโลกที่บอกว่าคนทุกคนต้องจบ ปริญญาตรี ปริญญาโท หรือจบปริญญาเอก มหาวิทยาลัยก็ไม่ใช่ โรงเรียนสอนอาชีพ สมเด็จพระบรมราชชนกบอกว่า มหาวิทยาลัยคือสมองตันความคิดของชาติ มหาวิทยาลัยมีหน้าที่ต้องสร้างคนกลุ่มหนึ่ง 2) การที่มีโควตาว่างพื้นที่ ต้องคิด ด้วยว่าเขาจะสามารถอยู่ในสังคมของมหาวิทยาลัย ได้หรือไม่ เช่นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ ค้นหาและให้ทุนเด็กที่ยากจน และไม่สามารถเข้ามหาวิทยาลัยได้ เพื่อให้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ผลปรากฏว่า จะต้องดูแลอย่างมาก ทั้งจิตใจ การปรับตัว ดูแลสิ่งแวดล้อม แต่ก็เรียนหนังสือไม่ผ่าน ต้องตีวเพื่อประคองให้อยู่ได้ โดยหวังให้กลับไปอยู่ในชนบท

2. กระบวนการรับตรงเกิดขึ้นมา ด้วยเหตุผล 2 ประการ 1) มองว่า admission กลางไม่ได้เด็กที่มีคุณสมบัติตรง ที่จะมาเรียน จึงต้องมีกระบวนการรับตรงเพื่อดูคุณสมบัติเฉพาะ แต่พวกนี้ก็ต้องผ่านกระบวนการสอบมาแข่งกันอยู่ดี 2) มหาวิทยาลัยเริ่มจะคิดว่าความสามารถในการที่จะไปเอาเด็กดีมาเรียนของตัวเองผู้อื่นไม่ได้ เป็นกระบวนการแย่งเด็ก ดึงเด็กดีเข้ามาเรียน

3. การรับตรงเพื่อให้ได้เด็กที่มีคุณสมบัติตรงกับสาขาวิชาที่เรียนเป็น เรื่องดี แต่ต้องมีความยุติธรรมและต้องทำให้ดี จุฬา ฯ พยายามไม่รับตรง โดยรับประมาณร้อยละ 10 ขณะนี้มหาวิทยาลัยรับตรงเพิ่มขึ้นตามลำดับ แต่คนที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 น้อยลงทุกปี ขณะที่มหาวิทยาลัยตั้งใหม่มากขึ้นทุกปี การแย่งกันจึงเกิดขึ้น และจะนำมาสู่คุณภาพการศึกษา แต่จะไม่ให้มหาวิทยาลัยรับตรงคงเป็นไปได้เพราะ บางแห่งก็รับตรงไปเกือบ 100% ถ้าเรามองว่านี่คือธรรมชาติของการแข่งขันปล่อยเช่นนี้ไปอีกสักกระยะก็จะ settledown หากคำตอบเองได้ ในเมื่อมหาวิทยาลัยทุกแห่งต้องการเด็กที่มีคุณภาพดีเข้ามา เพื่อสร้างชื่อเสียง ให้ มหาวิทยาลัย ก็ต้องรับผิดชอบชีวิตข้างหน้า ของเด็กด้วย จบแล้วไปทำงานแล้วไม่ได้เรื่องก็กลับมาที่มหาวิทยาลัยว่าปล่อยจบมาได้อย่างไรอย่างนี้ ดังนั้นเรื่องรับตรงจะเป็นปัญหาต่อไปพอสมควร

4. เรื่อง GAT ถ้ามีการสอบที่ช่วยทำให้เด็กมองตัวเองว่าคิดวิเคราะห์เป็น หรือไม่ ด้วยข้อสอบที่คาดว่ามีความเที่ยง ถ้าส่วนที่ 1 ของ GAT ที่บอกว่าวัดความสามารถในการอ่านเขียน คิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาได้ อันนี้จะเป็นตัวอย่างหนึ่งที่จะมาตรวจสอบว่าที่สอนให้เด็กคิดเป็น เป็นไปตามนั้นหรือไม่

5. เรื่อง GPAX ลดลงจาก 20 มาเป็น 10-20 เกิดขึ้นเพราะบางมหาวิทยาลัยมองว่าระบบการรับที่เกิดขึ้นมาในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาทำให้ได้เด็กที่คุณภาพด้อยลงกว่าเดิม และ GPAX ทำให้ได้เด็กกลุ่มหนึ่งซึ่งอาจจะไม่ได้คุณภาพเข้ามาทำให้คุณภาพการศึกษาลดลง

6. GAT/ PAT ที่ต่ำลง เป็นเพียง sample size 1 ปีเท่านั้น PAT ของครูที่จะทำให้คนที่เป็นครูได้รับการดูแลพิเศษในแง่ของศักดิ์ศรี ถ้ามีการคัดเลือกคนที่ต้องการเป็นครูจริงๆ มีอะไรที่วัดโดยแยกต่างหาก และไปเรียนจริงๆ เนื้อหาให้แน่นและมีความเป็นครูอย่างแท้จริง จะเป็น การแก้ปัญหาของประเทศชาติได้ในอนาคต จะทำได้อย่างไร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

การรับตรงทำให้ มหาวิทยาลัยมีรายได้มากขึ้นจริงหรือไม่

ดร.มัทนา สานติวัตร

เกี่ยวข้งกัน เนื่องจากมหาวิทยาลัยของรัฐออกนอกกรอบ ต้องมีแผนเรื่องการเงินมาก

สพท.ประจวบ

สาขาเดียวกัน เรียนเหมือนกัน บางมหาวิทยาลัยรับตรงจะคิดค่าหน่วยกิตแพงกว่ารับกลาง

รองศาสตราจารย์ธิดิพันธ์ เชื้อบุญชัย

คณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่จุฬาฯ ราคาเหมือนกันไม่มีอะไรแตกต่าง แต่จะทุ่มเงินค่อนข้างมากเพื่อที่จะยกระดับฐานะของนักเรียนชนบท

รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ

เลขาธิการสภาการศึกษา

ประเด็นที่ควรหาข้อเท็จจริงคือการรับตรง บางมหาวิทยาลัยนอกจากรับตรงหรือรับผ่านระบบ admissions กลาง ระบบโค วต่ำ จ่ายค่าเล่าเรียนเหมือนกัน ยกเว้น พวกที่ได้รับทุน บางมหาวิทยาลัยเป็นเช่นนั้น หรือมีอีกบางมหาวิทยาลัยทำไม่เหมือนกัน หมายความว่าเด็กที่มาจากระบบ admissions กลาง กับเด็กที่รับตรงจ่ายไม่เหมือนกัน

ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์

เลขานุการที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

มหาวิทยาลัย ถูกสั่งให้รับตรงหมดในปี 2547 ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พยายามขอไว้รับตรงไม่เกินร้อยละ 50 หลังจากนั้น การรับตรงเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 80-90 ในบางมหาวิทยาลัย เพื่อการอยู่รอด ซึ่งการสมัคร การสอบเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.เนศอาภรณ์สุวรรณ

ที่ธรรมชาติศาสตร์ รับตรงกับรับกลางค่าใช้จ่ายต่างกัน แต่หลักสูตรโดยรวมไม่เหมือน พื้นฐานเหมือนกัน แต่วิชาอื่นต้องมีค่าใช้จ่ายในการจ้างอาจารย์พิเศษ

รองศาสตราจารย์ ด.ประวิต เอราวรณ

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1. ระบบการคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยต้องมองให้เชื่อมโยงทั้งระบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานกับการอุดมศึกษาพร้อมๆ กัน ปรัชญาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอุดมศึกษาไม่ไปด้วยกัน การศึกษาขั้นพื้นฐานเตรียมคนเพื่อ ให้เป็นพลเมืองของประเทศ แต่อุดมศึกษาจะมีเพียง ร้อยละ 10-20 การคิดจึงแตกต่างกัน การจัดการศึกษาแต่ละระดับ ต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน มีกระบวนการเรียนรู้และการประเมินที่ชัดเจนและต้องรักษาทั้ง 3 อย่างนี้ให้สมดุล ตอนนี้โมเมนตัมของประเทศไปอยู่ที่การประเมินมาก เมื่อให้นำหน้าการประเมินจึงเป็นระบบแพ็คตออกเป็นส่วนใหญ่ การเรียนการสอนจึงมุ่งไปที่การประเมินเพื่อให้เด็กสอบเข้ามหาวิทยาลัย ถ้าจะมองให้ดีอาจจะย้อนกลับไปทบทวนด้วยว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานที่รวมตั้งแต่ ป .1-ม.6 ชัดเจนหรือไม่ สิ่งที่ต้องทำให้เป็นเหมือนกันคือ ถ้าเป็นความสามารถสากลคือเรื่องคณิตศาสตร์ เรื่องการอ่าน และเรื่อง problem solving นี้เป็น literacy สากล ส่วนจะบวกเรื่อง local ที่ต้องการตอบสนองความเป็นไทยหรือความดีเข้าไป อย่างไรก็ตามการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องให้ชัดเจน

2. GAT/ PAT ที่จะไปสอบ มัธยมศึกษาปีที่ 3 ต้องเป็นการสอบที่ไม่ใช่ว่าสอบเพื่อเข้ามหาวิทยาลัย หรือสอบเพื่อจะ ไปดูว่าเด็กมีทักษะการคิด หรือไม่ แต่ต้องเป็นการสอบที่เขาค้นพบตัวเองว่าจะตัดสินใจไปสายสามัญหรือสายอาชีวศึกษา

3. ประเด็นที่เป็นปัญหาใหญ่ของประเทศ คือ ต้องสร้างความเป็นมาตรฐานเดียวกันของโรงเรียนและของมหาวิทยาลัยให้ได้

คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ถ้าโรงเรียนเห็นคุณค่าระบบรับตรง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาต้องร่วมมือกัน ควรจะจับมือคุยกันเพื่อจัดระเบียบ ต้องเริ่มตั้งแต่เวลาเด็กเรียน ไม่ใช่ตอนรับตรง ถ้ามหาวิทยาลัย จะให้โควตาพิเศษ ต้องจับมือกับ โรงเรียน

พัฒนาเด็กให้มีคุณภาพ เพื่อเตรียมคนให้มีความชำนาญเฉพาะ สร้างความเข้มแข็ง โดยเริ่มตั้งแต่ มัธยมศึกษาตอนต้นหรือมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. เห็นด้วยกับเรื่อง GAT/PAT ดูว่าทำเพื่ออะไร ถ้าเพื่อพัฒนาคุณภาพก็เป็นประโยชน์ ควรปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน ในขณะที่เดียวกันต้องจับมือกันให้ครูเข้าใจข้อสอบลักษณะนี้ ยากให้นำไปสู่ไม่ใช้การสอบปลายทางเท่านั้น แต่นำไปสู่กระบวนการที่พัฒนาครูให้ครูสามารถประเมินและช่วยเด็กในเรื่องนี้ได้ตลอดแนว

3. เรื่องการลด GPAX ลงนั้นโดยบอกว่ามาตรฐานโรงเรียนไม่เท่ากัน มีโรงเรียน กลุ่มหนึ่งที่ทำให้เกรดเพื่อ ซึ่งมีไม่มากนัก และไม่เคยส่งเด็กเข้าระบบ admissions (โรงเรียน หนองชุมแสง) โรงเรียนที่เข้าสู่ระบบ admissions ส่วนใหญ่ จะเป็น โรงเรียน ที่กวดเกรด และควรกำหนดไม่ให้โรงเรียนที่ให้เกรดเพื่อเข้าระบบ admissions

นายบัณฑิต ศรีพุทธางกูร

เลขาธิการสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

การวัดคุณธรรมความดียังไม่ดี วัดแต่ความเก่ง ถ้าใช้ระบบ 3 ดี เข้ามา อาจมีประโยชน์ยิ่งขึ้น

ศาสตราจารย์ ดร. อุทุมพร จามรมาน

นักเรียนที่สอบเดือนกรกฎาคมเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 สอบอีกครั้งเดือนมีนาคมนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คะแนนจึงสูงขึ้นทุกวิชา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง GAT นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 นั้น วัดดูประสงค์ที่ควรมี คือ เพื่อแยกเด็กให้ชัดเจนว่าจะไปสายสามัญหรือสายอาชีพ แต่ข้อสอบ GATแยกเด็กไม่ได้ จะให้เป็นตัวแนะนำได้อย่างไร

นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์

ประธานร่วม

สิงคโปร์ทำได้

ศาสตราจารย์ ดร. อุทุมพร จามรมาน

ทำได้ ปัจจุบันไม่ได้ แต่สามารถออกแบบตามวัตถุประสงค์ได้ ถ้าต้องการแบบนี้ ก็ต้องออกแบบใหม่

ประเด็นที่ 3 คุณภาพของผลผลิตจากระบบการศึกษา

วันที่ 12 กันยายน 2552 (เวลา 8.30 – 12.30 น.)

นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ ประธาน
ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาติ กีระนันท์ ประธานร่วม

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาติ กีระนันท์

ประธานร่วม

การอภิปรายต่อจากนี้ เป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะฝ่ายผู้ใช้ผลผลิต คือ สภาอุตสาหกรรมและสภาหอการค้าจะให้ข้อมูลว่า ต้องการบัณฑิตที่มีคุณภาพอย่างไร ในขณะที่ สพฐ. สอศ. สช. กศน. สกอ. รวมทั้งผู้ที่ประเมินภายนอกด้วย จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตที่สร้างขึ้น

ในอนาคตข้างหน้า การผลิตบัณฑิตไม่ได้มีเรื่องสำคัญคือจำนวนเท่านั้น เพราะโลกของการแข่งขันทำให้สภาวะต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากมาย ขณะนี้โลกไม่มีพรมแดนขีดกั้นระหว่างประเทศ ภาคอุตสาหกรรม สามารถแสวงหาบุคลากร จากประเทศต่างๆ ทั่วโลกมาทำงานของเขา ทำให้ บัณฑิต ไทย หรือคนที่จบการศึกษา ต้อง แข่งขันกับ บัณฑิตจาก ทั่วโลกทั้งจาก สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา อินเดีย จีน ฯลฯ เพราะฉะนั้น คนรุ่นใหม่นอกจากจะมีความรู้ มากมายแล้ว จะต้องสามารถปรับตัวให้เข้ากับบริบทของโลก เช่น การเรียนรู้ตลอดชีวิต ต้องปรับตัวให้ทันกับความรู้กับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป สภาพของธุรกิจ สภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปให้ได้ด้วย คุณสมบัติเหล่านี้จะถ่ายทอดลงไปในอนาคตที่เราผลิตขึ้นมาได้อย่างไร

ในช่วงนี้จะเป็นการอภิปรายใน 2 ประเด็นคือ

ประเด็นที่ 5 สถาบันอุดมศึกษาสามารถผลิตผู้เรียน ผู้จบการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของประเทศหรือยัง

ประเด็นที่ 6 ระบบการประเมินผล

สำหรับการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของผลผลิตจากระบบการศึกษามีทั้งผู้แทนภาคเอกชนและภาครัฐ ได้แก่ นายสมมาตร ชุนเศรษฐ นายอรรถการ ตฤณรังสี ศาสตราจารย์สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ นางศิริพรรณ ชุมชุม นายพิชัย แก้วสุวรรณ นายป าน กิมปี สรุปลงโดยสังเขปดังนี้

การนำเสนอข้อมูล

คุณสมบัติ ขุนเศรษฐ

รองเลขาธิการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้ร่วมระดมความคิดเห็นหลายรอบเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตที่พึงประสงค์ในแง่ของภาคเอกชน สรุปได้ 9 ประการ ดังนี้

ประการแรก ต้องการกำลังคนที่มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น หมายถึง ความสามารถพื้นฐานที่ต้องมี เช่น ความสามารถในการสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์ ความรู้และทักษะวิชาชีพเฉพาะด้าน คนที่จบมาต้องสามารถประกอบอาชีพได้ และทำงานได้ ตั้งแต่ระดับอาชีว ศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันคือ นักศึกษาที่จบมาแล้วไม่สามารถทำงานได้จริง ทั้งเต็มร้อย ยังเป็นภาระและเป็นต้นทุน ของสถานประกอบการ ในการฝึกงานให้ อย่างน้อย 3 - 6 เดือน ทำให้สถานประกอบการเปลี่ยนสภาพเป็นมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ประการที่สอง ต้องการ กำลังคนที่เป็นคนดี สภาอุตสาหกรรม คิดตรงกัน ว่า กำลังคน ที่ต้องการคือ คนดี ขณะนี้ “คนดี” ในสังคมมีน้อยลง การผลิต “คนเก่ง” แต่ “ไม่ใช่คนดี” ในคนเดียวกัน ทำให้เกิดปัญหาได้ เพราะ เก่งแล้วอาจจะทุจริตคอร์ปชั่น โกงบริษัท ภาคเอกชนยิ่งทุจริตคอร์ป ชันได้ ง่ายมาก ภาคราชการทุจริตคอร์ปชั่นยากกว่า เพราะมีกฎหมาย ระเบียบ กติกามากมาย ยกตัวอย่าง การจัดซื้อจัดจ้าง ถ้าคนไม่มีคุณธรรมจริยธรรม ไม่มีค วามดีในตัว แค่ไปต่อรอง ขอ supplier ประมาณ 1% หรือ 2% จากการจัดซื้อวัตถุดิบปีหนึ่งประมาณ 5000 ล้านบาทเข้ากระเป๋า จะทำได้ ง่ายกว่าระบบราชการ มากมาย หากถามว่า ตอนที่คัดคนเข้ามา รู้หรือไม่ว่า คนนี้เป็นคนดี ดูหน้าตา ซื่อๆ ไสๆ น่าจะเป็นคนดี หน้าตาเหี้ยมๆ หน้าตาดำ อาจจะโกง ซึ่งบอกไม่ได้ วัตถุตรงนี้ไม่ได้ เชื่อว่า ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องการคนดีและเก่งเหมือนกัน สถานศึกษาจะรับประกันดีได้หรือไม่ว่า จะ จัดให้มีการเรียนการสอน วิชาคุณธรรม จริยธรรม มากขึ้น ปัจจุบันจัดในเกณฑ์ที่ไม่แตกต่างจากวิชา อื่น ยกเว้นวิชา ภาษาไทย ไม่แน่ใจว่า การเรียนไม่ก็วิชา จะสอนให้เป็นคน ดี ได้หรือไม่ ทั้งนี้ ภาคเอกชนพร้อมที่จะทำงานร่วมกับภาครัฐโดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการในการผลิตกำลังคน

ประการที่สาม ต้องการ กำลังคนระดับ ปวช. ขณะนี้ภาคอุตสาหกรรมขาดกำลังคนระดับ ปวช. ปวส. อย่างมาก และสามารถรับทุกคนที่จบมาเข้าทำงานได้ เว้นแต่เด็ก จะเลือกงาน แต่ที่ สำคัญเด็กเหล่านี้ จบแล้วไม่ยอมทำงาน จบ ปวช. ก็อยากจะเรียน ปวส . จบ ปวส. ก็อยากจะเรียน ปริญญาตรี รัฐบาลนี้ต้องการกระตุ้นเศรษฐกิจ จึงจัดให้มีโครงการตันกล้าอาชีพเพื่อฝึกอบรมบัณฑิต เป็นเวลา 3-4 วัน เพื่อรองรับอาชีพให้เขา ซึ่งภาคเอกชนเห็นว่าเป็นเรื่อง จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับ บัณฑิตใหม่ ยกตัวอย่าง ผมทำธุรกิจรองเท้า โรงงานต้อง การคนที่ ตัดเป็น เย็บเป็น การตัดเย็บ รองเท้าอาจจะแตกต่างจากการเย็บเสื้อผ้า เย็บเป็น ตัดเป็นถามว่าขณะนี้ไม่มี ไม่มี ต้องมาสอน เรา ต้องจัดหลักสูตรให้ ส่วนของตันกล้าอาชีพ หลักสูตรที่จัดเป็น หลักสูตรเรื่องตัด และเย็บ ผมรับอาสาที่

จะช่วยสอนและการันตี ว่า คนที่มาเรียน กับเรามีงานทำแน่นอน ปัญหาคือ มีคนมาสมัครน้อย มาก หลายอาชีพจัดการฝึกให้แล้วก็ยังตกงาน และมีหลายอาชีพฝึกจบแล้วไปทำเป็นถ้ำถ้ำน้อย เป็นต้น

การที่เด็กไม่เรียน ปวช. หรือ ปวส. แต่เลือกเรียนต่ออุดมศึกษานั้น เป็นเพราะทิศทางการ สื่อที่เด็กนักเรียนได้รับตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รวมถึงการแนะนำของครูแนะแนว เด็กเข้าใจ หรือไม่ว่า เรียนอะไรแล้วเขาได้อะไร เขา จะทำอะไรได้บ้าง ครูแนะแนว ได้ชี้ทิศทางให้เขาชัดเจน มากน้อยเพียงใด ยกตัวอย่าง ขณะนี้ภาคเหนือกับภาคอีสานเริ่มกรีดยางพาราได้แล้ว ถ้าทำโดยไม่มี วิชาการ คงจะขายต่างประเทศได้เพียงน้ำยางกับยางแท่งเท่านั้น แต่หากมีบุคลากรมารองรับจะ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับน้ำยางที่ผลิตได้มากยิ่งขึ้นด้วยรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับธุรกิจที่จะ เกิดขึ้นในอนาคตในภาคของสินค้าเกษตรกร

ประการที่สี่ ต้องการ กำลังคนที่มีความรู้ความสามารถตรงกับงานที่จะต้องทำ กำลังคน ในขณะนี้ มุ่งเรียนถึงระดับปริญญาตรีตามค่านิยม เพื่อสร้างความภูมิใจให้แก่พ่อแม่ผู้ปกครอง โดย ไม่คำนึงว่าจะมีงานทำหรือไม่ อีกทั้ง ไม่สนใจว่าหากจบ ปวช . ปวส. มีงานทำ แน่แน่นอน ในขณะที่ ภาคเอกชนต้องการ กำลังคนระดับ ปวช. ปวส. ไม่ต้องการปริญญาตรี ทำให้บัณฑิตปริญญาตรีต้อง ยอมลดวุฒิการศึกษาในการสมัครเข้าทำงาน เหลือเพียง ม.ปลาย ปวช . หรือ ปวส . งานที่ทำคือ คนงานสายการผลิต ซึ่งดีกว่าไม่มีงานทำ แต่การรับคนเหล่านี้เข้าทำงาน ได้สร้างปัญหากับระบบ แรงงานสัมพันธ์ เพราะหลังจากทำงานได้ 1-2 ปี จะต้องมีการขอปรับวุฒิการศึกษาตามความเป็น จริง ทั้ง ๆ ที่ ลักษณะงานที่ทำคือ งานระดับ ปวช. ปวส. หรือ ม.6

นอกจากนี้ ต้องการคนทำงานที่จบตรงสาขาวิชาชีพจำนวนมาก เช่น สาขาช่างทั้งช่างไฟ ช่างเชื่อม ช่างทำรองเท้า ช่างออกแบบรองเท้าที่ต่อไปทุกบริษัทต้องมีฝ่ายออกแบบเอง ต้องมีสินค้า ตัวอย่างที่โชว์ได้ ทำได้ทุกชนิด ทำไปทำมาพอจะรับพร้อมกัน จำนวนมาก ปรากฏว่า ขาด คนไม่มี ในขณะที่บัณฑิตว่างงาน นี้คือความบกพร่อง ของหลักสูตรไม่สอดคล้อง กับความต้องการของ ตลาดแรงงาน ผมคิดว่ากระทรวงศึกษาธิการและภาคเอกชนจะต้องร่วมมือกันอย่างจริงจัง

ในส่วนของหลักสูตรที่สอน กระทรวงศึกษาธิการควรต้องทราบความต้องการของ ตลาดแรงงานใน แต่ละพื้นที่ แต่ละจังหวัด แล้วจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน เพราะ ขณะนี้ การจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับ ความต้องการ ตัวอย่าง วิชาคอมพิวเตอร์ ไม่ว่าจะเรียน สาขาวิชาใด ก็ต้องเรียนคอมพิวเตอร์ ทั้ง ๆ ที่ บางสาขาวิชาไม่จำเป็น เช่น สาขาเกษตร อย่างไรก็ตาม การเรียน คอมพิวเตอร์ เป็นทักษะจำเป็น พื้นฐานที่ ควรต้องรู้ การเปิดวิชาซ้ำซ้อนกันทำให้ เกิด การแย่งครูอาจารย์ แย่งทุกอย่าง และท้ายที่สุด จะไม่ได้ตามที่ตัวเองถนัด วิทยาลัยขณะนี้เปิด มากมายจนล้น ทำให้เกิดปัญหาคือ ความต้องการกำลังคนกับหลักสูตรไม่สอดคล้องกับ ผู้ใช้ต้องการ กำลังคนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ดังนั้น หน่วยผลิตและหน่วยผู้ใช้ควรต้องปรึกษาหารือ ร่วมกันมากขึ้น

สิ่งที่ภาคเอกชนคาดหวังคือ ภาคเอกชนพร้อมให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการ จัดระบบทวิภาคี และสหกิจศึกษา ในส่วนของทวิภาคี ที่ให้เรียนปฏิบัติการร้อยละ 50 ของเวลาเรียน ถือว่าเพียงพอ สำหรับสหกิจศึกษาที่ให้ฝึกปฏิบัติทั้งหลักสูตรเพียง 4 เดือน คือเทอมเดียว จากเวลา

เรียนทั้งหมด 8 เทอมของการเรียน 4 ปี คิดว่า น้อยไป ไม่เพียงพอสำหรับหลักสูตรปริญญาตรี เสนอ
 ว่าเป็นให้สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการในการ จัดสหกิจศึกษา พร้อมกับให้อาจารย์เข้าไปเรียนรู้
 ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีร่วมกับนักเรียนด้วย ต้องสร้างระบบความร่วมมือระหว่างกันให้ชัดเจน

ประการที่ห้า หน่วยงานดูแลการศึกษาเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเป็น
 หน่วยงานเดียวกันหรือไม่ มีบอร์ดชุดเดียวกัน เพื่อให้เกิดการบูรณาการ เรื่อง ใดที่ต้องการให้สำเร็จ
 ต้องรีบเร่งดำเนินการ สถานศึกษาต่าง ๆ มีเพียงพอหรือไม่ คิดว่าเกินพอในฐานะที่เรามีอยู่

ประการที่หก การเรียนการสอนเน้นเชิงพาณิชย์มากเกินไป อาจารย์ต้องบินไปสอน ไม่มี
 วันหยุด

ประการที่เจ็ด ต้องการนักเรียนที่มีคุณภาพ บางโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนต่อห้องมาก
 เกินไป (50-60 คน ต่อห้อง) ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาขาดคุณภาพมาตรฐาน ขาดจริยธรรม คุณธรรม
 ควรมีประมาณ 30 คนต่อห้องเท่านั้น

ประการที่แปด ต้องการเห็นครูที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การมีนักเรียนต่อห้องมากทำให้ครู
 รับภาระมากเกินไป ครูได้รับการพัฒนาแค่ไหน ครูมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือ ไม่ หรือครู
 ใช้จ่ายเกินความจำเป็น คนไม่อยากเป็นครู ไปเรียนสาขาอื่นกันหมด เพราะรายได้มากกว่า ทุกวันนี้
 เรียนที่ไหนไม่ได้ถึงจะเรียนเป็นครู แล้วจะได้ครูที่เก่งมาสอนเด็กได้อย่างไร

ประการที่เก้า ระบบข้อมูล ควรมีการจัดทำระบบข้อมูลความต้องการจำเป็นที่เป็นปัจจุบัน
 ทันเวลา ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ข้อมูล ตัวอย่าง งานโลจิสติกส์ ต้องการคนขับคนเป็น
 แสคน แต่ขาดแคลนคนขับรถ เพราะข้อมูลเหล่านี้ไม่เป็นระบบ หาไม่เจอ หรือไม่มีการจัดทำ คน
 ต้องการข้อมูลกับคนเก็บข้อมูลไม่พบกัน

สรุปว่า ต้องการคนดี คนเก่งในคนเดียวกัน และ เป็นคนดีนำหน้าคนเก่ง เป็นคนที่รู้เรื่อง
 การเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เข้าใจระบบรัฐสภา
 เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต ไม่ซื่อลึทธิขายเสียง “เงินไม่มา กาไม่เป็น” เป็นต้น

คุณหญิงสุชาดา กิระนันท์

ประธานร่วม

ขอบพระคุณ ท่านรองเลขาธิการฯ คุณสมมาต เราได้ประเด็นใหญ่ที่จะเป็นการบ้านต่อ เมื่อ
 วานนี้ท่านรัฐมนตรีได้พูดประเด็นนี้ว่า ความรู้พื้นฐานในเรื่องประชาธิปไตย เราบอกคนว่าเขามีสิทธิ
 อะไร เราบอกเรื่องหน้าที่เขาหรือเปล่า เราบอกว่าการเป็นสมาชิกที่ดีของประเทศของสังคมจะต้อง
 เป็นอย่างไร เราย้ำตรงนี้แค่นี้ที่ท่าน รมต.เมื่อวานได้ย้ำประเด็นนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ผมเห็นด้วยเกือบ 100% ที่คุณสมมาตอภิปราย และขอให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่กระทรวงกำลังดำเนินการ ดังนี้

1. การเดินทางไปสอนนอกที่ตั้งมหาวิทยาลัย ล้ายของอาจารย์ ตอนนั้น สกอ .ได้ทำระเบียบออกมาและผมลงนามไปแล้ว เรื่องการไปสอนนอกที่ตั้งมหาวิทยาลัย ย จะเปิดสอนที่ไหนก็ได้แต่ต้องเน้นคุณภาพ ถ้าคุณภาพไม่พร้อมเท่ามหาวิทยาลัยแม่ไม่อนุญาต ให้เปิด และ สกอ .ต้องบังคับใช้ระเบียบนี้ มิเช่นนั้น จะกลายเป็นเชิงพาณิชย์ไปหมดและผมได้พูดเรื่องนี้ในที่ประชุมอธิการบดีไปแล้ว

2. เรื่องหน่วยงานดูแลสถานศึกษาเอกชนทั้ง มหาวิทยาลัย โรงเรียน อาชีวศึกษาเอกชน โรงเรียนเอกชน ควรจะเป็นหน่วยงานเดียวกันดูแลหรือไม่ อย่างไร เพราะมีส่วนที่เหลื่อมกันอยู่มาก อย่างเช่น สกอ. ดูแลทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน สอศ.ดูแลเฉพาะวิทยาลัยอาชีวศึกษาของรัฐ เช่นเดียวกับ สพฐ .ดูแลเฉพาะโรงเรียนของรัฐ ในขณะที่ สช . ดูแลทั้งโรงเรียนประถม มัธยม และ อาชีวศึกษาเอกชน อันไหนถูกอันไหนผิดผมว่าช่วยกันคิดก็ดี และมีปัญหาอยู่เหมือนกันที่คนละหน่วยดูแล ยกตัวอย่าง เช่น คี ศึกษานิเทศก์ ที่จะไปช่วย แม่แต่ระดับ รร . ก็เป็นปัญหาว่าจะเอาศึกษานิเทศก์จาก สพฐ.ที่เชี่ยวชาญอยู่เยอะเข้าไปช่วย รร .เอกชน ซึ่งนโยบายชัดเจนว่าต้องเข้าไปช่วย รร.เอกชน หมายความว่าคุณภาพเด็กไทยทั่วประเทศ กระทรวงศึกษาธิการต้องรับผิดชอบ แต่ความเป็นคนละหน่วยก็มีปัญหา ผมส่งไปแล้ว และรู้ว่ามีปัญหา เป็นการสั่งเชิงนโยบายแต่ทางปฏิบัติยังไม่ได้ประเมินว่าจะได้ผลมากน้อยแค่ไหน อันนี้เป็นสิ่งที่ทางปฏิบัติไม่รู้เกิดขึ้นที่เปอร์เซ็นต์ แต่จุดประกายประเด็นนี้ขึ้นมาเป็นเรื่องที่ดี

3. เห็นด้วยเรื่องที่จะสอนประชาธิปไตย และดีใจที่คุณสมมาตเสนอมา และต้องช่วยกันพูดเยอะๆ เพราะเข้าใจว่า แม้แต่หน่วยงานใน ศธ .จำนวนไม่น้อยก็ยังคิดว่าเรื่องนี้ไม่สำคัญ แต่ต้องทำ เพราะเป็นนโยบายรัฐมนตรี 3 D ที่มอบไป ซึ่งตรงกับที่คุณสมมาตพูด 2 D คือ

3.1) Democracy ต้องสอนให้เด็กเชื่อมั่นศรัทธาในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ต้องสอนให้เด็กต่อต้านการทุจริตและการซื้อสิทธิขายเสียง เพราะคือมะเร็งร้ายของประชาธิปไตย ขอให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของเรื่องนี้ และต้องทำจริง

3.2) Decency คุณธรรม 8 ข้อของ สพฐ. ที่ระบุไว้ในหลักสูตร ที่จะทำให้คนดีมีคุณธรรม ต้องทำให้ครบและครอบคลุม ขอให้ทำกันจริงๆ ในทุกระดับที่มอบไป ทั้ง ระดับพื้นฐาน อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ต้องการเห็นบัณฑิต ที่มีอุดมคติมีคุณธรรมจริยธรรม และต้องประชาธิปไตยด้วย

นายอรรถการ ตฤษรังสี

รองประธานกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สภาหอการค้าไทย

ประเด็นที่ จะเสนอต่อไปนี้ ตรงกับคุณสมบัติ และ ดร. ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ จาก ม .
ขอนแก่น และประเด็นอื่น ๆ ที่น่าสนใจหลายประการ ดังนี้

1. การเรียนการสอน การเรียนการสอนในปัจจุบันมีปัญหาตั้งแต่ชั้นอนุบาล เห็นได้จาก
นักเรียนอนุบาลมีการแจกขนม เพื่อให้เพื่อนเลือกเป็นหัวหน้าห้อง ทางออก คือ ตัด
วิเคราะห์ หลักปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน ตัวอย่างการเรียนการสอนของประเทศญี่ปุ่น สอน 4 อย่าง
คือ สอนด้านจิตใจ วินัย การสร้างความเข้มแข็งของทีมงาน และความมุ่งมั่นอดทน ต้องตั้ง
ภาคเอกชนให้มาร่วมมือกับภาครัฐมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเรียนภาคปฏิบัติ เพระเทคโนโลยีต่าง
ๆ มีการเปลี่ยนแปลงไปเร็วมาก กว่ารัฐจะผลิตบัณฑิตปริญญาตรี 4 ปี ขึ้นมาเทคโนโลยีในสมัยเรียน
อาจล้าสมัยไปแล้ว

2. หลักสูตร ควรให้เรียนในส่วนที่จำเป็นต่อการทำงานจริง ๆ ตัดส่วนที่ไม่ใช่ออกไป เพราะ
ภาคเอกชน ต้องการหลักวิชามาช่วยเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. การทำงาน การทำงานต้องมีวิสัยทัศน์ มี action ต้องปฏิบัติให้มาก ต้องทำด้วยความ
อดทน ต่อเนื่อง มีการวัดประเมินผลทุกมิติ เน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควรมีการทดสอบ
ความสามารถทักษะ การเรียนรู้ของพนักงานเป็นระยะ เช่น ทำงาน 3 ปี ทำอะไรเป็น ทำงาน 5 ปี
ทำอะไรเพิ่มขึ้นได้บ้าง เป็นต้น หรือยกตัวอย่างบริษัทของผม ทำไมถึงประสบความสำเร็จได้ภายใต้
การแข่งขันกับนานาชาติประเทศ ทั้งนี้ เป็นเพราะมีมาตรฐานการฝึกที่หนักกว่า โดยเฉพาะเรื่องวินัย การ
ตรงต่อเวลา การรับปากรับคำแล้วต้องทำได้ตามนั้น ไม่ใช่รับอย่างทำอย่าง ซึ่งปี
อุตสาหกรรมไทย คือ การรับ-ส่งสินค้าไม่ตรงต่อเวลา การแข่งขัน จึงอ่อนแอกว่า ประเทศอื่น ทำงาน
เป็นทีมไม่เป็น ไม่สามารถฝึกให้นักศึกษาไทยทั้งหมดเก่งเหมือนกันทั้งภาษาอังกฤษ คำนวณ หรือ
คณิตศาสตร์ เด็กไทยอาจจะมี ความเก่งที่ต่างกันแต่ละภูมิภาค แต่ละจังหวัด แต่ละอำเภอ
ในขณะที่คนญี่ปุ่นจะถูกฝึกให้รักษาสมดุลของทีม

3. ความต้องการแรงงาน ภาคเอกชนมีความต้องการแรงงานจำนวนมาก ขณะเดียวกันก็
มีคนว่างงาน คนตกงานจำนวนมาก

4. สหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยควรเพิ่มเวลาในการฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น ใช้เวลาเรียนให้
น้อยลง เรียนไปทำงานไปด้วย ได้ทักษะ ได้รายได้ จากประสบการณ์ที่เห็นมา ของประเทศไทยเรียน
มาก ฝึกงานน้อย ในขณะที่ประเทศญี่ปุ่น มีข้อดีที่มีวินัย ตรงต่อเวลา รักษาคำพูด ฝึกให้รักษาความ
เป็นทีมงาน ของไทยมีข้อดีคือ มีมาตรฐานการฝึกที่หนักกว่า ตัวอย่างเช่น นักศึกษาที่ฝึกงานใน
โครงการสหกิจศึกษาร้อยละ 92 ได้งานทำ ส่วนมหาวิทยาลัยรามคำแหง นอกจากฝึกสหกิจศึกษา
แล้ว ยังให้ไปฝึกวิชาชีพเพิ่มอีก 8 หน่วยกิต รวมเป็น 15 หน่วยกิต ปรากฏว่าได้งานทำทุกคน

6. คุณลักษณะของคนที่ต้องการ ต้องการคนดี มีปัญญา และมีความสุข

สรุปว่า อยากเห็นความร่วมมือระหว่างหน่วยผู้ใช้บัณฑิตและหน่วยผู้ผลิตบัณฑิตมากกว่านี้

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์ ประธานร่วม

จากข้อมูลที่น่าเสนอผ่านไป ทำให้ได้ ภาพชัดเจนยิ่งขึ้นว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิด ความรู้สึก หรือ action อย่างไรต่อผลผลิตของเรา ขอให้ สมศ. นำเสนอก่อน

ศาสตราจารย์สมหวัง พิธิยานุวัฒน์

ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

สำหรับ เรื่อง คุณภาพ ผลผลิตของระบบการศึกษา สมศ. ได้ประเมินคุณภาพของผู้สำเร็จ การศึกษาทั้งชั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาชั้นพื้นฐาน ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสุข แต่ไม่ค่อยเก่ง โดยเฉพาะในมาตรฐานที่ 4 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจรณ์ญาณ และมาตรฐานที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ตาม หลักสูตรยังไม่น่าพอใจเกือบทุกกลุ่มสาระ ยกเว้นสุขศึกษาและพลศึกษา

2. อาชีวศึกษา กับ อุดมศึกษา ไม่ได้วัด ความเป็นคนดี แต่วัดการมีงานทำ ความพึงพอใจ ของผู้ประกอบการ โดยให้แต่ละสถาบันเป็นผู้ติดตามบัณฑิต ซึ่งข้อมูล ที่ได้อาจไม่ถูกต้องนัก ควร ต้องปรับวิธีวัดโดยให้ สทศ. เป็นผู้ติดตามบัณฑิต วัดคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและควรติดตาม ตาม TQF ที่เชื่อมโยงตั้งแต่พื้นฐาน อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ไม่ใช่ TQF เฉพาะอุดมศึกษาเท่านั้น ในการประเมินรอบสาม ควรวัดกันด้วยคุณภาพแทนการวัดด้วยความพึงพอใจ โดยให้ความพึงพอใจ เป็นส่วนหนึ่งของคุณภาพบัณฑิต คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา

3. ผู้สำเร็จอาชีวศึกษา ร้อยละ 53 และ ร้อยละ 71 สามารถเรียนจบ ปวช. และ ปวส. ได้ใน เวลาที่กำหนด ส่วนใหญ่ ร้อยละ 60 เรียนจบแล้วเรียนต่อปริญญา มีเพียงร้อยละ 40 เท่านั้นที่เข้าสู่ ตลาดแรงงาน ทำให้ขาดกำลังคนสายช่างตลอดมา ดังนั้น ต้องนำระบบ TVQ มาใช้ และประสาน ความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับเอกชนให้ได้ โดยเป็นบอร์ด์บริหารร่วมกัน ลงทุนร่วมกันครั้งต่อครั้ง แบบนิวซีแลนด์ หลักสูตรที่จะเปิด ต้อง approve โดยบอร์ด์ ซึ่งเป็นภาคเอกชนกับภาครัฐมาบริหาร ร่วมกันและออกเงินคนละครึ่ง หลักสูตรจะเป็นยิ่งกว่าทวิภาคี เพราะเป็นการลงเงินและ รับผิดชอบว่า จบแล้วตรงกับความต้องการแน่นอน

4. ระดับ อุดมศึกษา คุณภาพบัณฑิต โดยทั่วไป ดี เหมือนอาชีว ศึกษา เพราะให้แต่ละ มหาวิทยาลัยติดตามบัณฑิตเอง อาจเป็นปัญหาบ้าง ดังนั้นในการประเมินรอบสามจะต้องเปลี่ยนวิธี วัดให้เป็นมาตรฐานกลาง มีความชัดเจน เรื่องการวิจัย ต้องปรับปรุง โดยเฉพาะการพัฒนาคณาจารย์ เพราะมีคณาจารย์ไม่ถึง ร้อยละ 20 จบปริญญาเอก และมีตำแหน่งทางวิชาการเพียงร้อยละ 40 โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยใหม่ๆ ในระยะต่อไปควรกำหนดความพร้อมให้ชัดเจนพร้อมทั้งมีมาตรการ ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด เช่น ในอดีตที่เคยมีโครงการพัฒนาคณาจารย์ (UDC) ที่ศาสตราจารย์ ดร. สิปปนนท์ เกตุทัต เคยริเริ่มไว้

5. การคัดเลือกคนมาเป็นครู คณาจารย์ ปัจจุบัน เป็นที่รู้กันว่าเรียนอะไรไม่ได้ให้ไปเรียนครู ถ้าวิชาที่ครูเป็นแบบนี้ คงไม่สามารถ แข่งขัน กับนานาชาติได้ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทำให้ประเทศชาติหมดความหวัง สิ่งที่รัฐบาลนี้พยายามจะแก้ปัญหาโดยแต่งตั้งรองศาสตราจารย์วารกรณ์ สามโกเศศ และศาสตราจารย์วิจิตร ศรีสอ้าน เป็นประธาน ต้องทำให้เกิดขึ้นโดยไว คือ เรื่องคนดี คนเก่งมาเรียนครู เพื่อเตรียมคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ให้เป็นครูที่แท้จริง ที่สามารถสอนให้นักเรียนตั้งคำถามได้ และไม่ต้องกลัวว่าถามคำถามไม่ถูก ถามอะไรก็ได้ หน้าที่ของครูคือ ตอบให้สอดคล้องกับวิชาที่สอน ยิ่งถามน ออกเรื่องยิ่งดีทำทนายในการตอบของครู ครูที่แท้จริงควรต้องมีวิชาชีพ มีบาร์มีที่บ่งบอกว่าเป็นครู อาจารย์

6. การวิจัย สนับสนุนให้ใช้การวิจัยในกระบวนการเรียนการสอน ให้การสอนกับการวิจัยเป็นเรื่องเดียวกัน ใช้การวิจัยเป็นการพัฒนาคน พร้อมทั้งสนับสนุนมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติหรือการวิจัยของมหาวิทยาลัยอื่น เช่นการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน เป็นต้น

7. อุดมศึกษาเชิงพาณิชย์ ต้องทำเป็นมาตรฐานสากล ต้องมีการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ พัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างชื่อเสียง ไม่ใช่การเปิดภาคค่ำ ไม่ใช่ทำอะไรเลื่อนลอย สกอ. ต้องผลักดันเรื่องมาตรฐาน 7 มาตรฐาน ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

8. การวัดและประเมิน ยึดหลักการวัดและประเมินเพื่อการเรียนรู้ (assessment for learning) จะทำอะไรให้เป็นการวัดและประเมินเพื่อการพัฒนา จะต้องประเมินระหว่างการเรียน การสอน ต้องบูรณาการเรื่องการประเมินเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอน และใช้ทันทีเพื่อปรับปรุงทั้งการเรียนการสอน ส่วนเรื่องการเรียนรู้ต้องโยงกับเรื่องมาตรฐาน ถ้าใช้มาตรฐาน TQF ของอุดมศึกษา เวลาจัดการเรียนการสอนก็ต้องอิง TQF ทำนองเดียวกัน เวลาประเมินก็ต้องประเมินตาม TQF ซึ่งเป็นเรื่องใหญ่ที่จะต้องหาวิทยากรไปบรรยายเพื่อสร้างความเข้าใจและจูงใจให้อาจารย์มหาวิทยาลัยปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน

9. การประกันคุณภาพ ภายในองค์กร ต้องทำตั้งแต่ระดับหลักสูตร และระดับการเรียนการสอน ให้เป็นวิถีชีวิตการทำงานปกติของครู คือต้องประกันคุณภาพตั้งแต่ระดับล่างขึ้นสู่บน เหมือนของประเทศเกาหลีใต้ ซึ่งจะได้ผลดีกว่าทำจากบนลงล่าง

10. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ ระดับอุดมศึกษา อาชีวศึกษา และการศึกษาขั้นพื้นฐาน เชื่อถือได้ แต่การประเมินตนเอง ยังเชื่อถือไม่ค่อยได้ ไม่ได้มาตรฐาน ไม่ใช่ วิจัยในการประเมินตนเอง บาง สถานศึกษาใช้การประชุมครูและยกมือว่าตกลงเราดีมา กหรือดีน้อย สภาพการแบบนี้เป็นของจริงที่เกิดขึ้นในภาคสนาม ถ้าเราไม่ยอมรับความจริง เราไม่มีวันพัฒนา ดังนั้น ในการประเมินรอบสาม สมศ. จึงต้องปรับวิธีการ เช่น ใช้การเน้นเรื่อง output outcome ร้อยละ 75 ซึ่งต้องวัดจากมาตรฐาน เช่น TQF หรือ TVQ โดยนำมาใช้ในการสร้าง เครื่องมือ ที่สำคัญต้องผนึกกำลังกับ สทศ. ที่มีนักวัดผลระดับประเทศ

11. การประกันคุณภาพภายใน ต้องรอกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพ ภายใน ซึ่งมีสาระสำคัญที่แกจุดอ่อนเรื่องการประกันคุณภาพ ที่ระบุไว้ใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ว่า “การประกันคุณภาพเป็นการตรวจติดตาม” ทำให้ภารกิจของ สมศ. ในสองรอบแรก เป็นการตรวจติดตาม

เท่านั้น ไม่เน้นการพัฒนา แต่ในกฎกระทรวง ฯ จะระบุว่า “ตรวจติดตามและต้องเอามาปรับปรุงพัฒนา” เช่น “ข้อ 7 สถานศึกษาต้องนำผลประเมินคุณภาพภายในภายนอกไปประกอบการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพด้วย” นั่นคือ จะต้องมีการพัฒนา วางแผน PDCA ปรับปรุง และนำไปใช้

สรุป การประกันคุณภาพภายในต้องหลอมรวมให้เข้ากับการทำงานปกติ ในหลักสูตร การเรียนการสอน เพื่อเสริมการทำงานของครูให้เน้นคุณภาพผู้เรียน เน้นคุณภาพการศึกษา ยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐมนตรีว่าการฯ ที่จะให้มีการปรับเปลี่ยนวิธีประเมินวิทยฐานะครู โดยให้ประเมินจากคุณภาพนักเรียน หรือ ค่าของครูให้ดูที่ศิษย์ เป็นต้น

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กิระนันท์

ประธานร่วม

มีข่าวดีหลายเรื่อง เช่น เรื่องวิทยฐานะครู เป็นเรื่องสำคัญ แต่ที่มีปัญหาหนัก คือ การสรรหาคนดี คนเก่งมาเป็นครูได้อย่างไร ต้องดำเนินการอีกหลายเรื่อง อาจต้องปรับทั้งองค์กร รวมถึง การประกันคุณภาพที่กำลังจะปรับวิธีการประเมินรอบสาม

นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์

ที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน สพฐ.

ในส่วนของ สพฐ . ขอเสนอ 4 ส่วน คือ 1) ผลผลิตในเชิงปริมาณ 2) คุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) ด้านอื่นๆ และ 4) งบประมาณที่จะมาสนับสนุนเรื่องการยกระดับคุณภาพ หรือพัฒนาคุณภาพผลผลิต

เรื่องแรก ผลผลิตในเชิงปริมาณ พบว่า อัตราส่วน นักเรียนต่อประชากรวัยเรียน เท่ากับ ร้อยละ 83 อัตราส่วน น้อยที่สุด คือมัธยมปลาย ร้อยละ 67 และก่อนประถม ร้อยละ 75 สัดส่วนนักเรียนต่อห้องเรียนโดยเฉลี่ย เท่ากับ 22:1 มากที่สุดคือ มัธยมปลาย เท่ากับ 35:1 ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ในเมืองเท่ากับ 50:1

อัตราส่วนนักเรียนต่อครู ระดับประถมเท่ากับ 19:1 มัธยม 25:1 โดยภาพรวมอัตราส่วนนี้ไม่น่าจะเป็นปัญหามาก ปัญหา จะอยู่ที่โรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนน้อย หรือโรงเรียนขนาดใหญ่ที่นักเรียนมากเกินไป

เรื่องการเรียนรู้ต่อเนื่องเป็นอีกประเด็นหนึ่ง ตัวเลขภาพรวม เรียนต่อชั้น ม .1 ร้อยละ 99 เป็นการศึกษาภาคบังคับ การเรียน มัธยมต้น เพื่อค้นหาความถนัดของตนเอง อัตราการเรียนรู้ต่อ ม.4 สายสามัญ ร้อยละ 50 และสายอาชีพ ร้อยละ 37 รวมที่เรียนต่อ ร้อยละ 88 ที่เหลือออกไปประกอบอาชีพและเข้าวัดบวช

เรื่องใหญ่คือ การออกกลางคัน จากข้อมูลพบว่า มีเพิ่มขึ้นทุกปีและทุกระดับการศึกษา ภาพรวมปี 46 มีอัตราการออกกลางคันร้อยละ 0.89 ปี 50 สูงขึ้นสองเท่าเป็นร้อยละ 1.68 ระดับที่

ออกกลางคันมากที่สุดคือมัธยมต้นจากร้อยละ 1.45 ในปี 46 เป็นร้อยละ 2.43 ในปี 50 และชั้นที่ออกกลางคันมากที่สุดคือ ม.3 ร้อยละ 2.82 และ ม.4 ร้อยละ 2.76

ปัญหาของผลผลิต ในเชิงปริมาณ คือ 1) มีนักเรียนเข้าเรียนก่อนประถมกับ มัธยมปลาย น้อยลง 2) อัตราส่วนนักเรียนต่อห้องมีปัญหาในโรงเรียนขนาดเล็ก 3) การออกกลางคัน มีนักเรียนชั้น ม.1-ม.4 ออกกลางคันมากกว่าระดับอื่น โดยนักเรียนชายออกกลางคันมากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาสระดับตำบลและในอำเภอเล็ก ๆ มีนักเรียนออกกลางคันมาก สาเหตุใหญ่อยู่ที่ครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ พ่อแม่หย่าร้าง เด็กต้องไปช่วยงานบ้าน การจะแก้ไขเรื่องนี้จำเป็นต้องมีระบบข้อมูลเพื่อป้องกันล่วงหน้า

ประเด็นที่ 2 คุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6 ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 30 - 50 ทุกวิชาหลายปี มาแล้ว ทั้ง ๆ ที่ หลักสูตรดี ครูสอนเต็มที่ นักเรียนเรียนเต็มที่ ระบบประเมินผลดี ควรจะทะลุเพดาน (ปัญหา) ไปได้ แต่เมื่อยังไม่ทะลุ แสดงว่ามีปัญหา คงต้องเปลี่ยนแปลง

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเพศ พบว่า เด็กผู้หญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเด็กผู้ชาย ทุกชั้น ทุกวิชา อาจจะมีได้ 2 แบบ แบบแรก มีการวิจัยของประเทศอังกฤษที่พบว่าหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน รูปแบบการสอน สื่อที่ให้เด็กเรียนในห้องเรียน การพูดคุยกับครู และสื่อหนังสือ เป็นหลักอาจจะเหมาะกับเด็กผู้หญิงมากกว่าเด็กผู้ชาย หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน อาจจะลำเอียงไปทางเด็กผู้หญิงทำให้ผู้หญิงเรียนรู้ได้ดีกว่าเด็กผู้ชาย นี่ก็เป็นประเด็นใหญ่เหมือนกันที่ทำให้เด็กผู้ชายอ่อนกว่าเด็กผู้หญิงทุกชั้นทุกวิชา ถ้าจะพัฒนาต้องดูทั้ง 2 อย่าง

ประเด็นที่ 3 ในเชิงคุณภาพ คือว่า โรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่ มีคุณภาพต่ำกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดใหญ่พิเศษ และเป็นกลุ่มเดียวกับโรงเรียนที่ออกกลางคันสูงคือ โรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดกลางมีนักเรียนตั้งแต่ 300-1500/2000 คน

เรื่องคุณภาพอื่นๆ พบว่า นอกจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้ว เด็กจะมีปัญหาพฤติกรรมค่อนข้างมาก เรื่องความรุนแรง เรื่องเพศ เรื่องยาเสพติด เรื่องติดเกม สุขภาพกาย สุขภาพจิตยังไม่มีการประเมินอย่างจริงจัง ในปี 2558 เราต้องเตรียมนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งมีประเด็นอยู่ว่า ถ้าจะทำให้ดีต้องทำเป็นระดับมวลชนที่ทำเต็มที่ทั่วประเทศ

คุณภาพผลผลิตในระดับสากล มี เรื่องที่ต้องทบทวน คือ เราพร้อมที่จะไปตรงนั้นหรือยัง เรื่องการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์สาระสำคัญหลัก เรื่องความตระหนักในการเป็นพลโลก ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ การเป็นพลเมืองดี สุขภาพดี และทักษะชีวิต ICT

ประเด็นสุดท้ายเรื่อง งบประมาณ ระหว่างปี 50-53 ถ้าเทียบสัดส่วน งบประมาณ เพื่อการศึกษากับงบประมาณของประเทศ พบว่าสัดส่วนไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก จากร้อยละ 22.7 ในปี 2550 ลดลงเหลือร้อยละ 22.0, 21.7 และ 23.7 ในปี 2551-2553 ตามลำดับ การที่งบประมาณลดลงแม้ว่ามีโครงการเรียนฟรีมา เพิ่มอีกจำนวนหนึ่ง เพราะมีการนำเงินไป ลงทุนด้านอื่น แต่ประเด็นที่น่าสนใจ คือ จำนวนเงินงบประมาณที่เป็นตัวเลขมีค่าเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน เช่น

ปี 2550	ได้งบประมาณด้านการศึกษาทั้งประเทศไทย =	สามแสนห้าหมื่นล้านบาท
ปี 2551	ได้มา	สามแสนหกหมื่นล้านบาท
ปี 2552	ได้มา	สี่แสนหนึ่งหมื่นเก้าพันล้านบาท
ปี 2553	ได้มา	สี่แสนสี่หมื่นหกพันล้านบาท

ตัวเลขที่เพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่ คือ เงินเดือน และเงินโครงการเรียนฟรี ซึ่งในปี 2552 ได้มาหมื่นแปดพันล้านบาท (จาก โครงการ SP1) และ ปี 2553 ได้มาสี่หมื่นกว่าล้าน (จากโครงการ SP2) งบที่เพิ่มเข้ามาคือ งบดำเนินงานกับงบเงินทุนที่จะถึงผู้เรียนมากกว่างบเงินเดือน

เมื่อวิเคราะห์งบประมาณต่อผู้เรียนอย่างหยาบ ๆ พบว่า ปี 2550 มีมูลค่าเท่ากับ 24,500 บาท ปี 2551 เท่ากับ 25,000 บาท ปี 2552 เท่ากับ 29,000 บาท (รวม SP1) ปี 2553 เท่ากับ 31,000 บาท (รวม SP2)

สุดท้ายคือ แม้ว่าจะได้งบประมาณเพิ่มขึ้นแต่ยังถือว่าจำกัด ดังนั้น ควรต้องเลือกลงทุนทางปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพและตามลำดับความจำเป็น

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์ ประธานร่วม

ตอนท้ายมีเรื่องการประเมินด้านคุณภาพ คิดว่าเป็นการสรุปที่ดี อาจจะมองว่า งบประมาณในประเทศที่ยากจนอย่าง ประเทศเรา การเพิ่มงบประมาณตรงนี้ก็ถือว่าเป็นการเพิ่มที่มีนัยสำคัญ อยู่ที่ว่าเราจะใช้เงินตรงนี้ให้ถูกทางต่อไป เพื่อให้ได้คุณภาพการผลิตตรงตามที่ต้องการ

นางศิริพรรณ ชุมชุม

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สำหรับ ผลผลิต ของ การอาชีวศึกษา ปี 2551 มีเด็กที่จบ ปวช . แสนห้าหมื่นกว่าคน ปวส . งบประมาณแสนเศษ ส่วนใหญ่ เป็นหลักสูตรระยะสั้น การศึกษานอกระบบ โรงเรียน เป็นการฝึกวิชาชีพ ตั้งแต่ 1 สัปดาห์ 3 เดือน 6 เดือน บางหลักสูตร 1 ปี หลักสูตรส่วนหนึ่งสามารถสะสมเทียบโอนเพื่อเติมเต็ม เพื่อจะรับประกาศนียบัตรในระบบ สำหรับประเภทวิชาซึ่งเรามีผลผลิตมากที่สุดคือ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม รองลงมาพาณิชยกรรม

ความพยายามในการที่จะทำให้ผลผลิตของเราสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สอศ.เป็นหน่วยงานเดียวซึ่งมีสำนักความร่วมมือที่ทำหน้าที่ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทำให้งานอาชีวศึกษาของเรามีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะความร่วมมือกับภาคเอกชนซึ่งเป็นมิติใหญ่ของพวกเรา เรื่องการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เรื่องการฝึกงานปกติ การแลกเปลี่ยนบุคลากร ส่วนใหญ่คนของเราไม่ค่อยได้ไปแลกเปลี่ยนกับภาคเอกชนเท่าไร เราใช้วิทยากรจากสถานประกอบการ รวมทั้งได้รับความกรุณาเครื่องมืออุปกรณ์จากสถานประกอบการใหญ่ๆ ให้

เด็กเราฝึก เอาครูไปฝึก งบประมาณหลายส่วนได้รับจากภาคเอกชน เช่น กลุ่มอุตสาหกรรมปิโตรเคมี มีท่านศุภชัย กรุณาให้ 30 ล้านบาท ปีละ 10 ล้านบาท พัฒนาด้านเทคนิคปิโตรเคมี และมีหลายอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมเดินเรือให้เงินค่อนข้างเยอะ เรื่องการให้โอกาสในการฝึกอบรมในอาคารสถานที่ในโรงฝึกงานก็เป็นความร่วมมือหลักๆ ที่เราทำอยู่หลายสิบปี

ประเด็นความร่วมมือซึ่งจะก้าวต่อไป มองภาพว่า งานอาชีวศึกษามีความสำคัญ ทำอย่างไรเจ้าของอาชีพจะเข้ามามีบทบาทในการที่จะ แนะนำว่า เราควรจะทำอย่างไร เรามองภาพกรอบคุณวุฒิการศึกษาแห่งชาติซึ่งยังไม่ชัดอย่างที่ อาจารย์สมหวังพูด หรือ ที่ท่านอาจารย์ใช้คำว่า TQF โดยปกติเราจะมีคุณวุฒิการศึกษาขั้นพื้นฐานมี ป.6 ม.3 ม.6 การอาชีวศึกษาเรามีวิชาชีพพระยะสัน ปวช. ปวส. กฎหมายใหม่ของเราเอื้อให้เปิดปริญญาตรี สายปฏิบัติการหรือสายเทคโนโลยีและทางอุดมศึกษา มองแล้วก็เหมือนกับเรามี TQF แล้ว แต่ภาพนี้ยังไม่ชัด เรามีความพยายามจะผลักดันเราพูดกันมากกว่า ทำอย่างไรให้เรามีระบบความเชื่อมโยง คำถามคือจะเชื่อมโยงกันได้อย่างไร ตรงนี้จะต้องเชื่อมโยงกับโลกของงาน งานอาชีวศึกษาขณะนี้ หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เราจะปรับรูปแบบเรียกว่า ฐานสมรรถนะหรือ competency based มีการวิเคราะห์งาน วิเคราะห์สมรรถนะหรือความสามารถในการปฏิบัติงานแต่ละอาชีพ และ พัฒนาออกมาเป็นมาตรฐานการเรียนรู้หรือมาตรฐานการอาชีวศึกษา มาตรฐานเครื่องมือ มา มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานครูบาอาจารย์ อันนี้คือสิ่งที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ สำหรับระดับชาติยังไม่สามารถจะขับเคลื่อนได้ สิ่งที่เราทำคือจับมือกับกลุ่มอุตสาหกรรม บางกลุ่มที่ เห็นความสำคัญและร่วมมือกับเรา สิ่งที่เราทำอยู่กับกลุ่มอุตสาหกรรมหลักๆ 13 กลุ่ม และสามารถจะพัฒนามาตรฐานสมรรถนะที่เราเรียกว่า VQ หรือที่ อจ.สมหวัง ว่า TVQ ออกมาได้ประมาณ 57 กลุ่มอาชีพ สิ่งที่เราคาดหวังอยากให้เกิดขึ้นคือเรื่องของระบบคุณวุฒิวิชาชีพ อย่างไรก็ตามระบบคุณวุฒิวิชาชีพต้องตามมาด้วยระบบคุณวุฒิแห่งชาติ หรือ NQF ที่อาจารย์สมหวัง พูด ภาพนี้เป็นสิ่งที่เราอยากให้เกิดขึ้น

นอกจากนี้ ยังอยากเห็นกรอบคุณวุฒิที่เชื่อมโยงระหว่างการอาชีวศึกษากับระดับอุดมศึกษา และที่สำคัญ ทำอย่างไรระบบคุณวุฒิการศึกษาโดยเฉพาะระดับอาชีวศึกษากับอุดมศึกษาจะมีความเชื่อมโยงกับระดับสมรรถนะหรือระดับการปฏิบัติงานของกลุ่มอาชีพต่างๆ จากงานวิจัยจากการที่เราศึกษาการพัฒนาการศึกษาของนานาประเทศ ในช่วงไม่น้อยกว่า 10 ปีที่เราทำงานร่วมกับกลุ่มอุตสาหกรรมย่อยๆ ร่วมกับอังกฤษ ออสเตรเลีย แคนาดา หลายๆ ประเทศที่ทำงานร่วมกับเรา ภาพเห็นชัด แล้วนักวิจัยเอง โดยเฉพาะกลุ่มของพระจอมเกล้าพระนครเหนือฯ นักวิจัยหลายชิ้นออกมาว่าจริงๆ แล้วประเทศไทยเรา อาจจะ เรากุยกั๊กเมื่อวันที่ 7 ท่านนริศราได้เป็นประธานในการประชุมคุยกับกลุ่มอุตสาหกรรมบางกลุ่มว่าจริงๆ แล้ว ภาคอุตสาหกรรมใช้กำลังคนอย่างไร ถ้าเราจะกำหนดกรอบระดับสมรรถนะหรือคุณวุฒิวิชาชีพ คนที่ทำงานอยู่ในแต่ละ sector นั้นควรจะมีอยู่ที่ระดับ ตกลงกันเบื้องต้นว่า 7 ระดับที่เป็นผลจากงานวิจัยน่าจะรับได้ ถ้ามว่า 7 ระดับคืออะไร ระบบคุณวุฒิวิชาชีพคือระบบที่ชี้ให้เห็นว่าการทำงานของคนนั้นมีการทำงานแบ่งเป็นกี่ระดับ แล้วแต่ละระดับนั้นใช้สมรรถนะอะไรบ้าง และที่สำคัญในแต่ละระดับนั้น ยึดโยงกับระบบคุณวุฒิการศึกษาอย่างไร เรื่องนี้ทำมานานแต่ยังไม่ค่อยชัดเจน ถ้ามว่าเป็นเพราะอะไร ทะเลาะกับกระทรวงแรงงาน กระทรวง

แรงงานบอกว่าเรื่องคุณวุฒิวิชาชีพเป็นเรื่องเดียวกับมาตรฐานฝีมือแรงงาน เราบอกไม่ใช่ ระบบคุณวุฒิวิชาชีพเป็นการสังเคราะห์อาชีพ เป็นการสังเคราะห์มาตรฐานการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบทั้ง knowledge skill และ attitude and ability ซึ่งมากกว่ามาตรฐานฝีมือแรงงาน ที่สำคัญเราสร้างระบบความสามารถของคนที่ยึดโยงกับระบบการศึกษานี้คือสิ่งที่เราพยายามอธิบาย

เพราะฉะนั้น เรื่องตรงนี้เป็นเรื่องที่เราอยากให้เกิดขึ้น เรื่องตรงนี้จะนำไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษา สิ่งที่เกี่ยวข้องเป็นหลักการของการพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพก็คือเจ้าของอาชีพต้องเป็นคนที่ยกระดับสมรรถนะต้องทำอะไรเป็นบ้าง เจ้าของอาชีพจะต้องเป็นกลุ่มที่เซอติไฟล์ ต้องให้การรับรองและต้องประเมิน

เชื่อว่าที่ ศาสตราจารย์ สมหวังเป็นห่วงว่าสำนักทดสอบจะต้องประเมินจริงๆ แล้ว พวกเราเชื่อว่า คนที่ประเมินผู้สำเร็จของพวกเราดีที่สุดก็คือ คนที่ใช้คนของเรา เพราะฉะนั้นกลุ่มอาชีพต่างๆ ควรจะต้องทำหน้าที่ประเมิน

สิ่งที่เราต้องการ ทำอย่างไรเรื่องนี้จะเร็วที่สุด ขณะนี้การจัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพซึ่งเราก็อำร่วมกับสภาอุตสาหกรรมมาประมาณ 6 ปีเศษ สภาหอการค้าก็เข้ามาไม่ประสบความสำเร็จ เราอยากให้อะไรเกิดขึ้น เรื่องที่เร่งด่วนที่สุดขณะนี้หลังจากท่าน นริศราเชษฐกุลกลุ่มอุตสาหกรรมประมาณ 6-7 กลุ่มมาคุย เราตกลงกันว่า 7 ระดับน่าจะรับได้ วิธีการก็คือว่า จะตกลงกับกลุ่มอุตสาหกรรมบางกลุ่มที่พร้อม มีการลงนามความร่วมมือกันเพื่อให้เค้าพัฒนาตัว VQ ตัวนี้ขึ้นมาแล้วมีคณะกรรมการซึ่งรับรองตัว VQ ตัวนี้ เพื่อนำตัว competency เหล่านี้มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นอาชีวศึกษาหรืออุดมศึกษา นี่คือแนวความคิด ในช่วงระยะที่ไม่สามารถจัดตั้งสถาบันได้เราควรจะมีการตั้งองค์กรบุคคล แต่องค์กรบุคคลนั้นจะต้องเป็นองค์กรบุคคลระดับชาติ ถ้าเป็นไปได้ก็อยากให้เอ็นโดสโดยคณะรัฐมนตรี เพราะจะได้ถือว่าเป็นกรรมการที่ทำงานเรื่องนี้ไปพลางก่อนในช่วงที่เรายังไม่ตั้งสถาบัน เราต้องตั้งองค์กรบุคคล อันนี้คือสิ่งที่เราอยากให้เกิดขึ้นเร็วที่สุดถ้าทำได้

**ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กิระนันท์
ประธานร่วม**

มีประเด็นเชิงนโยบายที่ต้องเอาไปดำเนินการต่อ เรียนฝาก รมว. ด้วย ต่อไปเชิญ สช.

นายพิชัย แก้วสุวรรณ

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชน

ในส่วนของ คุณภาพผลผลิตของการศึกษา เอกชน ผู้จบการศึกษา โรงเรียน เอกชนในปีการศึกษา 2551 ก่อนประถมศึกษามีผู้จบ 183,000 กว่าคน ระดับประถมศึกษา 171,000 กว่าคน มัธยมต้น 108,000 กว่าคน มัธยมปลาย 39,000 กว่าคน ปวช. 79,000 กว่าคน ปวส. 58,000 คน รวมแล้ว 642,027 คน

ผลการทดสอบระดับชาติ หรือ โอนเน็ต ของนักเรียนชั้น ป.6 มีคะแนนเฉลี่ยผลสอบวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ส่วนนักเรียนชั้น ม.3 มีคะแนนเฉลี่ยผลสอบ 5 วิชา คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศเช่นเดียวกัน ส่วนนักเรียนชั้น ม.6 มีคะแนนเฉลี่ยผลสอบบางวิชาสูงกว่า บางวิชาต่ำกว่าเฉลี่ยของประเทศ ที่สูงกว่า ค่าเฉลี่ยมีวิชาสังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ที่ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศมีภาษาไทย สุขศึกษา ศิลปะ และ ภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ พบว่า นักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามซึ่งสอนวิชาสามัญควบคู่ศาสนาในภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยผลสอบโอนเน็ตต่ำกว่านักเรียนทั่วประเทศ

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กิระนันท์ ประธานร่วม

ได้เห็นภาพว่า นักเรียนประถมและมัธยม 3 ของโรงเรียน เอกชนดีกว่าของรัฐ พอมัธยม 6 บางวิชาดีกว่า บางวิชาต่ำกว่า ส่วนภาคใต้มีปัญหาเรื่องภาษา เมื่อสอบโอนเน็ต ทำให้ผลการสอบแยกว่าที่อื่น ต่อไปเป็น กศน.

นายปาน กิมปี ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ กศน.

สำหรับผลผลิตการศึกษาในระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ในส่วนของ สำนักงานฯ ที่จัดการศึกษา มีงานหลัก 2 อย่างคือ การศึกษาในระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาในระบบ คือ การศึกษาต่อเนื่อง เป็นหลักสูตรระยะสั้น หรืออบรมให้ชาวบ้านชุมชนใน 3 ส่วนคือ การพัฒนาอาชีพ ทักษะชีวิต และการพัฒนาสังคมและชุมชน ในปีงบประมาณ 2552 ที่ผ่านมามีผู้จบหลักสูตรหรือผ่านกิจกรรม 1.2 ล้านคน

เรื่องคุณภาพ วัตถุประสงค์ที่ผู้รับบริการสามารถนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น พัฒนาชุมชนสังคมตัวเอง และร่วมพัฒนากับหน่วยงานอื่น รวมทั้งเป็นการพัฒนาที่ตอบสนองนโยบายของรัฐด้วย

ในส่วนของการศึกษาต่อเนื่อง ถ้าพูดถึงนโยบายของท่านรัฐมนตรีว่าการฯ ในเรื่อง 3 D เรื่องการส่งเสริมประชาธิปไตย เรื่องการป้องกันยาเสพติด เรื่องคุณธรรมจริยธรรมตอบสนองได้ดี ในส่วนของการศึกษานอกระบบ

ส่วนประเด็นการส่งเสริมการรู้หนังสือ และการศึกษาพื้นฐาน นอกระบบที่เป็นตัวประโยคคือระดับประถม ม.ต้น ม.ปลาย และ ปวช. ในปี 2551 มีผู้จบหลักสูตรจำนวน 338,169 คน จำแนกเป็นผู้ที่ผ่านการรู้หนังสือ 21,249 คน ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 342,649 คน และ ปวช. 3,671 คน

ขณะนี้ มีตัวเลขผู้ไม่รู้หนังสือเหลือประมาณ 4.2 ล้านคน จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐในการจัดการส่งเสริมการรู้หนังสือให้มากยิ่งขึ้น

ผลการสอบ O-NET ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของปีที่ผ่านมาทั้ง 8 วิชา แสดงให้เห็นว่านักเรียน กศน . ได้ค่าเฉลี่ยไม่ห่างจากค่าเฉลี่ยระดับประเทศมากนัก เช่น ภาษาไทย นักเรียน กศน . ได้ค่าเฉลี่ย 42.16 ขณะที่ค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกสังกัดเท่ากับ 50.70 วิทยาศาสตร์ ได้ค่าเฉลี่ย 28.83 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย ในประเด็นการสอบ O-NET นี้ เมื่อมีนโยบายที่จะให้

ผลการสอบ O-NET ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
วิชา	ค่าเฉลี่ย กศน. (ประเทศ)
ภาษาไทย.....	42.16 (50.70)
สังคมศึกษาและวัฒนธรรม	33.11 (37.76)
ภาษาอังกฤษ	27.55 (30.93)
คณิตศาสตร์	27.71 (32.49)
วิทยาศาสตร์	28.83 (34.62)
สุขศึกษาและพลศึกษา	50.40 (52.71)
ศิลปะ	38.31 (41.61)
การงานอาชีพและเทคโนโลยี ...	47.31 (49.53)

นักศึกษา กศน. ได้สอบ การจัดการสอบต่อไปควรปรับให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร และการพัฒนาคุณลักษณะของคนไทยที่ กศน. กำหนด ดังนั้น เป็นไปได้หรือไม่ที่จะพัฒนา O-NET ให้เป็น N-NET ที่ย่อมาจาก NFE-Net ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักสูตร กศน. มากยิ่งขึ้น และคำถามที่ตามมาคือ ค่าใช้จ่าย นักศึกษา กศน. ต้องจ่ายหรือไม่ และหากมีการขจัดสนอาจจะต้องหารือกันต่อไป

ผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ได้จากการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบ คือ ไขว้ฉันทันไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และเพื่อการสมัครงานหรือการปรับ ตำแหน่ง รวมถึงใช้ในการทำงาน และใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

อย่างไรก็ตาม มีหลายองค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้จบ กศน . ได้แก่ ความหลากหลายของเป้าหมาย ทั้งพื้นที่ ความพร้อม หรือความขัดสน สถานภาพของครู กศน. ที่ส่วนใหญ่เป็นอัตราจ้างและมีความจำเป็นต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การระดมทรัพยากร ทูทางสังคมที่ ร่วมจัดการศึกษา บางแห่งขาดความพร้อม รวมถึงคุณภาพของสื่อการเรียนการสอนด้วย

สำหรับการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และนิสัยรักการอ่าน ในปี ที่ผ่านมา จัดได้ 14 ล้านคน ในจำนวนนี้ในเชิงคุณภาพเป็นการพัฒนาทักษะนิสัยการเรียนรู้ การ ได้รับความรู้ ข้อมูลข่าวสารที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมการทำงาน การพัฒนาคุณภาพรวม ถึงการ ตอบสนองนโยบายรัฐบาลด้วย

ผลผลิตของการศึกษาตามอัธยาศัย	
จำนวนผู้รับบริการการศึกษาตามอัธยาศัย	
รายการวิทยุเพื่อการศึกษา	1,388,333 คน
รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา	1,402,127 คน
สื่อเพื่อการศึกษา	1,421,067 คน
นิทรรศการวิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา	2,255,111 คน
กิจกรรมทางวิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา	987,172 คน
ส่งเสริมการอ่าน (เช่น ห้องสมุด)	6,789,740 คน
รวม	14,234,550 คน

เมื่อพิจารณาความเชื่อมโยงของการศึกษา ทั้งระบบกับการทำงานในชีวิตจริงนั้น กศน. จัดการศึกษาทั้ง 2 รูปแบบคือ นอกระบบกับอัธยาศัย ที่ผสมผสานการศึกษาในระบบด้วย ตามมาตรา 15 ของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ และเป็นไปตาม พ.ร.บ. กศน. ด้วย นอกจากนี้ ผู้เรียน กศน. สามารถเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ได้ ทั้งแบบเทียบโอนผลการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตร และการเทียบระดับการศึกษาจากประสบการณ์การทำงานและการประกอบอาชีพเป็นระดับประถม มัธยมศึกษาตอนต้น และ

มัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนที่ออกกลางคันของ ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ มีความรู้เดิมก็มาเทียบ โอนผลการเรียนมาต่อ กศน . ได้ ผลการเทียบ ระดับการศึกษาที่ทำไปแล้วตั้งแต่ปี 2548 –2551 ระดับประถมศึกษามีผู้สมัคร 2638 คน ผ่าน 1,698 คน หรือร้อยละ 64 ถึงแม้จะเทียบครั้งเดียวไม่ผ่าน เราก็เก็บความรู้ที่จะมาเชื่อมต่อในการสอบครั้งหน้า

ประเด็นเรื่องทำอะไรที่จะทำให้ เกิดคุณภาพการศึกษา มีการพัฒนาระบบ ประเมินคุณภาพภายใน โดยจัดให้มีระบบ การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา โดย ถือเป็นส่วนหนึ่งของการ บริหาร การศึกษา และอยากให้ความคิดเป็น กระบวนการ อย่างที่ท่าน ดร.สมหวัง สมศ. ให้แนวคิดเมื่อก็นี้ และ ให้ความ เชื่อมั่น ต่อ ทางสังคมด้วย ในประเด็นนี้เรามีกรอบ มา มาตรฐานสำหรับการประกันคุณภาพ

มาตรฐานการศึกษาของระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อการประกันคุณภาพภายใน	
มาตรฐานที่ 1	ปรัชญา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
มาตรฐานที่ 2	การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบ
มาตรฐานที่ 3	การพัฒนาหลักสูตรและโปรแกรมการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนา อาชีพ ทักษะชีวิต และพัฒนา สังคมและชุมชน
มาตรฐานที่ 4	การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย
มาตรฐานที่ 5	การบริหารจัดการ
มาตรฐานที่ 6	การทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

ภายในอยู่ 6 มาตรฐาน เริ่มตั้งแต่ปรัชญาการทำงาน ประสพการณ์ต่างๆ ไปสู่การทำงาน ซึ่งเป็น แนวให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังปรากฏในภาพ

ในประเด็นการประเมินคุณภาพภายนอก ให้ สมศ. ได้ประสานให้คำปรึกษาในการเตรียม รับ การประเมินคุณภาพภายนอกมา และสำนักงาน กศน . ให้ความร่วมมือในการประเมินคุณภาพ ภายนอกตั้งแต่ปี 2551 ในจำนวนนี้ สมศ.ก็มีการพัฒนาเกณฑ์เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกเป็น 5 มาตรฐาน แต่ของ กศน.ได้เป็น 6 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 1 ปรัชญา วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และแผนการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบ

มาตรฐานที่ 3 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและทักษะชีวิต

มาตรฐานที่ 4 การบริหารจัดการ และ

มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพภายใน

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกระหว่างปี 2551-2552 พบว่า สถานศึกษาของ กศน . 465 แห่ง ประเมินผ่านรับรองคุณภาพ 88% และไม่รับรอง 12% (56 แห่ง) ที่จริงเป็นตัวเลขการรับรองที่ค่อนข้างสูง

ในประเด็นนี้มีข้อหาร่วมกันคือ มาตรฐานของ กศน . 6 มาตรฐาน กับ สมศ. 5 มาตรฐาน บางมาตรฐานมีการคาบเกี่ยวกันเรื่องตัวบ่งชี้การประเมิน อนาคตจะปรับให้ตรงกันทุกมาตรฐาน แต่ ของ กศน . อาจจะมีการประกันคุณภาพภายในบางมาตรฐานเฉพาะเพิ่มมากขึ้นก็ได้ แต่อยากให้ ตรงกัน

อีกประเด็นที่จะขอความอนุเคราะห์จาก สมศ. หรือภาคีเครือข่ายคือ กศน. อยากจะทำการระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นไปตามหลักวิชา อาจจะมีการนำร่องบางสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของการประกันคุณภาพ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ตัวเลขคนไม่รู้หนังสือ สี่ล้านสอง แสนกว่าอะไร อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ โรงเรียน ไม่ได้เข้าหนังสือก็ไม่ได้เรียน โรงเรียนไม่ได้เข้า ไม่จบการศึกษาภาคบังคับ ไม่อะไรสักอย่าง สี่ล้านสอง อย่างปี 51 เราทำได้ 21,249 คน อันนั้นแปลว่าเราไปทำอะไร ไปสอน อันนี้แปลว่าจบ ป .3 ช่วงชั้นที่ 1 21000 ตัวเลขพวกนี้เรามีปัญหาเรื่องอะไรที่เราทำได้เท่านี้เพราะอะไร

นายปาน กิมปี

ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ กศน.

ปัญหาจริง ๆ คนเหล่านี้อยู่ที่ทุกคน ดารห่างไกล การที่จะส่งครูไปอยู่ก็ลำบาก ครูที่จะไปสอนความพร้อมจำกัด อีก กรณีหนึ่ง คนเหล่านี้อยู่ตามพื้นที่ชายแดนส่วนใหญ่ค่อนข้างกระจัดกระจาย และอายุเกินแล้วประมาณ 50 ขึ้น เขามีความยากลำบากในการจัดการศึกษาให้กับผู้ไม่รู้หนังสือเหล่านี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ตัวเลขผู้ไม่รู้หนังสือเพิ่มขึ้นทุกปีหรือไม่ และ กศน. จัดการศึกษาได้ทันกับอัตราที่เพิ่มขึ้นทุกปีหรือไม่

นายปาน กิมปี

ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ กศน.

ไม่แน่ใจเนื่องจากไม่ได้สำรวจทุกปี ไม่ทราบว่าเพิ่มขึ้นทุกปีหรือไม่

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์

ประธานร่วม

จำนวนคนไม่รู้หนังสือที่เพิ่มมาจากกลุ่มคน 2 ส่วนคือ กลุ่มคนสูงอายุ ซึ่งมีอายุเกินมากขึ้นตามลำดับ ไม่ได้สูญหายไป ยังคงอยู่ แต่ที่เพิ่มอย่างรวดเร็วคือชนต่างภาษาซึ่งไม่ได้เรียน ถ้าขึ้นไปบนดอยจะเห็น เด็ก ๆ มากมาย ซึ่ง ไม่ได้เรียน หนังสือ ดังนั้น จำนวนคนไม่รู้หนังสือที่เพิ่มขึ้น คือ พวกที่ไม่ได้พูดภาษาไทยเป็นหลักและอยู่ในถิ่นทุรกันดาร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

จำนวนคนไม่จบ การศึกษาภาคบังคับ รวม 4.2 ล้านคนเข้าไปด้วยไหม ที่บอกว่าเราจะต้องเก็บตกให้หมดนั้น รวมพวกนี้หรือเปล่า

นายปาน กิมปี

ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ กศน.

ใน 4.2 ล้านคน หมายถึงถึง ผู้ที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้เลย และ คนที่จบการศึกษาภาคบังคับแล้วเกิดสภาวะการลืมหนังสือ ปัจจุบันอ่านไม่ได้ เขียนไม่ได้ ซึ่งส่วนใหญ่คือผู้ที่ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษา ที่อยู่ในหมู่บ้านห่างไกล เช่น หย่อมบ้าน ทางภาคเหนือ บางหย่อมบ้านเดิน 7-8 ชั่วโมง หมู่บ้านหนึ่งครูเข้าไปสอนตอนกลางคืนได้ทีละ 10-20 คน เพราะบังคับเขามา เรียนไม่ได้ ต้องให้เรียนตาม ความสนใจ ผลออกมา 21,000 คน จาก เป้าหมายที่กำหนดไว้ 30,000 กว่าคน นับว่าสูงพอสมควร ทั้งนี้ วิธีการที่จะขอเพิ่มจำนวนครู กศน. คือ กำหนดปริมาณความรับผิดชอบของครู กศน. จาก 1:80 ลดลงเหลือ 1:60

นายอาทร จันทวิมล

ประธานที่ปรึกษา อนุกรรมการพัฒนาสังคม วุฒิสภา

ขอเสนอวิธีแก้ปัญหาคนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ 4 ล้านคน ดังนี้

1. จ่ายเงิน คนที่อ่านไม่ออกทำบัญชีไว้ 4 ล้านคน ถ้าอ่านออกจ่ายคนละ 1000 บาท เขาจะไปเรียนด้วยตัวเอง ให้ สมศ.ไปสอบ GAT PAT ชุดใหม่ จ่าย 1000 บาทหรือ 2000 บาท เดียวขึ้นมา 1 ล้านคนเอง จาก 4 ล้าน
2. เช่าช้าง สำหรับพื้นที่ที่รถ 4 wheel เข้าไม่ได้ ต้องขี่ช้างเข้าไป

3. ต้องพัฒนาตำรา ตำราที่ใช้อยู่ใช้ไม่ได้สำหรับคนชายแดน เพราะศัพท์ยากเกินไป เปิดมาหน้าแรก พระมหากษัตริย์ กว่าจะอ่านออก รัฐธรรมนูญ อ่านลำบากมาก เราทำตำราที่ จังหวัดตากไว้ 1 เล่ม ชื่อต้องเปลี่ยนเป็นอาแบ อาแคว รูปก็ให้เป็นแบบนั้น ทำสำหรับกะเหรี่ยงไป ทำไปได้ 1 ชุด ต้องทำสะกอกอีก ภาคใต้จะต้องทำหนังสือใหม่ ไม่มีอนุสาวรีย์ เพราะ ผิดหลักศาสนา ต้องไม่มีรูปพระพุทธรูป ต้องไม่มีรูปสุนัข ตำราพวกนี้ต้องทำใหม่ มีตัวอย่างแล้ว ถ้าท่านสั่งให้ทำแบบเดียวกันเสร็จ ใน 4 ล้านถ้าทำวิธีของผมลดได้ 2 ล้านทันทีใช้เงินคุณ 2000 เข้าไป 4000 ล้านตมเดียว

นายปาน กิมปี

ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ กศน.

ที่จริงแล้วชนเผ่ามีเยอะ ขณะนี้ วันที่ 12 กันยายน 2552 ตอนเช้ามีการประชุมหมอผีประจำเผ่า 22 เผ่า มีประชากรชนเผ่าจำนวน 300 กว่าคน แต่งชุดเผ่าใครเผ่ามัน ที่วิทยาลัยการอาชีพฝาง หมอผีมีความสำคัญ มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนมาก เด็ก ๆ จะไปเรียนหนังสือต้อง ขออนุญาต หมอผีก่อน หมอผีเป็นคนอนุญาตว่าจะให้เรียนวิชาอะไร การศึกษาในระบบ นอกระบบ หรือตาม อัยาศัย

นายทองอยู่ แก้วไทรฮะ

กรรมการสภาการศึกษา

อดีตอธิบดีกรมการศึกษานอก โรงเรียน ปัญหาใหญ่ของวง การศึกษาไม่ใช่การสอนให้คนรู้หนังสือ แต่ปัญหาใหญ่คือ คนที่รู้แล้วลืมหนังสือ เท่ากับการสูญเสียงบประมาณอย่างมาก หนทางที่ กศน. เคยทำคือ ต้องให้เขาได้อ่าน ให้เขามีอะไรได้อ่านเพื่อไม่ให้ลืม แต่ ถ้าเขาไม่ชอบหนังสือที่ กศน. ส่งไป ก็จะไม่อ่าน นโยบาย 3 D ที่ รมว.พยายามส่งเสริม เป็นวิธีที่ดีที่สุดและชัดที่สุด คือให้เขามีอะไรได้อ่าน และเป็นสื่อที่เขาชอบอ่าน คือ หนังสือที่ทำอาหารพูด ถ้าเป็นตำราผมว่า ค่อนข้างยาก แต่ถ้าเป็นหนังสือที่เขาชอบ จะทำให้เขาอ่านเพิ่มขึ้น มูลนิธิหลายแห่งพยายามทำเรื่องนี้และส่งเสริมเรื่องนี้แต่ยังไม่ได้กระจายไปสู่ชุมชน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

เรื่องออกแบบหนังสือที่ชุมชนชื่นชอบ เป็นวิธีส่งเสริมการอ่านอันหนึ่งลองนึกดู เผื่อมีมูลนิธิใดเข้ามาร่วมกับเราวันประชุมที่ 16 จะช่วยให้คนที่ไม่ค่อยอ่านจะสนใจอ่านมากขึ้น

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์ ประธานร่วม

ประเทศไทยมีความหลากหลายเหลือเกิน อาจจะมีคนสนใจตามไปเลยเชิญ สกอ.

นายสุเมธ แยม่หนู่น

เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ผมมีข้อมูลสภาพข้อมูลพื้นฐานดังนี้

1. สภาพการผลิตบัณฑิต การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีของระบบอุดมศึกษาทั้งประเทศ ทั้งมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยเปิด ปิดทั้งหมด ผลิตบัณฑิตปริญญาตรี ได้ปีละประมาณ 250,000 คน ถ้าจะถามว่า พอหรือไม่พอกับความต้องการกำลังคน ขณะนี้คงเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันมากกว่า กระบวนการผลิตของเราไม่ได้ดูจาก demand ของประเทศ แต่ดูจากความต้องการในการผลิตของมหาวิทยาลัย นโยบายของรัฐบาลคงจะมองเฉพาะสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ซึ่งทาง สกอ .พยายามติดตาม ดำเนินการ เรื่องนี้มาอย่างต่อเนื่อง ถ้าดูสาขาหลักๆ เช่น การศึกษาเกิดความเปลี่ยนแปลงนิดเดียวจากหลักสูตร 4 ปีเป็น 5 ปี เราผลิตคนปีละประมาณ 16000 คน แต่ที่ลดลงเหลือ 70,00 ในปี 2550 มีการเปลี่ยนหลักสูตร 4 ปีเป็น 5 ปี ด้านการเกษตร มีประมาณ 8000 กว่าคน เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ที่น่าสนใจที่สุดซึ่ง สกอ.ส่งเสริมมากที่สุดคือ สาขากำลังคน ที่ไป serve ในภาคบริการ เดิมมีประมาณหมื่นกว่าคน ตอนนี้เพิ่มขึ้นประมาณ 7% จากปี 49 ขึ้น 50 ปี 51 จะเพิ่มประมาณ 7- 8% ในสาขาที่ต้องการด้าน มนุษยศาสตร์ เพิ่มพอสมควร ประมาณ 19% จากปี 49 เป็นปี 50 ที่สำคัญวิทยาศาสตร์และ วิศวกรรมศาสตร์ เราส่งเสริมมาก คือ วิทยาศาสตร์ เพิ่มขึ้น 13% จากปีที่แล้ว วิศวกรรมศาสตร์เพิ่ม 23% จากปีที่แล้ว ที่ สกอ. กลัวคือ social science business กับกฎหมาย กลุ่มนี้ยังเพิ่มอยู่ประมาณ 5% ยังนับว่าควบคุมได้

ส่วนที่ไม่มีปัญหาและ เพิ่มค่อนข้างช้า คือกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ จากการเปรียบเทียบกราฟปี 49 กับปี 50 แ่งที่สูงที่สุดคือ สังคมศาสตร์ ซึ่งไม่รวมมนุษยศาสตร์ ตรงนั้นคือบริหารธุรกิจ กฎหมายกำลังจะขยับเพิ่มตาม เราจัดกลุ่มตาม ISCED ซึ่งเป็นมาตรฐานของยูเนสโก

2. การมีงานทำ สิ่งที่เราพยายามดำเนินการต่อและ สมศ. อาจจะไม่ค่อยเชื่อตัวเลขนัก คือการดู ภาวะการณ์ มีงานทำ ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว 1 ปี ซึ่ง สกอ .ประสาน กับมหาวิทยาลัย ทำการสำรวจ ณ วันที่มารับปริญญา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาปี 2549 คงจะสำรวจในปี 50 มีอัตราการมีงานทำ (แห่งข้างล่าง) อยู่ที่ 80% 70% ตลอด สาขาวิชาที่ดูเหมือนจะมีปัญหาคือ วิทยาศาสตร์ 72% ด้านการเกษตร 71% ที่มีงานทำ ลองดูอีกปีในปี 50 สำรวจปี 51 จะเห็นผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจอัตราการมีงานทำเริ่มจะลดลงเกือบทุกสาขา ยกเว้นทางด้าน วิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มแพทย์ กลุ่มทันตแพทย์ พยาบาล ซึ่งไม่มีผลกระทบมากนัก ดูจากประสบการณ์ย้อนกลับไป 10 ปี ประมวล 3 เส้น เส้นบนสีเขียววิทยาศาสตร์สุขภาพ เส้นสีแดงคือ

เส้นวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เส้นสีฟ้าคือสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ทุกคนได้รับผลกระทบในวิกฤติปี 40 เท่ากัน เว้นทางแพทย์จะไม่มีผลกระทบ ลองดูว่าหลังจากวิกฤติปี 39 40 สํารวจ กลุ่มสีแดงคือกลุ่มวิทยาศาสตร์ขยับขึ้น แต่สังคมศาสตร์จะขยับขึ้นได้ดีกว่าตลอดระยะเวลาหลังจากสภาวะวิกฤติที่ผ่านไป วิทยาศาสตร์จะค่อยๆ ขยับเข้า ผลกระทบทางเศรษฐกิจจะมีผลต่อวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีมากกว่าสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ นี่คือข้อมูลที่เรา ติดตาม และขณะเดียวกันในปี 50 เริ่มจะเห็นสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ข้อมูลปีล่าสุดเริ่มจะ ลดลงจากผลสภาวะวิกฤติของประเทศขณะนี้ ให้ดูภาพแค่นี้คือสิ่งที่ สกอ.ประเมินอยู่

3. การประเมินคุณภาพบัณฑิต ประเด็นสำคัญที่ ศาสตราจารย์สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ เสนอไว้ เราได้คุยกัน 3 หน่วยงาน ทั้ง สกอ . สมศ. และ สทศ . อยากจะให้ สทศ . เป็นตัวกลางในการประเมินคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ต้องยอมรับว่า ขณะนี้ไม่มีตัวกลางที่ประเมินคุณภาพของผู้ที่สำเร็จการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาที่เราจะประเมินจากผู้ใช้บัณฑิต ย้อนกลับไปว่าขณะนี้คนที่อยู่ในระหว่างการใช้งานขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตทั้งหลาย เขากำลังใช้บัณฑิตที่จบมาแล้ว 10 ปี 5 ปี 3 ปี หรือ 1 ปีในลักษณะคุณภาพเช่นใด และการประเมินต่อจากนี้คงจะใช้เกณฑ์ซึ่งกำหนดไว้เป็นคุณสมบัติของบัณฑิตในลักษณะของ competency based หรือ TQF อย่างที่ ศาสตราจารย์สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ได้พูดไว้ ข้อมูลตรงนี้คงต้องใช้เวลาอีกสักกระยะหนึ่ง เข้าใจว่าจะเป็นการประเมินเชิงคุณภาพที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ ในที่สุด เราจะมีข้อมูลผลผลิตที่แท้จริงของบัณฑิตที่วัดโดยผู้ใช้บัณฑิตโดยตรง

4. สหกิจศึกษา สำหรับประเด็นเชิงนโยบายซึ่งมีการอภิปรายหลายประเด็น คำถามที่ว่าจบอุดมศึกษาแล้วทำงานได้เลยไหม ผมคิดว่าคุณหญิง สุชาดา กีระนันทน์ ได้ตอบไปตอนต้นแล้วว่า คงเป็นไปได้ไม่ได้ที่มหาวิทยาลัย จะผลิตบัณฑิต ready made, tailor-made หรือ customize จบแล้วทำงานได้ 100% ผมจำได้ อาจารย์ พารณ อิศรรางกูร ณ อยุธยา ได้ เคยวิเคราะห์เรื่องนี้ เราจะให้มหาวิทยาลัยสร้างคนที่มีศักยภาพหรือคนที่พร้อมจะทำงาน มหาวิทยาลัยคงพร้อมที่จะสร้างคนที่มีศักยภาพในการทำงาน ต่อไปก็เป็นหน้าที่ของหน่วยที่จะใช้บัณฑิตเหล่านั้นจะต้องไปพัฒนาเพิ่มเติมอย่างไร แต่หลักการของเราพยายามจะเชื่อม 2 สถาบัน ทั้งมหาวิทยาลัยและสถานประกอบการให้ใกล้กันมากที่สุด แต่หลักการของเราพยายามเชื่อม 2 สถาบันทั้งมหาวิทยาลัยและสถานประกอบการให้ใกล้กันมากที่สุด ยกตัวอย่างกรณีสหกิจศึกษาเป็นจุดเชื่อมที่ดีที่สุด แต่ขณะนี้ เราทำสหกิจศึกษาได้ ประมาณ 10% ของบัณฑิต ประมาณ 20,000 กว่าคน สถานประกอบการให้ความร่วมมืออย่างดี 4 เดือน ผมเห็นด้วยว่าไม่พอ มหาวิทยาลัยหลายแห่งทำสหกิจศึกษา 2 ภาคการศึกษา ปัญหาของเราอยู่ที่ว่าการผลิตบัณฑิต ไม่ได้อยู่ในกำกับคุณภาพของ สกอ .เท่านั้น องค์กรวิชาชีพเป็นตัวหนึ่งที่กำลัง องค์กรวิชาชีพจะเป็นวิศวกร สถาปนิก การให้เรียนในรายวิชาซึ่งต้องใช้เวลาในห้องเรียนมากที่สุด หลังจากที่ได้ดูกันแล้วแม้ สกอ . จะกำหนดมาตรฐานของจำนวนหน่วยกิตระดับปริญญาตรี 120 หน่วยกิตขั้นต่ำ ขณะนี้มหาวิทยาลัยหลายแห่งเนื่องจากจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของสภาวิชาชีพ ทำให้จำนวนหน่วยกิตเพิ่มมากขึ้น ก็มีผลกระทบต่อการศึกษาออกไปเรียนสหกิจศึกษาด้วยเช่นเดียวกัน ถ้าไป 1 ภาคขณะนี้หลายคนก็คงจะจบภายในเวลา 4 ปี

โดยใช้เวลานอกสถาบันการศึกษาคือใช้เวลาประมาณ 4 เดือน หลายมหาวิทยาลัยจัดการดีมากส่งไป 2 ภาคในระยะเวลาที่กำหนด 4 ปีสำหรับปริญญาตรี แต่ถ้าไปมากกว่านั้นเขาจะมีปัญหาว่าเรียนมากกว่าเพื่อน 1 เทอมหรือ 1 ปีก็ตาม ตรงนั้นจะทำให้ไม่เป็นที่ดึงดูดคนเข้าเรียน

5. ความสามารถในการให้บริการการศึกษา เมื่อวานผมให้ข้อมูลว่า จำนวนที่นั่งในสถาบันอุดมศึกษาทั้งรัฐและเอกชน ยกเว้นมหาวิทยาลัยเปิดมีประมาณ 5 แสนที่นั่งที่จะรับได้ต่อปี คนจบ ม.6 + ปวช.3 รวม กศน.ด้วยในจำนวนพอๆ กัน ถ้าจะสรุปว่าเรา over supply ในบริการอุดมศึกษา คงไม่ผิด เพราะคนส่วนหนึ่งที่จบ ม.6 / ปวส. จบ ปวช. คงจะต้องออกสู่ตลาดแรงงาน

ตัวชี้วัดตัวที่ 2 คือ สัดส่วนของคนในวัย 18-22 ปีที่อยู่ในระบบอุดมศึกษา โดยทั่วไปถ้าระบบการศึกษาของประเทศใดจัดการศึกษาให้กับคนในวัย 18-22 ปี ถึง 15% ถือว่าดีแล้ว จัดให้อุดมศึกษาเป็น mass education ถ้าต่ำกว่า 15% ถือว่าเป็นกลุ่มอภิสิทธิ์ชน เมื่อก่อนระบบอุดมศึกษาของเราจะรับได้ประมาณ 7-8% -10% ตอนนี้อยู่ที่ 18-22 ปีสามารถจัดได้ถึง 40% ของคนในวัยนี้เข้าเรียนในอุดมศึกษา ซึ่งถือว่าเกินพอ เพราะว่าเรามีระบบอุดมศึกษาที่ค่อนข้างจะ flexible ม.รามคำแหง มสธ. absorb เกือบจะ 5 แสนคนทั้งระบบ 4 ปี คงต้องดูรายละเอียดต่อ ใจผมคิดว่าขณะนี้ระบบอุดมศึกษาของเราพอแล้ว แต่ก็ยังขาดอยู่บางสาขาวิชาซึ่งเป็นสาขาใหม่ๆ ก็ควรจะมีการดำเนินการส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาในสาขาพวกนั้น

6. ปริมาณและคุณภาพของการผลิตในระบบอุดมศึกษา ต้องยอมรับว่า ที่ สกอ.ทำอยู่ตลอดมาและคงต้องทำอย่างนี้ต่อไป คือ สกอ. ดูเรื่องคุณภาพและเน้นที่กระบวนการผลิต สกอ. ไม่สามารถจะดูแลในเชิงปริมาณได้ ในเชิงปริมาณขณะนี้เป็นหลักการซึ่งเราปรับมานานแล้วว่า การผลิตกำลังคนในระดับอุดมศึกษา เราจะไม่ใช่หลักการวางแผนความต้องการกำลังคนของประเทศ เป็นตัวตั้ง หรือจะไม่ใช่หลักที่เรียกว่า plan approach แต่จะดู market approach ฉะนั้นมหาวิทยาลัยในเมื่ออิสระในการเปิดและปิดหลักสูตรของตัวเองจะต้องดูความต้องการของตลาดให้ชัด การเปิดหลักสูตรแต่ละหลักสูตรคือการเพิ่มบริการอุดมศึกษาเข้าไปมหาวิทยาลัย โดยสภา มหาวิทยาลัยต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนนี่คือความต้องการ แต่ถ้าจะเปิดจริงๆ ก็ต้องเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ ศษ . กำหนด ตรงนี้คือจุดหักเหที่สำคัญ และที่สำคัญที่สุดกว่านั้นคือ สกอ.ไม่สามารถจะใช้กลไก งบประมาณไปกำกับดูแลการเพิ่มหรือลดปริมาณการผลิตในแต่ละสาขาวิชาได้ มีมติ ครม. ขณะนี้ยังมีผลอยู่ที่สำคัญคือ

6.1 ให้อำนาจการเปิดหรือการจัดตั้งมหาวิทยาลัยใหม่ของรัฐ แต่ในช่วง 2-3 ปี ครม.ก็มีมติให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น ขณะนี้เพิ่มมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร พรบ . อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภา และมีมติเพิ่ม มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ จว . พะเยา ซึ่งตรงนี้เป็นสาขา ของมหาวิทยาลัยนเรศวร ผมก็เชื่อว่าหลายจังหวัดกำลังเสนอที่จะจัดตั้งมหาวิทยาลัยในจังหวัดของตนเองเพิ่มขึ้นอีก ตรงนี้คือประเด็นซึ่ง สกอ. หรือ กกอ. เองไม่เคยเสนอให้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัย การจัดตั้งมหาวิทยาลัยใหม่เกิดจากความต้องการทางการเมือง นี่เป็นสิ่งที่จะต้องมาดูกันในระยะยาว

6.2 ไม่ได้เป็นมติ ครม. แต่เป็นหลักการที่ กกอ. กำหนดไว้คือ จะต้องยกเลิกหลักสูตรที่มีปัญหาเรื่องคุณภาพอย่างรุนแรง และในช่วงที่ผ่านมามหาวิทยาลัยต่างๆ ได้เสนอยุบ

เลิกหลักสูตรเป็นจำนวนมาก ตรงนี้เป็นสิ่งดีอันหนึ่ง แต่เหตุการณ์ยุบเนื่องมาจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่ สกอ .กำหนดมีความเข้มข้นมากขึ้น มหาวิทยาลัยไม่สามารถจะจัดการให้เป็นไปตามเงื่อนไขนั้นได้ แต่ส่วนที่สำคัญที่สุด หลักสูตรที่ไม่มีคนเรียน มหาวิทยาลัยก็ไล่ปิดมา เราพยายามจะเน้นหลักสูตรที่จะเปิดใหม่ต้องดูความต้องการของสังคม หรือของอุตสาหกรรมอย่างแท้จริง กระบวนการในการตัดสินใจเปิดหลักสูตรเป็นอำนาจของสภามหาวิทยาลัยโดยสิ้นเชิง

7. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา หรือ TQF หลายคนคิดว่านี่คือความหวังที่จะทำให้การผลิตบัณฑิตมีคุณภาพ ไม่ใช่แบบ ทั่วไป แต่เป็นคุณภาพเฉพาะหลักสูตร เฉพาะสาขาวิชา TQF จะกำหนดมาตรฐานที่เป็น competency based รายกลุ่มสาขาวิชา ไม่ว่าจะเป็นแพทย์ วิศวกรรม วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยใดที่จะเปิดหลักสูตรนั้นต้อง conform กับ competency ที่เป็น criteria ของ TQF ที่ประกาศ ขณะนี้มหาวิทยาลัยที่จะเปิดสอนใหม่ หลักสูตรใหม่ในปีการศึกษา 2553 ต้องพัฒนาตามกรอบ TQF หลักสูตรเดิมที่มีอยู่ต้องปรับให้เข้ากับกรอบ TQF ภายในปีการศึกษา 2555 ผมว่าเรื่อง TQF เป็นประเด็นหลักและผมดีใจที่ศาสตราจารย์สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ รับผิดชอบดำเนินการต่อ

8. ระบบการสอบคัดเลือก เมื่อวานที่อภิปรายกันเรื่อง admission เรื่องการสอบหรือการรับตรงก็ดี ทาง ศธ . ไม่ได้มองมหาวิทยาลัยว่าเป็นมหาวิทยาลัยเดียว กลุ่มเดียว มาตรฐานเดียว ขณะนี้สถาบันอุดมศึกษาถูกจำแนกออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

8.1 กลุ่มเก่ง คือ กลุ่ม ที่มาสอบรวมคัดกันอย่างเข้มข้นเป็นพิเศษเป็นเฉพาะกลุ่มบนที่เรา เลือกมหาวิทยาลัยวิจัย กลุ่มนั้นต้องการคนเก่งเข้าไปเสริม

8.2 กลุ่มเฉพาะทาง เป็นกลุ่มที่จะต้องทำงานผลิตกำลังคนหรือวิจัยตอบสนองความต้องการของ real sector ของประเทศ ตรงนี้สติปัญญาอะไรต่างๆ คงไม่เท่ากับกลุ่มที่ 1

8.3 กลุ่มเน้นการเป็นพลเมืองดีของประเทศ เน้นสอน ระเบียบปฎิญาตรี เน้นการพัฒนาท้องถิ่น เราผลิตคนเพื่อท้องถิ่น คนในท้องถิ่นก็ควรจะได้เรียนและกลับไปเป็นคนดีของท้องถิ่น

การจัดกลุ่มของมหาวิทยาลัย 4 กลุ่มสะท้อนภาพ อาจจะเรียกว่า admission ในแต่ละกลุ่ม ควรจะต่างกันด้วยซ้ำ TQF แต่ละกลุ่มต่างกัน ท่าน อจ .สมหวัง ขณะนี้เตรียมภายนอกโดย สมศ . ใน 4 กลุ่มนี้จะทำต่างกันก็เป็นหลายๆ กลไกที่ผมนำเสนอ เพื่อให้ทราบว่าเราพยายามจะดูเรื่องคุณภาพมาตรฐานที่ต่างกันเป็น 4 กลุ่ม

การอภิปรายประเด็นที่ 5 :

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์

ประธานร่วม

ตอนนี้เรามีข้อมูลที่เยอะ เยอะมากจากทุกๆ ภาคของ ศธ . และมีข้อมูลจากภาคเอกชนที่เป็นผู้ใช้บัณฑิตของเรา เราจะขึ้นประเด็นคำถามของท่าน รมต. จะมีอยู่ 2 ข้อสุดท้าย คือ

1. สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตมีคุณภาพตามความต้องการของประเทศหรือยัง คือเรื่องปริมาณดิฉันคิดว่าพูดกันไม่จบ ท่านเลขา สกอ . พูดว่าอยู่ในมือของมหาวิทยาลัย ตรงนั้นยากมาก เพราะมหาวิทยาลัยมีหลายระบบ หลายรูปแบบ และมีความอยู่รอดหลายอย่าง เราจะเห็นว่า 2 หลักสูตรจะต้องรีบเปิดไว้ก่อนไม่ว่าจะเป็นระดับไหนก็แล้วแต่ คือ บริหารธุรกิจกับกฎหมาย และ สังคม เป็นหลักสูตรการผลิตต่ำ ขอให้มืออาจารย์กระโดด มาช่วยสอน และเป็นอันแรกที่จะมี 2 หลักสูตรนี้เป็นยาตำอยู่ตลอดเวลา 2 อันนี้ก็ทำให้ดีและปวดหัว เป็นสิ่งที่เราไม่พูดในเชิงปริมาณอีก จะพูดเชิงคุณภาพ ขอให้ท่านที่จะอภิปรายอยู่ใน 2 ประเด็นนี้

นายคมศร ศรีรักษา

รองผู้อำนวยการ สมศ.

เพื่อส่งเสริม สนับสนุนคุณภาพการอาชีวศึกษา ควรดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

1. การประสานความร่วมมือ มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนว่า ให้ สถาบันอาชีวศึกษาและ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประสานความร่วมมือ ในการ แนะแนวผู้เรียนตั้งแต่ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อให้ผู้เรียนค้นพบตัวเองก่อนว่ามีความถนัดด้านใด ก่อนการตัดสินใจเลือกเรียนสายสามัญหรืออาชีวศึกษา

2. การผลิตกำลังคนของอาชีวะ ควรมีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยผลิตทั้งภาครัฐและเอกชน กับหน่วยผู้ใช้ เพื่อวางแผนกำลังคนล่วงหน้าประมาณ 5 ปีหรือ 10 ปี พร้อมทั้งมีการมอบหมายให้ชัดเจนว่า ใครผลิตสาขาไหน มากน้อยแค่ไหน อย่างไร เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามปริมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้

3. ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาทุกระดับ /ประเภทในจังหวัด สถานศึกษาประเภทการอาชีวศึกษา ทั้งรัฐและเอกชน ควรมีการปรึกษาหารือ และประสานความร่วมมือกันอย่างกัลยาณมิตร ในการให้บริการการศึกษา ดูแล ประสานและแก้ปัญหาด้วยกันเพื่อพัฒนาคุณภาพการอาชีวศึกษาในจังหวัดนั้นๆ

4. การออกกลางคัน ควรมีการวิจัยสถาบัน โดยผู้บริหาร เพื่อหาสาเหตุ วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการ และรายงานผลต่อคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

5. การลดการจ้างครูชั่วคราว ใน สถานศึกษาขนาดเล็ก หรือวิทยาลัยการอาชีพ หรือ วิทยาลัยสารพัดช่างโดยการเพิ่มอัตราข้าราชการครู เพิ่มงบประมาณด้านวัสดุฝึก ครุภัณฑ์ เพื่อใช้ในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนอย่างจริงจัง

6. การพัฒนาบุคลากร ไม่ควรทำแบบปูพรม แต่ควรพัฒนาตามความต้องการจำเป็น (need assessment) ของแต่ละคนเพื่อให้เขาสามารถใช้ฐานสมรรถนะในการเรียนการสอน พร้อมทั้งมีการติดตามผล 2 ส่วน ส่วนแรก เป็นการติดตามการดำเนินงานของครูว่ามีการนำไปใช้จริงหรือไม่ ส่วนที่ 2 เป็นการติดตามผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

7. การวัดผล ระบบการวัดผลยังไม่เป็นระบบ ควรมีการวางระบบการวัดผลใหม่เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่ถูกต้อง ทั้งใน

- มิติของการพัฒนาคน ด้านความเก่ง ความดี ความสุข
- มิติของเวลา วัดก่อน วัดระหว่าง วัดหลัง โดย วัดก่อน เพื่อจัดกลุ่มและจัดเตรียมรูปแบบการ ดูแลรายบุคคล วัดระหว่างเรียน เพื่อพัฒนา และ วัด หลังเรียน (summative)

ไม่ว่าจะเป็นการวัดแบบใด ที่สำคัญต้องนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ด้วย

นายยอดชาย รัตนชีวีกร

บริษัท โทริเซน ไทย เอเยนต์ซี่ส์ จำกัด (มหาชน)

สนับสนุนข้อเสนอของคุณสมมาตที่ว่าสัดส่วนครูต่อนักเรียนที่เหมาะสมควรเป็น 1 ต่อ 15 พร้อมทั้งได้ยกตัวอย่างโรงเรียนนานาชาติแห่งหนึ่งที่จัดห้องเรียนเพียง 15 คน ต่อครู 1 คน นักเรียนเรียนโดยไม่ใช่ตำราเรียน แต่เด็กก็ สามารถคิดวิเคราะห์ ได้ และได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิต สรุปได้ดังนี้

1. คุณภาพบัณฑิตระดับอุดมศึกษา ไม่เหมาะกับงาน เพราะขาดการประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยควรมีการประชาสัมพันธ์ ทำ road show เพื่อให้ข้อมูล ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเอง และให้โอกาสผู้เรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองสนใจ มากขึ้น เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพดี เก่งในสิ่งที่ตนเองถนัดและสนใจจริงๆ (อาชีวศึกษา ก็มี 3 D คือ Dirty Difficult Dangerous เป็นงานที่จะต้องเอาตัวเข้าไปทำ)

2. การอาชีวศึกษา ต้องสร้างการยอมรับในวงอาชีพ ด้วยการสร้างแรงจูงใจ ผลตอบแทน และมีโอกาสมากกว่า ผู้เรียนจบปริญญาตรี มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (career path) ได้รับการรับรองด้วยกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Quality Framework) สร้างการยอมรับในสายอาชีพ เช่น เชิดชูเกียรติ สร้างหลักประกันในการมีงานทำเมื่อจบการศึกษา

3. ควรมีการพัฒนาครูผู้สอน ทั้งที่เป็นครูจริง ให้มีความรู้กว้าง หลากหลาย โดยการให้ฝึกงานกับนักเรียนในภาคอุตสาหกรรม และครูสมัครเล่น ที่เป็นบุคลากรของสถานประกอบการ เช่น ช่วยพัฒนาหลักสูตรที่นครศรีธรรมราช

รองศาสตราจารย์สุรพล ศรีบุญพงศ์

เลขาธิการที่ประชุมสภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยทั่วประเทศ (ปอมท.)

คุณภาพบัณฑิตที่ต้องการคือ

1. ต้องการคนดี มีประชาธิปไตย ต้องเริ่มจากการปฏิบัติโดยผู้บริหาร ปฏิบัติให้เห็น จรรยาบรรณเริ่มจากผู้บริหาร ไม่ใช่เริ่มจากนักเรียน พุดกับปฏิบัติไม่ไปด้วยกัน
2. ต้องการคุณภาพ ต้องมีธรรมเนียมกำกับ ไม่ใช่คุณภาพบนกระดาษ แต่ความจริงเป็นอีกอย่าง ประชาธิปไตยเกิดไม่ได้ ระบบ audit ต้องไม่ใช่อยู่ภายใต้อธิการบดี แต่ควรอยู่ภายใต้สภามหาวิทยาลัย

นายศุภชัย วัฒนางกูร

ประธานสภาอุตสาหกรรมปิโตรเคมี

1. ควรมีการทำแผนปฏิบัติการที่เป็นรูปธรรม โดยการตั้งคณะทำงานเฉพาะประเด็น เพื่อให้เกิด action plan อย่างจริงจัง
2. สศช. ควรจัดทำข้อมูลกำลังคน รายสาขาตามความต้องการของตลาดแรงงานและความต้องการของประเทศ เพื่อเป็นเป้าหมายการผลิตของสถาบันการศึกษา
3. ภาคอุตสาหกรรมขาดกำลังคนด้าน R&D ขาดผู้เชี่ยวชาญ ด้านการพัฒนาทักษะ ขาดหลักสูตรการพัฒนาดอกให้สร้างทักษะและรักษาทักษะไว้ในองค์กร เทคโนโลยีซื้อได้เรียนได้ แต่การสร้างทักษะต้องใช้เวลา การรักษาทักษะไว้ในองค์กรต้องสร้างจากจิตสำนึก ต้องมี personnel management ดี ๆ
4. ภาคอุตสาหกรรมขาดคนที่มีความรู้เรื่อง Risk Management ต้องการคนดีที่มีความรู้เรื่องนี้ ซื่ออย่างไรให้ถูก มีคุณภาพ ลดต้นทุน เหตุผลที่ต้องดูเรื่องพวกนี้เพราะ เศรษฐกิจผันผวน บริษัทจำเป็นต้องลดค่าใช้จ่ายทุกรูปแบบ ลดคน ลดวัตถุดิบ เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ป้องกันความเสียหายที่จะเกิดจากความเสียหายต่าง ๆ ป้องกันเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม ฯลฯ อุตสาหกรรมต้องการให้มีคนเข้ามาช่วยเราในด้านนี้แต่หาไม่ได้ ดังนั้น จึงต้องเลือกคนที่อยู่ในบริษัทให้มาลองทำดู
5. ภาคอุตสาหกรรมขาดนักวิจัยที่ดี ที่ไม่ได้เก่งจากการจบปริญญาอย่างเดียว แต่ต้องมีพื้นฐานที่ดี เป็นคนช่างถาม ช่างสังเกต ช่างวิเคราะห์ สังเคราะห์ตั้งแต่เด็ก ๆ ภาคอุตสาหกรรมสามารถซื้อเทคโนโลยีใหม่ ๆ ชื่อ Catalyst ได้ แต่ไม่สามารถซื้อนักวิจัยดี ๆ ได้ แต่อาจสร้างได้ โดยการทำโครงการความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา เช่น โครงการ วิแซป ที่ ทำร่วมกับ สอศ. เป็นการร่วมกันสร้างพนักงานที่จบ ปวส. เพื่อให้เข้ามาทำงานในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี โดยจัดการอบรมให้ประมาณ 6 เดือน มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรเป็นหลักสูตรการเรียนรู้แบบบูรณาการสร้างสรรค์ด้วยปัญญา มีการฝึกทำสมาธิ เพื่อให้รู้ว่าการมีสมาธิ จะสามารถช่วยให้เรามี concentration ในการที่จะ

ศึกษาต่อ ผลที่เกิดกับเด็กกลุ่มนี้คือ มีความสามารถในการสื่อสาร การ present งาน การเรียนรู้ และเข้าไปเรียนเพิ่มขึ้นโดยกระบวนการสอนหลักสูตรเสริม ปัจจุบันนี้ เด็กทั้ง 35 คน มีงานทำหมดแล้ว

6. สถาบันอาชีวศึกษาได้ร่วมมือกับภาคเอกชนมีผลสำเร็จเท่าที่ควร ส่วนผู้ประกอบการยินดีให้การสนับสนุนเรื่องการเปลี่ยนแปลงทุกเรื่อง ทั้งการพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ การพัฒนาครู พัฒนาสื่อการเรียนการสอน การฝึกงานของผู้เรียน รวมทั้งการเอาของจากโรงงานมาตัดให้เห็นว่า การทำงานของชิ้นส่วนต่างๆ เครื่องมือทำงานอย่างไร เพราะ ฉะนั้นสื่อการเรียนการสอนเป็นเรื่องที่สำคัญ และการปฏิบัติถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ

7. สรุปได้ว่า

- ควรมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนค่านิยมมาเรียนอาชีวศึกษามากขึ้น
- ภาคเอกชนยินดีให้ความร่วมมือ โดยให้ผู้เรียนเข้าไปฝึกทักษะ สร้างประสบการณ์และสร้างการเรียนรู้ในสถานประกอบการได้

นายวิชัย รอดจ่าย

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ปัจจุบันมีการเรียนการสอนวิชาประประชีพไทยในโรงเรียนทุกระดับชั้น
2. นโยบายรัฐมนตรี มีการดำเนินนโยบายBD ในทุกระดับการศึกษา มีการทำกิจกรรมต่าง ๆ

รองศาสตราจารย์ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยคณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. บัณฑิตเฉพาะ คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ยังไม่มีคุณภาพ มีวิธีการตรวจสอบง่าย ๆ คือสมัยก่อนครูมีหน้าที่เคลื่อนย้าย ถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้แก่ผู้เรียน ดังนั้นหลักสูตรการเรียนการสอนครูสมัยก่อนจึงต้องมี ตัวเนื้อหา สื่อ เครื่องมือ และวิธีสอน แต่ปัจจุบันที่เน้นให้จัดการเรียนการสอนแบบปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ หรือ product และ process oriented society นั้น หลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ทั้งประเทศยังไม่มีสอน ยกเว้นมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่จะสอนเรื่องกระบวนการเรียนรู้ก่อน โดยเริ่มจาก problem solving และการแก้ปัญหาแบบ non-routine ซึ่งจะให้เห็นถึงกระบวนการ เห็นถึงความเสีย และเกิดการเรียนรู้ว่าจะแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างไร จะยอมรับหรือ ทักท้วงความคิดเห็นที่แตกต่างได้อย่างไร ซึ่งจะนำไปสู่จิตวิญญาณประชาธิปไตยในห้องเรียนได้ โดยอัตโนมัติ

นั่นคือ การจะเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ต้องเปลี่ยน ครูก่อน และครูต้องมีความรู้ด้านกระบวนการเรียนรู้ ไม่ใช่เนื้อหาและวิธีสอนเท่านั้น

นางทินสิริ ศิริโพธิ์

รองผู้อำนวยการ (ฝ่ายบริหารและการสื่อสาร)

ถ้าประเทศไทยต้องการจะผลิตเยาวชนเด็กให้ขึ้นไปสู่เวทีโลก เราอาจจะต้องเจาะลึกใน 3 ส่วน ต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ต้องไม่มองแค่ความต้องการภายในประเทศแต่ต้องมองถึงความต้องการระดับประเทศด้วย ว่า Global citizen ที่จะสามารถแข่งขันในเวทีโลก ได้ ควรเป็นอย่างไร ดูตัวอย่างประเทศเวียดนาม ก่อนการพัฒนาเด็ก จะเริ่มจากการพัฒนาครู ก่อน มีการพัฒนาระบบครูอย่างมากมายมหาศาล หรืออย่างเช่นประเทศอินโดนีเซีย มีการตั้งศูนย์ซีมิโอเพิ่มขึ้นอีก 3 ศูนย์เพื่อพัฒนาครูโดยตรง ใน 3 ด้านคือ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ สำหรับประเทศไทย อาจจะเริ่มที่ การพิจารณาว่า ถ้าต้องการใช้การศึกษาเป็นประเด็นหลักในการจัดอาเซียนซัมมิต ประเทศไทยควรมีบทบาทอย่างไรบ้าง

นอกจากนี้ เพื่อแก้ปัญหาคุณภาพทั้งระบบ อาจอาศัยเวทีประชุมระดับชาติเช่น การประชุมของ 11 ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ร่วมมือกันทำโครงการ 10 โครงการ เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อปวงชน การศึกษาของเด็กชายขอบ เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เรียนรู้จากบทเรียนของเขา จากความเชี่ยวชาญของเขา เป็นต้น

ประเด็นที่ 2 การรับครู นอกจาก ดูเรื่อง มาตรฐานครูแล้ว ควรทำ competency based standard เหมือนของ UNESCO โดยเฉพาะวิชาชีพหลัก ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ, คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์, IT ฯลฯ ซึ่งจะเป็นการเจาะลึกว่า ครูที่จะสอนวิชาหลักเหล่านี้ ต้องมีสมรรถนะอย่างไรบ้าง บางวิชาไม่ได้สอนเฉพาะทักษะ แต่ต้องสอนกระบวนการด้วย เป็นต้น

ประเด็นที่ 3 การพัฒนาวิชาชีพกับ สถาบันอุดมศึกษา หลังจากการผลิตบัณฑิตคุณภาพออกไปแล้ว สถาบันอุดมศึกษา ควรส่งเสริมและ มีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยทำในลักษณะของ life long learning

คุณสัมพันธ์ ศิลปนาฏ

บริษัท Western Digital Thailand (ประเทศไทย) จำกัด

การทำงานของบัณฑิตขึ้นอยู่กับคณะและสถาบันการศึกษา ที่จบด้วย เช่น ถ้าเป็นวิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ จากจุฬา ธรรมศาสตร์ หรือเกษตร มีงานทำแน่นอนและมีที่ให้เลือกหลายแห่ง แต่ถ้าจบจากสถาบัน การศึกษาที่อยู่ต่างจังหวัดอาจมีปัญหาดูงานได้ ควรจะต้องมีการบริหารจัดการที่จะลดช่องว่างเกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิตเหล่านี้

คุณภาพของบัณฑิต อาจพิจารณาจากการเป็นคนเก่ง และ /หรือคนดี จากการเก็บข้อมูล 80 บริษัทที่อยู่ในสมาคม พบว่า มีปัญหาเรื่องคนดีมากกว่าคนเก่ง คนเก่ง ตัดสินได้จากคะแนนสอบ คนเก่งคือคนที่ทำได้ 100 คะแนนเต็ม ในขณะที่ อีกมุมหนึ่งทำได้ 4 หรือ 5 คะแนน นั่นคือปัญหาซิกม่า

ที่จะต้องหาวิธีลดความแตกต่างให้ได้ แต่ในเรื่อง **คนดี** พบว่า เป็น soft skill ที่ยากแก่การตัดสินแต่เป็นสิ่งที่ภาคเอกชน หรือ กลุ่มผู้ใช้บัณฑิตเริ่มให้ความสำคัญ soft skill ดังกล่าวหมายรวมถึง ความมุ่งมั่น จริงจัง พลัง ของ teamwork ความคิดเชิงวิเคราะห์ การสื่อสาร การตั้งคำถาม การที่จะนำปัญหามาบอก แทนที่จะนำคำตอบมาบอก เป็นต้น

สรุปว่า โลก 3 ไบระหว่าง รัฐ องค์กรผู้ใช้บัณฑิต และสถานศึกษา จะต้องมาเชื่อม มาร่วมมือกันแบบเชิงลึกอย่างจริงจัง ร่วมกันเป็นเจ้าของและรับผิดชอบ มี 3000 กว่าบริษัทที่ร่วมทำสหกิจศึกษา รัฐควรเข้าไปช่วยประชาสัมพันธ์ เชิดชูคุณงามความดี เพื่อจะได้ดึงบริษัทที่ยังหลบอยู่ให้เข้ามาทำสหกิจ ศึกษาด้วย ค่านิยมการให้คุณค่าความเป็นมนุษย์ คือสิ่งที่จะต้องมองในวาระแห่งชาติ วันนี้ถ้าจ้างวิศวกรเงินเดือน 18000 บาท จ้าง technician 9000 บาท นั่นคือคำตอบว่าทำไมการศึกษาวันนี้เอนเอียงไปด้านหนึ่งด้านใด

ว่าที่ รอ.จิติรัตน์ ธราดล

ที่ปรึกษารัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์

ถ้าพิจารณา demand side ของการจัดการศึกษา จะประกอบด้วย 3 ส่วน ส่วนที่ 1 ผู้เรียน ส่วนที่ 2 ผู้ที่ใช้ผลผลิต คือบริษัทหรือภาคอุตสาหกรรมต่างๆ และส่วนที่ 3 ผู้วางนโยบายหรือรัฐบาล ขอวิเคราะห์แต่ละส่วนในมุมมองของภาคเอกชนดังนี้

1. ผู้เรียน ในมุมมองภาคเอกชน มองว่า กระทรวงศึกษาธิการผลิตบัณฑิตออกมาเพื่อให้เป็นมนุษย์เงินเดือน แม้ว่าจะสร้างผู้เรียนออกมา 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้เรียนที่เรียนไปตามกระแส เพื่อไปเป็นมนุษย์เงินเดือน และกลุ่มผู้เรียนที่ต้องการออกไปเป็นผู้ประกอบการ เป็น SME ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เศรษฐกิจของหลายประเทศในโลกนี้เจริญเติบโตขึ้นมากก็ตาม

การที่ภาคเอกชนมีมุมมองแบบนี้เพราะเห็นว่า สถาบันการศึกษาเกือบทุกแห่งมุ่งผลิต entrepreneur ภาคเอกชนเคยมีโครงการ New Entrepreneur Creation (NEC) สร้างขึ้นมา 4,000 ราย แต่ล้มหายตายจากไป 3999 ราย โดยไม่เคยสร้างสิ่งหนึ่งที่เรียกว่า Merchandiser หรือ จิตวิญญาณความเป็นพ่อค้า ให้กับนักเรียนเลย ซึ่งตรงกันข้ามกับต่างประเทศ ในสหรัฐอเมริกา มีหลักสูตร 6 เดือน – 2 ปี ไม่มีประกาศนียบัตร ไม่มีปริญญาบัตร แต่มีพวกที่จบปริญญาเอก เข้าไปเรียน เรียนเพื่อจะารู้สิ่งนั้นจริงๆ ว่า ต่างกันอย่างไร entrepreneur มีสินค้า 100 บาทต้องการกำไร 20 % ก็บวกเข้าไปขาย 120 และมาบริหารจัดการเรื่อง inventory เรื่องสินค้าคงคลัง เรื่องสมุดบัญชี และอื่น ๆ แต่ Merchandiser ต้องรู้ให้ลึก กซึ่งว่า เสื้อที่เขาขายออกไป ทอกี่เส้น 18 เข็ม 22 เข็ม เนื้อผ้าเป็นอย่างไร ซับเหงื่อ ได้หรือไม่ มากน้อยแค่ไหน ยกตัวอย่าง Starbuck ร้านกาแฟที่มีบรรยากาศไม่ใช่กาแฟอย่างเดียว พนักงานต้อง รู้ว่า ลาบีการ์ กับโลบัสต้าร์ ต่างกันอย่างไร นี่คือเหตุผลที่บอกว่า กระทรวงศึกษาธิการ สร้างแต่มนุษย์เงินเดือน สร้างแต่ผู้ประกอบการ การที่จะคุณกี่ % เท่านั้นเอง เศรษฐกิจของเราจึงไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

2. ผู้ใช้ผลผลิตหรือภาคอุตสาหกรรม ภาคอุตสาหกรรมต้องการคนทำงานแบบ blue collar แต่ผู้เรียนอาชีวศึกษาส่วนมากนิยมเรียน ต่อยอดถึงระดับปริญญาเพราะต้องการทำงานในห้างแอร์ เป็น white collar ทำให้บัณฑิตที่จบออกมาจำนวนมากตกงาน ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรมที่มีความต้องการแรงงานระดับอาชีวศึกษามีที่ว่างจำนวนมาก แต่ไม่มีคนไปสมัครเข้าทำงาน ดังนั้น ถึงเวลาต้องตั้งคำถามให้ถูก (you must ask the write question) เพื่อจะแก้ปัญหาได้ถูกจุด

3. ผู้วางนโยบายคือรัฐบาล ขณะนี้นายกรัฐมนตรีได้ประกาศพันธะ 12 ประการ เรื่อง creative economy แสดงว่า ประเทศเรากำลังทำ 2 เรื่องใหญ่ ที่เป็น something new from something old คือ ต่อยอด OTOP ต่าง ๆ จากสิ่งที่ไม่มียอะไรเลยให้เกิดขึ้น และมีคุณค่าขึ้นมา โดยอาศัยความฉลาด อาศัย creative education ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้รับงบประมาณไปแล้ว สี่หมื่นล้าน จากโครงการ SP2 เรื่อง creative education เป็นเรื่องสำคัญ ถ้านักเรียนยังคิดไม่เป็น คิดไม่เป็นระบบ ไม่มีวิสัยทัศน์ คงยากที่จะเกิด creative economy ได้

ในการเรียนการสอนของต่างประเทศ จะเน้นกระบวนการศึกษา 4 เรื่อง ได้แก่ 1) สอนกระบวนการหาคำความรู้ ไม่ได้เอาครูเป็นตัวตั้ง ให้เด็กไปหาเอาเอง ดูจากอินเทอร์เน็ต แล้วรายงานให้ครูทราบ 2) สอนการสร้างทักษะ (skill) โดยให้นำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติจริงเพื่อสร้างทักษะ 3) สอนการทำงานเป็นทีม ทำงานร่วมกัน 4) สอนเรื่องวิสัยทัศน์ที่ถูกต้อง (right vision) รวมถึงคุณธรรมและจริยธรรม ทั้ง 4 เรื่องนี้สัดส่วนไม่เท่ากัน หัวหน้าส่วนมากให้ไปที่องค์ความรู้ 50% ที่เหลือก็แบ่งกันไป สำหรับประเทศไทย คงต้องย้อนกลับไปดูว่า สิ่งที่เราเดินมาในอดีต สิ่งที่เราทำในปัจจุบัน และจะเดินต่อไปในอนาคต สอดคล้อง สอดรับกันหรือไม่ เพื่อตอบโจทย์ในข้อที่ 5 ที่ถามว่า การผลิตบัณฑิตตามคุณภาพ ตามความต้องการของประเทศหรือยัง

นายกฤษฎา ปัญญาประทีป

นิสิตชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ขอแสดงความคิดเห็นเรื่อง การศึกษา เพราะว่า เป็นคนหนึ่งที่จะต้องเข้าไปสู่ระบบการศึกษาในอนาคต ตอนนี้อยู่ทุกคนได้ให้ความหมายของการศึกษาไทยหรือยัง ทุกคนพูดว่าเราต้องมาจัดระบบแบบนั้นแบบนี้ แต่ทุกคนเคยรู้หรือเปล่าว่าจริงๆ แล้วการศึกษาหมายถึงอะไรกันแน่ ผมขออัญเชิญแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระองค์เคยมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับการศึกษาโดยใช้หลักคำว่า บวร คือ บ้าน วัด ราชการ เราจะทำอย่างไรให้ 3 ส่วนนี้เข้ามามีส่วนร่วมและประสานให้ทั้ง 3 ส่วน ตรงกับการเรียนการสอนในปัจจุบัน โดยที่ บ้าน คือ ครอบครัวพื้นฐานของเด็ก วัด คือ คุณธรรมที่ทุกคนพูดถึง และ ราชการ คือ รร. เรื่องขององค์ความรู้ ทำอย่างไรให้ 3 ส่วนนี้เข้ามาอยู่ในตัวเด็กให้ได้

2. การพัฒนาครู เป็นเรื่องดีที่จะมีการอบรมครูเพื่อให้เกิดกระบวนการที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน แต่ถ้าครูที่ผ่านการอบรมเกษียณไป ก็ต้องอบรมครูรุ่นใหม่ต่อไปเรื่อยๆ ดังนั้น ควรต้องเปลี่ยนวิธีการเป็น การสร้างครูที่เป็นแรงบันดาลใจให้เด็กรักและทำให้เด็กอยากมาเป็นครู

3. สถาบันอุดมศึกษายังผลิตบัณฑิตไม่ได้คุณภาพเท่าที่ควร เพราะ นักศึกษาเข้ามาเรียน โดยไม่รู้ว่าเรียนไปทำไม ซึ่งให้เห็นว่ายังไม่ตอบโจทย์ของการศึกษา มีคนบอกว่า การศึกษา มีไว้เพื่อพิจารณาตนเอง ซึ่งการสอบ GAT/PAT ทำให้รู้ว่า เรานัดอะไร จะได้มุ่งพัฒนาได้ถูกทาง อย่างที่บอกทุกสิ่งอย่างต้องมาประสานรวมกันอยากให้ฟังพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง บ้าน วัด ธรรม . ถ้าทุกคนไปศึกษาและพัฒนาผมเชื่อว่าหลักอันนี้มีประโยชน์ต่อการศึกษาไทยมากครับ

การอภิปรายประเด็นที่ 6 : การวัดผลและการสอบเข้ามหาวิทยาลัย

ดร.ทองอยู่ แก้วไทรชะ

กรรมการสภาการศึกษา

- O-NET ดี แต่ไม่ครอบคลุมการวัดการศึกษานอกระบบ เพราะคนเรียน กศน . มีความด้อยในเรื่องการเรียน โดยเฉพาะไม่ถนัดในเรื่อง การเรียนรู้ แต่ถนัดในเรื่องการประยุกต์ใช้ เพราะการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบ เน้นสอนการประยุกต์วิชาต่างๆ ให้เรียนรู้ ที่จะไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ ดังนั้น หากจะวัดด้วย O-NET ควรวัดในเรื่องการประยุกต์การเรียนรู้
- การประเมินผลโดยใช้ O-NET แบบปกติ จะทำให้คนเรียนการศึกษานอกระบบมีโอกาสแข่งขันได้น้อย จึงนิยมใช้การสอบตรง เพราะไม่ต้องใช้คะแนน O-NET
- ควรปรับวิธีการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยโยไม่ใช้ O-NET

คุณหญิงสุชาดา กิระนันท์

ประธานร่วม

เราได้ข้อมูลได้ข้อคิดเห็นได้ความรู้สึอะไรต่างๆ มากมาย ตอบคำถามบ้าง อาจจะไม่ได้อบบตรงๆ บ้าง ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่เราต้องไปแยกแยะ สังเคราะห์ และดึงประเด็นขึ้นมาประเด็นหลักๆ ที่ต้องไปทำงานต่อไป ท่าน รมต. มีประเด็นต่างๆ ที่ท่านได้ทำการบ้านอยู่ในช่วงเช้าวันนี้ และเมื่อวานทั้งวันด้วย จะมีหลายสิ่งหลายอย่างที่ยากจะบอกกับเราและแนวทางในการดำเนินนโยบายในอนาคต

สรุปการอภิปราย

โดย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประเด็นที่ 1 การเรียนการสอนในปัจจุบัน สอนให้เด็กคิดวิเคราะห์หรือไม่

ประเด็นที่ 2 การออกข้อสอบในปัจจุบัน O-NET GAT PAT สอดคล้องกับการเรียนการสอนหรือไม่

ประเด็นที่ 3 เด็กเรียนในห้องเรียนมากไปหรือไม่ และการเรียนรู้นอกห้องเรียนควรทำอย่างไร

1. ครู

1. การจัดการเรียนการสอนควรสอนทั้งการท่องจำและการคิดวิเคราะห์โดยเพิ่มน้ำหนักการคิดวิเคราะห์ให้มากขึ้น

2. มีการอบรมพัฒนาครู ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนให้สามารถสอนเด็กคิดวิเคราะห์มากขึ้น เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาและเกิดสมรรถนะ 5 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) มีความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

3. ในการอบรมพัฒนาครู ต้องเน้นเทคนิค กรรมวิธีในการที่จะไปสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์ เป็น รวมทั้งเนื้อหาสาระและเทคนิคในการทำสื่อการเรียนการสอน และขณะเดียวกันจะต้องมีการวัดผลประเมินผล โดยอาจจะประเมินเป็นรายบุคคล ตั้งแต่ก่อนเข้าการอบรม เมื่ออบรมเสร็จแล้ว และติดตามผลว่านำไปใช้ได้ผลจริงหรือไม่

2. หลักสูตร

1. แม้ว่าหลักใหญ่ๆ จะมีความชัดเจนแล้ว คือ มุ่งเน้นผลผลิตที่จะให้เด็กออกมา มีสมรรถนะ 5 ด้าน แต่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งมี 8 ข้อ เมื่อนำมาเทียบกับ 3D ก็คือ Decency คือ คุณธรรม จริยธรรม และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย แต่ยังขาดเรื่องประชาธิปไตย และยาเสพติด เพราะฉะนั้นควรยึด 3D จะทำให้ครอบคลุมกว้างขวางยิ่งขึ้น

2. ส่วนเนื้อหาแต่ละวิชา ควรไปดูว่าสาระอะไรที่เกินความจำเป็น จะได้ไม่ต้องเรียน จะได้มีเวลาไปเรียนคิดวิเคราะห์มากขึ้น

3. ตารางสอน

ควรจะปรับ ตารางสอน ให้เด็กได้เรียนนอกห้องเรียนบ้าง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และส่งเสริมประสบการณ์ที่สัมผัสกับโลกความเป็นจริงมากขึ้น ขอให้ไปช่วยพิจารณาว่าต้องปรับตารางสอนอย่างไรหรือไม่ สัดส่วนควรจะเป็นอย่างไร แล้วการที่จะให้เรียนนอกห้องมากขึ้น รูปแบบจะเป็นอย่างไร ขอฝากให้ผู้ที่ทำหน้าที่ไปคิดให้คิดเป็นรูปธรรมชัดเจน ปฏิบัติได้

4. กระบวนการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยและความเห็นของที่ประชุม เช่น เรื่องการวิเคราะห์ห้องเรียน การมีแม่ข่ายมหาวิทยาลัยอยากให้เป็นนโยบายที่เป็นรูปธรรม ว่าต้องทำอะไร แล้วช่วยกันผลักดันให้เกิดผล โดยมีแม่ข่ายมหาวิทยาลัยหรือโรงเรียนแม่ข่ายเข้ามาช่วย

5. ข้อสอบ ต้องพิจารณาในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1) **สัดส่วน** ควรมีสัดส่วนระหว่างการท่องจำ การวิเคราะห์และอื่นๆ ก็เปอร์เซ็นต์ ต้องมีสูตรสำเร็จหรือไม่ จำนวนเท่าไร

2) **ผู้ออกข้อสอบ** ต้องพิจารณาว่าที่ผ่านมาเหมาะสมได้มาตรฐานหรือไม่ เหมาะสมหรือไม่ และต้องมีกระบวนการคัดเลือกผู้ออกข้อสอบให้เหมาะสมและหลากหลายหรือไม่ เพื่อให้สามารถวัดได้อย่างแม่นยำ เทียงตรง หรือหากมีอยู่แล้วต้องปรับหรือไม่

3) **ลักษณะข้อสอบ** ข้อสอบอัตนัย กับข้อสอบปรนัย มีทั้งข้อดีข้อเสีย ความพอดี ต้องมีสัดส่วนเป็นอย่างไร และข้อสอบที่จะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์จริง เทียงตรงแม่นยำจะต้องเป็นอย่างไร

4) **มาตรฐานของข้อสอบ** เช่น สารที่นำมาออกข้อสอบ ออกสาระสำคัญของสิ่งที่ควรจะวัดหรือไม่

5) **ความถี่ของการสอบ** จำเป็นหรือไม่ต้องสอบ 3 ครั้ง หรือ 4 ครั้ง จริงแล้วควรเป็นอย่างไร

ประเด็น โจทย์ข้อ 4 (ระบบการสอบคัดเลือก นศ. สอดคล้อง)

1. การบ้าน GAT PAT ระบบการคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย

1.1 ควรมี GAT PAT เฉพาะ ม.3 หรือไม่

(จะเป็นการสร้างภาระ หรือ คุ่มค่าหรือไม่ เพื่อทดสอบความพร้อมในเรียนต่อสายสามัญ-อาชีพ)

1.2 จำเป็นหรือไม่ที่ต้องสอบเป็นภาษาอังกฤษ 50%

1.3 ควรสอบ 2 หรือ 3 ครั้ง เหมือนเดิม ในช่วง ม.6

1.4 ผลการสอบ GAT/ PAT ต่ำเพราะอะไร เพราะข้อสอบ หรือกระบวนการเรียนการสอน หรือคุณภาพผู้เรียน

2. ระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัย (Admission)

2.1 สัดส่วนของ GPAX ที่เดิมกำหนดไว้ 20% กำลังจะปรับเป็น 10-20 % เหมาะสมหรือไม่ ทำให้เด็กสนใจเรียนในห้องเรียนน้อยลง หรือไม่

2.2 ควรใช้ความดีเป็นปัจจัยหนึ่งในการคัดเลือกเด็กเข้าเรียนมหาวิทยาลัยหรือไม่ ถ้าควรจะทำอย่างไร

2.3 ระบบรับตรง ทั้งสอบและโควต้า

ส่วนการสอบควรเป็นอย่างไร จำกัดเฉพาะเด็กในภูมิภาค หรืออย่างไร เวลาสอบควรเป็นเวลาเดียวกัน หรือเหลื่อมกันอย่างไรที่เป็นอยู่

ส่วนโควต้า นอกจากโควต้าข้างเผือก โควต้าความดี โควต้าตำบล ตามที่เสนอหรือไม่ ต้องอย่างไร

2.4 ระบบแนะแนว ควรมีการปรับปรุง /หรือพัฒนาอย่างไร ขอคิดให้จบทั้งระบบ เริ่มชั้นไหน ถึงไหน

3. V Net

ควรทำหรือไม่ อย่างไร จำเป็นไหม

3. PAT ของครู

ผู้ที่จะเข้าเรียนครู (PAT5) มีความเที่ยงตรง ได้คำตอบตรงประเด็น ได้คนที่ตรงกับความต้องการหรือไม่

ประเด็น 5+6 (มหาลัยผลิตคนสอดคล้องกับความต้องการ + ระบบการประเมินผล)

1. การผลิตผู้เรียน บัณฑิตทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ และสมรรถนะ ว่าตรงตามความต้องการของประเทศ ของตลาดหรือยัง ในแง่ปริมาณ สมรรถนะ มีประเด็นย่อยที่ต้องเร่งหาคำตอบคือ

TQF ได้ลงนามประกาศใช้แล้ว ต้องเร่งทำกรอบมาตรฐานเฉพาะสาขาวิชา เพื่อช่วยกำกับควบคุมมาตรฐานการผลิตในแต่ละสาขาวิชา ให้เป็นไปตามความต้องการของประเทศและตลาดแรงงาน อย่างน้อยมีการประกันคุณภาพ เพราะ TQF จะทำให้ได้เด็กเก่ง เป็นคนดี นำความรู้ไปใช้และทำงานร่วมกับคนอื่นได้ ถ้าคุมได้เข้มแข็งจะเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานได้

การประเมิน TQF จากผู้ใช้บัณฑิต ประเมินอย่างไร

TVQ ต้องดูว่า ขณะนี้สภาพการค้า สภาพอุตสาหกรรม สภาพการท่องเที่ยวกำลังทำอยู่ ต้องเร่งทำให้เสร็จ ให้จบ ที่ผ่านมามีปัญหาการจัดตั้งสถาบัน กระทรวงแรงงานไม่เห็นด้วยที่จะให้ ศธ. ทำ ห่วงเรื่องความซ้ำซ้อน ซึ่งไม่ซ้ำซ้อนกับการพัฒนาฝีมือแรงงานของกระทรวงแรงงาน รูปแบบการบริหารจัดการควรเป็นอย่างไร จำเป็นต้องเป็นสถาบันแยกต่างหากหรือไม่ รูปแบบเป็นอย่างไร ต้องรีบสรุปออกมา ขณะเดียวกันต้องทำคู่ขนานกับที่ สอศ . ดำเนินการการร่วมกับสถานประกอบการขอให้เร่ง เพื่อให้การผลิตผู้เรียนมีสมรรถนะ

สัดส่วนการเรียน อาชีพ : สามัญ (46 :54) เป้าหมาย 50 : 50 ในปี 54 ทำอย่างไร

การเรียนการสอนแบบทำไร่เลื่อนลอย หรือ การสอนของครูนอกที่ตั้ง ต้องบังคับใช้กฎระเบียบอย่างเคร่งครัด (มีการลงนามประกาศใช้แล้ว)

ระบบการประกันคุณภาพอุดมศึกษา จะออกเป็นกฎกระทรวง จะลงนามและประกาศใช้ต่อไป มีการตั้ง กรอ .ศธ. ขึ้นมาแล้ว แต่งานยังไม่จบ ช่วยสรุปความต้องการของประเทศ ของตลาดแรงงาน เชิงปริมาณ ว่าต้องการสาขาใดเท่าไร ถ้าไม่ตรงจะปรับให้สอดคล้องกันได้อย่างไร ชาติ-เกินตรงไหน

การเรียนในสถานประกอบการ หรือ สหกิจศึกษา ทั้ง สอศ . สกอ. ควรมากกว่า 10% หรือไม่ ควรเป็นอย่างไร รูปแบบควรเป็นอย่างไร

การผลิตครูสอนทักษะเฉพาะวิชาชีพต้องผลิตอย่างไร และกระบวนการผลิตอย่างไร

2. หน่วยงานดูแลโรงเรียนเอกชน – อาชีวเอกชน - อุดมศึกษาเอกชน ควรเป็นหน่วยงานเดียวกันหรือไม่

1. ทำอย่างไรให้ได้คนเก่งคนดีมาเป็นครู มากขึ้น

โครงการครูพันธุ์ใหม่ เสนอเข้า ครม. แล้ว 35,000 คน จะผลิตครูพันธุ์ใหม่ ที่เป็นคนเก่ง ดี มีการประกันการบรรจุในพื้นที่ขาดแคลนและให้ทุนด้วย อีกประเภทคือ มีการประกันการบรรจุในพื้นที่ทั่วไปแต่ไม่ให้ทุน ภายใน 9 ปี จะมีครูเกษียณกว่าแสนคน เพราะฉะนั้น ครู 35,000 คนนี้ จะสามารถทดแทนครูเกษียณได้ประมาณ 30 % ผากไปคิดว่า จะหาครูดี ครูเก่งมาทดแทนครูเกษียณที่เหลือได้อย่างไร

กำลังอยู่ระหว่างการนำเสนอเรื่องสถาบันครูศึกษา ต่อ กรม. เพื่อกำหนดมาตรฐานการผลิต การ
พัฒนาครู การพัฒนาครูของครู และการใช้ครู
วิทยฐานะ เกณฑ์ใหม่มีผลเริ่มใช้ ต.ค. นี้
PAT ของครู ต้อง screen เด็กเก่ง ดี เข้ามาเป็นครู และวัดความดีด้วยอะไร + อื่น ๆ
ต้นฉบับรัฐมนตรี

ภาคผนวก

**โครงการประชุมเชิงนโยบายเพื่อระดมความคิด
เรื่อง การพัฒนาการศึกษาทั้งระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนไทย
วันศุกร์ที่ 11- วันเสาร์ที่ 12 กันยายน 2552
ณ ห้องนภลัย บอลรูม โรงแรมดุสิตธานี หัวหิน**

หลักการและเหตุผล

นโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2551 ในส่วนนโยบาย การศึกษามีเป้าหมายชัดเจนที่จะปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบเพื่อนำไปสู่เป้าหมายคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นคุณธรรมนำความรู้อย่างแท้จริง โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติในคราวประชุมเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2552 เห็นชอบข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายประการหนึ่ง **เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย** ให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฯลฯ โดยมีมาตรการ/แนวทางหลักให้มีการจัดให้มีระบบการศึกษาเรียนรู้และการวัด ประเมินผลการศึกษา เรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นมาตรฐาน ให้จัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน กิจกรรม การวัดและประเมินผล ทุกระดับและประเภทการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อเอื้อต่อการพัฒนา ผู้เรียนอย่างรอบด้าน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ให้พัฒนาระบบ การคัดเลือก เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ให้เชื่อมโยงกับการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ ให้ปรับระบบการวัด ประเมินผลผู้เรียน จัดกระบวนการเรียนรู้ และระบบการรับเข้าศึกษาต่อและระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นหลากหลายโดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็น สำคัญ ทั้งนี้ เนื่องจากผลการประเมินที่ผ่านมาพบว่า การวัดผล O-NET, NT, การสอบวัดความถนัด ทั่วไป (GAT) และการสอบวัดความถนัดเฉพาะวิชาชีพ (PAT) ผู้เรียนจำนวนมากมีผลการประเมินต่ำ กว่าค่าเฉลี่ย ผู้เรียนยังขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์บางประการ โดยเฉพาะด้านการคิด วิเคราะห์ คิด ริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นต้น และผู้สำเร็จการศึกษาบางส่วนยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงานและประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะหน่วยงานด้านนโยบายและแผนการศึกษา ของ ประเทศโดยได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงเห็นควรให้มีการจัดประชุม เชิงนโยบายเพื่อระดมความคิดเห็นเพื่อศึกษาวิเคราะห์สาเหตุ หาแนวทางปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา ระบบการศึกษาของประเทศทั้งระบบให้มีความเชื่อมโยงกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพเด็ก และเยาวชนไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ตามข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อระดมความคิดเห็นและหาแนวทางพัฒนาระบบการศึกษาทั้งระบบ ทั้งด้านการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ และการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของภาคเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาประเทศ

วิธีดำเนินการ

มีการนำเสนอข้อมูลส ภาพปัจจุบันและปัญหา อภิปรายระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ/ประเภท และผลผลิตจากระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และระบบการศึกษาทั้งระบบมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน

ผู้เข้าประชุม

ประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงองค์กรหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ผู้แทนคณาจารย์ นักเรียน/นักศึกษา และสื่อมวลชน รวมประมาณ 160 คน

วัน เวลา และสถานที่

วันศุกร์ที่ 11 – วันเสาร์ที่ 12 กันยายน 2552 ณ โรงแรมดุสิตธานี หัวหิน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้แนวทาง การพัฒนาการศึกษาทั้งระบบให้มี ที่มีความสอดคล้องและ เชื่อมโยงกัน อันจะทำให้ผลผลิตของ ระบบ การศึกษา เป็นไปตาม เป้าหมาย และ สอดคล้องกับ ความต ้องการของภาค เศรษฐกิจ ภาคสังคม และประเทศ

กำหนดการประชุมเชิงนโยบายเพื่อระดมความคิด
เรื่อง การพัฒนาการศึกษาทั้งระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนไทย
วันศุกร์ที่ 11- วันเสาร์ที่ 12 กันยายน 2552
ณ ห้องนภลัย บอลรูม โรงแรมดุสิตธานี หัวหิน

วันศุกร์ที่ 11 กันยายน 2552

08.30 – 09.30 น.	ลงทะเบียน
09.30 – 10.00 น.	กล่าวรายงาน
เลขานุการสภาการศึกษา (รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ)

ประธานการประชุม กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุม
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจурินทร์ วัฒนวิเศษ) |
| 10.00 – 12.00 น. | <u>อภิปรายประเด็นหลักที่ 1: การจัดการเรียนการสอนทุกระดับ/ประเภท</u>
ประธานร่วมประเด็นหลักที่ 1: นายอมเรศ ศิลาอ่อน
- นำเสนอสภาพการณ์ปัจจุบันและปัญหา
โดย ผู้แทน สพฐ., สอศ., สช., กศน., สกอ., สทศ., สมศ.
<ul style="list-style-type: none"> ● ปรัชญาและจุดมุ่งหมายของการศึกษาแต่ละระดับ/ประเภทมุ่งเน้นอะไร ● โครงสร้างหลักสูตร/เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมกับการศึกษาแต่ละระดับ/ประเภทหรือไม่ ● การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันทำให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา ฯลฯ ได้จริงหรือไม่ ● ทำอย่างไรผู้เรียนจะได้เรียนรู้นอกห้องเรียนมากขึ้น ● การวัดประเมินผลการศึกษา (รวมถึง การสอบ NT, O-Net และ I-NET) <ul style="list-style-type: none"> - ควรมีมาตรฐานกลางในระดับชั้นใดบ้าง และอย่างไร - สอดคล้องกับการเรียนการสอนหรือไม่ - การวัดและประเมินผลของ สทศ. วัดอะไร และวัดอย่างไร - อภิปรายและเสนอแนวทางการพัฒนาระยะเร่งด่วน และระยะต่อไป |
| 12.00 – 13.00 น. | รับประทานอาหารกลางวัน |
| 13.00 – 15.00 น. | อภิปรายประเด็นหลักที่ 1 (ต่อ) |

- 15.00 – 17.00 น. อภิปรายประเด็นหลักที่ 2: ระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อทุกระดับประเภท**
 ประธานร่วมประเด็นหลักที่ 2: นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์
- **นำเสนอสภาพการณ์ปัจจุบันและปัญหา**
 โดยผู้แทน สพฐ. , สอศ.,สกอ., ทปอ., สทศ.
 - ระบบการคัดเลือกและรับเข้าศึกษาต่อในแต่ละระดับประเภทเป็นผลให้สถาบันได้ผู้เรียนตรงตามความต้องการของสถาบันหรือไม่
 - ผู้เรียนได้เข้าเรียนในสาขาที่ตนถนัดและต้องการหรือไม่
 - ระบบการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา (รวมถึงประเด็นลักษณะข้อสอบ GAT, PAT) เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
 - **อภิปรายและเสนอแนวทางการพัฒนาระยะเร่งด่วน และระยะต่อไป**
- 17.00 -18.00 น.** พักผ่อนตามอัธยาศัย
- 18.00 – 19.30 น.** รับประทานอาหารเย็น
- 19.30 - 21.00 น.** อภิปรายประเด็นหลักที่ 2 (ต่อ)

วันเสาร์ที่ 12 กันยายน 2552

- 08.30 – 12.00 น. อภิปรายประเด็นหลักที่ 3: คุณภาพของผลผลิตจากระบบการศึกษา**
 ประธานร่วมประเด็นหลักที่ 3: ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาติดา กิระนันท์
 นำเสนอสภาพการณ์ปัจจุบันและปัญหา
 โดย ผู้แทน สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย,
 สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
 สพฐ., สอศ., สช., กศน., สกอ., สมศ.
- ผลผลิตจากระบบการศึกษา ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณสอดคล้องกับความต้องการของประเทศหรือไม่ อย่างไร
 - ความเชื่อมโยงของการศึกษาทั้งระบบกับการทำงานในชีวิตจริงควรเป็นอย่างไร
 - ควรพัฒนาระบบการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์จากการทำงานกับการเรียนการสอนอย่างไร
 - การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาแต่ละระดับ/ประเภทควรเป็นอย่างไร
- **อภิปรายและเสนอแนวทางการพัฒนาระยะเร่งด่วน และระยะต่อไป**
- 12.00 – 12.30 น.** ปิดการประชุม
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)
- 12.30 – 13.30 น.** รับประทานอาหารกลางวันร่วมกันและเดินทางกลับ

- หมายเหตุ:
1. อาหารว่างและเครื่องดื่มบริการในห้องประชุม
 2. กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม